TfS
TIDSKRIFT FÖR SCHACK
SVERIGES SCHACKFÖRBUND
NR 6 ÅRGÅNG 104 1998

– TITTA VAD JAG VANN!

■ **En glädjescen från SM-staden Ronneby:**
Nyblivne Sverigemästaren Evgenij Agrest visar sina priser för fru Svetlana som har svårt att klara både blomsterbukett och videokamera i all uppståndelsen.
Stort SM-reportage – SID 321–352!

■ NYA ELOLISTAN – SID 353! ■ SIGEMANTURNERINGEN – SID 386!

TfS

Tidskrift för Schack är officiellt organ och medlemsblad för Sveriges Schackförbund.

Ägare: Sveriges Schackförbund.

Kansliadress: Slottsgatan 155, 602 20 Norrköping, tel 011/10 74 20.

Redaktör och ansvarig utgivare: Bo Plato, Gethornskroken 21, 281 49 Hässleholm, tel 0451/128 50, telefax 0451/147 90.

Prenumerationer och ekonomi: Ingemar Eriksson, Sveriges Schackförbund, Slottsgatan 155, 602 20 Norrköping, tel 011/10 74 20 (arb), 011/724 67 (bost).

SSF:s Publikationskommitté: Sthig Jonasson, Bo Plato, Ingemar Eriksson, Ulrika Swan.

Prenumerationer: Samtliga prenumeranter är medlemmar av Tidskrift för Schacks Kamratförbund. Prenumerationsavgiften för 1998 är för medlemmar i Sveriges Schackförbund 320:–, för övriga 380:–. Stödprenumeration 425:-.

Annonspriser: Helsida 2 000:–, halvsida 1 200:–, kvartssida 700:–, sista sidan av omslaget 3 000:–.

För annonsörer som sysslar med schacklig verksamhet utgår 50 % rabatt.

Postgiro: 60 46 34-6.

All korrespondens sänds till någon av ovan angivna adresser.

Tryck: Norra Skåne Offset, Hässleholm

Innehåll

Ledare 321
SM: Sverigemästargruppen 322
SM: Jesper Hall: Det kritiska läget 337
SM: Kongressen 342
SM: Veteran Elit 344
SM: Kadett- och juniorkvalet 345
SM: Kadettfinalen 348
SM: Resultat 349
SM: Vädringspaus i Ronneby 351
Tävlingskalender 352
Nya elolistan 353
Distriktsnytt 358
Sam Loyd – The Puzzle King 359
Pia Cramling: Damernas förlovade land 362
Från Stockholms horisont 367
Cupfinalen i Örebro 370
Jean Mörby död 378
Kandidatmatchen Sjirov – Kramnik 381
Förbundsaktuellt 384
Elitklubbarnas möte med AK 385
Sigemanturneringen i Malmö 386
Lars Karlsson: Judits vinst mot Karpov . 396
Vad säger reglerna? 398
Avesta Open 400
Limhamn Open 403
Ungdomssidorna 406
Lösningar till Sam Loyds problem 410
Läsarbrev 411

Omslagsfoto: Bo Plato

Nästa nummer

beräknas utkomma i slutet av september. I det rapporterar vi bl a om schackfestivalerna i Stockholm och Harplinge samt försöker summera den ovanligt intensiva schacksommaren. Manusstopp för nr 7: 4 september, för nr 8: 2 oktober!

TfS TIDSKRIFT FÖR SCHACK
GRUNDAD 1895

NR 6
JULI – AUGUSTI 1998

RONNEBY 1998

■ Redan 1983, när SM för tredje gången arrangerades i Karlskrona, fanns det planer på att förlägga arrangemanget till Ronneby. Då visade kommunen inget intresse – sådant kan lyckligtvis ändra sig!

❑ Blekinge är i alla väder ett härligt sommarlandskap och Ronneby en härlig sommarstad, som hade förtjänat mer än 719 starter av 614 deltagare. Siffrorna innebar en minskning jämfört med i fjol (759 – 651). Rekordåren 1973–90, då antalet SM-spelare låg över eller strax under tusenstrecket, tycks vara ett minne blott.

❑ Ändå hade arrangörerna i Ronneby – 75-årsjubilerande Blekinge Schackförbund och Ronneby SK (80 nästa år) – verkligen ansträngt sig för att tillgodose så många önskemål som möjligt beträffande speltider, gruppstorlek, inkvartering osv. Detta i förening med ett förbluffande lågt prisläge samt glad och välvillig serviceanda av det slag man alltid tycks möta i Blekinge rönte stor uppskattning.

❑ För första gången någonsin kunde den som så önskade följa SM-tävlingarna via Internet, en satsning som av allt att döma fungerade bra.

❑ Tyvärr fanns det också brister:

❑ Välkända Ronneby Brunn stod enligt inbjudan i centrum för evenemanget, men spelet ägde rum i en annan, närbelägen konferenshall. Här fick inte alla plats utan kadetter, juniorer, veteraner samt merparten av spelarna i de lägre klasserna var hänvisade till ytterligare en byggnad, på försvarligt avstånd, där de inhystes i smårum. Förhållandena här var det inget fel på men uppdelningen var opraktisk för den som ville se vad som hände utanför den "egna" lokalen.

❑ Sverigemästargruppen var placerad på en upphöjd scen. Att utan trappstege följa vad som hände i partierna var omöjligt. Åskådarna fick helt och hållet förlita sig på demonstrationsbrädena, och hanteringen av dessa var inte alltid tillfredsställande.

❑ Krånglande datorer bidrog till att själva starten försenades med nära två timmar, vilket är oacceptabelt, och flera lottningsmissar i inledningen vållade irritation.

❑ Det överväldigande flertalet av SM-deltagarna tycktes emellertid ta skavankerna med gott humör, och de som lyckades i sina respektive turneringar har naturligtvis enbart ljusa minnen av Ronneby 1998...

❑ De två senaste SM-arrangörerna har tillåtits experimentera friskt med spelformer, antal ronder, betänketid mm. Nu är det dags för Sveriges Schackförbund att bestämma hur saker och ting ska se ut.

1. Evgenij Agrest	Sollentuna SK	–	½	½	½	½	½	1	1	1	½	1	1	1	9½
2. Ralf Åkesson	Södra SASS	½	–	½	½	1	½	½	0	1	1	1	1	½	½	8½
3. Stellan Brynell	Limhamns SK	½	½	–	½	1	½	½	½	1	1	1	0	0	1	8
4. Jesper Hall	Åstorps SS	½	½	½	–	½	1	0	½	½	1	½	½	1	1	8
5. Johan Hellsten	Limhamns SK	½	0	0	½	–	1	½	½	½	1	1	1	½	1	8
6. Robert Åström	SS Luleå	½	½	½	0	0	–	1	1	½	½	½	1	½	1	7½
7. Thomas Ernst	Farsta SK	½	½	½	1	½	0	–	½	½	½	½	½	½	1	7
8. Lars Degerman	Farsta SK	0	1	½	½	½	0	½	–	½	½	1	0	1	1	7
9. Erik Hedman	SK Rockaden	0	0	0	½	½	½	½	½	–	½	½	1	½	½	5½
10. Magnus Wahlbom	Rödeby SK	0	0	0	0	0	½	½	½	½	–	1	½	½	1	5
11. Samir Lejlić	Växjö SK	½	0	0	½	0	½	½	0	½	0	–	½	1	1	5
12. Emanuel Berg	Sollentuna SK	0	0	1	½	0	0	½	1	0	½	½	–	½	½	5
13. Johan Eriksson	Sollentuna SK	0	½	1	0	½	½	½	0	½	½	0	½	–	½	5
14. Joel Åkesson	SS Manhem	0	½	0	0	0	0	0	0	½	0	0	½	½	–	2

EVGENIJ AGREST SVERIGEMÄSTARE EFTER STARK INSATS I RONNEBY

■ Stormästaren Evgenij Agrest, 31, Sollentuna SK skrev in sig i hävderna genom att vinna Sverigemästargruppen vid årets SM i Ronneby. Det skedde efter en övertygande insats i en turnering som var den bästa i sitt slag under hela 90-talet.

Agrest var nära att vinna redan i fjol, då han föll på särskiljningen. Nu blev han den förste icke-svenske medborgaren att erövra SM-titeln.

Han flyttade i november 1994 från Ryssland till Sverige med sin familj. Normalt tar det fem år att erhålla medborgarskap men Agrest skulle se gärna att det går snabbare. Medalj i OS kan kanske, liksom i fallet Ludmila Engquist, påskynda processen...

På god svenska betecknar sig årets Sverigemästare som professionell schackspelare. Han tävlar flitigt och framgångsrikt och efter SM hade han ytterligare två stormästarturneringar inbokade, i Stockholm och i Harplinge. Stilmässigt påminner han en del om Ulf Andersson i det att han gärna samlar små fördelar på hög och ofta avgör partierna i slutspelet.

I ett litet improviserat tacktal i samband med prisutdelningen harangerade Agrest bl a dem som ställt upp för honom och familjen. Särskilt framhöll han ledarna i i sin klubb med Lennart Brorson i spetsen. Hans SM-titel var för övrigt den första någonsin för Sollentuna SK, bildad 1955.

Agrest är nu rankad som trea efter Ulf Andersson och Ferdinand Hellers. Han är uttagen att representera Sverige i schackolympiaden i Elista och hoppas också få tävla under blågul flagg i den nordiska zonturneringen.

Tack vare extrapengar från Sveriges Schackförbund blev huvudturneringen för första gången någonsin stormästarkvalificerande (kategori VII) och tre GM – Agrest, Ralf Åkesson och Thomas Ernst – deltog. Förhoppningsvis var detta bara det första steget på vägen mot en starkare och mera representativ Sverigemästargrupp.

Före start ansågs flera spelare ha kapacitet att vinna. Under tävlingens gång publicerade den ambitiöse bulletinredaktören Ari Ziegler små spelarintervjuer, och i de flesta utpekades Agrest som huvudfavorit. Det vittnar om den respekt han skaffat sig i elitkretsar.

Med facit i hand kan man säga att turneringen avgjordes i rond 8 och 9. Då förlorade Agrests huvudkonkurrenter Stellan Brynell, Jesper Hall och Ralf Åkesson viktiga partier och halkade ohjälpligt efter i tätstriden. Både Brynell och Hall hade kvar att mö-

Två av huvudkonkurrenterna i Sverigemästargruppen i Ronneby, IM Stellan Brynell (t v) och GM Ralf Åkesson. Foto: Bo Plato.

ta Agrest, som då satte klackarna i backen och inte lät sig rubbas.

Av dem som hamnade i det slagna fältet hade man väl väntat mer av i första hand titelförsvararen Lars Degerman, som anlände till Ronneby med en synnerligen gedigen insats i Sigemanturneringen i Malmö i bagaget. Han kom emellertid aldrig riktigt in i tävlingen och blott 50 procent efter halva turneringen gick inte att reparera.

Den sjätte och sista platsen i nästa års turnering togs av Robert Åström, som liksom för två år sedan – då han vann titeln – kom med en fantastisk långspurt (6/7). Det var för övrigt femte året i följd som Åström presterade ett IM-resultat.

Här följer en rond-för-rond-skildring:

■ ROND 1

Tre vinstpartier noterades i starten. Här är det första:

DAMINDISKT FÖRSVAR (E 15)

Johan Hellsten	**Robert Åström**
Limhamns SK	SS Luleå

1. d4 Sf6 2. Sf3 e6 3. c4 b6 4. g3 La6 5. Sbd2 c5 6. e4 cxd4 7. e5 Sg4 8. Lg2 Sh6 9. h3 Sc6 10. 0–0 Le7 11. a3 0–0?! 12. b4 Lb7 13. Se4 Sxb4?

14. Sf6†! Lxf6 15. exf6 Sc6 16. Lg5! Dc7 17. Lxh6 gxh6 18. Dd2 Kh8 19. Dxh6 Tg8 20. Sg5 Txg5 21. Le4! Txg3† 22. fxg3 Dxg3† 23. Kh1 uppgivet.

Brynell vann säkert mot juniormästaren Joel Åkesson, medan Agrest fick kämpa i 70 drag för att få sin klubbkamrat Johan Eriksson på knä.

Under den sjunde speltimmen hittade

Agrest en originell kungsmanöver som bidrog till att avgöra partiet.

Av dem som spelade remi var nog Magnus Wahlbom, 53, och Emanuel Berg, 16, mest nöjda med den halva poängen. Den förre höll stånd mot Degerman och den senare mot Jesper Hall.

■ ROND 2

En kampfylld rond med många spännande dueller varav två avgjordes på tid. Erik Hedman gav upp mot Ralf Åkesson när han hade nio drag att göra på en sekund och Joel Åkessons kläpp föll efter 31 drag i partiet mot Hall.

Tre remier, däribland tungviktarmötena Degerman – Brynell och Åström – Agrest, noterades. Degerman ansåg efteråt att han hade missat en trolig vinstfortsättning.

Emanuel Berg offrade en springare mot Thomas Ernst som tvingades uppbåda all sin skicklighet för att hålla balansen. Sedan han gett tillbaka material hamnade spelarna i en dragupprepning med remi som följd.

Hellsten tog sin andra raka etta mot Wahlbom medan Samir Lejlić vann ett växlingsrikt parti:

SICILIANSKT PARTI (B 52)

Samir Lejlić Växjö SK — **Johan Eriksson** Sollentuna SK

1. e4 c5 2. Sf3 d6 3. Lb5†

Undviker både Rauzersystemet, som Johan Eriksson nyligen har börjat spela, och Najdorfvarianten.

3. – Ld7 4. Lxd7† Sxd7 5. 0–0 Sgf6 6. Te1 e6 7. c3 Le7 8. d4 cxd4 9. cxd4 d5 10. e5 Se4

Genom att göra normala drag har svart fått bra spel.

11. Sfd2 Sxd2 12. Lxd2 Db6 13. Dg4

Spelbart var även 13. Lc3. Textdraget leder till intressanta förvecklingar.

13. – Dxb2 14. Lc3 Dc2 15. Dxg7 Tf8 16. Dh6 Tc8 17. Ld2 Dd3

Med hotet 18. – Tc2, vilket tvingar vit att byta dam.

18. De3 Dxe3 19. Txe3 h5 20. Tc3 Txc3 21. Sxc3 Sb6 22. Tb1 Sc4 23. Lh6 Th8 24. Lf4 b6 25. Sb5 Kd7

Tack vare sin fina springare och sin bättre löpare har svart de bästa utsikterna i slutspelet.

26. Sxa7 Ta8 27. Sb5 Txa2 28. g3 Kc6 29. h4 Ta5 30. Sd6

Vits sista ruffelchans. Svart hotade ju att rycka fram med sin fria b-bonde.

30. – Lxd6 31. exd6 b5

Om svart är nöjd med remi bör han spela 31. – Sxd6 32. Lxd6 Kxd6 33. Txb6† Ke7 osv.

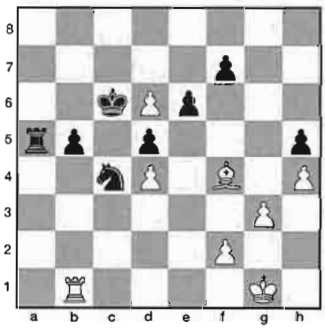

32. g4!

Vit får nu en farlig fribonde på h-linjen.

32. – hxg4 33. h5 f6

Eller 33. – Sxd6 34. Le5 Ta3! (Robert Åströms förslag). Vits bästa chans är 34. h6 f6 35. h7 Ta8 36. Kg2 Th8 37. Th1 b4. Svart var här i tidsnöd.

34. Kg2 Ta7 35. Te1 b4?

Alternativen var:

a) 35. – e5 som leder till remi efter 36. dxe5 Sxe5 37. Lxe5 fxe5 38. Txe5 Kxd6 39. Tg5 =;

b) 35. – Kd7 36. h6 Ta8 och svart kan fortsätta att spela på vinst.

36. Txe6 b3 37. Te7 Ta8

Remi fanns med 37. – b2! 38. Txa7 b1D 39. d7 De4† 40. Kg1 De1† =. Farligare är 40. – De7 [Åström] 41. h6 med hotet 42. h7 Dxh7 43. d8S† +-.

38. Tc7† Kb6 39. Lc1 Td8

Här strandade 39. – Sxd6 på 40. Tc3. Bättre är 39. – b2! 40. Lxb2 Sxb2 41. Kg3! (Lejlić) Sc4 42. Tf7! Sxd6 43. Txf6 Kc7 44. Kxg4 Kd7 45. h6 Ke7 46. Tg6 Sf7 47. f4 Ta1 (Hellsten) (om 47. – Th8 48. Kf5 =) 48. Tc6 Th1! 49. Tc7† Ke8 50. Tc5! Sxh6† 51. Kg5 Sf7† 52. Kf5 (därför gick tornet inte till b-linjen i 48:e draget) Th5† (52. – Ke7 Tc7† =) 53. Ke6 Sd8† 54. Kf6 Sb7! (54. – Kd7 55. Kg6 =) 55. Tc7! och nu faller 55. – Sd6 på 56. Ke6. Alltså remi!

40. h6 Txd6??

Även 40. – b2 förlorar: 41. Lxb2 Sxb2 42. h7 Sc4 43. Tg7 Th8 44. d7 osv. Svarts sista halmstrå var 40. – Sxd6! 41. Tc3 Sf5! 42.

Txb3† Kc6 43. Tc3† Kd7 44. Lf4 Sxd4 med remichanser.

41. Tc8 Td7 42. Tb8† Kc6 43. Txb3 Sd6 44. Tg3 f5 45. Tc3† Kb6 46. Lf4 Se4 47. Tc7 Td8 48. Tf7 uppgivet.

(Kommentarer: Thomas Ernst)

■ ROND 3

Första stormästarremin var frukten av ett psykologiskt rävspel som pågick i drygt två timmar:

SICILIANSKT PARTI (B 32)

Jesper Hall	**Lars Degerman**
Åstorps SS	Farsta SK

1. e4 c5 2. Sf3 Sc6 3. d4 cxd4 4. Sxd4 Dc7 5. c4 Sf6 6. Sc3 Sxe4! 7. Sdb5 Da5 8. De2! Sxc3 9. Sd6† Kd8 10. Sxf7†

10. – Ke8

Efteranalyserna visade att 10. – Kc7 11. Dd2 Tg8 12. bxc3 h6 13. Ld3 Dh5 14. Df4† e5 15. Df3 Dxf3 16. gxf3 Lc5 17. Tg1 hade gett vit de bättre chanserna.

11. Sd6† Kd8 12. Sf7† Ke8 remi.

Psykologi handlade det förstås också om när Stellan Brynell, som nästan alltid spelar 1. e4, mötte sin specielle mardrömsmotståndare Johan Hellsten. Mot honom hade han förlorat de fem senaste partierna:

SLAVISKT FÖRSVAR (D 13)

Stellan Brynell	**Johan Hellsten**
Limhamns SK	Limhamns SK

1. Sf3 Sf6 2. d4 d5 3. c4 c6 4. cxd5 cxd5 5. Sc3 Sc6 6. Lf4 Se4

Johan bryter symmetrin, 6. – Lf5 är vanligast. Det brukar exempelvis Jonny Hector spela. På senare år har även 6. – a6 vunnit i popularitet.

7. e3 Sxc3 8. bxc3 g6 9. Se5 Lg7

I sin utmärkta bok om slavisk Damgambit betecknar Matthew Sadler detta som ett feldrag och hävdar med stöd av Bogdan Lalić att 9. – Da5 10. Db3 Lg7 11. Lb5 Lxe5 12. Lxe5 0–0 leder till utjämning.

10. Sxc6 bxc6 11. Da4 Ld7 12. La6

Det är besvärande för svart att han inte kan opponera på c-linjen. Sadler menar att svart har stora problem i den här ställningen. Partifortsättningen motsäger inte hans påstående.

12. – c5 13. Da3 cxd4 14. cxd4 Lf8

Ser ut som en snöplig reträtt, men det finns en klar tanke bakom. Svart hotar att spela e7–e5 vilket tvingar bort damen från a3. Som en följd av det kan svart spela Dd8–a5† varvid vit inte kommer till rockad.

I partiet Cifuentes – Leyva, Cienfuegos 1996, tvingades svart efter 14. – 0–0 15. 0–0 bemöta hotet La6–b7 med 15. – Lc8. Cifuentes höstade in bonden med 16. Lxc8 Txc8 17. Dxa7 och vann partiet.

15. Dd3 Da5† 16. Ke2 Lg7

Löparen kan förefalla en smula vankelmodig, men nu är det äntligen dags för rockad. Efter 16. – Tc8 kan vit inte slå tornet (17. Lxc8?? Lb5), men i efteranalysen kom man fram till att 17. Thc1 Txc1 18. Txc1 Lg7 19. a4 0–0 20. Lb5 ger vit en liten fördel.

17. Thc1 0–0 18. Tc5 Db6

Stellan hade även räknat på 18. – Dxc5 19. dxc5 Lxa1 20. Lb7 Tad8 21. c6 och tyckt om vad han såg.

19. Tac1 Db2† 20. Kf1

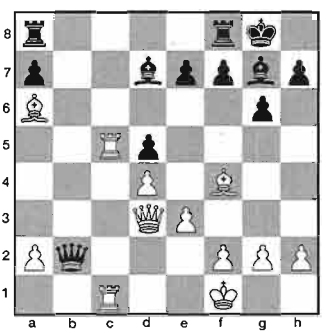

Vit har ett kraftigt initiativ. Kontrollen av c-linjen kan så småningom ge honom sjunde raden. Svarts dam har hamnat i en åter-

vändsgränd. Det är livsfarligt att slå a-bonden, t ex 20. – Dxa2? 21. Lb7 Lf5 22. Dc3 Tad8 23. Ta1 Ld3† 24. Kg1 De2 25. Te1 med pjäsförlust.

Johan försöker i stället befria sig med ett bondeoffer.

20. – e5!? 21. dxe5 Lxe5 22. Lxe5 Dxe5 23. Dxd5 Df6 24. Lc4 Tad8 25. De5 Dxe5 26. Txe5 Tc8 27. Td1 Txc4 28. Txd7 Tc2 29. a4

Bästa chansen. Efter 29. Txa7 Td8 innebär matthotet att svart hinner spela Td8–d2 med remi.

29. – Ta2?

I svår tidsnöd begår Johan ett avgörande fel. Det rätta var 29. – Tb8 30. Tb5 Txb5 31. axb5 Tb2 32. Txa7 Txb5 varefter svart hinner spela nyckeldraget h7–h5 med mycket goda remichanser.

30. Te4

En viktig poäng är att vit nu kan besvara en uppladdning med svarts båda torn på andra raden med Te4–f4 med säker kontroll av f2. Den möjligheten fanns inte när tornet stod på e5.

30. – Tb8 31. g4 a5

Som framgår av föregående kommentar är 31. – Tbb2 ett slag i luften.

32. g5 Tb4 33. Te8† Kg7 34. Tee7

Det blev aldrig något tryck mot f2. Nu är däremot hotet mot f7 avgörande.

34. – Ta1† 35. Ke2 Tbxa4 36. Txf7† Kg8 37. Tg7† uppgivet.

Efter 37. – Kf8 38. Txh7 Kg8 39. Tdg7† Kf8 40. Ta7 Kg8 41. Thb7 stundar matt.

(Kommentarer: Lars Grahn)

Därmed tappade Hellsten rytmen och under de sju följande ronderna kom han inte över 50 procent.

Hedman tog sin första och, visade det sig så småningom, enda vinst mot Emanuel Berg.

Åström använde en timme och 56 minuter för de första 14 dragen mot Wahlbom, gjorde ytterligare fyra i blixttempo och kastade sedan fram ett remianbud som genast antogs. Då stod han snarast bättre...

Ernst och Joel Åkesson spelade ett teoretiskt intressant parti:

FRANSKT PARTI (C 18)

Thomas Ernst	**Joel Åkesson**
Farsta SK	**SS Manhem**

1. e4 e6 2. d4 d5 3. Sc3 Lb4 4. e5 c5 5. a3 Lxc3† 6. bxc3 Dc7

Joel Åkessons specialvariant.

7. Dg4

Detta skarpa damutfall, som angriper svarts svaga punkt g7, är vits säkraste väg till fördel.

7. – f5 8. Dg3 Se7

En byteshandel, i vilken svart offrar sina kungsflygelbönder för att få övervikt i centrum. Skillnaden jämfört med varianten 6. – Se7 7. Dg4 Dc7 osv är bl a att svart saknar rutan f5 för sin springare och får en svag kungsställning. Av denna anledning är dragföljden 8. – cxd4 9. cxd4 Se7 populärare.

9. Dxg7 Tg8 10. Dxh7 cxd4 11. Kd1 Ld7

Svarts vanligaste fortsättning.

12. Sf3!

Bättre än 12. Dh5† Kd8 = (Ernst – Brynell, SM 1997).

12. – Dxc3 13. Tb1 La4 14. Se1 Dc7

I partiet Hjartarson – E Berg, Eikrem Memorial 1996, fick vit avgörande fördel efter 14. – b6 (TN) 15. Ld2 Dc7 16. Lb4 Sbc6 17. Ld6 Db7 18. Sd3 Dd7 19. Sb2.

15. h4

Nyckeldraget som säkrar rutan g5 för löparen. Om nu 15. – Dxe5 så 16. Txb7 ±.

15. – Sbc6 16. Lg5 0–0–0 17. Lf6!

Bättre än 17. Df7 som skulle kunna besvaras med 17. – Dxe5! 18. Lxe7 Tg7 =.

17. – Td7

Åkesson följer ett nyligen spelat parti Winsnes – E Berg, SS Manhems IM-turnering 1998.

18. f4

Enligt planen.

18. – Tg3 19. Th3 Txh3 20. gxh3 d3!?

Ett bondeoffer för att få Se7 i spel via d5.

21. Lxd3 d4

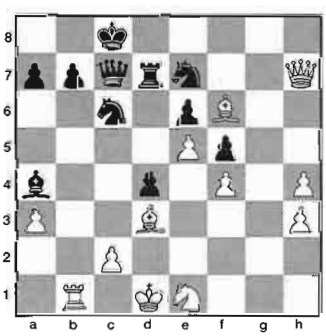

22. Ke2!?

Vits kung flyr till kungsflygeln. Alternativ:

a) 22. Lxe7! (Ari Zieglers förslag i SM-bulletinen) Sxe7 23. Tb4 Sd5 (23. – Lc6 24. h5 ±) 24. Dg8† Dd8 25. Dxe6 Sxb4 26. axb4 Dxh4 27. Lxf5 ±;

b) 22. Kc1? Da5 -+ (Winsnes – E Berg).

22. – Sd5 23. Dg8† Sd8 24. Kf3 Dc6 25. Kg3 Sxf6 26. exf6 Dh1 27. Kf2

Hotet 27. – Dg1† måste undanröjas.

27. – Lc6?

Svarts sista chans var avveckling till ett slutspel med 27. – Dxh3 och följande forcerade variant: 28. Sf3 Lc6 29. Dg3 Dxg3† 30. Kxg3 Lxf3 31. Kxf3 Tf7 32. h5 Txf6. Efter vidare 33. Kg3! (vit har en farlig fribonde) Tf8 34. Kh4 Tg8 35. Le2 Tg2 36. Lf3 Txc2 37. Tg1 Tf2 38. Ld1 kan dock vit fortsätta att spela på vinst.

28. Dg3!

Parerar angreppet. Om nu 28. – Tf7 29. Tb4.

28. – Sf7 29. Tb4 Dd5 30. Sf3 a5 31. Tc4 Sd6

En bättre chans var 31. – b5 32. Txc6† Dxc6 33. Se5 Sxe5 (tvunget) 34. fxe5 men vits starka fribönder torde ändå fälla avgörandet efter t ex 34. – a4 35. f7 Dc5 36. Dg7 Td8 37. Df6 Kd7 38. Lxb5†! Dxb5 39. Dxd8† Kxd8 40. f8D† De8 (annars 41. Dd6†) 41. Dxe8† (bondeslutspelet är vunnet för vit) Kxe8 42. Ke2 (tar svarts d4-bonde) Kf7 43. Kd3 Kg6 44. Kxd4 Kh5 45. Ke3 Kxh4 46. Kf4 Kxh3 47. c4. Även textdraget ger vit avgörande fördel.

32. Se5

Centraliserar springaren. Vit vinner omedelbart tillbaka kvaliteten.

32. – Sxc4 33. Lxc4 Dc5 34. Sxd7 Lxd7 35. Ld3 Kc7 36. f7 De7 37. Dg7 Dxh4† 38. Ke2 Dh5† 39. Kd2 Dxh3 och samtidigt uppgivet.

(Kommentarer: Thomas Ernst)

Ställningen: Brynell 2½, Hellsten, Hall, Ernst, Agrest, Lejlić och Ralf Åkesson 2, Hedman och Degerman 1½, Wahlbom, Berg och Åström 1, Eriksson ½, Joel Åkesson 0.

■ ROND 4

Segern mot Hellsten gav Brynell vind i seglen och nu gick han loss han i täten:

FRANSKT PARTI (C 12)

Magnus Wahlbom	**Stellan Brynell**
Rödeby SK	Limhamns SK

1. e4 e6 2. d4 d5 3. Sc3 Sf6 4. Lg5 Lb4 5. e5 h6 6. Ld2 Lxc3 7. bxc3 Se4 8. Dg4 g6 9. Ld3 Sxd2 10. Kxd2 c5 11. Sf3 Sc6 12. Df4 cxd4 13. cxd4 Da5† 14. Ke2?! b6! 15. Df6? Tg8 16. h4 La6 17. Df4 Tc8 18. Thc1 Sb4 19. Dd2

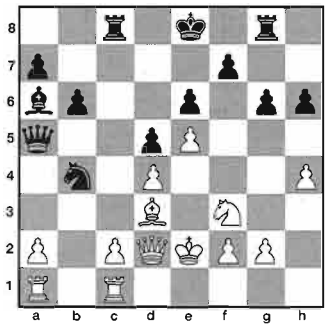

19. – Txc2! 20. Txc2 Lxd3† 21. Dxd3 Sxd3 22. Tc8† Kd7 23. Txg8 Da6! 24. Ke3? Da3! 25. Tf1 Sc1† 26. uppgivet.

Om 26. Kd2 Dd3† och om 26. Kf4 Se2† 27. Kg4 Dd3 med matt.

Alla övriga partier slutade med remi. Man noterade bl a att Joel Åkesson bröt raden av nollor men kanske borde han ha fortsatt mot Hedman.

Här ett tidigt "finalmöte":

KUNGSINDISKT FÖRSVAR (E 67)

Ralf Åkesson	**Evgenij Agrest**
Södra SASS	Sollentuna SK

1. Sf3 d6 2. d4 g6 3. g3 Lg7 4. Lg2 Sd7 5. 0–0 Sgf6 6. c4 0–0 7. Sc3 a6

En ovanlig fortsättning i Kungsindiskt. Agrest eftersträvar en treradersuppställning.

8. e4 c5 9. Te1

Här besvaras 9. d5? starkt med 9. – b5! men nu hotar 10. d5.

9. – cxd4 10. Sxd4 Sc5 11. h3 Ld7 12. Le3 Da5 13. Tb1 Sa4

Ett försök till pjäsavbyte…

14. Sd5!

… som vit undviker. Om nu 14. – Sxd5 15. exd5 och svart saknar motspel. Varje bondeframstöt skulle försvaga hans ställning ytterligare.

14. – Dd8 15. Dd2 Tc8 16. b3 Sc5 17. Lg5 e6 18. Sc3

Svarts svaga d6-bonde kompenseras nästan av att det är ofördelaktigt för vit att flytta springaren från d4. ▶

18. – Dc7 19. Tbd1 Tfd8 20. Sde2 Lc6 21. Df4!

Tvingar in svart i en obehaglig fängsling.

21. – De7 22. Sd4 e5

Inte 22. – Ld7? som strandar på pjäsoffret 23. Sd5! exd5 24. exd5 med avgörande fördel.

23. Sxc6 bxc6 24. Dd2 Se6

Vits närmaste plan är att få g2-löparen i spel genom h3–h4 och Lg2–h3. Löparparet väger tungt.

25. Le3 Db7 26. h4 Sd4!

Tack vare detta bondeoffer får svart ett visst motspel. Sämre var 26. – Sg4 27. Lg5 f6 (27. – Sxg5? 28. hxg5 +-) 28. Lh3 ±.

27. Lxd4

Även 27. f3 följt av 28. Se2 var bra.

27. – exd4 28. Se2!

Naturligvis inte 28. Dxd4? Sxe4! =.

28. – Te8

Här föll 28. – c5? på 29. e5! med pjäsvinst.

29. Sxd4 Db6 30. Sc2 Tcd8 31. Te2

Vit siktar nu på att öppna spelet med f2–f4 och e4–e5.

31. – Te5 32. Kh1 Lf8 33. f4 Te6 34. e5 Sh5 35. Kh2 Tee8 36. e6

Undviker komplikationerna efter 36. exd6 Txe2 37. Dxe2 Lxd6.

36. – Txe6 37. Txe6 fxe6 38. Sd4

Vinner bonde igen.

38. – Sf6 39. De2 e5 40. Sxc6 Te8

41. Ld5†?

Ett förlorande drag, men svart tar inte chansen.

41. – Kh8?

Varför inte 41. – Sxd5 42. cxd5 exf4!? Nu går inte 43. Dxe8? på grund av 43. – Df2† 44. Kh1 fxg3 45. De6† (45. Se7† Kg7) Kh8 -+ med hoten 46. – Dh2† matt/Df3†/g2†. Vit måste spela t ex 43. Df3 men svart står bättre efter 43. – fxg3† följt av Te8–e3.

42. fxe5 dxe5 43. b4

Här stupar 43. Sxe5?, som anbefalles i SM-bulletinen, på 43. – Dc7! 44. Te1 (44. Sf7† Dxf7! -+) Txe5!! 45. Dxe5 Dxe5 46. Txe5 Sg4† -+.

43. – Lg7 44. a4 h5

Ger svarts springare en stödjepunkt på g4.

45. a5 Sg4† 46. Kg2

Eller 46. Kh3 Df2!.

46. – De3 47. Te1 Dc3 48. Lf3

Vit är tvungen att byta av svarts aggressiva springare.

48. – e4 49. Lxg4 hxg4 50. b5 Te6 51. Sd8 remi.

Framtvingar remi eftersom spelarna befinner sig i ömsesidigt dragtvång. Lägg märke till att 51. – Tf6 inte är något hot på grund av 52. Dxe4.

(Kommentarer: Thomas Ernst)

Tidigare denna dag spelades sjätte rondens parti Wahlbom – Ernst (remi efter 47 drag i öppet Spanskt). Orsaken var att Ernst, som i det civila sysslar med doktorandstudier i matematik, mot slutet av veckan måste avlägga en länge planerad blixtvisit i Wien för en deldisputation.

Ställningen: Brynell 3½, Ernst 3 (av 5), Hellsten, Hall, Agrest, Lejlić och Ralf Åkesson 2½, Hedman och Degerman 2, Berg och Åström 1½, Wahlbom 1½ (av 5), Eriksson 1, Joel Åkesson ½.

■ ROND 5

Sedan Brynell remiserat mot Åström kunde några av konkurrenterna reducera hans försprång. Hall vann tämligen bekvämt mot Wahlbom medan Agrest måste slita mot Emanuel Berg, som till slut gick vilse i tidsnöden.

Degerman fick än en gång se en fördelaktig ställning, nu mot Hedman, smälta ihop till remi, den femte i följd.

Ralf Åkesson vann en arbetsseger:

SICILIANSKT PARTI (B 41)

Samir Lejlić	**Ralf Åkesson**
Växjö SK	Södra SASS

1. e4 c5 2. Sf3 e6 3. d4 cxd4 4. Sxd4 a6 5. Sd2

En ovanlig fortsättning som för till ganska lugnt spel.

5. – d6 6. g3 Sf6 7. Lg2 Le7 8. 0–0 0–0 9. b3 Ta7

Förbereder en löparutveckling till b7.

Märk att omedelbart 9. – b6? inte går på grund av 10. e5! +-.

10. Lb2 b6 11. c4 Lb7 12. f4

Inledningen till en bondeoffensiv i centrum.

12. – Sbd7 13. De2 g6

Inte 13. – Te8? 14. e5! som förlorar pjäs. Textdraget tillåter en avveckling som ger vit två pjäser för torn i slutspelet.

14. e5 dxe5 15. fxe5 Lxg2 16. exf6 Lxf1 17. fxe7 Lxe2 18. exd8D Txd8 19. Sxe2

Chanserna väger jämnt i detta slutspel. Vit bör framför allt undvika tornbyte.

19. – Sc5 20. Sf3 f6!

Neutraliserar vits löpare och lägger samtidigt ut en liten fälla: 21. Lxf6? Tf8 -+.

21. Ld4?!

Sundare var 21. Sf4, t ex 21. – Tf7 22. Te1 och vit får motspel.

21. – e5 22. Lxc5 bxc5

Med klar fördel för svart som behärskar d-linjen samtidigt som vits springare saknar stödjepunkter.

23. Kf2

Inte 23. Sc3? Td3 -+.

23. – e4 24. Se1 f5 25. Sg2 a5 26. Se3

Här föll 26. a4 på 26. – Tb7 27. Tb1 Td3 28. Sc1 Td1! med en avgörande fängsling. Vits sista chans är att få in en springare på d5.

26. – a4 27. bxa4 Txa4 28. Sc3 Tb4 29. Scd5 Tb2† 30. Kg1 Tdb8!

Tornbyte är oundvikligt.

31. a4 Tb1† 32. Txb1 Txb1† 33. Kf2 Tb2† 34. Ke1 Kf7 35. Sd1?

Eller 35. a5 Ta2! osv.

35. – Txh2 36. S5c3 Tc2 37. a5 Tc1

Stoppar vits fribonde.

38. Sa4 Ta1 39. Sxc5 Txa5 och vit överskred betänketiden.

(Kommentarer: Thomas Ernst)

Ställningen: Brynell 4, Hall, Ernst, Agrest och Ralf Åkesson 3½, Hellsten 3, Hedman, Lejlić och Degerman 2½, Åström 2, Wahlbom, Eriksson och Berg 1½, Joel Åkesson 1.

■ ROND 6

Första veckans sista rond blev om inte avslagen så i varje fall lugnare än de föregående.

Degerman tog sin första fullpoängare genom att vinna en taktisk duell mot Johan Eriksson medan Brynell bjöd remi efter 21 drag mot Hall.

Det gav Agrest chansen att gå i kapp:

ENGELSKT PARTI (A 21)

Joel Åkesson	**Evgenij Agrest**
SS Manhem	Sollentuna SK

1. d4 d6 2. c4 e5 3. Sc3

Ett par alternativ:

a) 3. dxe5 dxe5 4. Dxd8† Kxd8 följt av c7–c6 och Kd8–c7 och svart står bra i slutspelet;

b) 3. Sf3 e4 4. Sg5 f5 5. f3 (5. Sc3 =) Le7 6. Sh3 Sf6 7. Sc3 c6 8. d5?! 0–0 9. Sf2 De8 (med utvecklingsförsprång; vit kan inte ta e4-bonden på grund av avbyten jämte Le7–h4† och De8–g6) 10. g3 Ld8 11. Lg2 exf3 12. Lxf3 Sbd7! (ett bondeoffer med idén Sd7–e5 och Ld8–b6) 13. dxc6 Se5 14. Lg2 bxc6 15. Dxd6 Lb7 (med kompensation för svart) 16. Db4 Tb8 17. 0–0 Sfd7! (Engqvist – Agrest, Rilton Cup 1993–94, 0–1, 33 drag).

3. – exd4 4. Dxd4 Sc6 5. Dd2

En känd teoriställning i Engelskt. Den används ofta av starka spelare som vill satsa på vinst som svart.

5. – Le6 6. b3 a5

Vanligare är 6. – Sf6.

7. e4 Sf6 8. Lb2

Undviker fällan 8. g3? Sxe4!! 9. Sxe4 d5! och svart står bättre (det hotar 10. – Lb4).

8. – a4 9. Td1 axb3 10. axb3 Le7 11. Sge2

Aktivare var 11. Sf3.

11. – 0–0 12. Sf4 Sd7

Den karaktäristiska kungsindiska springarmanövern.

13. Sfd5 Sc5 14. Dc2 f5

En aggressiv bondeframstöt som vit bemöter på bästa sätt med ett bondeoffer.

15. Le2 Lxd5 16. Sxd5 Sxe4 17. Ld3 Lf6 18. Sxf6†

Alternativet var 18. Lxf6 Sxf6 19. Lxf5

Thomas Ernst avslutade den första SM-veckan med att flyga till Wien! Foto: Bo Plato.

Te8† 20. Kf1 och vit har förlorat rockaden. Men han hotar samtidigt på h7, t ex 20. – Se5 (hotar 21. – g6) 21. Sxf6† Dxf6 22. Lxh7† Kh8 varvid svart får anses ha ersättning för bonden.

18. – Sxf6 19. 0–0

Starkare var 19. Lxf5 De8† 20. Kf1 Dh5 21. h3 följt av g2–g4 jämte Kf1–g2 och vit bör klara sig.

Blixt-SM

Det tredje officiella blixtmästerskapet vanns av Stellan Brynell, Limhamns SK med 5½ (av 7) före Ralf Åkesson, Södra SASS 5, Marek Oliwa, FBK Balkan, Malmö 4, Johan Hellsten, Limhamns SK och Harry Schüssler, Eksjö SK 3½, Christian Jepson, En Passant och Ludvig Sandström, SK Passanten, Huddinge 2½ samt Anders Nylén, Limhamns SK 1½.

Övriga finalsegrare: Matej Grujić, FBK Balkan, Adnan Abedinov, Kirsebergs SK, Anders Sunebjer, Västerås ASK, Håkan Greiff, Rödeby SK, Anders Svensson, Bräkne-Hoby SK, Tobias Karlsson, Lysekils SK, Olof Ejermo, Lunds ASK och David Ståhlberg, En Passant.

69 spelare (122 i fjol) deltog.

19. – Sb4 20. Dc3 Sxd3 21. Dxd3 Sd7

Svart har fått en bonde men vit har fortfarande god kompensation.

22. Tfe1 Tf7 23. Te3 Sc5 24. Dd5 f4

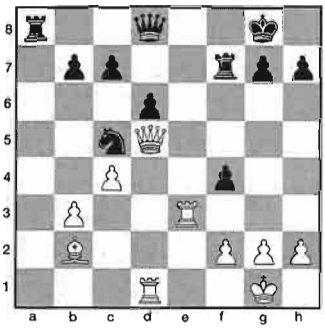

25. Th3?

Bättre är 25. Tf3! med hotet 26. Txf4, t ex 25. – Dh4 26. g3! eller 25. – Kf8 26. b4 med starkt initiativ.

Bäst för svart är emellertid 25. – c6!! 26. Dxd6 Td7! (vinner damen) 27. Dxd7! (ett positionellt damoffer) Sxd7 28. Tfd3 Ta2 (svart kan inte behålla damen på grund av vits besvärande tryck mot g7) 29. Txd7 Dxd7 30. Txd7 Txb2 och på av matthotet på första raden kommer svart bonde över i ett tornslutspel. I detta har dock vit goda remichanser eftersom svarts kung är avskuren.

Efter textdraget tar svart definitivt över kommandot.

25. – De7 26. b4 Sa4 27. La1 Te8!

Hotar matt.

28. Tf1 Sb6 29. Dh5 De4

En avgörande centralisering.

30. c5 Sc4 31. Dd1 De2 32. Dxe2 Txe2 33. cxd6 Sxd6 34. Td3 Tfe7 35. h3 Tc2 36. Tc3 Ta2 37. Tfc1 c6 38. Tf3 Te4 39. g3 och samtidigt föll kläppen för vit.

(Kommentarer: Thomas Ernst)

Ställningen: Brynell och Agrest 4½, Hall och Ralf Åkesson 4, Degerman, Ernst och Hellsten 3½, Hedman och Lejlić 3, Åström 2½, Berg 2, Eriksson och Wahlbom 1½, Joel Åkesson 1.

■ ROND 7

Ronden efter vilodagen brukar vara kampfylld och så var fallet även i år, trots VM-finalen i fotboll.

Fyra vinstpartier redovisades med mötet

Agrest – Degerman som toppnummer. Detta slutade med att den förstnämnde tog sin tredje etta i svit och för första gången gick upp i ensam ledning.

Brynell agerade i listigaste laget när han föreslog remi mot Ernst efter 17 korrekta teoridrag i Franskt. Även i fjol bjöd Brynell tidigt mot samme motståndare som då avböjde och förlorade. Nu var han fräck nog att anta budet...

Agrest kommenterar sitt vinstparti:

ENGELSKT PARTI (A 30)

Evgenij Agrest Sollentuna SK — **Lars Degerman** Farsta SK

1. c4 c5 2. Sf3 Sc6 3. d4 cxd4 4. Sxd4 e6

I ett tidigare möte med Lars, i Rilton cup 1997–98, provade han 4. – Db6. Det följde 5. Sb3 e6 6. Sc3 Lb4 7. Le3 Dc7 8. Ld2! a6 9. Tc1 Sf6 10. g3 Se5 11. Lg2 Le7 12. Sa4 med tydlig fördel för vit.

5. Sc3 Lb4 6. Sdb5

Mycket bättre än 6. Sc2 som jag spelade mot samme motståndare i Lag-DM.

6. – a6

Alternativet var 6. – Sf6 7. Lf4 0–0 8. Ld6, varefter vit enligt både teori och praktik står lite bättre.

7. Sd6† Ke7 8. Lf4!

Detta starka drag spelades först i partiet Polugajevskij – Cramling, Aruba 1992. Poängen är att behålla springaren på d6 eller locka fram en försvagning.

8. – e5

Specialisten på detta system, Tom Wedberg, spelade mot mig 8. – Da5. Jag svarade med 9. Se4 och efter 9. – d5 10. cxd5 exd5 11. a3 Lxc3† 12. Sxc3 fungerade inte 12. – d4 på grund av 13. b4 Df5 14. e4! och vit kom bättre.

Textdraget är ett radikalt försök att lösa problemet med springaren men försvagar samtidigt allvarligt den egna ställningen.

9. Lg5† f6 10. Sxc8† Txc8 11. Ld2 Kf8

Spelades efter långa funderingar. Det enda riktiga alternativet var att byta på c3 (vit hotar Sc3–d5) men svart försöker behålla sin löpare.

12. e3 Sge7 13. Db3!

Förhindrar d7–d5 eftersom det hänger på b7, t ex 13. – Lxc3 14. Lxc3 d5 15. cxd5 Dxd5 16. Dxb7.

13. – Dc7 14. Td1 d6

Om 14. – Lxc3 15. Lxc3! Sa5 16. Da4 Sxc4 17. Lxc4 Dxc4 18. Dxc4 Txc4 19. Txd7 +-.

15. Le2 Lxc3

Vit hotade 16. 0–0 jämte 17. Sb5.

16. Dxc3

Inte 16. Lxc3 Sa5 och svart får motspel.

16. – d5 17. cxd5 Sxd5 18. Da3† Sde7 19. Lc3

Vit förbereder sig på svarts enda plan, dvs g7–g6 och Kf8–g7.

19. – g6 20. Lg4 Td8 21. Txd8† Dxd8 22. 0–0 Db6 23. Td1 Kf7 24. Td7 Td8

Kan tyckas vara ett misstag men är i själva verket enda draget, trots att svart missar den kommande finessen.

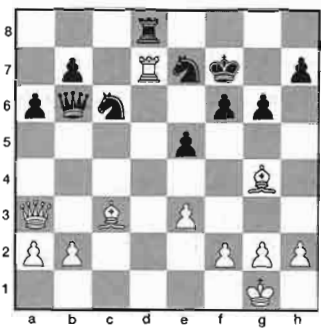

25. La5! Dxa5 26. Dxa5

Mycket enklare och bättre än 26. Txe7† Kf8! även om vit får fördel då också.

26. – Txd7

Om 26. – Sxa5 27. Txd8 +-.

27. Dc3 f5 28. Le2 Sd5 29. Db3

Vit står på vinst även efter 29. Lc4 jämte 30. Lxd5 men det är ingen brådska, särskilt inte som motståndaren är i tidsnöd. Med fler pjäser kvar är det mycket lättare att göra misstag!

29. – Kf6 30. h3 Sde7 31. Db6 h5 32. Lc4 Kg7 33. Le6 Td6 34. Lb3 Td7 35. Dc5 Kf6 36. Dc4 Td5

Förlorar direkt vilket bekräftar vad som sades i den förra kommentaren. Enda möjligheten att kämpa vidare var 36. – Sd5.

37. Dh4† g5 38. Dxh5 Td2 och samtidigt uppgivet.

Det blir matt i nästa drag.

(Kommentarer: Evgenij Agrest)

Ställningen: Agrest 5½, Brynell, Hall och Ralf Åkesson 5, Ernst, Hellsten och Lejlić 4, Degerman 3½, Hedman 3, Åström 2½, Berg, Eriksson och Wahlbom 2, Joel Åkesson 1. ▶

■ ROND 8

Åter fyra ettor – men i varje fall ett par av remipartierna var högintressanta:

I det Åkessonska derbyt höll Joel remi efter nära sju timmar och heroiskt försvar i ett slutspel med minusbonde samtidigt som Hellsten visade tecken på en begynnande formstegring genom att pressa Agrest. Ett tornslutspel med merbonde för Limhamnaren gick dock inte att vinna.

Åström tog sin första seger (mot Berg) och Brynell gick åter upp i delad ledning via vinst mot Hedman. Hall föll temporärt bort ur toppstriden efter förlust i ett väldigt kampparti:

SLAVISKT FÖRSVAR (D 10)

Jesper Hall Åstorps SS — **Thomas Ernst** Farsta SK

1. d4 d5

Förhindrar Trompowsky.

2. c4 c6 3. Sc3 Sf6 4. Lg5

Ett ovanligt drag i den här ställningen, men jag ville komma ur teorin så fort som möjligt. Ernst är ju känd för sina öppningskunskaper. (*J H*).

4. – dxc4

En annan god fortsättning är 4. – Se4, t ex 5. Sxe4 dxe4 6. Dd2 Lf5 7. e3 Sd7 8. f3 (Iivo Neis drag) g6 med lika spel.

5. a4

Vit kan också fortsätta i gambitstil med 5. e4 b5 6. e5 Sd5 7. a4 (Mikenas – Mnatsakanian, Sovjet 1967).

5. – Da5

Spelbart är även 5. – Sa6 6. e4 Sb4 (hotar 7. – Dxd4) 7. Sf3 Lg4 8. e5 (Mikenas – Vaganian, Sovjet 1968) Lxf3 9. gxf3 Sfd5 =.

6. Ld2 Db6

Ett riskabelt bonderov. Säkrare är 6. – e5.

7. e3 Dxb2

Ernst är en kompromisslös spelare som inte räds förgiftade bönder. Partiet går nu in i en fas där vit till priset av en bonde får en harmonisk utveckling. Som en möjlig förstärkning framstår 7. – Lf5, som efter 8. Lxc4 Dxb2 eliminerar 9. Tb1. (*J H*).

8. Tb1 Da3 9. Lxc4 e6 10. e4 Dd6!

Vit hotade att efter Lf8–e7 fånga svarts dam med e4–e5 och Tb1–b3. Bonderovet har kostat mycket tid.

11. Sf3

Min plan utkristalliserade sig enligt följande:

Svart måste göra kort rockad så min kompensation i form av utvecklingsförsprång ska omvandlas till ett angrepp på kungsflygeln. Jag vill ha dam och löpare på diagonalen b1–h7 för att skapa svagheter.

Förr eller senare måste svart spela f7–f5, eventuellt också h7–h6, samt ställa en springare på f8. Då trycker jag mot g7, h6 och h7 och mosar honom. (*J H*).

11. – Dc7 12. 0–0 Le7 13. De2 0–0 14. Ld3 Sbd7 15. e5!

Svart hotade att själv spela e6–e5.

15. – Sd5 16. Se4 h6?

Korrekt var det ursprungligen planerade 16. – f5! 17. exf6 (17. Seg5 S7b6!) gxf6 18. Sc3 (18. Sg3 Tf7) Tf7! 19. Dxe6 (annars följer 19. – Sf8 med solid försvarsställning) Sxc3 (hotar 20. – Se5) 20. Lxh7† Kf8 med materialvinst.

17. Sg3 f5 18. exf6 S7xf6 19. Se5

Vit har klar fördel på grund av svarts svaga kungsställning.

19. – Ld6 20. Tfe1 c5 21. Tbc1 b6 22. Lb1

Lämnar plats för damen.

22. – Lb7 23. Dd3 Tae8 24. Sh5 Te7 25. Dg6 Kh8 26. Dd3 Kg8 27. Dg6 Kh8

28. Lxh6

Vit är inte nöjd med dragupprepning utan satsar i begynnande tidsnöd på ett närliggande offer. Alternativen var:

a) 28. Sg4! (datorns förslag) Sf4 29. Lxf4 Lxf4 30. dxc5!! (ett kvalitetsoffer som baserar sig på vits dominans på diagonalen b1–h7) Lxc1 31. Txc1 bxc5 32. Sgxf6 gxf6 33. Dxh6† Kg8 34. Sxf6† Txf6 35. Dxf6 +–;

b) 28. Sf4 Kg8 29. Sxd5 exd5 30. Lxh6 ±;

c) 28. Kh1 Dd8! (28. – Lc6? 29. Sxc6 Dxc6 30. Txe6).

28. – gxh6 29. Dxh6† Th7

Tvunget.

30. Lxh7 Dxh7 31. Sg6† Kg8 32. Dxh7† Sxh7

I det kommande slutspelet med tre lätta pjäser mot två torn måste svart behålla sina centrumbönder som stödjepunkter. Textdraget möjliggör en gardering av e6.

33. Sxf8 Sxf8 34. dxc5 bxc5 35. Sg3 Sf6

Hindrar Sg3–e4.

36. f3 Kf7 37. Se4 Sxe4 38. fxe4 Sg6

Svart måste försöka åstadkomma ett samspel mellan sina lätta pjäser. Med sitt nästa drag går vit honom till mötes.

39. Tc3 Le5 40. Tf3† Kg7 41. Tb3

Svart står utmärkt efter 41. Tef1 Ld4† 42. Kh1 Lxe4 43. Tf7† Kh6 44. Txa7 Sh4 (hotar matt) 45. Tg1 c4.

41. – Lc6 42. Kf2 Ld4† 43. Kf3 c4 44. Ta3

Den bästa praktiska remichansen, som behåller tornet på tredje raden.

44. – Se5† 45. Ke2

Svart vinner efter 45. Kf4 Sd3† 46. Txd3 cxd3 47. Td1 e5† 48. Kf3 Lxa4 49. Txd3 a5 50. Ta3 (50. Ke2? Lb5) Ld1† 51. Kg3 a4 osv.

45. – Lxe4 46. Tg3† Kf6 47. Tf1† Ke7

Sedan svarts kung stigit undan kan vit börja rusa med sin h-bonde.

48. h4 c3

Vit klarar sig efter 48. – Ld3† 49. Txd3 cxd3† 50. Kd2.

49. h5

Eller 49. Tc1 c2 50. Tb3 (hindrar Ld4–b2) Kd6 och kungen tränger in.

49. – c2 50. h6

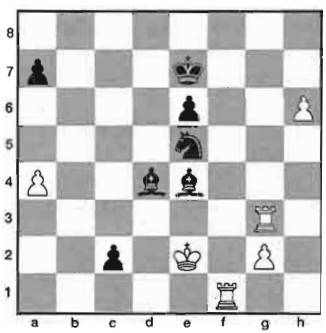

50. – Sc4?

En exaktare vinstväg var 50. – Lb2! 51. Tg7† Kd6 52. h7 Sg6!! 53. Tg8 Sf4† följt av 54. – Lxh7.

51. Tg4?

Vit håller remi genom 51. Th1! (Ari Ziegler) Lb2 52. h7 Lxh7 53. Txh7† Kd6 54. Th1 Kd5 55. Kd3 c1D 56. Txc1 Lxc1 57. Tg7 a5 58. Td7† Kc6 59. Ta7 =.

51. – Se3!

Om nu 52. Txe4 Sxf1 och fribonden går i dam.

52. Tg7†

Svart kan nu vinna genom 52. – Lxg7 53. hxg7 Sxf1 54. g8D c1D (Harry Schüssler). Men även textdraget är bra.

52. – Kd6 53. Tc1 Lb2 54. Txc2 Sxc2 55. Txa7 Lxg2

Med tre lätta pjäser för torn är svarts nästa uppgift att likvidera vits återstående bönder. Det "rena" slutspelet med två löpare och springare mot torn är vunnet (Hall).

56. Ta6†

Eller 56. h7 Le4 och vits torn kommer inte loss.

56. – Ke7 57. Kd2 Sa3 58. Ta7† Kf6 59. h7 Kg6 60. a5 Lg7!

Erövrar h-bonden.

61. Tc7 Kxh7 62. a6 Kg6 63. Te7 Kf6 64. Te8 Sb5 65. Tb8 Sc7 66. a7 Ld5 67. Kd3 Ke7 68. uppgivet.

(Kommentarer: Thomas Ernst)

Slutskedet av ovanstående parti återfinns även i Jesper Halls artikel *Det kritiska läget* – sid 337!

Ställningen: Agrest och Brynell 6, Ralf Åkesson 5½, Ernst och Hall 5, Hellsten och Degerman 4½, Lejlić 4, Åström 3½, Hedman 3, Eriksson och Wahlbom 2½, Berg 2, Joel Åkesson 1½.

■ ROND 9

Turneringens hittills mest dramatiska rond med kompromisslös kamp och rafflande tidsnöder på nästan varje bräde. Enda undantaget var partiet Hedman – Hall, i vilket den förstnämnde offrade kvalitet och tog ut remischackar efter en knapp timmes spel.

Agrest ryckte åt sig en ledning med en hel poäng efter vinst mot Wahlbom som med 16 drag att göra på fyra minuter fick båda sina torn pattställda.

Brynell gick på tredubbelt bonderov mot Johan Eriksson men blev vederbörligen bestraffad sedan han tvingats ge en pjäs och dessutom lämnat kungen kvar i centrum.

Lejlić blev av med en bonde mot Hellsten och överskred betänketiden i samband med att han gjorde sitt 35:e drag. ▶

Berg och JoelÅkesson lade nästan all tid på de 20 första dragen varpå resten gick i blixttempo utan att de vare sig skrev eller streckade. Emanuels kläpp föll först. Rekonstruktionen visade att dragserien var avklarad – 42 drag hade gjorts – och då tog man remi i en ställning där Joel hade två bönder för kvalitet.

Ernst hade i det närmaste överspelat Åström men började trampa vatten när han skulle avgöra. Trots svår tidsnöd lyckades Åström skapa motspel och vända partiet. Efter 49 drag tvingades Ernst notera sitt första – och enda – nederlag.

Även Ralf Åkesson inkasserade en nolla – också den första och enda – och den var ännu snöpligare:

ANTAGEN DAMGAMBIT (D 27)

Ralf Åkesson — Södra SASS
Lars Degerman — Farsta SK

1. d4 d5 2. Sf3 Sf6 3. c4 dxc4 4. e3 e6 5. Lxc4 c5 6. 0–0 a6 7. Ld3 b6 8. Sc3 Lb7 9. De2 Sbd7 10. Td1 Db8 11. h3 Le7 12. dxc5 Sxc5 13. Lc2 Sce4 14. Sxe4 Sxe4 15. Td4 Sf6 16. e4 e5

17. La4†? b5 18. Lxb5†

Med idén 18. – axb5 19. Dxb5† Kf8 20. Sxe5 och vit har bra kompensation för pjäsen.

18. – Kf8!

Denna parad hade vit förbisett.

19. Td7 axb5 20. Sxe5 Dxe5 21. Txb7 b4 22. Le3 Dxe4 23. Db5 Dd5 24. Tb8† Txb8 25. Dxb8† Se8 26. Te1 g5 27. Da7 Lf6 28. h4 h6 29. Db8 Kg7 30. Dxb4 Dxa2 31. Db8 Dd5 32. Dg3 Sd6 33. Dg4 h5 34. De2 g4 35. Td1 De6 36. uppgivet.

Ställningen: Agrest 7, Brynell 6, Degerman, Hall, Hellsten och Ralf Åkesson 5½, Ernst 5, Åström 4½, Hedman och Lejlić 4, Eriksson 3½, Wahlbom och Berg 2½, Joel Åkesson 2.

■ ROND 10

Agrest höll stilen även mot Brynell som avböjde ett tidigt remianbud och förvisso försökte men inte kunde åstadkomma något konkret. Remi efter 43 drag.

Hall och Ralf Åkesson tog upp jakten via ettor mot Johan Eriksson (partiet i Jesper Halls artikel *Det kritiska läget*) respektive Hellsten.

För andra dagen i följd missade Ernst tåget genom att spela upp en trolig vinstställning mot Hedman och sedan låta motståndaren komma undan med remi.

En pånyttfödd Åström tog en ny fullpoängare i ett av turneringens hittills längsta partier. 83 drag behövdes för att kämpa ner Joel Åkesson i ett från början remibetonat slutspel.

Första vinsterna noterades för Wahlbom och Emanuel Berg:

SPANSKT PARTI (C 74)

Magnus Wahlbom — Rödeby SK
Samir Lejlić — Växjö SK

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Lb5 a6 4. La4 d6 5. c3 f5

Den skarpa Siestavarianten, introducerad av Capablanca i Budapest 1928 men känd sedan tidigare. Vanligen spelar Lejlić det lugnare 5. – Ld7.

6. exf5 Lxf5 7. 0–0 Ld3 8. Te1 Le7

Det överambitiösa angreppet 8. – e4? vederläggs effektivt med 9. Db3 Tb8 10. c4! ± (se senaste ECO).

9. Lc2 Lxc2 10. Dxc2 Sf6 11. d4 e4

Alternativen var:

a) 11. – Dd7 (C Hartman) 12. dxe5 dxe5 13. Le3 0–0–0 14. Sbd2 och vit står något bättre;

b) 11. – 0–0 12. d5! e4 13. Sg5 Se5 14. Se6 Dd7 15. Sd2! e3!? (15. – Tfc8) 16. Txe3 Sxd5 17. Sxf8 Sxe3 18. Dxh7† Kxf8 19. fxe3 Te8 20. Se4! ± (Almási – Winants, Wijk aan Zee 1995).

12. Sg5 d5 13. f3 h6 14. Sh3 0–0 15. Sd2 exf3 16. Sxf3

Vit har en positionell fördel tack vare aktivare pjäser och svarta svagheter på bl a e6 och g6.

16. – Ld6?!

Tillåter vits följande djärva pjäsoffer. Andra möjligheter:

a) 16. – Tf7 17. Dg6 Ld6 18. Lxh6! Se7 19. Txe7! (ett positionellt kvalitetsoffer) Txe7 (annars 20. Shg5) 20. Lg5 De8 21. Df5 Dh5 (21. – Tf7 22. Lxf6 följt av Df5xd5 och vit får minst två bönder för kvalitet) 22. Tf1 Dh7 23. Se5 Dxf5 24. Txf5 Tae8 (24. – Tf8 25. Sf4 med hotet 26. Sfg6) 25. Lxf6 gxf6 26. Sg4 (med starkt angrepp) Te1† 27. Kf2 T8e2† 28. Kf3 Le7 (28. – Tf1† 29. Kxe2 Txf5 30. Sh6† +-) 29. Sf4 Txb2 30. Sxd5!! Kf7 (30. – Tf1† 31. Ke4 +-) 31. Th5 ± (Abramov – Terpugov, Moskvamästerskapet 1949);

b) 16. – Dd7 17. Dg6 Dg4 18. Dxg4 Sxg4 19.Sf4 ± (Lékó – Jusupov, Wien 1996).

17. Lxh6!

Taktikern Wahlbom visar sig på styva linan!

17. – gxh6 18. Dg6† Kh8 19. Dxh6† Sh7

Eller 19. – Kg8 20. Te6 Tf7 21. Shg5 ±.

20. Shg5 Dd7 21. Te6

Med hotet 22. Tae1 följt av 23. Te7. Möjligt var även 21. Sh4!?.

21. – Lf4?

Här går svart vilse i variantskogen. Ett bättre försvar var 21. – Tg8!, t ex 22. Tae1 Tg7 eller 22. Dh5 Tg7 eller 22. Sxh7 Dxh7 23. Df6† Tg7.

22. Dh5 Tf5 23. Th6 Le3† 24. Kh1 Lxg5 25. Sxg5 Txg5 26. Dxg5 (+-) Dg7 27. Dh5 Tg8 28. g3 Tf8 29. Te1 Df7 30. Dxf7 Txf7 31. Kg2

Vits närmaste plan är förstås att rycka fram med de förenade fribönderna.

31. – Kg7 32. Th5 Td7 33. Tf5 Se7 34. Tff1 Sg6 35. h4 Sf6 36. Kh3 Se4 37. Tf5 c6 38. Tef1 Sh8 39. g4 Sf7 40. g5 Te7 41. Kg4 Sfd6

Svart har fått ett visst motspel, men det kommer för sent.

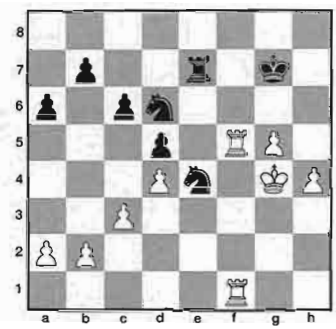

42. Te5! Txe5

Om 42. – Td7 43. Te6 med angrepp.

43. dxe5

En stark fribonde.

43. – Sc4 44. Kf4

Går ur gaffeln 44. – Se3†.

44. – Sxb2 45. e6 Sc5 46. Kf5

Bättre än 46. e7 Kf7.

46. – Sc4 47. Te1

Ett nytt gaffelhot måste pareras.

47. – Sd6† 48. Ke5 Sde4 49. Tf1

Med hotet 50. Tf7†.

49. – Sd3† 50. Kd4 Sdf2 51. h5 Sxg5 52. e7 Kf7 53. Txf2† Kxe7 54. h6 Kd6 55. Tg2 uppgivet.

(Kommentarer: Thomas Ernst)

HOLLÄNDSKT FÖRSVAR (A 80)

Lars Degerman	**Emanuel Berg**
Farsta SK	Sollentuna SK

1. d4 f5 2. Sc3 d5 3. Lg5 h6 4. Lf4 Sf6 5. e3 e6 6. Sb5 Ld6 7. Sxd6† cxd6 8. h3 Sc6 9. Sf3 0–0 10. c3 De7 11. Lb5 Ld7 12. Lh2 Le8 13. Da4 Se4 14. Da3 g5 14. Ld3 f4 16. Lxe4 dxe4 17. Sd2 Lg6 18. 0–0–0?

18. – b5! 19. Da6 (?) Tab8 20. Kb1 Tb6 21.

Evgenij Agrest inför sista rondens parti mot Erik Hedman. Foto: Bo Plato.

Da3 b4 22. cxb4 Tfb8 23. Tc1 Sxb4 24. Sc4 Ta6 25. Db3 De8 26. Tc3 Sd5 27. Dc2 Sxc3† 28. Dxc3 Da4 29. a3 Tc6 30. d5 Txc4 31. Df6 De8 32. uppgivet.

Ställningen: Agrest 7½, Brynell, Hall och Ralf Åkesson 6½, Hellsten, Ernst, Degerman och Åström 5½, Hedman 4½, Lejlić 4, Wahlbom, Eriksson och Berg 3½, Joel Åkesson 2.

■ ROND 11

Som svart i Kungsindiskt offrade Hall pjäs för tre bönder mot Agrest, men denne red ut stormen och bärgade en dyrbar halvpoäng (se Jesper Halls artikel *Det kritiska läget*). Ari Ziegler sammanfattade partiet i SM-bulletinen...

– Detta var när schack är som bäst...

Brynell och Ralf Åkesson knappade in genom vinster mot Lejlić (fjärde nollan i följd!) respektive Wahlbom medan Johan Eriksson och Ernst satte nytt hastighetsrekord med remi efter 18 drag och sju minuters spel.

Ställningen: Agrest 8, Brynell och Ralf Åkesson 7½, Hall 7, Hellsten och Degerman 6½, Ernst och Åström 6, Hedman 5, Eriksson och Lejlić 4, Wahlbom och Berg 3½, Joel Åkesson 2.

■ ROND 12

Tredje remin i följd – en taktiskt betingad sådan efter 14 drag mot Ernst – räckte för att Agrest skulle hålla undan för förföljarna.

Brynell och Ralf Åkesson kom ingen vart i det inbördes mötet som tidigt resulterade i delad poäng. Remi blev det även för Hall, trots materiell fördel mot Lejlić (se artikeln *Det kritiska läget*).

Hellsten och Åström närmade sig toppen efter vinster mot Joel Åkesson respektive Degerman.

Ställningen: Agrest 8½, Brynell och Ralf Åkesson 8, Hall och Hellsten 7½, Åström 7, Ernst och Degerman 6½, Hedman 5½, Eriksson och Lejlić 4½, Wahlbom och Berg 4, Joel Åkesson 2.

■ ROND 13

Efter ett par timmars spel stod det klart vartåt det lutade – Agrest tryckte sakta men säkert ihop Hedman som förutom en allt sämre ställning hade en, som det föreföll, extra snabbgående klocka. I tidsnöden gick Hedman sedan rätt in i en springargaffel.

Toppmötet Ralf Åkesson – Hall slutade med remi liksom partiet Degerman – Hellsten (13 drag).

Joel Åkesson förlorade mot Wahlbom – hans fjärde nederlag i följd. En soligare epilog hade han förtjänat.

Det blev Emanuel Berg förunnat att sätta punkt. I det allra sista partiet tog han sin andra seger i turneringen genom att pressa ner Stellan Brynell efter 71 drag och sju timmars spel.

■ Med utgångspunkt från fyra egna partier i Sverigemästargruppen i Ronneby skrev Jesper Hall en artikel med den fantasieggande titeln

DET KRITISKA LÄGET

❑ SM i Ronneby var det starkaste på många år. Som spelare upplevde man att det inte fanns några lätta poäng utan man fick slita för varje halva. Alla var hungriga och målmedvetna. Just så ska SM vara, tycker jag.

I den studentkorridor där de flesta spelarna huserade var det lugnt och stilla på förmiddagarna eftersom alla satt inne på sina rum och förberedde sig inför eftermiddagens rond. Det blev långa dagar, under vilka kondition och koncentrationsförmåga var viktigare än normalt.

I förberedelsearbetet ingick mycket psykologisk krigföring och fintande i öppningarna. Eftersom partierna oftast var jämna utmärktes de även av ett annat, många gånger avgörande fenomen, nämligen förmågan att kunna hantera kritiska lägen.

I idrottens värld finns många uttryck att dra paralleller med, "Bäst när det gäller", 40–30 i tennis, Golden Goal i fotboll, Sudden Death i ishockey osv. Skillnaden är att i schack måste man först förstå att en avgörande situation har uppstått och sedan orientera sig om möjligheterna.

Partiets nyckelställning utgör grunden för det kritiska läget. Spelarna har strävat mot en viss ställning och gjort en bedömning. Ofta vänder partiet just här, eftersom en av kontrahenterna inte lyckas finna den rätta vägen eller helt enkelt gör en felbedömning. I det senare fallet får man i efteranalysen, likt en detektiv, försöka rekonstruera förloppet innan "brottet" begicks och på så sätt hitta de betydelsebärande detaljerna.

Om man har förstått nyckelställningen kan just en sådan detalj utgöra det kritiska läget.

Av partierna nedan ger det mot Samir Lejlić exempel på ett skenbart enkelt drag, som får stora konsekvenser. Efter textdraget i diagramställningen är den följande offerkaskaden mer eller mindre forcerad.

Mot Thomas Ernst och Johan Eriksson är det oförmågan att hitta rätt bland de olika möjligheterna som avgör. Mot Evgenij Agrest handlar det om en felbedömning.

I dessa partier har jag placerat ett diagram där jag, medan spelet pågick, tyckte att det kritiska läget uppstod. En bra övning är att med utgångspunkt från diagrammet försöka utforma en plan och utifrån den hitta det bästa draget. Ett annat tips:

Formulera först i ord ställningens karaktär och klarlägg vilka fördelar respektive nackdelar parterna har. Sedan man kan gå in på konkreta varianter. Då får man en helhet innan delarna definieras.

Från rond 8:

Thomas Ernst
Farsta SK

Jesper Hall
Åstorps SS

Efter öppningen har spelarna fortsatt logiskt. Vit har ställt upp pjäserna för angrepp, svart för försvar. Nyckelställningen i diagrammet hade jag sett för ett antal drag sedan och trott att vit måste ha något avgörande.

Väl här hittade jag inte det genombrott som klart och tydligt gav mig fördel. Frustrationen växte i takt med att tiden försvann och med tre minuter kvar valde jag att gå in i ett mycket komplicerat och oklart slutspel.

28. Lxh6?!

Vits pjäser är idealiskt placerade så schablondragen måste ersättas av noga kalkylerade varianter. Svart är pressad och har egentligen bara en plan, dvs att föra över vitfältslöparen till c8. Om jag inte ska offra får jag antingen försöka få bort springaren på f6 med Se5–g4 eller förhindra svarts löparmanöver. ▶

Efteråt fann Ernst och jag 28. Kh1! med idén 28. – Lc6 29. Sxc6 Dxc6 30. Txe6 med fördel för vit. Om svart inte företar sig något kan vit fortsätta med 29. Dc2 Kg8 30. Sxf6† Sxf6 31. Sg6 med klar fördel. I diagramställningen har svart däremot kvar slaget på h2 med schack, med fin kompensation för kvaliteten.

Om svart försöker föra damen till e8 med 28. – Db8 fungerar offret på h6 fint eftersom svarts dam inte når h7.

Det finns även en annan överraskande möjlighet för vit: 28. Sg4 Sf4 29. Lxf4 Lxf4 var en variant som både Ernst och jag såg men ingen av oss fann någon fortsättning. Bulletinredaktören Ari Ziegler hittade med hjälp av sin dator Hiarcs det otroliga 30. dxc5 som verkar bra för vit, t ex 30. – Lxc1 31. Txc1 bxc5 32. Shxf6 gxf6 33. Dxh6† Kg8 34. Sxf6† Txf6 35. Dxf6 och vit har avgörande fördel.

28. – gxh6 29. Dxh6† Th7 30. Lxh7 Dxh7 31. Sg6† Kg8 32. Dxh7† Sxh7 33. Sxf8 Sxf8 34. dxc5 bxc5 35. Sg3 Sf6 36. f3 Kf7

Jag hade bara någon minut kvar och måste hitta rätt pjäsformation. Jag ville dubblera på c-linjen och offra på c5-bonden för att få ett slutspel med torn och två bönder mot två lätta pjäser. Då skulle jag stå bättre. Jag trodde denna plan skulle vara möjlig även efter att jag lättat på trycket och bytt av en pjäs.

Men partislutet blir grymt. Mina torn förvandlas till statister när löparparet kryssar över brädet.

37. Se4 Sxe4 38. fxe4 Sg6 39. Tc3 Le5 40. Tf3† Kg7 41. Tb3 Lc6 42. Kf2 Ld4† 43. Kf3 c4 44. Ta3 Se5† 45. Ke2 Lxe4 46. Tg3† Kf6 47. Tf1† Ke7 48. h4 c3 49. h5 c2 50. h6 Sc4?!

Ernst vill spela vackert...

51. Tg4?

... men efter 51. Th1 Lb2 52. h7 Lxh7 53. Txh7† Kd6 54. Th1 Kd5 55. Td3† Kc5 har vit remichanser.

51. – Se3 52. Tg7† Kd6 53. Tc1 Lb2 54. Txc2 Sxc2 55. Txa7 Lxg2 56. Ta6† Ke7 57. Kd2 Sa3 58. Ta7† Kf6 59. h7 Kg6 60. a5 Lg7 61. Tc7 Kxh7 62. a6 Kg6 63. Te7 Kf6 64. Te8 Sb5 65. Tb8 Sc7 66. a7 Ld5 67. Kd3 Ke7 68. uppgivet.

Klubb-SM

Inte oväntat blev SK Rockaden, Stockholm åter bästa klubb med 48 poäng före Linköpings ASS 20, Kristallens SK, SS Allians och SS Gambit 12, Kristianstads SK och Skara SS 11, Örebro SS 10.

88 klubbar erövrade "medaljpoäng".

Från rond 10:

SICILIANSKT PARTI (B 67)

Jesper Hall	**Johan Eriksson**
Åstorps SS	Sollentuna SK

1. e4 c5 2. Sf3 d6 3. d4 cxd4 4. Sxd4 Sf6 5. Sc3 Sc6

Det psykologiska kriget har börjat. Min motståndare brukar spela 5. – a6, alltså Najdorfvarianten vilken jag förberett noggrant. Som tur var hade jag några ronder tidigare blivit lurad av Degerman som efter 1. e4 c5 2. Sf3 Sc6 3. d4 cxd4 4. Sxd4 gjorde 4. – Dc7 i stället för sitt vanliga Richter–Rauzer som Eriksson alltså nu spelar.

6. Lg5 e6 7. Dd2 a6 8. 0–0–0 Ld7 9. f3 Le7 10. h4 b5 11. Sxc6!

Mina teorikunskaper var nu slut men textdraget verkar starkt. Svart får problem med motspelet på damflygeln när springaren är borta. Observera att så länge vit inte gjort g2–g4 och försvagat sin bondestruktur kan han spela på damflygeln om svart gör b5–b4 för tidigt. Denna plan är lätt att underskatta eftersom man är van vid att ösa på med bönderna vid rockad åt olika håll.

11. – Lxc6 12. Kb1 0–0 13. Ld3 Tb8 14. Se2 e5

Svart skulle vilja göra d6–d5 men vit kan i så fall svara med e4–e5. Då uppkommer en fransk typställning där det känns som om vit fått några tempon extra.

15. Sg3?!

Efter att ha spelat starkt i öppningen inleder jag nu en tveksam plan som går ut på att föra springaren till e3. Efter det logiska 15. g4 har vit ett starkt angrepp på gång och svart har svårt att få motspel, t ex 15. g4 Tc8 16. Sg3 Dc7 17. Sf5 Tfe8 18. Lh6 ±.

15. – Ld7 16. Le2 Tb6 17. Sf1 Se8!

Detta hade jag missat. Svart brukar vilja placera springaren på d7 för vidare transport till c5 eller b6 och c4. Eriksson hittar en annan möjlighet, Se8–c7 med adress b5 efter b5–b4 med starka hot som Sb5–a3/c3. Jag får nu inse mitt misstag och anfalla på kungsflygeln, vilket jag skulle ha gjort redan i femtonde draget.

18. Le3 Tb8 19. g4 Sc7 20. f4 Lc6 21. Sg3 b4 22. Lc4 Sb5 23. Dd3 Dc7 24. Sf5?!

Ännu ett tveksamt drag som ger svart chansen att få Tf8 med i spelet. Efter 24. Thf1 hade tornet varit bundet till försvaret av bonden på f7.

24. – Tfc8 25. Thf1 Le8 26. Sxe7† Dxe7 27. f5 Dc7 28. Lb3 a5 29. Ka1

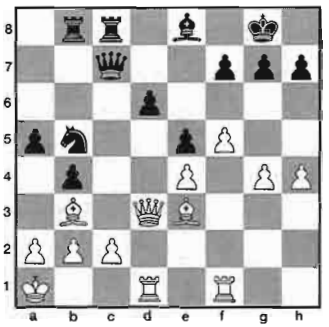

Efter slappt spel av vit har svart fått ställa upp sina pjäser optimalt. Nu gäller det för honom att ge dem ännu mera liv.

Jag kunde inte se något genombrott för svart även om jag inte var helt säker på hur ställningen skulle bedömas efter 29. – Ta8. Vit har å sin sida en mycket enkel plan: att helt enkelt rulla på med bönderna mot svarts kung, så svart måste agera snabbt.

29. – Sd4?

Följande variant belyser ställningens spännande möjligheter:

29. – Ta8 30. La4 Sa3 (30. – Sc3 ifrågasätter vits spel då jag i princip tvingas offra kvalitet på ett mer oklart sätt än i partiet. Idén med offret är att svarts torn inte riktigt kommer i gång och att vits löpare blir en gigant i både försvaret och anfallet. Min lille tyske vän ger följande variant som exempel på svarts svårigheter: 31. Lxe8 Sxd1 32. La4 Sxe3 33. Dxe3 Dc5 34. Df3 d5 35. exd5 b3 36. axb3 Dxc2 37. f6 g6 38. De3 Dc5 39. Dxe5 Td8 40. Td1 Dd6 41. Dg5 Tac8 42. h5 Tc5 43. hxg6 fxg6 44. De3 Txd5 45. Txd5 Dxd5 46. De7+-) 31. Lxe8 Sxc2† 32. Kb1 Sxe3 33. Lxf7† Kxf7 34. Dxe3 Dc2† 35. Ka1 Tc4 36. f6 Dxe4 37. Dg5 med farligt angrepp.

Tills vidare blir mitt utlåtande oklart om ställningarna efter 30. – Sc3.

30. Lxd4 Lb5 31. Dd2 Lxf1 32. f6!

Detta hade Eriksson förbisett. Ofta är kvalitetsoffret en tematisk idé då löparen på b3 är väl så stark som ett torn samt kombinerar anfall och försvar på ett fördelaktigt sätt. Nu slår vits angrepp igenom utan att svart har en tillstymmelse till motspel.

32. – gxf6 33. Txf1 a4 34. Lxa4 Dc4 35. Df2 exd4 36. Lb3 Dc5 37. Dxf6 De5 38. Lxf7† Kf8 39. Dh6† Ke7 40. Ld5 Te8 41. Tf5 Dg3 42. Tf7† Kd8 43. Df6† Kc8 44. Le6† Txe6 45. Dh8† Te8 46. Dxe8† matt.

Från rond 11:

KUNGSINDISKT FÖRSVAR (E 71)

Evgenij Agrest	**Jesper Hall**
Sollentuna SK	Åstorps SS

1. c4 Sf6 2. Sc3 g6

Agrest har fin teknik i positionella ställningar och med tanke på poängläget – tre ronder kvar och jag var en poäng efter – hade säkert en liten solid fördel passat honom utmärkt efter t ex 1. c4 c5 2. Sf3 Sc6 3. d4.

3. e4 d6 4. d4 Lg7 5. h3 0–0 6. Lg5 Sbd7 7. Sf3 e5 8. d5 h6 9. Le3 Sc5 10. Sd2 a5 11. a3 Se8 12. b4 axb4

Här står svart inför ett vägval. Förutom partiidén finns 12. – Sxe4 13. Sdxe4 f5 14. Ld3 fxe4 15. Sxe4 axb4 16. axb4 Txa1 17. Dxa1 Sf6 som enligt Informator 71 ska ge lika chanser. Agrest visade dock i efteranalysen att vit har det bättre spelet efter 18. Da7.

13. axb4 Txa1 14. Dxa1 Sa6 15. Da3 f5 16. Sb3! Sf6 17. c5 fxe4 18. Sd2!

Vit har spelat öppningen suveränt. Svart har gett upp damflygeln och väntar på att vit ska göra rockad så han kan få i gång motspel.

Men vit skjuter upp rockaden och vitfältslöparens placering tills han börjar få direkta hot på damflygeln och i centrum. Han tänker hinna först när väl rockaden skett. Svart kan bara avvakta.

18. – g5

19. c6?

Agrest förivrar sig. Det var nu dags för 19. Lc4 med idén att helt enkelt ta på e4 och sedan har svart svårt att få motspel. Nu får svarts slumrande pjäser liv och spelet ändrar fullständigt karaktär.

19. – bxc6 20. Lxa6 Lxa6 21. Dxa6 cxd5 22. La7

Agrest hade trott att han kunde spela 22. Da2 med hot mot d5 och e4 men han hade missat 22. – Da8! som ger svart fördel. Därför får han nu ställa undan löparen på a7 innan bondestormen sveper bort den.

Här tog jag tid på mig för att utarbeta en plan och en pjäsformation. Visionen är precis den nyckelställning som jag senare får upp i drag 31. Där inträder ett kritiskt läge.

Vit måste rockera. Då gör jag g5–g4–g3 och låter bönderna rulla. Efter Dd8–a8 kan jag sedan spela d5–d4 samt e4–e3 med idén Tf8xf3 om Tf1 lämnar sin plats. Nu är det vit som är pressad och måste spela med omsorg, men efter sitt tveksamma 19:e drag försvarar sig Agrest mycket skickligt.

22. – Kh8 23. 0–0 g4 24. h4 g3 25. fxg3 e3 26. Sf3 d4 27. Se2 Da8 28. Se1 Sg4?!

Mina planer på kungsangrepp, underbyggda av min tro på ställningen i 31:a draget, gjorde att jag spelade detta drag snabbt. Korrekt var emellertid att sätta press på La7 för att skapa disharmoni mellan vits pjäser innan bönderna börjar marschera, t ex 28. – c6 29. Sd3 Tf7 30. Ta1 Sg4 31. Lb6 Dxa6 32. Txa6 e4 33. Sdf4 d3 -+.

29. Tf3 e4 30. Txf8† Dxf8 31. Sf4 Df5

32. Kf1!

Ett otroligt drag som förändrar min bedömning av denna nyckelställning. Vit insåg att svart hotade 32. – d3 33. Sexd3 exd3 34. Dxd3 Dxd3 35. Sxd3 e2 varefter vits kung är avskuren. Själv hade jag mest försökt bena ut komplikationerna efter 32. Da5 och kommit fram till att svart stod bra.

Agrest idé är att offra tillbaka pjäsen på d3 och byta dam. Sedan ska kungen ta den fräcka fribonden. Därför är textdraget logiskt även om det vid första anblicken verkar vara konstigt att självmant spika Sf4.

Efter 32. Da5 gick min huvudvariant enligt följande: 32. – Dxa5 33. bxa5 e2 34. a6 Kh7 35. Lc5 d3 36. Sexd3 exd3 37. Sxd3 dxc5 38. a7 Ld4† 39. Kh1 Sf2† jämte 40. – Sxd3 -+.

32. – Sh2† 33. Kg1 Sg4 34. Kf1 Kh7?!

Ett dumdristigt vinstförsök i ömsesidig tidsnöd som var nära att straffa sig, men jag ville inte inse att min fördel höll på att rinna ut i sanden.

35. Dc4 d3 36. Sexd3 exd3 37. Dxd3 Dxd3† 38. Sxd3 Se5

Bättre var 38. – Kg6.

39. Ke2?

Vit hade kunnat få klar fördel i slutspelet med 39. Sxe5 Lxe5 40. b5. Problemet är att svart inte hinner gardera c7-bonden med 40. – d5 på grund av 41. Lb8 jämte 42. b6. I stället får han försöka med 40. – Lc3 41. g4 Ld2 42. Ke2 Kg6 43. Lb8 La5 44. Kxe3.

39. – Sxd3 40. Kxd3 e2 41. Kxe2 c6 remi.

Länge sen sist...

Det är aldrig för sent att spela SM igen. Fråga t ex Gunnar Carlberg, Eskilstuna SK, som för jämnt 30 år sedan tävlade i Sverigemästargruppen.

I år har han vunnit årets Eskilstunamästerskap före bl a förre Sverigemästaren Åke Stenborg och juniormästaren Matthias Nilsson.

Senast Carlberg tävlade i SM var i Göteborg 1975. Nu gjorde han ett slags come back med ett hyggligt resultat i klass M.

Ännu värre var Karl Nilsson, Rödeby SK som var med senast i Norrköping 1968. Han kom fyra i en av veterangrupperna trots att han inte spelat alls på de senaste nio åren.

Allra värst var Lasse Thomasson, Malmö AS som inte varit med i SM sedan Växjö 1958 (!). Efter ett uppehåll på 40 år hade han anmält sig i klass I men bröt efter två ronder...

Från rond 12:

DAMBONDESPEL (D 00)

Jersper Hall — Åstorps SS
Samir Lejlić — Växjö SK

1. d4 Sf6 2. Lg5 d5 3. Lxf6 gxf6 4. e3 c5 5. Sc3 cxd4 6. exd4 Sc6 7. Dh5!?

Ett drag som jag haft på lut ett tag efter ett tips av Klaus Berg. Idén är att låsa in svarts vitfältslöpare bakom bondekedjan, göra lång rockad och sedan ge sig på svarts försvagade kungsflygel med g- och f-bonden, alternativt springare och dam.

7. – e6 8. 0–0–0 Da5

Varför är detta ett kritiskt läge? Jo, i mina förberedelser som bl a innebar att Fritz fick analysera ställningen kom "vi" fram till att 8. – Db6 var det bästa draget. Tanken är att i stället för kungsangrepp spela på lugn utveckling med Lc8–d7 och Ta8–c8, alternativt 0–0–0.

Min första tanke var att göra 9. Kb1 som inte tillåter b7–b5, men plötsligt insåg jag att då kommer 9. – Db6! 10. Sge2 La3 med fördel för svart som får en försvagning att jobba mot. Därför tvingades jag nu tänka till ordentligt för att lotsa mig igenom partiets taktiska svängar.

Det svåra är inte att se en kombination när den väl är där, det svåra är att bygga upp den...

9. Sge2 b5?

Den andra möjligheten var 9. – Ld7 10. Kb1 Tc8 med angrepp baserat på Sc6–b4. Praktisk erfarenhet behövs innan jag vågar ha en uppfattning om ställningen.

10. Sf4 b4 11. Scxd5 b3! 12. axb3 exd5

Lejlić är en härlig kämpe som alltid bjuder till och hittar spännande möjligheter.

13. Sxd5 Da1† 14. Kd2 Da5† 15. c3 Le6 16. Lb5!?

Här såg jag att 16. Sxf6† Ke7 17. d5 var en lovande fortsättning men att vid brädet reda ut den soppa som då uppkommer var omöjligt.

Jag spelade alltså det "säkrare" 16. Lb5 trots alla vackra mattbilder och kombinationsmöjligheter som lockade, t ex 16. Sxf6† Ke7 17. d5 Kxf6 (17. – Lg7 18. dxe6; 17. – Td8! 18. Kc1 Lg7 19. dxe6 Da1† 20. Kc2 Dxd1† 21. Dxd1 Txd1 22. Kxd1 Lxf6 23. exf7 med viss fördel för vit) 18. Dh4† Ke5 (18. – Kg7 19. Dg5† matt) 19. f4† Kxd5 20. Kc1† Kc5 21. Df2† Sd4 22. b4† +-.

16. – 0–0–0 17. Lxc6 Txd5!

Redan efter 9. Sge2 hade jag sett att 17. – Lxd5 18. Ta1 vann tillbaka pjäsen med vinstspel. Kvalitetsoffret hade jag förkastat av rent materialistiska skäl, men löparparets styrka får man aldrig underskatta.

18. Lxd5 Dxd5 19. Dxd5 Lxd5 20. Thg1 Lxb3 21. Ta1 Kb7 22. Ta5 Lc4

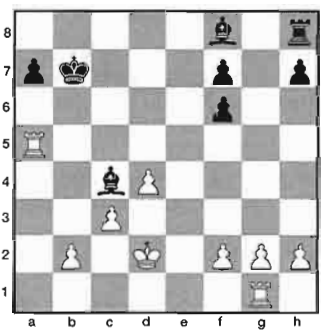

23. Tga1?

I lätt tidsnöd missar jag fullständigt svarts hot. Det primära för vit är att få i gång tornen, säkra kungen och spela c3–c4. Bondeoffret 23. b3 uppfyller alla kriterier och partiet skulle snabbt tagit slut efter t ex 23. b3! Kb6 24. Tga1 Lxb3 25. Ta6† Kc7 (25. – Kb5 26. T1a5† Kc4 27. Tc6† Lc5 28. Tcxc5† matt. Denna matt hade jag förbisett och jag trodde att jag var tvungen att slå på a7 direkt med tornet) 26. Txa7† Kc6 27. Kd3 Lh6 (27. – Ld6 28. c4 Tb8 29. T1a6† Tb6 30. Ta5 Lb4 31. Tf5 +-) 28. c4 Tb8 29. Txf7. Nu får Lejlić det motspel han sökt och vit får nöja sig med dragupprepning.

23. – Lh6† 24. Kd1

Eller 24. Kc2 Te8 25. b3 Te2† 26. Kd1 Td2†

27. Ke1 Te2† 28. Kf1 Ld3 29. Kg1 a6 vilket inte innebär någon förstärkning.

24. – Te8 25. Txa7† Kb6 26. T7a3

Det hotade 26. – Lb3† matt.

26. – Te2 27. b3 Td2† 28. Ke1 Te2† 29. Kf1 Ld3 30. Kg1 Ld2 31. c4 Lc3! 32. Ta6† Kb7 33. Ta7† Kb8 34. Ta8† Kb7 35. T1a7† Kc6!

Mitt sista hopp var följande fälla: 35. – Kb6? 36. c5† Kc6 37. Tc8† Kd5 38. Td8† Ke4 (38. – Kc6 39. Td6† Kb5 40. Tb6† matt) 39. Te7† +-.

36. Ta6†

Om 36. d5† Kc5 37. h3 Te1† 38. Kh2 Le5† 39. g3 Le4 med synnerligen obehagliga hot.

36. – Kb7 37. T6a7† Kc6 38. Ta6† Kb7 remi.

På vilken nivå man än befinner sig är grunden för att utvecklas att man arbetar med nyckelställningar och försöker hitta de kritiska lägena. Man måste sträva efter att fördjupa sin förståelse och man får inte ge tappt i sökandet efter misstaget även om detta är subtilt och svårfunnet.

I den ryska schackskolan har det viktigaste länge varit att arbeta med de egna partierna. Missade möjligheter hjälper spelaren att komma underfund med sina svagheter.

Jesper Hall

NY UTVECKLINGSFOND INRÄTTAD STILLSAM KONGRESS ÄVEN I ÅR

■ En ny utvecklingsfond från vilken klubbar och distrikt kan söka bidrag var det kanske intressantaste resultatet av Sveriges Schackförbunds kongressförhandlingar i Ronneby. Fondförslaget fanns i en motion från Sollentuna SK och hade avstyrkts av centralstyrelsen.

Under diskussionens gång fick motionen emellertid så många positiva omnämnanden att förbundsordförande Christer Wänéus på stående fot lovade att ändra centralstyrelsens avstyrkningsbeslut.

Ytterligare en motion, från Stockholms Schackförbund rörande återbetalning av den s k ungdomsfemman, röstades igenom av kongressen trots att Cs hade avstyrkt.

Av det faktum att centralstyrelsen blev "överkörd" vid två tillfällen ska man inte dra några förhastade slutsatser om djupgående meningsskiljaktigheter. Tvärtom präglades kongressen, som hölls på Ronneby Brunn, av behaglig atmosfär och konstruktiva debatter. Redan efter fyra timmar kunde man sätta punkt.

Sedvanlig parentation hölls över medlemmar som avlidit under året: Jan van der Mathen, Jämtland, Bengt Jansson, Roslagen och Leho Laurine, Stockholm.

I sitt inledningsanförande noterade Christer Wänéus bl a att SSF för första gången på länge redovisar vikande medlemssiffror. Röstlängden upptog 17 661 medlemmar, därav 5 546 seniorer. Minskningen ligger huvudsakligen i de stora distrikten.

Wänéus konstaterade vidare att förbundets ekonomi numera är stabiliserad, mycket tack vare Bingolotto. Han betonade vikten av ledarutbildning samt efterlyste bättre massmediabevakning av schackliga händelser och effektivare "draghjälp" av pressen.

Förhandlingarna leddes av kommunfullmäktiges ordförande i Ronneby, Nils-Olof Olofsson. Av förbundets 24 distrikt var samtliga utom Gotland, Hälsingland och Ångermanland representerade.

Viss kritik riktades mot utformningen av årets verksamhetsberättelse, och Göran Ohlson, som hållit i trådarna, höll med om att somligt kunde ha varit bättre. Delvis var det, ansåg han, en kostnadsfråga.

Även förbundets hemsida på Internet nagelfors, och den allsvenska rapporteringen var i stort sett det enda som fick godkänt. Bättring utlovades och Wänéus meddelade att ansvaret för hemsidan nu kommer att överföras från PRUK (Projekt- och utbildningskommittén) till PK (Publikationskommittén.

Dessförinnan hade Sigvard Olsson i PRUK gått i svaromål:

– Det är lätt att kräva aktuell information. Om vi ska klara allt måste vi anställa minst en person à 200 000–300 000 kronor om året...

Diskussionen kom även att omfatta

Schackfyran ("inget stöd av SSF"), distriktsledarkurserna ("tillbaka senast i vår"), mängden av kommittér ("ger ingenting") och ungdomsverksamheten i största allmänhet ("måste vi ta itu med").

Christer Wänéus sade i en liten sammanfattning att SSF har en ny organisation, som fortfarande lider av barnsjukdomar.

Ekonomin har de senaste åren varit ett kärt debattämne. Förbundets senaste balansräkning visar ett överskott på drygt en miljon kronor. Frågan är hur man ska hantera ett sådant "problem".

Christer Wänéus och skattmästaren Sven-Olof Andersson förespråkade en försiktig linje medan bl a Sven-Gunnar Samuelsson, Stockholm och Ari Ziegler, Göteborg ville sätta bättre fart:

– Aktivitet ger ju inkomster i form av bidrag, sade Samuelsson. Vi ska göra saker och och inte låta pengarna stå och mögla på något konto...

– Vad har vi för glädje av en välfylld kassakista om vi inte har några medlemmar? undrade Ziegler och föreslog att SSF anställer en ny riksinstruktör, "en Lars Bäckström, som var otroligt bra".

Christer Wänéus höll igen:

– När jag tillträdde 1976 fick vi ordna en checkkredit för att klara löneutbetalningarna. Vi gömmer inte undan några pengar, vi garderar oss!

Han förklarade också hur Bingolottopengarna fördelas och berättade att Schackakademin numera delar ut 250 000–300 000 kronor per år.

Stockholms SF:s motion om återbetalning av "juniorfemman" bifölls som nämnts. Beslut om sådan återbetalning hade fattats redan av kongressen i Haparanda 1994. Cs hade avstyrkt men stor enighet rådde om att ett tidigare kongressbeslut måste respekteras.

Även Sollentuna SK:s motion gick alltså igenom. I korthet innebär motionen att en halv miljon kronor avsätts till en utvecklingsfond från vilken distrikt och föreningar kan söka bidrag till väl dokumenterade och motiverade projekt.

Ungdomsverksamhet och internationellt utbyte bör prioriteras.

Kommande års avsättningar ska behandlas av kongressen inför varje nytt verksamhetsår. Beslut baseras på årlig projektplan samt på utvecklingen av Bingolotto.

■ VALEN

Valberedningens förslag godkändes i sin helhet enligt följande:

Ordförande: Christer Wänéus, Norrköping.

Styrelseledamöter på två år: Sven-Olof Andersson, Östersund, Björn Ansner, Malmö, Ingvar Carlsson, Linköping, Göran Ohlson, Örebro och Sigvard Olssson, Eslöv (omval) samt Per Hultin, Solna (nyval efter Erik Malmstig, Uppsala).

Revisorer: Roger Björkholm, Norrköping och Sverker Thulin, Malmö (omval).

Revisorssuppleanter på ett år: Anders Wengholm, Alingsås (omval) och Jörgen Karlsson, Västervik (nyval efter Johan Sigeman, Malmö).

Valberedning (reducerad till tre ledamöter): Ove Attefall, Haparanda (sammankallande), Sten Bernhardsson och RolandAndersson.

■ UTMÄRKELSER

Ove Attefall, Haparanda kallades till hedersledamot i Sveriges Schackförbund.

1997 års Schack-Gideon tilldelades stormästaren Jonny Hector, Limhamns SK.

Frans Steinbrecher, Ronneby SK erhöll Collijnplaketten i brons för ledarinsatser under 30 år.

Ungdomsledarstipendier utdelades till Erik Sörensen, Helsingborg och Eva Johansson, Alingsås.

Riltonmedaljörer: Rune Idlinge, Växjö (silver) och Ola Karlsson, Farsta (brons).

Belönad på kongressen: Frans Steinbrecher, här i SM:s utmärkta kafeteria. Foto: Bo Plato.

1. Rolf Lundquist	**Helsingborgs SS**	–	½	½	1	1	½	½	1	5
2. Ove Alfredsson	**SS Manhem**	½	–	1	½	½	½	½	1	4½
3. Kurt Savegren	**SK Rockaden**	½	0	–	½	½	1	½	1	4
4. Reine Lindström	**Fristads SK**	0	½	½	–	1	½	½	1	4
5. Bengt Andersson	**Kymbo SK**	0	½	½	0	–	½	1	½	3
6. Gunnar Zetterström	**Södertälje SS**	½	½	0	½	½	–	½	½	3
7. Axel Jägare	**Eskilstuna SK**	½	½	½	½	0	½	–	½	3
8. Gunnar Johanson	**Nyköpings ASK**	0	0	0	0	½	½	½	–	1½

ROLF LUNDQUIST VETERANVINNARE

❑ Efter sju år med Bengt Andersson, Kymbo SK på veterantronen fick årets SM-deltare applådera en ny segrare:

Fjolårstvåan Rolf Lundquist, 66, Helsingborgs SS vann Veteran Elit sedan han efter en försiktig start med tre remier i rad avslutat med 3½/4.

I sista ronden vann han mot en av sina svåraste konkurrenter, Reine Lindström, samtidigt som en annan farlig medtävlare, Kurt Savegren, SK Rockaden blev besegrad av Ove Alfredsson, SS Manhem.

– Kul när det det går bra för ens gamla elever, kommenterade en av de övriga deltagarna, Gunnar Zetterström, Södertälje SS.

I slutet av 40-talet kamperade Zetterström ihop med Lundquist på Asea i Västerås men sedan skildes deras vägar.

Rolf Lundquist fungerade 1962–64 som ordförande i Wasa SK och var därefter under en följd av år TfS' ende prenumerant i Australien, dit hans civila verksamhet inom Frigoscandia förde honom. Sedan några år är han bosatt i Helsingborg.

90-talets obestridde suverän Bengt Andersson hade inte samma flyt som tidigare år. Han startade visserligen skapligt med 2/3 men förlorade sedan mot både Lundquist och Lindström. Därmed var han borta ur toppstriden.

Årets turnering var annars mycket jämn och avgjordes inte förrän på slutvarvet. Remiprocenten var densamma som i fjol, 64 %, medan snittrankingen låg tio poäng lägre.

Men så såg också deltagarlistan nästan likadan ut. Endast två av de åtta spelarna var nykomlingar. Det talades på sina håll om en "skyddad verkstad", eftersom åldersgränsen för veteraner sänkts till 60 år utan att några förändringar i övrigt hade vidtagits.

Flera starka spelare som ville vara med i elitgruppen blev hänvisade till andra klasser. Några tävlade i klass M och andra valde att vara med i de allmänna veterangrupperna.

Här är partiet som avgjorde årets turnering:

KUNGSGAMBITI (C 30)

Rolf Lundquist – Helsingborgs SS
Rene Lindström – Fristads SK

1. e4 e5 2. Lc4 Lc5 3. Sc3 Sf6 4. d3 Sc6 5. f4 d6 6. Sf3 Lg4 7. Sa4 Lb6 8. Sxb6 axb6 9. c3

Med hjälp av diverse dragomkastningar har man hamnat i en sorts avböjd Kungsgambit. ECO föreslår nu 9. – d5 med idén 10. exd5 Sxd5 11. h3 och vit får ett utvecklingsförsprång (Spielmann – Przepiórka, Nürnberg 1906). Lindström väljer en annan väg.

9. – Sa5!? 10. Lb5† c6 11. La4 b5 12. Lc2 c5 13. h3 Lxf3 14. Dxf3 Sc6

Och svart kontrollerar, i varje fall för ögonblicket, fältet d4. Vit bör ha vissa chanser att utnyttja f-linjen och om ställningen öppnas blir löparparet effektivt.

15. Le3 Dc7 16. 0–0 h6?! 17. Dg3

Väl så bra föreföll 17. fxe5 Sxe5 18. Dg3, t ex 18. – Sh5 19. Dh4 Sf6 20. a4.

17. – Sh5 18. Dg4 exf4 19. Lxf4

Listigare var 19. Ld2!? g6 (inte 19. – Sf6? 20. Dxg7) 20. Lxf4 Sxf4 21. Dxf4 och svarts bondeställning försvagas ytterligare. Möjligen var även 19. Lxc5 ett alternativ, men frågan är hur vit ska fortsätta efter 19. – dxc5 20. Dxh5 g5!?.

19. – Sxf4 20. Dxf4 Se5 21. a3

För att kunna föra tornet på a1 i spel.

21. – 0–0 22. Tad1 Tae8 23. Lb1 Te6 24. Df2 b6 25. Kh1 Tf6 26. De2 Txf1† 27. Txf1 Dd8?

Nödvändigt var 27. – Dd7 för att hålla bonden på b5 garderad.

28. d4 cxd4 29. cxd4 Sc4 30. a4! Dg5 31. axb5 Sa5

Det gick inte att slå tillbaka: 31. – Dxb5 32. Ld3 och svart förlorar pjäs. Inte heller 31. – Sd2, för att byta bort vits löpare, var spelbart på grund av mellandraget 32. Tf5.

32. La2 (?)

I tidsnöden missar vit det starka 32. e5! som efter 32. – dxe5 (32. – d5 33. e6; 32. – Te8 33. La2 Te7 34. Df3; 32. – De7 33. b4 Sb7 34. De4 g6 35. Dc6) 33. b4! Sb3 34. Dd3 eller 33. – Sb7 34. De4 innebär matt eller pjäsförlust.

32. – Sb7 33. Ld5 Sd8

Med remianbud.

34. Df2 Kb7 35. Df5† Dxf5 36. Txf5 Kg6 37. Tf3 Te8 38. Tc3 Te7 39. Tc8 Se6 40. Tc6 Sxd4

Tidskontrollen avklarad. En hel del arbete återstår för vit.

41. Txd6† Kg5 42. Txb6 f5 43. exf5 Te1† 44. Kh2 Sxf5

Svart var nog rädd för 44. – Kxf5 45. Tb7.

45. Te6 Td1 46. Lf3 Td2 47. Te2

Tornbyte skulle underlätta för vit.

47. – Td6 48. Tc2 Sd4 49. Tc5† Kf4 50. Lc6 Te6 51. Ld5 Tb6

Svensk veteranmästare år 1998: Rolf Lundquist, Helsingborgs SS. Foto: Bo Plato.

På 51. – Te5 följer förstås 52. b6.

52. Lc6 g5 53. g3† Ke3 54. Kg2

Vit får inte låta kungen bli instängd.

54. – Sxc6?

Svart har försvarat sig segt men i den andra tidsnöden gör han ett misstag när han byter bort sin fina springare. Han borde ha avvaktat med t ex 54. – Ke2.

55. Tc3† Ke4 56. bxc6 Txb2† 57. Kf1 Tb1† 58. Ke2 Tb2† 59. Kd1 Tb1† 60. Kc2 Tb8 61. c7 Tc8 62. Kd2 h5 63. Ke2 g4 64. h4 Kd4 65. Kd2 Ke4 66. Kc2 Kd5 (?)

Vit vinner även efter 66. – Kd4, t ex 67. Kb3 Ke4 68. Kb4 Kd4 69. Tc5 Ke3 70. Kb5 Kf3 (70. – Kf2 71. Kc6 Kxg3 72. Txh5) 71. Tc3† Kg2 72. Kc6 osv.

67. Kd3 och vit vann efter ytterligare några drag.

Högrankade spelare vidare i kadettkvalet

❑ För en gångs skull gick nästan samtliga högrankade spelare vidare från kadetternas kvalgrupper. Här är annars ett högt rankingtal ingen garanti för en topplacering och favoritfallen brukar vara många.

Till årets resultat bidrog måhända det faktum att antalet ronder hade utökats från fjolårets sju till nio. I varje fall skapades härigenom förutsättningar för ett rättvisare utfall.

Den totala deltagarsiffran stannade vid 76, en liten ökning jämfört med 1997. Om man betänker att SK Rockaden bidrog med 27 spelare och övriga Stockholmsklubbar med ytterligare 11 kan man undra hur det är beställt med ungdomsverksamheten – och SM-propagandan! – i resten av landet.

Skillnaderna i spelstyrka brukar var avsevärda i kadettgrupperna. Så var fallet även i år med som mest nästan 1 000 poäng mellan högst och lägst rankad. Är det dags att fundera på någon sorts uppdelning?

I grupp 1 startade de båda Rockadenspelarna Stefan Wahlström (topprankad med 1838) och Fredrik Holmberg bäst med 3½/4

och efter fem ronder delade de ledningen med Simon Olsson, Skara SS.

Wahlström och Olsson spelade remi inbördes i rond 6 medan Holmberg inledde en långspurt med fyra vinster i rad. I rond 7 satte han stopp för Olsson, som då blev passerad av Kevin Ong, Farsta SK.

Ong hade förlorat mot Wahlström i rond 4 men på de avslutande fem ronderna tappade han endast en halva. I slutronden stod Wahlström på näsan mot Karl Magnusson, Västerås SA (1277!) och därmed blev han den förste – och ende – av favoriterna som föll bort.

Resultat: 1) Fredrik Holmberg, SK Rockaden 8 (av 9), 2) Kevin Ong, Farsta SK 7½, 3) Stefan Wahlström, SK Rockaden 6½, 4) Simon Olsson, Skara SS 5½, 5) Jesper Jansson, SK Rockaden 5½, 6) Maria Berg, Sollentuna SK 5½, 7) Karl Magnusson, Västerås SA 5½ (20 delt).

Tävlingarnas högst rankade spelare var Linus Olsson, Hässleholms SK, som med 1985 var favorit i grupp 2. Sedan han vunnit de sex första partierna och spelat remi i det sjunde var det, trodde man, bara frågan om andraplatsen som var intressant.

Men i rond 8 fick Olsson fick stryk av andrarankade Jon Jordås, SK Rockaden och efter remi i det sista partiet var han bara en halv poäng före Jordås i mål. Även Jordås remiserade i slutronden och det var precis vad som behövdes för att han i sin tur skulle hålla undan för fjolårsfinalisten Jonas Lindahl, Horndals SK.

Trots 7/9 noterades Linus Olsson för minus 32 i ranking.

Resultat: 1) Linus Olsson, Hässleholms SK 7, 2) Jon Jordås, SK Rockaden 6½, 3) Jonas Lindahl, Horndals SK 6½, 4) Vasja Iljusjin, SK Rockaden 6, 5) Kezli Ong, Farsta SK 5½, 6) Gustav Fhager, SS Manhem 5, 7) Olov Hamilton, Kristallens SK 5, 8) Magnus Thurn, Kristallens SK 5, 9) Markus Frisk, SS Manhem 5, 10) Erik Jernberg, SS Gambit 5 (19 delt).

Efter fem ronder hade topprankade Ulf Hammar, Kristallens SK (1899) bara tappat en halva i grupp 3. Det hade skett mot Johan Hellberg, Skåre SK, som nu låg tvåa på 4 poäng. Hack i häl på 3½ fanns Armin Namini, SK Rockaden och överraskningen Rickard Andersson, Västerås ÖSK (1545).

Namini hade startat trevande med 50 procent på de tre första ronderna sedan han tappat poäng mot både Hammar (förlust) och Andersson (remi). Sedan vann han emellertid resten av partierna, mot bl a Hellberg, och det förde honom upp i topp. Hammar höll jämna steg trots att han i rond 6 fick stryk av Andersson. Denne blev "bara" trea trots att han slutade på utomordentliga 7 poäng och var gruppens ende obesegrade spelare.

Resultat: 1) Armin Namini, SK Rockaden 7½, 2) Ulf Hammar, Kristallens SK 7½, 3) Rickard Andersson, Västerås ÖSK 7, 4) Johan Hellberg, Skåre SK, Karlstad 6½, 5) Veronica Breen, SS Manhem 5, 6) Per Lundin, SK Rockaden 5 (18 delt).

I fjol skapade Joel Wikström, Ockelbo SK sensation genom att ta sig till kadettfinalen. Sedan dess hade han ökat sitt rankingtal med 461 poäng och nu tillhörde han med 1745 favoriterna i grupp 4. Topprankad var emellertid Hans Tikkanen, Tolita SK (1892), en sedan länge både rutinerad och meriterad spelare.

Dessa två visade sig vara överlägsna resten av fältet och de genomförde turneringen utan nederlag.

Enda allvarliga utmaningen kom från Jonathan Grip, Kristallens SK, som remiserade mot både Wikström och Tikkanen men gav ifrån sig ytterligare två remier. Liksom Rickard Andersson måste Grip trots 7 poäng nöja sig med tredje plats.

Resultat: 1) Joel Wikström, Ockelbo SK 8, 2) Hans Tikkanen, Tolita SK 7½, 3) Jonathan Grip, Kristallens SK 7, 4) Erik Göransson, SK Rockaden 5½, 5) Magnus Grön, Skara SS 5, 6) Adam Szulkin, SK Rockaden 5, 7) Malin Franzén, Arboga SK 5 (19 delt).

Juniorkvalet

Inte heller i juniorernas kvalturnering är ett högt rankingtal någon garanti för framgång – snarare tvärtom. Utfallet i år gav bekräftelse i det att ingen av de fyra högst rankade spelarna lyckades ta någon av de tre platserna i nästa års JSM-grupp.

Till en början såg dock det mesta rätt normalt ut och efter fyra ronder låg favorittippade Michael Backman, SK Rockaden (2017), som kom sexa i fjolårets JSM-grupp, tvåa på 3 poäng, en halva efter Mikael Eriksson, SS Gambit, som med 1847 var rankad som åttonde man.

Eriksson hade i fjärde ronden fått en gra-

tisetta mot Daniel Wakeham, Limhamns SK sedan denne tagit fel på speltiden och missat starten. I rond 5 vann Backman mot Eriksson och det mesta såg som sagt rätt normalt ut. Efter sex ronder delade Backman och Eriksson ledningen på 4½ poäng före en klunga om fem spelare på 4.

I rond 7 hände detta:

FRANSKT PARTI (C 12)

Michael Backman SK Rockaden — **Daniel Wakeham** Limhamns SK

1. e4 e6 2. d4 d5 3. Sc3 Sf6 4. Lg5 Lb4

MacCutcheonvarianten, presenterad av John Lindsay MacCutcheon i ett simultanparti mot Steinitz i New York 1895.

5. e5 h6 6. Ld2 Lxc3 7. bxc3 Se4 8. Dg4 g6 9. Ld3 Sxd2 10. Kxd2 c5 11. h4

Här anses 11. Sf3 vara mest flexibelt.

11. – Sc6 12. Th3 Da5

På grund av vits svar har damdraget fått ett frågetecken i ECO som i stället anger 12. – cxd4 13. cxd4 Ld7 14. c3 med lika spel. Stampartiet Capablanca – Torre, Moskva 1925 fortsatte 14. – De7 15. Dd1 Sa5 16. Db1 Tc8 17. Se2 Tc6 osv med remi som följd.

13. Lxg6! Sxd4!

Med goda motchanser för svart, som nu kontrollerar det viktiga fältet f3. Han får inte ge sig in i 13. – Tf8 14. Tf3 cxd4 15. Lxf7†.

Backman har otur så till vida att just denna ställning har använts som övningsuppgift på ett läger för Limhamnsspelare.

14. Tg3

Offer på f7 tycks inte ge något och på 14. Dh5 finns 14. – Ke7! 15. Lxf7 Tf8 med röntgenhot mot f2. Om vit går ur spikningen med t ex 14. Kd1 har svart 14. – Sf5.

14. – Tf8 15. Lh7 Ld7 16. Dg7 0–0–0 17. Dxh6

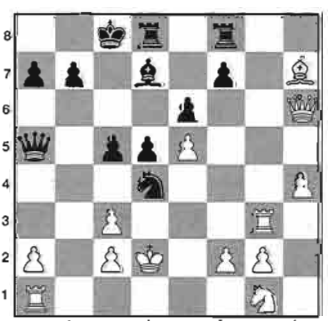

17. – Lb5!

Enligt en analys i Tim Hardings *The Classical French*. Nu kan vit inte ta ut sin springare (18. Sf3 Se2).

18. Df6 Sc6 19. a3 d4 20. h5 d3!

Bra spelat. Tornet på d8 börjar verka och springaren kan åter ockupera fältet d4.

21. cxd3 Sd4 22. Tb1

Något bättre var väl 22. Ta2. Nu rasar vits ställning.

22. – Dxa3 23. cxd4 Da2† 24. Ke3 Dxb1 25. Se2 cxd4† 26. Kf4 Df1 27. uppgivet.

På 27. Kf3 följer 27. – Lc6† 28. Le4 Lxe4† 29. dxe4 Dd1! osv.

Plötsligt var fyra man, med Mikael Eriksson och Wakeham i spetsen, förbi och det hjälpte inte att Backman tog 1½ poäng på de två avslutande ronderna. I sista ronden rycke Eriksson genom att slå Patrik Nilsson, Helsingborgs ASK i ett parti som gällde turneringssegern.

Dessförinnan hade Nilsson i rond 6 haft nöjet att vinna den här miniatyren:

FRANSKT PARTI (C 01)

Mikael Ekström SK Rockaden — **Patrik Nilsson** Helsingborgs ASK

1. e4 e6 2. d4 d5 3. exd5 exd5 4. Sf3 Lg4 5. c4 Sf6 6. Sc3 c6 7. Db3 Db6 8. Se5 (?) Dxd4 9. Sxf7 Kxf7 10. Dxb7† Sbd7 11. Dxa8

11. – Lb4! 12. uppgivet.

På 12. Dxh8 följer 12. – Dd1† matt.

Resultat: 1) Mikael Eriksson, SS Gambit 7 (av 9), 2) Daniel Wakeham, Limhamns SK 6, 3) Patrik Sörqvist, Ockelbo SK 6, 4) Michael Backman, SK Rockaden 6, 5) Simon Ottosson, Vanneberga SK 5½, 6) Patrik Nils-

son, Helsingborgs ASK 5½, 7) Tomas Rosell, Helsingborgs ASK 5, 8) Mats Ekström, SK Rockaden 5, 9) Viktor Lundgren, Kristallens SK 5, 10) Emilia Horn, Kristallens SK 5, 11) Magnus Hernbäck, SK Rockaden 5, 12) Sven Sandberg, Västerås ÖSK 5 (21 delt).

1. Fredrik Holmberg	**SK Rockaden**	–	1	½	½	½	1	1	1	5½
2. Hans Tikkanen	**Tolita SK**	0	–	½	1	0	1	½	1	4
3. Jon Jordås	**SK Rockaden**	½	½	–	½	1	0	1	½	4
4. Armin Namini	**SK Rockaden**	½	0	½	–	1	0	1	1	4
5. Linus Olsson	**Hässleholms SK**	½	1	0	0	–	1	1	0	3½
6. Kevin Ong	**Farsta SK**	0	0	1	1	0	–	½	½	3
7. Joel Wikström	**Ockelbo SK**	0	½	0	0	0	½	–	1	2
8. Ulf Hammar	**Kristallens SK**	0	0	½	0	1	½	0	–	2

Fredrik Holmberg överlägsen kadettmästare

❑ I fjol var det nära att SK Rockaden inte fått någon kadettfinalist över huvud taget – i år lade den stockholmska storklubben beslag på tre av de fyra främsta platserna!

Segern bärgades av Fredrik Holmberg, född 1982, som gjorde ett säkert intryck och på sin väg mot titeln bara gav ifrån sig tre remier. Vinster i ronderna 4–6 bäddade för en överlägsen seger med 1½ poäng till godo på de närmaste konkurrenterna.

Topprankade Linus Olsson, Hässleholms SK fick se en god ställning mot Ulf Hammar förvandlas till förlust och han förlorade sedan än en gång mot Jon Jordås. Då två ronder återstod hade han ändå möjlighet att gå i kapp.

I näst sista ronden erhöll Holmberg en hjälpande hand av ännu en klubbkamrat, Armin Namini, som besegrade Olsson. Eftersom Holmberg också vann påverkade utgången av hans återstående parti mot Olsson inte slutresultatet.

Den sistnämnde, född 1984, får emellertid sägas ha framtiden för sig. Det gäller också i högsta grad silvermedaljören Hans Tikkanen, Tolita SK, född 1985. Hans inledande parti mot Fredrik Holmberg kom att få stor betydelse för utvecklingen av turneringen:

Svensk kadettmästare år 1998: Fredrik Holmberg, SK Rockaden. Foto: Bo Plato.

CARO-KANN (B 12)

Fredrik Holmberg SK Rockaden — **Hans Tikkanen** Tolita SK

1. e4 c6 2. d4 d5 3. e5 Lf5 4. h4 h5 5. Ld3

Vit har valt en lugn variant. Andra möjligheter är t ex 5. c4/Sc3/Se2.

5. – Lxd3 6. Dxd3 e6 7. c3 Sd7 8. Le3 Db6 9. Dd2 c5 10. Se2

Behåller möjligheten att stötta e5-bonden med f2-f4.

10. – Se7 11. dxc5 Dc7

Inte 11. – Sxc5? 12. b4 Se4 13. Dd3! Dc7 14. f3 och springaren kan inte räddas.

12. Sa3 a6 13. f4 Sxc5 14. Lxc5 Dxc5 15. Sd4 Sc6 16. Sac2 Db6 17. 0–0–0 g6 18. g3 Tc8

Även 18. – 0–0–0 var tänkbart. Svart väntar hur som helst med att ta ut sin löpare. Det är faktiskt inte så lätt att säga var den bör stå.

19. Thg1 Sa5

Alternativ var 19. – Lc5/Le7. Ett problem är att svart inte gärna kan göra kort rockad.

20. Se3 Sc4 21. Sxc4 Txc4 22. Kb1 Kd7?!

Riskabelt. Sundare verkar 22. – Lc5 följt av Ke8–e7 jämte Th8–c8.

23. f5!? gxf5 24. Sxf5 Dc7

Naturligtvis inte 24. – exf5? 25. Dxd5† och

tornet på c4 faller. Intressant var 24. – Te4!? som dock inte tycks vinna bonde: 25. Sd4 Lh6 (25. – Txe5? 26. Df4 Te4 27. Dxf7† Le7 28. Tge1 Txe1 29. Txe1 Th6 30. Sf5!) 26. Df2 Th7 27. Tge1.

25. Se3 Lh6 26. Tgf1 Kc8

Bonden på e5 var indirekt garderad: 26. – Dxe5? 27. Sxc4 Lxd2 (27. – De4† 28. Dd3) 28. Sxe5† osv.

27. Df2 Te4 28. Sc2 Th7

En trist tornplacering men svart vinner en bonde. Med facit i hand hade det kanske varit klokare att satsa på dambyte med 28. – Lg7 29. Dxf7 Dxf7 30. Txf7 Lxe5 och bra tryck mot vits svaga g-bonde.

29. Tfe1 Dxe5 30. Txe4 dxe4

Öppnar d-linjen åt vit men förefaller vara betydligt vassare än 30. – Dxe4.

31. Db6

Med matthot!

31. – Th8 32. Sb4 Dc7 (?)

Här fanns 32. – e3!, med hotet 33. – e2 34. Te1 Td8!. Vem har de kallaste nerverna?

33. Da7 Te8?

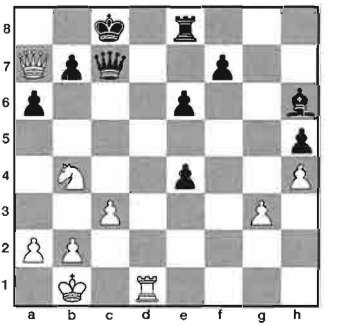

34. Sxa6!! bxa6 35. Da8† Db8 36. Dc6† uppgivet.

Inte nog med att tornet faller, efter 36. – Dc7 37. Dxe8† Kb7 38. Td7 går också damen förlorad.

Värt att notera var att fem av de åtta finalisterna kom från Stockholmsområdet, där satsningarna i både Kristallens SK och Farsta SK börjar ge allt påtagligare resultat.

SM-RESULTAT

■ KLASS M

Berger, v2: 1) Kurt Andersson, SS Allians, Skänninge 5½ (av 9), 2) Pär Källerholm, Ljungby SK 5½, 3) Gert Larsson, Malmö AS 5½, 4) Robertino Miskulin, Finspångs SK 5, 5) Jimmy Lönn, Markaryds SK 5 (10 delt).

Monrad, v1:1 1) Leif Höglund, Kristianstads SK 6 (av 7), 2) Jens Riis, Lunds ASK 5, 3) Bertil Westin, Alingsås SS 5, 4) Kim Nygren, Degerfors SS 4½, 5) Mathias Eklund, Solna SS 4, 6) Karl-Erik Bodin, Gällivare SS 4 (18 delt).

Monrad v1:2: 1) Michael Rygaard, Täby SK 6½, 2) Martin Nilsson, Kristianstads SK 6, 3) Thommy Sundin, Iggesunds SK 4½, 4) Kjell Petersson, Lunds ASK 4, 5) Jonas Malmstig, SK Rockaden, Umeå 4, 6) Per Johansson, Södra SASS, Stockholm 4, 7) Leif Svensson, Fristads SK 4, 8) Tobias Pettersson, SS Luleå 4, 9) Håkan Winfridsson, Uddebo SK 4 (18 delt).

Monrad v2: 1) Bengt Nilsson, Linköpings SS 5½, 2) Mats Fransson, SS Delectus, Märsta 5½, 3) Johan Nordebrink, Västerås SA 5, 4) Joakim Nyander, Schack 08, Norrköping 4½, 5) Tommy Nurmi, Limhamns SK 4½, 6) Mats Welin, SS Manhem, Göteborg 4½, 7) Jens Riis, Lunds ASK 4½, 8) Haroon Azizi, Sollentuna SK 4, 9) Rickard Andersson, Motala SS 4, 10) Kim Nygren, Degerfors SS 4, 11) Nils-Johan Ohlzon, KH-Alliansen -72, Kumla/Hallsberg 4, 12) Kristian Eriksson, Lundby SS, Göteborg 4 (31 delt).

■ KLASS I

Grupp 1v1fm: 1) Sverker Sundås, Tanums SS 5½ (av 7), 2) Seved Nylund, Upsala ASS 5, 3) Olof Fransson, Ronneby SK 4.

Grupp 2v1fm: 1) Thomas Franzén, Arboga SK 6, 2) Björn Alling, Linköpings ASS 5, 3) Christian Ekblom, Floby SS 4½.

Grupp 3v1fm: 1) Tomas Carnstam, Lunds ASK 6, 2) Anders Svensson, Bräkne-Hoby SK 5½, 3) Bosse Lindberg, Kristallens SK, Stockholm 5.

Grupp 1v1em: 1) Gunnar Marklund, Schack-78, Uppsala 5, 2) Amir Memić, Skara SS 4½, 3) Marcus Johnsson, Ingelstad/Uråsa SK 4½.

Grupp 2v1em: 1) Niclas Johansson, Ervalla SS 5½, 2) Tobias Lönngren, Örebro SS 4½, 3) Fredrik Sassenberg, SK Rockaden, Stockholm 4.

Grupp 3v1em: 1) Zoran Knezević, SK Rockaden, Stockholm 5, 2) Sören Sahlholm, Hallstahammars SK 5, 3) Peder Gedda, Norbergs SK 5.

Grupp 1v2fm: 1) Sture Hellberg, Götaverkens SK, Göteborg 4 (av 6), 2) Per-Olof Nordström, Eksjö SK 3½, 3) Tomas Rosell, Helsingborgs ASK 3.

Grupp 2v2fm: 1) Ove Nyhlén, Linköpings ASS 5 (av 7), 2) Jonas Morin, Borlänge SK 5, 3) Anders Sunebjer, Västerås ASK 4½.

Grupp 3v2fm: 1) Simon Olsson, Skara SS 3½ (av 5), 2) Åke Sandklef, Åstorps SS 3, 3) Kenth Carlsson, Ronneby SK 3.

Grupp 1v2em: 1) Daniel Wimert, Varbergs SK 4½ (av 6), 2) Fredrik Sassenberg, SK Rockaden, Stockholm 3½, 3) Daniel Magnusson, Linde SK, Lindesberg 3½.

Grupp 2v2em: 1) Robin Rylander, SK Rockaden, Stockholm 5 (av 7), 2) Anders Pettersson, Degerfors SS 4½, 3) Magnus Hernbäck, SK Rockaden, Stockholm 4.

Grupp 3v2em: 1) Anders Nordenfeldt, Linköpings ASS 6, 2) Björn Alling, Linköpings ASS 6, 3) Rickard Sassenberg, SK Rockaden, Stockholm 5.

Monrad,v2: 1) Krister Jönsson, Örebro SS 7½ (av 9), 2) Ola Westerlund, SK Kamraterna, Göteborg 6, 3) Bosse Lindberg, Kristallens SK 6 (12 delt).

■ KLASS II

Grupp 1v1fm: 1) Fredrik Elb, Linköpings ASS 5 (av 6), 2) Ola Karlsson, Farsta SK 4½, 3) Rickard Nordström, Ronneby SK 4½.

Grupp 2v1fm: 1) Måns Svensson, Strängnäs SS 4½, 2) Gunnar Lundberg, SS Allians 4½, 3) Asim Bratić, Skövde SS 3½.

Grupp 3v1fm: 1) Bertram Andersson, KH-Alliansen -72 4½, 2) Mikael Hylander, Vanneberga SK 4½, 3) Johan Bryngelsson, Örebro SS 3½.

Grupp 4v1fm: 1) Ove Attefall, Schack-64, Haparanda 4½, 2) Ivan Erben, Solna SS 3½, 3) Peter Karlsson, SS Allians 3½.

Grupp 5v1fm: 1) Selman Sukria, Landskrona SK 4, 2) Thomas Hernbäck, SK Rockaden, Stockholm 4, 3) Fredrik Gidmark, SS Allians 3½.

Grupp 1v1em: 1) Gilbert Jansson, SS Gambit, Norrtälje 6 (av 7), 2) Mahfoudi Mohammedi, Hallstahammars SK 4, 3) Dejan Tirnanić, Olofströms SK 4.

Monrad, v1: 1) Rickard Sassenberg, SK Rockaden, Stockholm 6 (av 7), 2) Erik Larsson, Åhus SK 5½, 3) Peter Sandborg, Karlskrona SV 4 (11 delt).

Monrad, v1: 1) Kaj Falinder, Markaryds SK 7 (av 9), 2) Inge Bhatt, Täby SK 7, 3) Lars Hörling, SS Luleå 6½ (16 delt).

Grupp 1v2fm: 1) Mats Ahlgren, HG-Schack, Helsingborg 6 (7), 2) Robert Axelsson, Tolita SK, Kil 4½, 3) Ulf Lindström, Arboga SK 4½.

Grupp 2v2fm: 1) Bo Nyberg, Upsala ASS 6, 2) Per-Olof Jönbring, Lerums SK 5, 3) Ingvar Johansson, Finspångs SK 4.

Grupp 3v2fm: 1) Jonas Magnusson, Arboga SK 6, 2) Emilia Horn, Kristallens SK 5, 3) Dragan Lacić, Rödeby SK 5.

Grupp 4v2fm: 1) Emir Aldobasić, KH-Alliansen -72 5, 2) Lennart Hansson, Götaverkens SK 4½, 3) Claes-Göran Thorngren, Eksjö SK 4.

Grupp 1v2em: 1) Göte Nissinen, Emmaboda SS 5½, 2) Daniel Bergström, Skellefteå SK 5, 3) Kjell Jernselius, SK Pjäsen, Enskede 4.

Grupp 2v2em: 1) Sigvard Karlsson, KH-Alliansen -72 5½, 2) Jonas Wendel, Olofströms SK 5, 3) Ulf Sannemo, Linköpings ASS 4½.

Monrad, v2: 1) David Ståhlberg, En Passant, Svedala 4½ (av 7), 2) Mattias Kulander, Emmaboda SS 4½, 3) Tomas Kvarnström, SK Rockaden, Umeå 4½ (10 delt).

■ KLASS III

Grupp 1v1fm: 1) Börje Josefsson, Gällivare SS 5½ (av 6), 2) Michael Gurebo, SS Manhem 5, 3) Jonas Ekblom, Floby SS 3½.

Grupp 2v1fm: 1) Fathollah Zand, Sandvikens SK 4½ (av 7), 2) Niklas Wykman, SK Framåt, Smedby 4½, 3) Fredrik Westlund, SS Manhem 4.

Grupp 3v1fm: 1) Paul Jacović, Landskrona SK 5½, 2) Karl Svensson, Vanneberga SK 5, 3) Björn Lindgren, Sandvikens SK 5.

Grupp 4v1fm: 1) Leif Dandanell, Landskrona SK 4 (av 6), 2) Henrik Karlsson, SS Allians 3½, 3) Anders Öhnedal, SK S:t Erik, Stockholm 3.

Grupp 5v1fm: 1) Martin Cederlund, Ystads SS 6 (av 7), 2) Jesper Mossberg, SS Manhem 5, 3) Niklas Johannesson, Örebro SS 5.

Grupp 1v1em: 1) David Ståhlberg, En Passant 6 (av 6!), 2) Henryk Lewin, SK Laxen, Mörrum 5, 3) Daniel Björkhem, Kristianstads SK 4.

Grupp 2v1em: 1) Tobias Josefsson, SS Gambit 5½ (av 7), 2) Daniel Matus, Kristianstads SK 5, 3) Johan Sivhed, Eslövs SK 4½.

Monrad, v1: 1) Christer Nilsson, Schack 08 5½ (av 7), 2) Adam Ståhlberg, En Passant 5, 3) Benny Antonsson, Karlskrona SV 5 (10 delt).

Monrad, v1: 1) Mats E Johansson, Farsta SK 7 (av 9), 2) Tord Juntti, SK Rockaden, Stockholm 6½, 3) Bryn Roughsedge, SK Kamraterna, Göteborg 6 (16 delt).

Grupp 1v2fm: 1) Patrik Olsson, Skara SS 6 (av 7), 2) Rickard Andersson, Västerås ÖSK 5, 3) Oskar Revelj, SK Rockaden, Stockholm 4½.

Grupp 2v2fm: 1) Magnus Grön, Skara SS 4½ (av 6), 2) Adam Szulkin, SK Rockaden, Stockholm 4½, 3) Karl-Gustav Winsa, Götaverkens SK 4½.

Grupp 3v2fm: 1) Lars Folkesson, SK Framåt 6 (av 7), 2) Erik Göransson, SK Rockaden, Stockholm 5½, 3) Lars Ericson, SK Framåt 4½.

Grupp 4v2fm: 1) Thomas Karlsson, Helsingborgs SS 5½, 2) Tor Liljeström, SK S:t Erik 5, 3) Jan Englund, SS Luleå 4½.

Grupp 5v2fm: 1) Björn Lindskog, Göteborgs SS 5, 2) Jesper Jansson, SK Rockaden, Stockholm 5, 3) Roger Ericsson, Bräkne-Hoby SK 4½.

Grupp 6v2fm: 1) Anders Kleimark, SA Fenix, Borås 5, 2) Henrik Hansson, Götaverkens SK 4½, 3) Henrik Bo-

ström, SK Rockaden, Stockholm 4½.

Grupp 1v2em: 1) Oskar Johansson, Alvesta SS 5 (av 6), 2) Mattias Zakrisson, Lundby SS 4½, 3) Lars-Gunnar Huss, Linköpings ASS 4.

Monrad, v 2: 1) Daniel Ljung, Lundby SS 5½ (av 7), 2) Pontus Lund, SK Rockaden, Stockholm 5½, 3) Adam Ståhlberg, En Passant 5 (14 delt).

Grupp 3v2em: 1) Per Lundin, SK Rockaden, Stockholm 5 (av 6), 2) Benny Antonsson, Karlskrona SV 4½, 3) Magnus Benzein, Vallentuna SK 2½.

Monrad, v2: 1) Tram Le Nghia, Kristianstads SK 7½ (av 9), 2) Magnus Thurn, Kristallens SK 6, 3) Benton Wolgers, SK Gaffeln, Österfärnebo 5½ (4 delt).

Vet Allm, v1: 1) Ingvar Jiretorn, Bräkne-Hoby SK 5½ (av 7), 2) Thore Andersson, Vällingby SS 5, 3) Carl-Olof Wiman, Majornas SS, Göteborg 4½ (20 delt).

Vet Allm, v2: 1) Toivo Kardehill, Lerums SK 6½, 2) Göthe Gustafsson, Emmaboda SS 5½, 3) Ramiz Aldobasić, Örebro SS 5½, 4) Karl Nilsson, Rödeby SK 5, 5) Lars Melin, Skövde SS 5 (28 delt).

Två klasser på två veckor!

På de två SM-veckorna gick junioren David Ståhlberg, En Passant, Svedala från klass III till klass I. Först vann han en klass III-grupp med 6/6 – enda turneringssegern utan poängförlust under hela SM – och sedan tog han hem en klass II-grupp med 4½/7. Med den takten är han snart i SM-gruppen...

Albin Rosén (t h), här tillsammans med klubbkamraten Sture Hellberg, gjorde sitt 52:a SM i Ronneby. Foto: Bo Plato.

SM-ligan

Vem har deltagit i flest SM?

K E Gannholm, Burs SK, som var med senast i Lidköping 1996, leder med 57 före Sven Carlsson, Västerås ASK 56.

Långt framme är även Albin Rosén, Götaverkens SK, 86, som i Ronneby gjorde sitt 52:a SM. Det skulle egentligen ha varit 53, men på väg till Sundsvall 1989 råkade han ut för en trafikolycka och måste avstå.

Bengt Ekenberg, Helsingborgs SS kom upp i 44 SM och Anton Fridh, Malmö AS i 39.

En dagsfärsk långkörarlista ser i övrigt ut så här (TfS tar gärna emot kompletteringar!):

Bengt Andersson, Kymbo SK 41,
Ingvar Nilsson, Växjö SK 35 (i rad!),
Bo Nyberg, Upsala ASS 35,
Tomas Carnstam, Lunds ASK 34 (i rad!),
Felix Nordström, Wasa SK 34,
Karl Svensson, Vanneberga SK 32,
Bertil Westin, Alingsås SS 31.

Snyggaste SM-draget

Om det funnits ett pris för det snyggaste draget i SM hade Leif Höglund, Kristianstads SK som vann en klass M-grupp under den första veckan, varit en stark kandidat.

Mot Kim Nygren, Degerfors SS, fick han i rond 4 upp den här ställningen:

Nu följde:

44. Sd7!! Dxb5 45. Sf6 Db4 46. Th7† matt!

Det var så snyggt, tyckte Nygren, att han lät Höglund utföra matten. Snyggt det också!

Till SM-gruppen

De båda Mästarelitgrupperna vanns av Pever Laveryd, Schack 08 respektive Lars

Blomström, Karlskoga SK medan Anders Olsson, SK Rockaden segrade i JSM-gruppen. Vi återkommer!

Bästa rankingplockarna

Mest framgångsrik då det gällde att bygga på sitt rankingtal var Rickard Sassenberg, SK Rockaden (1707). Först vann han en klass II-grupp med +96 och sedan kom han trea i klass I med +101. Inte illa på 14 partier...

Lars Blomström, Karlskoga SK, som vann en Mästarelitgrupp, var heller inte dålig: +167 på 13 partier.

Ytterligare två man klarade 100-poängsgränsen på blott sju partier:

Sigvard Karlsson, KH-Alliansen med +108 i klass II och Lars Folkesson, SK Framåt, Smedby i klass III med +109.

Blixtinvigning för Wänéus

Förbundsordförande Christer Wänéus vann i samband med invigningen av SM ett blixtparti mot Ronnebys kommunalråd Jananders Palmqvist. Wänéus tävlade sedan i veteranernas allmängrupp där han med 3/7 blev sextonde man med plus minus noll i ranking.

En underbar räddning

I en klass I-grupp under vecka 1 offrade Gunnar Marklund tidigt pjäs mot Robin Rylander. Han fick inte ut något och var på väg att förlora:

Gunnar Marklund
Schack-78

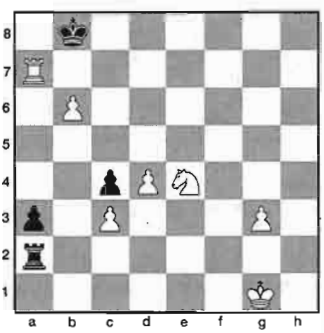

Robin Rylander
SK Rockaden

60. Sd6 Td2? 61. Txa3?? Tg2†! 62. Kf1 Tf2†! remi!

Springardraget är OK men sedan ska svart göra 60. – Tb2!. Då finns inte 61. Tb7†! Ka8 62. Tc7 med matt i nästa drag på grund av 61. – Txb6.

När man har suttit sex timmar vid brädet kan mycket hända. Halvpoängen gav Marklund turneringssegern...

Damligan

I årets SM gjordes 18 starter av 16 kvinnliga spelare. Hälften av dessa ställde upp i kadettkvalet.

Mest framgångsrik var Emilia Horn, Kristallens SK som efter att ha kommit tia i juniorkvalet med 5/7 tog en andraplats i klass II.

Tävlingskalendern

30 aug: Frans G Bengtssons Minne, Lund, blixt- och snabbschack. Inf: Calle Erlandsson, tel 046-14 13 82 (arb), 046-14 97 49 (bost).
4–6 sep: Hallstahammar Open – se annons i TfS nr 5!
5 sep: Dackes snabbhandikapp, Växjö. Inf: Yngve Linnér, tel 0470-203 41.
5–6 sep: BT-cupen, Borås. Inf: Rolf Svensson, tel 033-26 14 12.
5–13 sep: 5th Karl Wagner Memorial, Graz, Österrike. Inf: IA Gertrude Wagner, tel (43) 316/83 06 83, fax 316/81 62 71.
6 sep: Startskottet, Lenhovda, snabbschack med tidshandikapp. Inf: Per-Åke Johansson, tel 0481-635 83.
6 sep: Väsby Grand Prix Open, snabbschack med tidshandikapp, Uppl Väsby. Inf: Tony, tel 08-590 335 53, Fredrik 08-591 164 74.
19 sep: 38:an & 56:an, Falkenberg, ungdomstävling med 4-mannalag. Inf: Jens Altnäs, tel 0346-875 05.
25–27 sep: Skol-SM, Norrköping.
26–27 sep: Haninge Open – se annons i detta nr!
3 okt: SS Springarens jubileumstävling, Kävlinge – se annons i detta nr!
10 okt: Osvald Feldts Minnesturnering, Mörrum – se annons i detta nr!
10–11 okt: Björkstadsschacket, Umeå, 7 r. Inf: Jonas Burman, tel 090-13 51 18.

NYA ELOLISTAN

❑ Den nya elolistan, som gäller från den 1 juli, omfattar drygt 300 namn. Närmare 30 spelare, bl a IM Michael Wiedenkeller och IM Rikard Winsnes, har överförts till den inaktiva listan och ungefär lika många har tillkommit.

I varje fall ett fel har upptäckts:

Mikael Johansson, Åstorps SS har påförts ett resultat som ska tillkomma Mikael Johansson, Alingsås SS.

Siffran efter rankingtalet anger som vanligt antalet registrerade partier.

1. Ulf Andersson	g	2645	25	(+10)
2. Ferdinand Hellers	g	2605	0	(–)
3. Evgenij Agrest	g	2545	30	(+20)
4. Jonny Hector	g	2510	25	(+ 5)
Ralf Åkesson	g	2510	47	(+ 5)
6. Pia Cramling (g)	g	2505	45	(–30)
7. Lars Degerman	m	2500	9	(+10)
8. Stellan Brynell	m	2485	26	(+10)
Jesper Hall	m	2485	36	(+25)
10. Tom Wedberg	g	2475	9	(–)
11. Lars Karlsson	g	2470	11	(+20)
12. Slavko Cicak	m	2460	66	(–20)
Johan Hellsten	m	2460	20	(–)
Robert Åström	m	2460	9	(–)
15. Harry Schüssler	g	2455	9	(– 5)
16. Dan Cramling	m	2425	9	(–20)
Axel Ornstein	m	2425	9	(– 5)
Richard Wessman	m	2425	0	(–)
19. Pontus Sjödahl	f	2420	7	(+10)
20. Jonas Barkhagen	m	2415	0	(–)
Peter Laveryd		2415	19	(–10)
Samir Lejlić	m	2415	0	(–)
Patrik Lyrberg	m	2415	11	(–15)
24. Björn Ahlander	f	2410	0	(–)
Robert Bator	m	2410	9	(–)
Tiger Hillarp Persson	m	2410	17	(–)
Ari Ziegler	f	2410	13	(–15)
28. Thomas Ernst	g	2400	8	(–10)
Börje Jansson		2400	0	(–)
30. Bengt Svensson	m	2395	18	(+ 5)
Johan Ingbrant	f	2390	0	(–)
32. Johan Eriksson	f	2385	8	(+ 5)
Lars-Åke Schneider	m	2385	9	(+ 5)
Mats Sjöberg	m	2385	22	(–25)
35. Emanuel Berg		2380	7	(–15)
Jan Johansson	m	2380	0	(–)
37. Jaan Eslon	m	2375	25	(+30)
38. Christian Jepson		2365	0	(–)
39. Ingvar Andréasson		2360	0	(–)
Gösta Svenn	f	2360	9	(–25)
41. Reynir Helgason	f	2350	7	(– 5)
42. Christer Hartman	m	2345	17	(–)
43. Emil Hermansson	f	2340	24	(+40)
44. Thomas Engqvist	m	2330	19	(–25)
45. Daniel Ronneland		2325	25	(+ 5)
46. Mats Andersson	f	2320	0	(–)
Karl Johan Moberg	m	2320	9	(–)
Krister Olsson		2320	0	(–)
Stefan Schneider		2320	8	(+15)
50. Erik Hedman	f	2315	1	(+ 5)
Niclas Hjelm	f	2315	0	(–)
Tommy Lappalainen		2315	9	(ny)
Lennart Liljedahl		2315	0	(–)
Stefan Sandén		2315	8	(–15)
55. Jan-Olov Lind		2310	0	(–)
Simon Silseth		2310	0	(–)
57. Mats Carlson	f	2305	7	(+10)
Bengt Lindberg	f	2305	7	(–)
Erik Malmstig		2305	0	(–)
Ludvig Sandström		2305	9	(–20)
Göran Åström	f	2305	0	(–)
62. Rikard Backelin		2300	0	(–)
Peter Ekelund		2300	0	(–)
Lars-Göran Eklund	f	2300	0	(–)
Johan Hultin		2300	29	(–55)
Anton Åberg		2300	0	(–)
67. Rolf Bergström	f	2295	0	(–)
68. Daniel Carlsson		2290	0	(–)
Anders Eriksson	f	2290	0	(–)
Mikael Jonsson		2290	0	(–)
Babak Malekian		2290	0	(–)
72. Magnus Carlhammar		2285	0	(–)
73. Tony Herrström		2280	0	(–)
Bo Kyhle		2280	0	(–)
Dan Östergaard	f	2280	7	(+15)
76. Torbjörn Glimbrant		2275	0	(–)
Mikael Johansson		2275	9	(–30)
Arvid Wikner		2275	0	(–)
Joel Åkesson		2275	14	(–15)
80. Peter Backe		2270	7	(–)
Peter Berntsen		2270	0	(–)
Anders Kling		2270	0	(–)
Niclas Solin	f	2270	0	(–)
84. Malte Burwick		2265	8	(– 5)
Anders Bäcklund		2265	0	(–)
Johan Furhoff	f	2265	12	(–55)
Matthias Nilsson		2265	7	(+10)
Anders Wengholm		2265	0	(–)
89. Peter Bjarnehag		2260	7	(–30)
Mats Eriksson		2260	0	(–)
Leif Fredriksson		2260	0	(–)

	Sune Johansson		2260	9	(ny)		Nils-Åke Malmdin	2195	0	(–)
	Per Thorén		2260	0	(–)		Joakim Nyander	2195	0	(–)
94.	Dan Andersson		2255	7	(–15)		Per Wikström	2195	20	(–)
	Luis Couso	f	2255	7	(+20)	150.	Johan Andersson	2190	9	(+10)
	Claes-Göran Olausson		2255	9	(–)		Johan Eksmyr	2190	0	(–)
	Åke Olsson		2255	0	(–)		Jan-Olof Forsberg	2190	9	(ny)
	Peter Sunehag		2255	0	(–)		Tomas Karlsson	2190	0	(–)
	Dietmar Vinke		2255	2	(–25)		Jörgen Norqvist	2190	11	(+55)
100.	Lars Madebrink		2250	0	(–)		Jonas Olsson	2190	18	(ny)
	Kent Ängskog		2250	9	(+20)		Marcus Packalén	2190	0	(–)
102.	Bo Adler		2245	0	(–)		Ingemar Schütz	2190	6	(– 5)
	Joakim Engsner		2245	0	(–)		Oskar von Bahr	2190	0	(–)
	Per Söderberg		2245	6	(–)		Staffan Zetterberg	2190	2	(–10)
105.	Magnus Fäldt		2240	0	(–)	160.	Svetlana Agrest	2185	0	(–)
	Jesper Hamark		2240	0	(–)		Mende Dimovski	2185	11	(–10)
	Teodor Hellborg		2240	8	(+20)		Håkan Hansson	2185	0	(–)
	Gunnar Hjorth		2240	0	(–)		Jan Högberg	2185	0	(–)
	André Nilsson		2240	0	(–)		Palle Sivertsen	2185	13	(ny)
	Johnny Wieweg	f	2240	6	(–20)	165.	Olle Häggström	2180	0	(–)
111.	Ingemar Delveborn		2235	0	(–)		Mikael Källgren	2180	8	(+10)
	Mats Welin		2235	9	(+75)		Björn Lundberg	2180	0	(–)
113.	Nils Carlsson		2230	0	(–)		Fredrik Nordlund	2180	0	(–)
	Jörgen Eriksson		2230	7	(–10)	169.	Martin Almström	2175	4	(–20)
	Sven Lindeman		2230	0	(–)		Nihad Bahram	2175	9	(ny)
	Anders Livner		2230	7	(+ 5)		Ingvar Carlsson	2175	0	(–)
	Sven-Gunnar Samuelsson		2230	0	(–)		Henrik Lindberg	2175	0	(–)
118.	Conny Holst		2225	0	(–)		Harald Nilsson	2175	0	(–)
	Carl-Fredrik Johansson		2225	0	(–)		Ulf Nyberg	2175	0	(–)
	Thomas Marttala		2225	7	(–40)		Patrick Rundqvist	2175	0	(–)
	Nils Törnblom	f	2225	0	(–)		Mikael Sixtensson	2175	0	(–)
122.	Haroon Azizi		2220	9	(ny)		Bengt Sjödin	2175	0	(–)
	Terry Feiff		2220	0	(–)		Matti Svenn	2175	9	(+25)
	Matej Grujić		2220	0	(–)		Jan Ullén	2175	3	(–10)
	Gunnar Johansson		2220	0	(–)	180.	Peter Carlsten	2170	6	(–60)
126.	Björn Gambäck		2215	16	(–20)		Fredrik Hallberg	2170	9	(–55)
	Magnus Holm		2215	0	(–)		Fredrik Lindgren	2170	22	(–20)
	Johan Kretz		2215	9	(+20)		Gustaf Trolle	2170	0	(–)
	Leif Svensson		2215	0	(–)	184.	Bojko Cankulovski	2165	9	(+ 5)
130.	Cyril Gustavsson		2210	3	(+15)		Thomas Johansson	2165	11	(+45)
	Anders Olsson		2210	0	(–)		Viktoria Johansson	m 2165	8	(+40)
	Richard Persson		2210	0	(–)		Lennart Jönsson	2165	0	(–)
	Matts Unander		2210	6	(+10)		Felix Nordström	f 2165	0	(–)
134.	Gert Elmaste		2205	9	(ny)	189.	Lars Blomström	2160	0	(–)
	Harald Lögdahl		2205	7	(–10)		Kristian Eriksson	2160	0	(–)
	Neven Milivojević	f	2205	0	(–)		Ove Nilsson	2160	0	(–)
	Anders Nylén		2205	0	(–)	192.	Mikael Arnelind	2155	0	(–)
	Håkan Thörnert		2205	0	(–)		Lars Bergström	2155	0	(–)
139.	Adnan Abedinov		2200	0	(–)		Jonas Lundvik	2155	0	(–)
	Gunnar Finnlaugsson		2200	18	(–15)		Tomas Olsson	2155	11	(+ 5)
	Bo Sundell		2200	13	(+20)		Per Steneskog	2155	0	(–)
	Mattias Ådahl		2200	9	(– 5)		Peter Strömberg	2155	0	(–)
143.	Göran Andersson		2195	0	(–)	198.	Johan Henrikson	2150	6	(–)
	Tommy Andersson		2195	0	(–)		Rune Ljungberg	2150	0	(–)
	Kim Beijar		2195	0	(–)		Niklas Marklund	2150	15	(–80)
	Mathias Eklund		2195	0	(–)		David Nygren	2150	7	(+50)

	Sten Säfholm	2150	0	(–)
203.	Patrick Kimari	2145	4	(– 5)
	Arne Lohage	2145	0	(–)
	Anders Lovén	2145	0	(–)
	Ragnar Nyström	2145	9	(ny)
	Peter Rosén	2145	4	(–)
	Johan Upmark	2145	0	(–)
209.	Mika Kaakinen	2140	11	(ny)
	Dennis Miskulin	2140	8	(ny)
	Lars Persson	2140	7	(+10)
212.	Martin Bennulf	2135	0	(–)
	Nejib Bouaziz	2135	11	(– 5)
	Kent Gramer	2135	0	(–)
	Toni Johansson	2135	13	(+25)
	Bo Ländin	2135	0	(–)
	Mats Nilsson	2135	0	(–)
218.	Christin Andersson	2130	5	(–25)
	Lennart Evertsson	2130	0	(–)
	Rasmus Holving	2130	9	(+45)
	Anders Nilsson	2130	0	(–)
	Dennis Rylander	2130	6	(–15)
	Olle Ålgars	2130	1	(– 5)
224.	Michael Backman	2125	4	(–40)
	Magnus Hellström	2125	7	(–30)
	Nils-Johan Ohlzon	2125	6	(+25)
	Kjell Petersson	2125	11	(+35)
228.	Jan Bengtsson	2120	0	(–)
	Joachim Bergré	2120	0	(–)
	Joel Eklund	2120	8	(–)
	Carl Johan Nilsson	2120	0	(–)
	Robert Wikström	2120	0	(–)
233.	Per Hultin	2115	0	(–)
	Per Johansson	2115	0	(–)
	Thomas Johnsson	2115	11	(–25)
	Johan Sigeman	2115	11	(ny)
237.	Björn Ansner	2105	0	(–)
	Ulf Billquist	2105	0	(–)
239.	Josef Ask	2100	9	(+40)
	Jesper Celander	2100	0	(–)
	Lars Inglander	2100	16	(ny)
	Christian Johansson	2100	6	(ny)
	Lennart Pettersson	2100	0	(–)
	Ingela E Wallace	2100	6	(–15)
245.	Tom Braathen	2095	6	(+10)
	Björn Gustafsson	2095	7	(+25)
	Åke Hellström	2095	7	(–)
	Gustav Lång	2095	9	(ny)
	Staffan Lundblad	2095	0	(–)
250.	Mats Bergqvist	2090	0	(–)
	Lars Dock	2090	0	(–)
	Göran Fant	2090	5	(–10)
253.	Ralph Halleröd	2085	9	(ny)
	Patrick Siegbahn	2085	7	(+20)
	Per Wallin	2085	7	(–10)
	Ulf Wesslén	2085	9	(+35)
257.	Susanne Berg	f 2080	0	(–)
	Ulf Lenneman	2080	0	(–)
	Safet Mehidić	2080	0	(–)
	Georgios Paspadopoulos	2080	9	(ny)
	Thomas Tallinger	2080	0	(–)
262.	Kristian Evertsson	2075	0	(–)
	Fredrik Jacobsen	2075	0	(–)
	Jimmy Mardell	2075	9	(ny)
	Arne Meurman	2075	0	(–)
	Jens Riis	2075	0	(–)
267.	Henrik Axelsson	2070	0	(–)
	Andreas Landgren	2070	8	(+20)
269.	Rikard Engman	2065	0	(–)
	Eva Jiretorn	2065	6	(–10)
271.	Henrik Enström	2060	0	(–)
	Johan Hårdstam	2060	11	(–40)
	Per Olsson	2060	0	(–)
	Christoffer Persson	2060	0	(–)
275.	Per-Erik Franzén	2055	11	(ny)
	Simon Marder	2055	9	(ny)
	Ulf Norevall	2055	8	(ny)
278.	Stefan Engström	2050	13	(ny)
	Tommy Rosvall	2050	0	(–)
	Dan Åkesson	2050	0	(–)
281.	Robert Granath	2045	0	(–)
	Hekmet Zend	2045	9	(ny)
283.	Anders Göransson	2040	0	(–)
	Robin Johansson	2040	0	(–)
	Jonas Mardell	2040	9	(ny)
286.	Fredrik Andersson	2035	0	(–)
	Emilia Horn	2035	0	(–)
	Lennart Johanson	2035	0	(–)
289.	Jonas Bergfalk	2030	0	(–)
	Stefan Bodin	2030	3	(– 5)
	Nicklas Carlström	2030	4	(–15)
	Peter Zakariasen	2030	0	(–)
293.	Alf Björsson	2025	0	(–)
	Hans Svedberg	2025	0	(–)
295.	Rune Evertsson	2020	7	(–25)
	Björn Tagesson	2020	0	(–)
297.	Peter Dalling	2010	0	(–)
	Kurt Savegren	2010	0	(–)
	Ola Winfridsson	2010	0	(–)
	Mats Winther	2010	3	(–)
301.	Bo Berg	2005	0	(–)

Damer

1.	Pia Cramling (g)	g	2505	45	(–30)
2.	Svetlana Agrest		2185	0	(–)
3.	Viktoria Johansson	m	2165	8	(+40)
4.	Christin Andersson		2130	5	(–25)
5.	Ingela E Wallace		2100	6	(–15)
6.	Susanne Berg	f	2080	0	(–)
7.	Eva Jiretorn		2065	6	(–10)
8.	Emilia Horn		2035	0	(–)

INAKTIVA LISTAN

1. Martin Johansson		2430
2. Michael Wiedenkeller	m	2425
3. Christer Bergström	m	2420
4. Göran Broström		2410
5. Folke Ekström	m	2400
Sven-Göran Malmgren		2400
7. Stefan Ivarsson	f	2395
Hans Jonsson	f	2395
Dan Uddenfeldt		2395
10. Rikard Winsnes	m	2385
11. Nils-Gustaf Renman	m	2380
12. Christer Niklasson	m	2375
Thomas Welin	m	2375
14. Ove Kinnmark		2365
15. Magnus Eriksson		2360
Bengt Hammar	f	2360
Lars-Erik Johansson		2360
18. Per-Ove Hesselborn		2355
19. Per Larsson	f	2350
20. Zbigniew Bator	f	2345
Caspar Carleson	f	2345
Konstanty Kaiszauri	m	2345
Lennart Roxendal		2345
24. Bo Eriksson		2335
25. Björn Andersson	f	2330
26. Peter Bergström		2325
Carl-Magnus Björk	f	2325
Anders Burman		2325
Hans Ek		2325
Lars-Erik Pettersson	f	2325
31. Paul Lichtenstein		2320
Franko Lukez	f	2320
Göran Rörvall		2320
Ulf Svanquist		2320
35. Robert Callergård		2315
Håkan Rothén	f	2315
37. Peder Berkell	f	2310
Magnus Wahlbom		2310
39. Anders Ebenfelt	f	2305
Gunnar Johansson		2305
Kjell Krantz		2305
Kurt Setterqvist	f	2305
43. Bo Bengtsson	f	2300
Jörgen Magnusson	f	2300
45. Tomas Dahlin		2295
Mats Fransson		2295
Ingemar Svensk		2295
48. Karl-Olof Carlsson		2290
Stefan Solbrand		2290
Håkan Åkvist		2290
51. Magnus Bergström		2285
Per-Inge Helmertz		2285
Peter Östberg		2285
54. Petter Schiller		2280
Åke Stenborg		2280
56. Bo Aurell		2275
Stefan Winge		2275
58. Rolf Lekander		2270
Anders Lundin		2270
Nedeljko Malešević	f	2270
61. Hans Friberg		2265
Göran Marklund		2265
63. Michael Wiander		2260
64. Michael Berg		2255
Kaj Engström		2255
Kent Vänman		2255
67. Peter Karlsson		2250
Mats Lindgren		2250
Jan Runnby		2250
70. Alexander Brontz		2245
Curt Gruvæus		2245
Pavel Lacko		2245
Faruk Tairi		2245
74. Mats Bergström		2240
Johan Sittenfeld		2240
76. Michael Bergmanolson		2230
Gunnar Dahlin		2230
Tomas Dedorson		2230
Thore Ångqvist		2230
80. Björn Andersson		2225
Pär Hammargren		2225
82. Peter Fransson		2220
83. Tor Andersson		2215
Ulf Johansson		2215
Daniel Lundkvist		2215
Hakon Persson		2215
Jan-Thomas Storaas		2215
Gert Svensson		2215
89. Helge Wademark		2210
90. Michael Rygaard		2205
Olle Wademark		2205
92. Michael Bäckström		2195
Jörgen Dircks		2195
94. Peter Kral		2190
Ove Lundberg		2190
Mikael Stanley		2190
97. Mattias Lundström		2185
Kent Olsson		2185
99. Martin Nilsson		2175
100. Borislava Borisova	m	2170
Peter Petković		2170
102. Bogdan Pietrusiak		2165
103. Jacob Henriksson		2160
Håkan Marcus		2160
105. Johnny Becker		2155
Jan Clementsson		2155
107. Yngve Aspström		2150
Bernt Lundgren		2150
109. Robert Ericsson		2145

Anders O Jansson		2145
111. Niklas Engsner		2135
112. Siv Bengtsson		2125
113. Ingrid Keményová		2115
114. Kristian Stålne		2105
115. Thomas Ludwikow		2100
116. Mats Harrén		2090
Johan Jersblad		2090
118. Ola Bengtsson		2075
Peter Månsson		2075
119. Anna Benér		2070
Torbjörn Larsson		2070
121. Bertil Westin		2060
123. Robert Andersson		2050
Margareta Claesson		2050
125. Marcus Aveholt		2040
Cecilia Stesser		2040
127. Anneli Dalmau		2030
Tomas Degerhammar		2030
129. Mats Ove Persson		2025
130. Magnus Carlsson		2015
131. Ulla Bohmgren		2005
Connie Friberg		2005
Johan Naeser		2005
Lena Samuelsson		2005

VÄRLDSTOPPEN

1. Garri Kasparov, Ryssland	g	2815	12	(–10)
2. Viswanathan Anand, Indien	g	2795	54	(+25)
3. Vladimir Kramnik, Ryssland	g	2780	28	(–10)
4. Vasilij Ivantjuk, Ukraina	g	2730	26	(–10)
5. Anatolij Karpov, Ryssland	g	2725	19	(–10)
6. Aleksej Sjirov, Spanien	g	2720	40	(+10)
7. Gata Kamsky, USA	g	2720	0	(–)
8. Michael Adams, England	g	2715	55	(+45)
9. Peter Svidler, Ryssland	g	2710	30	(+20)
10. Veselin Topalov, Bulgarien	g	2700	27	(–40)
11. Jevgenij Barejev, Ryssland	g	2690	28	(+15)
12. Sergej Rublevskij, Ryssland	g	2685	26	(+20)
13. Boris Gelfand, Vitryssland	g	2675	25	(–)
14. Valerij Salov, Ryssland	g	2670	21	(–10)
15. Nigel Short, England	g	2670	27	(+10)
16. Péter Lékó, Ungern	g	2665	17	(– 5)
17. Judit Polgár, Ungern	g	2665	15	(– 5)
18. Kiril Georgiev, Bulgarien	g	2660	28	(–15)
19. Matthew Sadler, England	g	2660	26	(+10)
20. Sergej Tiviakov, Ryssland	g	2655	56	(+15)
21. Michail Krasenkov, Polen	g	2655	42	(– 5)
22. Jan Timman, Holland	g	2655	23	(+35)
23. Vladimir Akopian, Armenien	g	2655	20	(– 5)
24. Zurab Azmajparasjvili, Georg.	g	2655	12	(+ 5)
25. Zoltán Almási, Ungern	g	2650	33	(+20)
26. Vadim Zvjagintsev, Ryssland	g	2650	15	(– 5)
27. Lembit Oll, Estland	g	2650	12	(– 5)
28. Aleksander Chalifman, Ryssl.	g	2645	52	(–15)
29. Alexander Shabalov, USA	g	2645	48	(+30)
30. Ulf Andersson, Sverige	g	2645	25	(+10)
31. Aleksander Beljavskij, Sloven.	g	2645	52	(–15)
32. Vladislav Tkachiev, Frankrike	g	2645	24	(+30)
33. Aleksej Drejev, Ryssland	g	2645	23	(+15)
34. Sergej Movsesian, Tjeckien	g	2640	57	(+45)
35. Vadim Milov, Schweiz	g	2640	46	(+ 5)
36. Artur Jusupov, Tyskland	g	2640	39	(+10)
37. Predrag Nikolić, Bosnien-H.	g	2640	16	(+ 5)
38. Loek van Wely, Holland	g	2635	42	(+30)
39. Konstantin Sakajev, Ryssland	g	2635	36	(+15)
40. Sergej Sjipov, Ryssland	g	2635	20	(+15)
41. Rafael Vaganian, Armenien	g	2630	38	(–10)
42. Aleksander Onisjtjuk, Ukr.	g	2630	19	(+20)
43. Yasser Seirawan, USA	g	2630	6	(+ 5)
44. Jóhann Hjartarson, Island	g	2630	4	(–)
45. Aleksander Nenasjev, Uzbek.	g	2625	49	(–)
46. Alex Yermolinsky, USA	g	2625	46	(–35)
47. Rustem Dautov, Tyskland	g	2625	35	(+25)
48. Viktor Kortchnoi, Schweiz	g	2625	34	(– 5)
49. Aleksander Morozevitj, Ryss.	g	2625	22	(+35)
50. Joël Lautier, Frankrike	g	2625	19	(–20)
51. Grigory Kaidanov, USA	g	2625	5	(+ 5)
52. Jaan Ehlvest, Estland	g	2620	56	(+10)
53. Ivan Sokolov, Bosnien-H.	g	2620	41	(– 5)
54. Artasjes Minasian, Armenien	g	2620	20	(+50)
55. Ilja Smirin, Israel	g	2615	40	(+25)
56. Zbyněk Hráček, Tjeckien	g	2615	35	(+ 5)
57. Smbat Lputian, Armenien	g	2615	33	(+ 5)
58. Michail Gurevitj, Belgien	g	2610	71	(–35)
59. Giorgi Georgadze, Georgien	g	2610	56	(+ 5)
60. Ildar Ibragimov, Ryssland	g	2610	52	(+20)
61. Alexander Tjernin, Ungern	g	2610	39	(–35)
62. Utut Adianto, Indonesien	g	2610	35	(– 5)
63. Curt Hansen, Danmark	g	2610	30	(+15)
64. Vereslav Eingorn, Ukraina	g	2610	29	(+ 5)
65. Larry Christiansen, USA	g	2610	23	(+35)
66. Sergej Volkov, Ryssland	m	2605	57	(+60)
67. Ian Rogers, Australien	g	2605	56	(+35)
68. Jeroen Piket, Holland	g	2605	33	(+30)
69. Julio Granda Zuñiga, Peru	g	2605	31	(–25)
70. Miguel Illescas Cordoba, Spa.	g	2605	30	(+ 5)
71. Matthias Wahls, Tyskland	g	2605	26	(–)
72. Vladimir Tukmakov, Ukraina	g	2605	25	(– 5)
73. Jevgenij Pigusov, Ryssland	g	2605	20	(+30)
74. Nick De Firmian, USA	g	2605	18	(+15)
75. Iván Morovic Fernández, Chi.	g	2605	13	(+ 5)
76. Ferdinand Hellers, Sverige	g	2605	0	(–)
77. Oleg Kornejev, Ryssland	g	2600	92	(+40)
78. Karen Asrian, Armenien	g	2600	46	(+45)
79. Igor Chenkin, Ryssland	g	2600	44	(+35)
80. Oleg Romanisjin, Ukraina	g	2600	44	(+30)
81. Boris Alterman, Israel	g	2600	40	(–15)
82. Christopher Lutz, Tyskland	g	2600	35	(+ 5)

83. Jonathan Speelman, England	g	2600	28	(– 5)
84. Aleksej Fedorov, Vitryssland	g	2600	27	(+ 5)
85. Babakuli Annakov, Turkmen.	g	2600	24	(+15)
86. John Nunn, England	g	2600	15	(–10)
87. Zurab Sturua, Georgien	g	2600	4	(+ 5)

Damer

1. Judit Polgár, Ungern (g)	g	2665	15	(– 5)
2. Zsuzsa Polgár, Ungern (g)	g	2565	0	(–)
3. Alisa Galliamova, Ryssl. (m)	g	2560	27	(+55)
4. Maja Tjiburdanidze, Ge. (g)	g	2525	26	(–10)
5. Jun Xie, Kina (g)	g	2510	32	(+25)
6. Pia Cramling, Sverige (g)	g	2505	45	(–30)
7. Zsófia Polgár, Ungern (m)	g	2505	22	(+10)
8. Nana Ioseliani, Georgien (m)	g	2495	20	(+ 5)
9. Jekaterina Kovalevskaja, Ry.	m	2480	47	(+90)
10. Chen Zhu, Kina	g	2480	47	(–10)
11. Antoaneta Stefanova, Bu. (m)	g	2475	57	(– 5)
12. Alisa Marić, Jugoslavien (m)	g	2475	41	(– 5)
13. Monika Miroslawska, Polen	g	2470	63	(+150)
14. Natalija Zjukova, Ukraina	g	2460	25	(+65)
15. Pin Wang, Kina	g	2450	45	(+90)
16. Diana Darchia, Georgien	f	2445	68	(+270)
17. Lei Wang, Kina	g	2445	46	(+55)
18. Svetlana Matvejeva, Ryssland	g	2440	25	(–20)
19. Corina Peptan, Rumänien (m)	g	2430	44	(+20)
20. Zhaoqin Peng, Holland (m)	g	2425	36	(+ 5)
21. Nataša Bojković, Jugoslavien	g	2425	33	(+ 5)
22. Iweta Radziewicz, Polen	g	2425	33	(+ 5)
23. Almira Skriptjenko, Moldav.	g	2420	49	(+20)
24. Ketevan Arachamija, Ge. (m)	g	2420	31	(–20)
25. Ketino Kachiani, Tyskland (m)	g	2420	29	(–15)
26. Svetlana Prudnikova, Ryssland	g	2420	24	(–)
27. Tatjana Vasiljevitj, Ukraina	g	2420	24	(+10)
28. Ildikó Madl, Ungern (m)	g	2410	39	(+30)
29. Jelena Sedina, Ukraina	g	2410	28	(+30)
30. Elena Donaldson, USA	g	2410	0	(–)
31. Cristina Foisor, Rumänien (m)	g	2405	37	(– 5)
32. Irina Levitina, USA	g	2405	0	(–)
33. Harriet Hunt, England	g	2400	15	(+10)

Distriktsnytt

Halland

❑ DM, som spelades i Halmstad, vanns av Lennart Wahlström, Varbergs SK före Dan Åkesson och Robert Andersson, båda Halmstads SS.

I seniorernas B-grupp segrade Josko Godina, Laholms SK före Tony Sörensen, Halmstads SS och Anders Hansen, Laholms SK.

Kadettmästerskapet hemfördes av Claes Johansson, Falkenbergs SK med klubbkamraterna Alexander Jogren och Maria Karlsson på andra respektive tredje plats.

Juniortävlingen blev inställd på grund av för få anmälningar.

❑ Blixt-DM, som arrangerades i Vinberg, vanns av Gregor Reid, Harplinge SS före Lennart Wahlström, Varbergs SK och Magnus Lindhe, Halmstads SS.

Mats Johansson, Harplinge SS vann B-finalen före Magnus Hallin, Laholms SK, som också blev bäste junior, och Gert I Svensson, Schack-70, Halmstad.

❑ Lagblixt-DM i Falkenberg: 1) Halmstads SS 17/28½, 2) Halmstads SS II 13/24½, 3) Falkenbergs SK 13/24, 4) Varbergs SK 13/24, 5) Harplinge SS 11/22½. Tio lag deltog.

Bordspriserna erövrades av respektive Gregor Reid, Harplinge SS, Bahri Bunjaki, Falkenbergs SK, Ola Bengtsson, Falkenbergs SK och Christer Andersson, Halmstads SS.

❑ Hallandsserien: 1) Falkenbergs SK III 14/ 23½, 2) Varbergs SK II 12/21, 3) Halmstads SS III 8/17½, 4) Laholms SK II 7/11. Åtta lag deltog.

Östergötland

❑ Conny Olsson vann Linköpingsmästerskapet på 8½ (av 9) före Bengt Nilsson och Vinko Banović 7. Alla tre representerar Linköpings ASS. 19 spelare deltog.

❑ De sanktionerade turneringarna i Linköping spelades i två blandade åttamannagrupper. I A-gruppen segrade Vinko Banović, Linköpings ASS på 5½ poäng och i B-gruppen Alexander Pettersson, Linköpings ASS, också han på 5½. Endast en deltagare bytte plats, nämligen trean i B-gruppen Martin Klashed, Linköpings ASS som numera är klass II-spelare.

❑ Snabbschackturneringen Pingstschacket i Linköping vanns av hemmaspelaren Bo Sjögren på 6 poäng (av 7) före Rizo Pepić, Schack 08 5½ och Kristian Evertsson, Örebro SS 5. Tävlingen samlade 22 deltagare.

SAM LOYD – "THE PUZZLE KING"

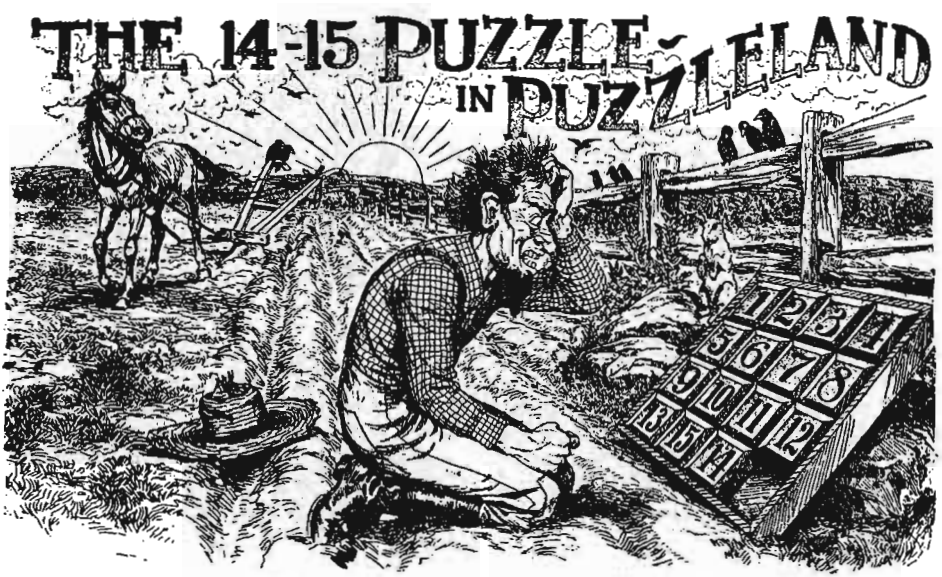

❑ Minns ni Rubiks kub? Det var den som alla skolbarn i slutet av 70-talet vred och vände på för att få fram ett bestämt färgmönster.

Sam Loyd

Ett annat lika berömt problem är "15-spelet" som nästan exakt 100 år tidigare hade konstruerats av amerikanen Sam Loyd. Som framgår av bilden kan 15 numrerade kvadrater glida omkring i en låda. Vid början av spelet befinner sig de två sista numren, 15 och 14, i felaktig ordning och det gäller nu att flytta om kvadraterna, naturligtvis utan att lyfta upp dem, till dess att alla ligger i nummerordning.

Loyd utfäste en belöning på 1 000 dollar till den som löste problemet och många slet, i likhet med bildens lantarbetare, sitt hår i förtvivlan.

Men Loyd riskerade aldrig några pengar. 15-spelet var, till skillnad från Rubiks kub, olösligt. Detta faktum var också förklaringen till att han aldrig lyckades få patent på sin uppfinning. Patentverket krävde nämligen att, jämsides med patentansökan, få se en fungerande modell av spelet och en sådan gick ju inte att framställa!

Sam(uel) Loyd föddes i Philadelphia den 30 januari 1841 som det yngsta av åtta barn till "välbärgade men hederliga föräldrar" som han själv uttryckte saken. Sitt första schackproblem konstruerade han vid 14 års ålder och redan två år senare ansågs han vara den störste problemförfattaren i USA. ▶

Schackspalter dök vid den här tiden upp i var och varannan tidning och suget efter partier från Paul Morphy och problem från Loyd var enormt. Loyd kom snart själv att redigera åtskilliga av spalterna och detta ledde honom vidare på den publicistiska banan. Han blev utgivare, redaktör, tecknare, gravör, sättare, författare m m.

Vid sidan om detta arbete började Loyd också att utveckla de "puzzle" som skulle forma resten av hans yrkesverksamma liv och så småningom göra honom världsberömd. Eller som hans biograf, A C White, noterade:

– Han hade alltid ett eller två problem i bakfickan, lämpligt för varjehanda publik.

15-spelet var alltså bara ett av de många "puzzle" som ledde till Loyds berömmelse. Ett annat salufördes under namnet "P T Barnum Trick Donkeys". Genom att klippa isär ett pappersark (A) efter de streckade linjerna erhåller man tre pusselbitar. Därefter gäller det att placera de de två ryttarna så att de rider på var sin åsna.

Försök själv!

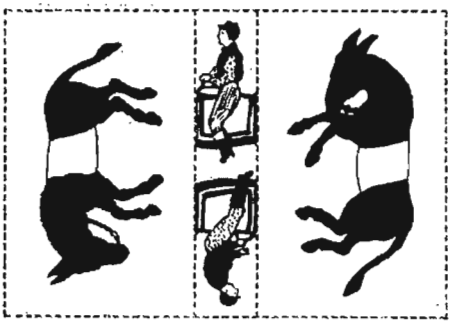

Under inbördeskriget hade Loyd besökt England där White Horse-monumentet i Uffington Hill gav upphov till "The Pony Puzzle" (B). Genom att klippa sönder den lilla svarta ponnyn i sex bitar kan man sedan pussla ihop en helt ny och dessutom vit häst – en "White Horse"!

Ett tredje pussel, enligt många Loyds förnämsta, är "Get Off The Earth Mystery". En rund, roterbar pappskiva är fäst på en större skiva. Bakgrunden och den runda skivan visar längs den gemensamma kanten 13 kineser. Genom att vrida den runda skivan kan man sedan få en av kineserna att försvinna ut i tomma intet!

Här nedan (C) återfinns en annan version av samma problem, kallat "Teddy och lejonen". (Teddy är i det här fallet den amerikanske presidenten Theodore Roosevelt som var en berömd/beryktad/ökänd storviltjägare men som också gett namn åt teddybjörnen).

I ursprungsläget visar de bägge pappskivorna sju lejon och sju jägare men genom en vridning åstadkommer man i stället åtta lejon och sex jägare. Varifrån kommer lejonet och varthän försvinner jägaren?!

Fries Nielsen etta i Stockholm

Jens Ove Fries Nielsen, Danmark vann i juni den traditionella IM-turneringen (kategori V) på Salongerna i Stockholm med utmärkta 7½/9 före Sergej Klimov, Ryssland 6 (IM-norm), Johan Eriksson 5 osv.

Vi återkommer!

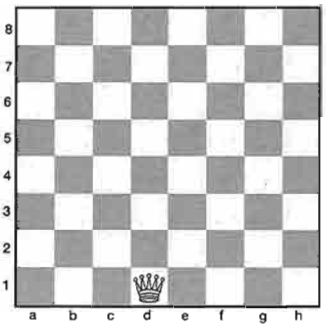

Men Loyd producerade inte bara det vi normalt kallar för pussel (i engelskan motsvarat av "jig-saw puzzle" medan det engelska "puzzle" väl närmast bör översättas med tankenöt). Ett geometriskt problem, som Loyd själv betraktade som ett av sina bästa, handlar om att placera den vita damen på ett schackbräde och under en vandring bestående av 14 räta linjer passera samtliga de 64 rutornas mittpunkter och samtidigt återkomma till utgångsrutan (D).

Med detta problem har vi slutgiltigt närmat närmat oss det område där Loyd hade firat sina första och kanske största triumfer – schackproblemets. Redan innan han hade fyllt 20 hade han åstadkommit merparten av sina sammanlagt fler än 700 problem. Nedan återges fyra problem från senare perioder i livet:

(E) Samuel Loyd
Baltimore Herald
1880

Matt i 2 drag

(F) Samuel Loyd
Holyoke Transcript
1876

Matt i 3 drag

(G) Samuel Loyd
Leipziger Illustr.
Zeitung, 1869

Matt i 3 drag

(H) Samuel Loyd
Wilke's Spirit of
the Times, 1868

Matt i 3 drag

En hjärtinfarkt 1906 satte tillfälligt ner Loys arbetskapacitet innan döden, den 10 april 1911, slutgiltigt ändade karriären. Men hederstiteln "The Puzzle King" kunde den inte beröva honom.

Rolf Uppström

Lösningar till Loyds problem finns på sid 410-411

Två schackdatorer säljes

Novag Constellation, rating ca 1700, 1000:-.
Kasparov Simultano, rating ca 1650, 750:-. Porto tillkommer.
Bertil Bengtsson, tel 0640-410 21.

Tidskrift för Schack 1910-1991

Inbundna årgångar säljes för klients räkning. Anbud på allt eller delar kan lämnas till Leif Svensson, Liljebergsg. 11, 506 39 Borås eller tel 033-41 18 23. På gjorda anbud tillkommer portokostnad.
Ytterligare antikvarisk litteratur finnes, t ex Schackvärlden 1945, Carlén: Schacket i Sverige 1942, Ståhlberg: Schack och schackmästare 1937.
Jag står gärna till tjänst med upplysningar.

1. Natalija Zjukova	Ukraina	g	2395	–	½	½	1	½	½	½	1	½	1	6
2. Pia Cramling	Sverige	g	2535	½	–	1	½	½	½	½	½	1	1	6
3. Antoaneta Stefanova	Bulgarien	g	2480	½	0	–	1	½	0	1	½	½	1	5
4. Maja Tjiburdanidze	Georgien	g	2535	0	½	0	–	1	½	1	1	½	½	5
5. Tatjana Vasiljevitj	Ukraina	g	2410	½	½	½	0	–	1	½	½	½	½	4½
6. Svetlana Matvejeva	Ryssland	g	2460	½	½	1	½	0	–	0	½	1	½	4½
7. Alisa Marić	Jugoslavien	g	2480	½	½	0	0	½	1	–	1	½	½	4½
8. Nataša Bojković	Jugoslavien	g	2420	0	½	½	0	½	½	0	–	1	½	3½
9. Svetlana Prudnikova	Ryssland	g	2420	½	0	½	½	½	0	½	0	–	½	3
10. Zhaoqin Peng	Holland	g	2420	0	0	0	½	½	½	½	½	½	–	3

Pia Cramling i Jugoslavien:

DAMSCHACKETS FÖRLOVADE LAND

■ Jugoslavien är kanske det land där damschacket är allra populärast. Sedan några år tillbaka har de två damborden i ligan ersatts med en egen damlagsserie, där elva ronder stökas undan på knappt två veckor i augusti.

En utlänning tillåts på ett av de tre borden. De flesta förstabordsspelarna kommer från något annat land i Östeuropa, och intresset för damligan är mycket stort. Detta är inte den enda damlagsserien i världen men utan tvekan den starkaste. Även den nya Europacupen för damer har visat sig vara en sporre.

Jugometal arrangerade länge den främsta damturneringen utöver VM. I mars vartannat år varvades en stark damturnering i Belgrad med en svagare upplaga för att uppmuntra även de inhemska förmågorna. I fjol gick företagets chef plötsligt bort och den nya ledningen ville inte satsa på schack i samma utsträckning som tidigare.

För att en 30-årig tradition inte skulle gå förlorad ryckte företaget Goša, som är regerande damlagsmästare från Smederevska Palanka, in i sista minuten. Goša fick hjälp av de erfarna medarbetarna i Jugometal och turneringen förlades som vanligt till Belgrad. Dock spelades två av ronderna i företagets lokaler i Smederevska Palanka.

Årets turnering hade ett elosnitt på 2456. Om vi hade varit tre stormästare i stället för två hade den också varit GM-kvalificerande. Det blev nästan som ett andra lagmästerskap då alla spelarna utom Peng och jag deltar i den jugoslaviska damligan.

Arrangörerna hade stora planer för startfältet. Så gott som alla de främsta kvinnorna – utöver Judit och Zsuzsa (som numera skriver sig Susan) Polgár – bjöds in. Men det brukar inte vara så lätt att locka kvinnorna i toppen till damturneringar, om det inte handlar om VM. Dessutom kom inbjudan till spelarna mycket sent.

Alisa Galliamova och Jun Xie, som spelar VM-kandidatmach i höst, blev ersatta liksom Zsófia Polgár och Chen Zhu. 19-åriga Natalija Zjukova, Ukraina kom med sist av alla sedan hennes jugoslaviska klubb hade övertalat arrangörerna att ge henne en plats. Hon var med 2395 lägst rankad men blev den stora positiva överraskningen då hon delade segern med mig, Så här fick hon Maja Tjiburdanidze på fall i rond 4:

DAMINDISKT FÖRSVAR (E 14)

Natalija Zjukova Ukraina — **Maja Tjiburdanidze** Georgien

1. d4 Sf6 2. Sf3 e6 3. c4 b6 4. e3 Lb7 5. Ld3 d5 6. cxd5

Man brukar behålla dynamiken i centrum. Men i andra ronden, då Zjukova också valde den här uppställningen mot Damindiskt när hon mötte Alisa Marić, fick hon problem. I ett läge öppnade Marić ställningen med d5xc4 och kom bra. Någon upprepning vill Zjukova inte se och därför tar hon resolut bort den möjligheten för svart.

6. – exd5 7. 0–0 Ld6 8. Sc3 0–0 9. b3 a6 10. Lb2 Sbd7 11. Tc1 Se4 12. Se2 Te8 13. Sg3 Df6 14.

Lxe4 dxe4 15. Se5 Sf8

Överraskande låter svart vit behålla sin fina springare på e5. Men 15. – Sxe5 16. dxe5 Lxe5 tillåter 17. Txc7! då 17. – Lxb2 18. Txb7 följt av 19. Dg4!? låter vit sätta lite press mot e4. Det var knappast en ställning Tjiburdanidze ville försöka spela på vinst i.

16. Dc2 Dh4 17. Sf5 Df6 18. Sg3

Zjukova har inget emot dragupprepning. När svart garderar d6 och f7 med damen är avslaget på d6 ofarligt: 18. Sxd6 cxd6 19. Dc7? förlorar efter 19. – Te7 20. Sg4 De6!.

18. – Dh4 19. Sf5 Dg5?

Tjiburdanidze vill spela vidare. Problemet är att hon inte har ställning för det.

20. Sxd6 cxd6 21. Dc7!

Med klar fördel. Den aktiva damen är en mycket irriterande pjäs för svart.

21. – Ld5?!

Optimistiskt. Men efter 21. – dxe5 22. Dxb7 exd4 23. Lxd4 dominerar vit brädet. På 23. – Sg6 kan vit ta bort svarts angreppsidéer med springaren och damen genom att spela 24. f4 då det efter 24. – exf3 25. Txf3 är vit som angriper på kungsflygeln.

22. Dxd6 Tad8 23. Dxb6 f6 24. Sc6 Sg6

25. Kh1

Sunt! Med två merbönder finns det ingen anledning att ge sig in i komplikationer, även om det nog gick att ta tornet. Efter 25. Sxd8 Sh4 26. g3 Sf3† 27. Kg2 Sh4† (eller 27. – Dg4 28. Dd6 Sh4† 29. Kg1 Sf3† 30. Kh1 Dh3 31. g4) 28. Kh1 Dg4 har vit 29. f3 då 29. – exf3 30. Tf2 (30. Dd6!?) Sf5!? 31. Tg1 Txe3 32. Db8 ser ut att hålla allt under kontroll: 32. – Te2 33. Se6† Kf7 34. Df8† Kxe6 35. Dg8† Kd6 36. La3† och vit vinner.

25. – Td7 26. Sb4 Sh4 27. Tg1 Le6 28. Tc8!

Några pjäser byts av och det gynnar förstås vit.

28. – Tde7 29. Sc6 Lxc8 30. Sxe7† Txe7 31. Dd8† Kf7 32. Dxc8 Da5 33. a4 uppgivet.

På 33. – Dd2 är 34. La3 starkt och 34. – Dxf2 35. Lxe7 Sf3 räcker inte: 36. Dc4†!? Kxe7 37. Tf1 vinner lätt.

Med kandidatturneringen i ryggmärgen bestämde jag mig för att spela på säkerhet. Resultatet blev hela sex remier – utöver de tre vinstpartierna – vilket räckte till delad seger. Dock hade jag flera lovande ställningar, som jag slarvade bort. Kort och publikvänligt blev partiet mot Antoaneta Stefanova:

SLAVISKT FÖRSVAR (D 17)

Pia Cramling Sverige — **Antoaneta Stefanova** Bulgarien

1. d4 d5 2. Sf3 c6 3. c4 Sf6 4. Sc3 dxc4

Normalt spelar Stefanova ovanliga och ibland lite tvivelaktiga öppningar mot 1. d4. Slaviskt var tänkt som en överraskning.

5. a4 Lf5 6. Se5 e6 7. g3!?

Ett stickspår till huvudvarianten 7. f3, som jag prövat redan för tio år sedan.

7. – Lb4 8. Lg2 Se4

Svart bör handla snabbt innan vit rockerar och får kontroll över e4-fältet. Efteråt berättade Stefanova att hon hade förberett 8. – Le4, som är det positionella alternativet, men under partiet tyckte hon att textdraget såg intressant ut. Vit tvingas nu offra material.

9. 0–0!

Det går inte att gardera både Sc3 och d4.

9. – Lxc3

Alternativet 9. – Sxc3 10. bxc3 Lxc3 ger vit angrepp men till priset av en pjäs efter 11. La3! Dxd4! 12. Sxc4 Dxc4 13. Dd6 med stora komplikationer.

10. bxc3 Sxc3

11. De1!

Rätt ruta för damen. På 11. Dd2? är 11. – Dxd4! starkt.

11. – Se4?!

Stefanova tänkte länge. Bättre var 11. – Dxd4 12. Lb2 Dxe5 13. Lxc3 Dc7 även om vit har utmärkt kompensation efter t ex 14. e4 Lg6 15. Lxg7, vilket jag spelade mot Morris, Wales i Lag-EM i Haifa 1989 och så småningom vann.

12. Db4!

Damen angriper b7 och c4 samtidigt om svarts rockad förhindras. En poäng är att svart förlorar pjäs om hon försöker byta dam: 12. – De7 13. Dxe7† Kxe7 14. g4! och även 12. – Db6 kan bevaras synonymt med 13. Dxb6 axb6 14. g4!. På 12. – Dxd4 är 13. La3! starkt. Efter 13. – c5 14. Db5†! hamnar kungen i riktigt blåsväder.

12. – Dc7 13. Sxc4

Gaffelhotet på d6 tvingar svart till drastiska åtgärder.

13. – c5

Eller 13. – Sa6 14. Da3 Td8 15. Lxe4 Lxe4 16. Lf4.

14. Db5† Sd7 15. Lf4 a6 16. Db2

Även 16. Db1 var utmärkt då 16. – Dc6 17. Lxe4 Lxe4 18. Dxe4! vinner pjäs.

16. – Dc6 17. Sd6† Ke7 18. d5!

Svart är chanslös när damen släpps in på kungsflygeln.

18. – Dxd5 19. Tfd1 Dc6 20. Dxg7 Dxd6

Det fanns inget bra försvar. Om 20. – Taf8 så t ex 21. Lxe4 Lxe4 22. Lg5†.

21. Txd6 Sxd6 22. Lg5† uppgivet.

Även Stefanova är 19 år. Hon vaknade upp i andra halvlek och spurtade starkt. Genom att slå Tjiburdanidze i turneringens allra sista parti gick hon i fatt georgiskan. Det blev tidigt spel mot ett mål:

DAMBONDESPEL (A 46)

Antoaneta Stefanova Bulgarien — **Maja Tjiburdanidze** Georgien

1. d4 Sf6 2. Sf3 e6 3. Lg5

Stefanovas repertoar med vit är mycket solid. Hon väntar gärna med att flytta c-bonden, som här. Först ska båda löparna ut. Sedan riktar hon sina styrkor mot kungen och angriper, om tillfälle ges, i mittspelet.

3. – d5 4. e3 Le7 5. Sbd2 0–0 6. Ld3 b6 7. Se5 Lb7 8. Df3

Damen aktiveras på kungsflygeln. Så länge ställningen är låst kan vit avvakta med att bestämma var hennes kung ska stå.

8. – Sbd7 9. Dh3

Tjiburdanidze har valt en överraskande passiv uppställning och gett Stefanova det spel hon vill ha. Ett matthot hänger i luften. Svart vill inte lämna någon lucka framför kungen men det hade kanske varit att föredra.

9. – Se4 10. Lxe7 Dxe7 11. Sxd7 Dxd7 12. f3 Sg5

Efter 12. – Sf6 13. g4!? tvingas svart försvaga sig framför kungen och då blir en bondeattack mer effektiv. Hur som helst har vit en angenäm ställning med en stark löpare mot svarts passiva.

13. Db5! h6 14. g4

Flexiblare än 14. h4 Sh7 15. g4 som också kunde ha spelats även om svart då tillåts dambyte med 15. – Sf6 16. De5 Dd6. Nu hotar 15. h4 Sh7 16. g5. Vits kung i mitten lockar svart att spela taktiskt men det är alltför optimistiskt.

14. – e5?

15. h4! e4 16. hxg5 exd3 17. gxh6 g6 18. Dg5 Dd6 19. cxd3

Med två sunda merbönder. Ofarligt är 19. – Dg3† 20. Kd1 och svart måste gardera hotet 21. Df6.

19. – Kh7

Tillåter dambyte men Tjiburdanidze litar på att hon ska kunna få motspel genom att utnyttja att vits pjäser ännu inte är koordinerade. Dock, två minusbönder är mycket i

■ I en match i London har Michael Adams vunnit med 5–1 mot skotske IM Jonathan Rowson.

slutspel. Om svart i stället spelar 20. – Tfe8 kan vit t ex svara med 21. Kf2!? med planen f3–f4 följt av Sd2–f3–e5, vilket svart inte får tillåta.

20. De5

Annars kan svart spela f7–f6 och tvinga damen till reträtt.

20. – Dxe5 21. dxe5 Tae8 22. d4 f6 23. f4

Här var 23. Tc1 nog mer exakt: 23. – c5 besvaras med 24. dxc5. Om vidare 24. – fxe5 så 25. cxb6 med hotet 26. Tc7† och på 24. – d4 är 25. e4!? intressant för att behålla bondekedjan i centrum.

23. – fxe5 24. fxe5 g5!

Det var viktigt att svart öppnade f-linjen så att möjligheten Sd2–f3 togs bort. Bondedraget lämnar två potentiella bondesvagheter hos vit, g4 och h6.

25. Tc1 c5

Efter 25. – Te7 26. b4 får vit ett trevligt angreppsmål på c7 samtidigt som vits fina centrum förblir intakt.

26. dxc5 Lc8

Sämre var 26. – Txe5 27. cxb6 Txe3† 28. Kd1 och svart förlorar även a-bonden.

27. cxb6 axb6 28. Tc7† Kh8 29. Tf1! Txf1† 30. Sxf1 Lxg4 31. Tc6 b5 32. Sh2

Även 32. Tc5 var bra.

32. – Lh5

Förhindrar Sh2–f3.

33. e6 Kh7 34. Td6 Kxh6 35. e7† Kh7 36. Txd5 Txe7 37. Sf1 Lf7 38. Txb5 Lxa2 39. Txg5 Lc4 40. Tg3

Bättre var 40. Tc5 då tornslutspelet efter 40. – Lxf1 41. Kxf1 Txe3 42. Tg5 Tb3 43. Tg2 är vunnet. Om svart avvaktar med t ex 40. – La6 följer 41. Tc3 och tornet håller båda bönderna under uppsikt.

40. – Tb7 41. Tg2 Tb3

Eller 41. – Te7 42. Tc2 som i varianten ovan.

42. e4

Med 42. Tc2 hade vit först koordinerat sina pjäser innan hon avancerar med bonden. 42. – Lxf1 43. Kxf1 Txe3 44. Tg2 har vi sett tidigare och 42. – Lb5/La6 besvaras med 43. Kf2 följt av 44. Sd2.

43. – Tb4 43. Sg3 Kg8 44. Kd1 Ld3 45. Td2 Tb3

Tornslutspelet efter 45. – Lxe4 46. Sxe4 Txe4 47. Tf2 går inte heller. Kungen är återigen avskuren för långt ifrån b-bonden för att svart ska kunna hålla remi.

46. e5 Kf7 47. Se2 Lc4!

För att tornet ska kunna angripa e-bonden med Tb3–e3.

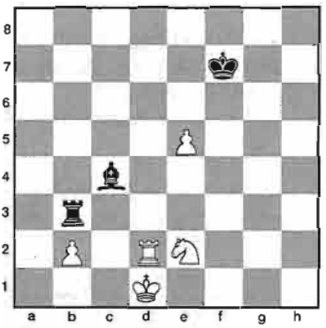

48. Tc2!

Här dög varken 48. Sc3? Ke6 eller 48. Sd4 Te3 49. Tc2 Td3† 50. Td2 Te3 51. Sc6?? Lb3†! 52. Kc1 Te1† och svart sätter matt!

48. – Td3†

Lurigare var 48. – Tb4 som hotar 49. – Lb3. Efter 49. Kd2? Lxe2! 50. Kxe2 Ke6 är kungen tillräckligt nära för att tornslutspelet med b-bonden inte längre ska gå att vinna, och efter 49. Kc1 Ke6 50. Sd4† Kd5! är alla svarts pjäser aktiva.

Vit måste nog spela 49. Sd4. På 49. – Ld5 finns 50. Td2 (50. Tc7† Kf8) och efter 49. – Ld3 50. Tc7† Kf8 (50. – Ke8 51. Sc6 Txb2 52. e6 och tack vare matthotet hinner svart inte med 52. – Te2) 51. Se6† följt av 52. Kc1 håller vit i båda merbönderna.

49. Ke1 Lb3?

Underlättar för vit, som får avveckla till ett vunnet tornslutspel. Med 49. – Lb5!? hade svart behållit alla pjäserna på brädet.

50. Tc7† Ke8 51. Sc1 Th3 52. Sxb3 Txb3 53. Tc2 Ke7 54. Kd1 Ke6 55. Te2 Tb8

Lika hopplöst är 55. – Tb5 56. Kc2 eftersom svart inte kan gå in i ett bondeslutspel.

56. Kc2 Tc8† 57. Kb1 Tb8 58. Te3 Tb5 59. Kc2 Tc5† 60. Kd3 Tc6 61. b4 Tc8 62. Kd4 Td8† 63. Kc4 Tc8† 64. Kb3 Tb8 65. Te2 uppgivet.

Svart har inga drag. Om kungen flyttar avancerar vit med e-bonden och 65. – Tb7 släpper in vits kung på damflygeln: 66. Kc4 Tc7† 67. Kb5 Tb7† 68. Kc5 Tc7† 69. Kb6 osv.

Ett nytt ansikte för mig var Tatjana Vasiljevitj, också hon i 20-årsåldern. Hon låg länge väl framme men kroknade i slutronderna. Mot sin landsmaninna Svetlana Matvejeva fick hon in ett trevligt pjäsoffer:

DAMGAMBIT (D 38)

Tatjana Vasiljevitj Ryssland — **Svetlana Matvejeva** Ryssland

1. d4 e6 2. c4 d5 3. Sf3 Sf6 4. Sc3 Lb4 5. Lg5 h6 6. Lxf6 Dxf6 7. e3 0–0 8. Tc1 dxc4 9. Lxc4 c5 10. 0–0 cxd4 11. Sxd4 Td8

Kanske är 11. – Ld7 bättre för att försöka utjämna.

12. Db3 Lf8 13. Tfd1

Det är inte lätt för svart, som har problem med att utveckla pjäserna på damflygeln.

13. – Sd7? 14. Se4 De7

15. Lxe6! fxe6 16. Sxe6 Kh8 17. Sxd8

Torn och två bönder samt dessutom initiativ är riklig utdelning för två lätta pjäser.

17. – Dxe4

Om 17. – Dxd8 18. De6. Vit behöver sedan bara spela h2–h3/g2–g3 för att Tc1xc8 följt av slag på d7 ska bli ett hot. På 18. – De7 följer 19. Dxe7 Lxe7 20. Tc7.

18. Se6 Le7 19. f3

Starkt var 19. Tc7!.

19. – De5 20. f4

Vit får inte ha för bråttom med att ge ett torn för två lätta pjäser. Det är bättre att behålla trycket så att svarts damflygel förblir passiv tills rätt läge uppstår. Direkt fel vore därför 20. Txc8? Txc8 21. Txd7 Tc1† 22. Kf2 Dxh2 som hade gett svart farligt motspel.

20. – Dh5 21. Tc7 De8 22. Tcc1?

En onödig reträtt. T ex 22. e4 var utmärkt.

22. – Tb8 23. Sc7 Dg6 24. Da4

24. – Lc5! 25. Tc3

Även här var det farligt att förivra sig: 25. Txc5? Sxc5 26. Dxa7 förlorar eftersom svart får mattangrepp med 26. – Lh3! 27. Dxb8† Kh7 28. Td2 Db1† 29. Kf2 Se4† 30. Kf3 Lf5!.

25. – Db6! 26. Sd5 Dxb2 27. Tc2

Om 27. Txc5 Sxc5 28. De8† Kh7 29. Se7 så 29. – Dxg2†! 30. Kxg2 Lh3† 31. Kxh3 Txe8.

27. – Da3 28. Dxa3 Lxa3 29. Td3 Lf8??

När svart äntligen kommit med i partiet gör hon ett hemskt misstag. Efter 29. – Lc5 var ställningen oklar. Nu får vit tillbaka två pjäser för ett torn och kan gå in i ett slutspel med merbonde.

30. Tdc3 Lc5 31. Txc5 Sxc5 32. Txc5 Le6 33. e4?!

Här såg 33. Sc3 bättre ut.

33. – b6 34. Tc6 Lxd5 35. exd5 Td8 36. d6 Kg8 37. Kf2 Kf7 38. Tc7† Kf6 39. d7 a5 40. Tb7 Kf5?

Förlorar en andra bonde. Svart kunde ha stretat emot bra med 40. – Ke7 41. Txb6 Txd7.

41. Kf3 a4?!

Svart visste inte att tidskontrollen var avklarad. Men även 41. – h5 42. g3 (hotar 43. h3 följt av 44. g4†) g5 43. Txb6!? var hopplöst.

42. Txb6

Med det näpna hotet 43. g4† matt.

42. – h5 43. Td6 uppgivet.

Jönköping Open

Topprankade Samir Lejlić, Växjö SK segrade med 8/9 i den tredje upplagan av snabbschackturneringen Jönköping Open som arrangerades den 7 juni. Sedan följde: Rizo Pepić, Schack 08 samt Lars-Göran Eklund och Niclas Cederqvist, båda Skara SS, 7, Nedeljko Malešević, Schack 08 och Ingvar Jiretorn, Bräkne-Hoby SK 6½ osv. 54 spelare deltog.

Vi spelade på en liten teater centralt i staden och bodde på ett hotell på promenadavstånd. De gånger jag tävlat i Belgrad har arrangemangen alltid varit utmärkta. Fotboll

och basket må vara de stora sporterna men Jugoslavien är också ett schackland och partierna från turneringen kommenterades på kvällarna i TV.

Ett besök hos stadens borgmästare hör till traditionen under damturneringen. I år bjöd även sportministern deltagare och arrangörer på middag en kväll. Dagen efter att damturneringen avslutats inleddes nästa stora schackevenemang – jugoslaviska mästerskapet, som vanns av 25-årige Miroslav Marković.

Från Stockholms horisont...

❑ Schacklivet i Kungl Hufvudstaden går sin gilla gång och under våren 1998 har de stora arrangemangen duggat tätt.

Efter Rilton Cup vidtog avslutningsronderna i Lag-DM å Schacksalongerna. Sedan dessa som vanligt besegrats av SK Rockaden följde nästa stora evenemang (grej) i och med att det allomfattande allsvenska Elitserieslutspelet ägde rum i det natursköna vildmarksreservatet Sollentuna. Även där visade sig Rockadens mannar ha den bästa konditionen och de segrade före hemmasönerna Sollentuna med en klubb från annan ort på tredje plats.

En vecka senare intogs Schacksalongerna ånyo av spelsugna div I-lirare som med liv och lust mattsatte varandra i dagarna tre. Här segrade som sig bör åter ett lag (SK Passanten) med nära förbindelser (pendeltåg) med Stockholm före ett antal klubbar med betydligt längre resväg.

Knappt hade krutröksdammet lägrat sig över pjäserna förrän dessa drogs i väg till den ståtliga Blå hallen (den är röd) för att därstädes välkomna en skrälldus skolbarn i årskurs 4 för avleverering av den stora masslakten Schackfyran.

Efter att Engelska skolan återigen hemfört segertrofén (som hela tiden varit inlåst i skolans kassavalv) ägnade sig barnen med liv och lust åt att åka kana på Blå hallens trappräcken varvid en viss man- och kvinnospillan kunde förmärkas.

Tre veckor senare – när Blå hallen städats färdig – deltog såväl nytillkomna vuxna som en del kvarglömda barn i det s k 800-mannaschacket där såväl finansjättar som dito valpar drabbade samman med fackpampar och deras chaufförer vilka dock förblev mindre stimmiga allt eftersom bönderna avpolletterades på det mest ohemula sätt.

Segrade i denna väldiga holmgång gjorde den store (+190 cm) stormästaren Åkesson som hade åtskilliga bekymmer med att hemforsla den svenska guldreserven till sina egna bankvalv nergrävda i Årstabergen.

Förutom ovan beskrivna schackhändelser har det förstås också anordnats aktiviteter för kreti och pleti (alla) på Schacksalongerna så gott som dagligen mellan kl 10 fm (svinottan) och klockan 24 em (eller när Kalle går hem). Vi vill naturligtvis inte hemlighålla vad schackspelarna därstädes har för sig utan dristar oss därför att publicera (plita ner) några partier till samtligas uppbyggelse, androm till varnagel:

Stockholmsmästerskapet, rond 1, våren 1998
FRANSKT (?) PARTI (C 11)

Björn Knöppel	**Bengt Sjödin**
Stockholms SS	Södra SASS

1. d4 d5 2. e4! (hoppsan!) **e6** (ånej!) **3. Sc3 Sf6 4. Lg5 dxe4 5. f3!?** (nu då?) **Lb4!?** (nä!)

Vit framhärdar i att vilja skänka sin motståndare bönder men denne vägrar otacksamt att ta emot dem.

Säkerligen finns det ett antal goda drag i ställningen. Kanske är 5. – c5 mera ägnat att näpsa den vita offensivlustan.

6. a3 Lxc3† 7. bxc3 h6 8. Le3 b6 9. fxe4 Sxe4 10. Dg4 Lb7

Det ser ju ganska lugnt ut för svart trots den våldsamma öppningen. Om vit tar på g7 svarar svart med 11. – Df6 och har framtiden tryggad. Emellertid är vit av den ull som anser det saligare att giva än taga. Han fortsätter i stället sin pjäsutveckling och snart kommer svart i beråd.

11. Sf3 Tg8 (?) 12. Lb5†! Kf8 13. 0–0 a6 (?)

Goda råd är sedan länge dyrbara och självklart är svart bragd ur fattningen av sin motståndares gåpåarlusta. Vi bör kanske inte vara kritiska mot den svarta spelföringen utan tvärtom tacksamma – det krävs ju två bra spelare för att åstadkomma ett glansparti. Vit funderar i detta läge i nära 30 minuter och sedan brakar det loss! ▶

14. Se5! f5 15. Dh5 Ke7 16. Df7† Kd6 17. Sc4† Kd5 18. Txf5† matt!

Slutställningen är väl värd ett diagram:

Efter detta uppskakande äventyr skulle det kanske kännas lugnare med ett segt slutspel på 85 drag? Den ärade läsaren kan ju få för sig att vi stockholmare vältrar oss i blodspillan och sadistiskt ruffelschack – och läsaren har rätt! Här kommer nästa exempel:

Sällskapets Gambitturnering våren 1998:
KUNGSGAMBIT (C 37)

Sven-Gunnar Samuelsson Stockholms SS — **Christer Sohlberg** Stockholms SS

1. e4 e5 2. f4 exf4

Så långt var dragföljden obligatorisk – borde den inte vara det i alla schacktävlingar?

3. Sf3 g5 4. Lc4 g4 5. 0–0!

Nu måste vi hejda oss ett slag och lyssna till historiens vingslag, dvs Collijns *Lärobok* från år 1921. Där kan vi läsa följande:

– Med detta drag uppkommer Muzio-gambit, så kallad emedan den i Salviolis schackverk (1634) omnämnes ha varit med förkärlek spelad av en signor Muzio. Enligt senare forskningar finnes den emellertid redan angiven av Polerio (1590) och man har därför börjat benämna den Muzio-Polerio-gambit.

5. – gxf3 6. Dxf3 Df6!

Det enda goda draget. Vits uppgift är nu att med alla medel försöka städa upp f-linjen ner mot den svarta kungen. Inga offer är i detta fall för stora.

7. e5 Dxe5 8. Lxf7†!

Där satt den – en dubbel Muzio! Låter det inte som en obskyr drink serverad på Via Veneto en varm sommarkväll med en vacker signorina leende mot dig? Självklart sitter hennes bröder vid bordet intill med skjutjärnen beredda i axelhölstren...

8. – Kxf7 9. d4 Df5 (!)

La donna e mobile. Frågan är om det är bättre att hon först tar på d4. I ett parti mellan Harry Schüssler och Håkan Åkvist någon gång på det glada 70-talet följde 9. – Dxd4† 10. Le3 Df6 och 11. Lxf4 (?). Hur detta husarparti slutade vet vi inte. Troligen starkare är att först spela 11. Sc3 och anställa jakt på damen innan bonden på f4 slås. Det drag som här proberas av herr Sohlberg innebär troligen en förstärkning av spelsättet.

10. g4 Df6 11. Sc3 Ld6 (?)

Men här fanns det starkare 11. – Se7! och den svarta konungen gömmer sig på e8 samtidigt som drottningen strävar till g6. Därefter är det nära nog omöjligt för vit att bryta igenom.

12. Sd5! Dg5 13. Lxf4 Lxf4 14. Sxf4

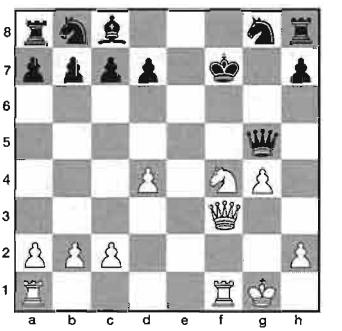

Nu gäller det att försöka fly undan alla otrevliga avdragsschackar utan att mista drotning och fosterland. Saknaden efter den bålde biskopen på f8 visar sig stor nog, den hade en viktig försvarsuppgift.

14. – Ke8 15. Sd5! (igen!) **Dg7 16. Tae1† Se7 17. Txe7† Dxe7 18. Sxe7 d6** (vad annars?) **19. Df7† Kd8**

Alternativet var att försöka fly ut på brädet med 19. – Kd7, varefter vits stolta springarekipage offrar sig självt genom 20. Sd5† Kc6 21. Dxc7† Kxd5 åtföljt av 22. c4† och efter ett eller flera bondeoffer möter den svarta monarken sitt öde någonstans nere på e1 eller d1.

20. Sd5 (igen!!) **Ld7 21. Df6†**

I detta läge förklarade sig föraren av de svarta pjäserna beredd att uppgiva spelet – en offert som givetvis avböjdes av vit som i stället förkunnade matt i ytterligare fyra drag: **21. – Kc8 22. Se7† Kd8 23. Sc6†† Kc8 24.**

Dd8† Txd8 25. Se7† matt.

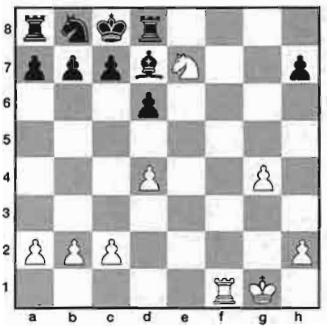

En ståtlig begravning! Signor Muzio kan vila tryggt i sin grav så länge det anordnas gambitturneringar på denna jord.

Slutligen vill vi presentera läsarna en partiställning som uppkom efter vits 24:e drag i ett parti i Lag-DM:

Leif Henriksson
Stockholms SS

Michael Pargman
Kristallens SK

Är inte schackspelet fantastiskt? Till saken hör inte att vit, med sina två hörnspringare, till sist vann partiet, men vi berättar det ändå och får därmed också en anledning att bibringa den ärade läsaren en tysk läsövning:

Ein Springer am Rande
ist doch eine Schande
aber zwei Springer in der Ecke
ist eine wirkliche Schrecke!

Herzliche Grüsse!
Sven-Gunnar Samuelsson

NSU-mästerskap i Stockholm

Det 33:e NSU-mästerskapet arrangerades 22–26 juni i Stockholms Schacksalonger med 48 deltagare från de fem nordiska länderna. NSU betyder Nordisk Spårvägsunion, en sammanslutning för anställda inom kollektivtrafiken i ett antal nordiska städer.

Som segrare i klass I utgick Staffan Söderlund, Stockholm med 5½ poäng (av 7) före Carl Asplund, Helsingfors 4½, Trausti Pétursson och Aslaug Kristinsdóttir, båda Reykjavik, samt Olav Fredriksen, Oslo 4.

På femte plats med 3½ poäng kom Arne Danielsen, Oslo, som erövrat mästerskapet nio gånger.

Klass II vanns av Sia Gerami, Göteborg medan Georg Gough, Stockholm segrade i klass III. I veteranklassen, med16 startande, blev det dubbelt svenskt i toppen genom stockholmarna Karl Hall och Henrik Littbrand.

Nästa år spelas tävlingarna preliminärt i Bergen.

Stortävling för döva

SK Kärnan i Helsingborg har med anledning av sitt 50-årsjubileum stått som värd för en stortävling för döva. Arrangemanget ägde rum 21–23 maj.

På fredagen spelade tio fyramannalag från Berlin, Hamburg, Leipzig, Amsterdam, Polen, Lund, Örebro och Helsingborg en allamot-alla-turnering med 15-minuterspartier. Det unga polska laget var överlägset och släppte endast några få partipoäng.

Mera överraskande var att SK Kärnan kom på andra plats, med Hamburg som trea, efter starkt spel. Bäst i Kärnan var Claes Lövgren med 7½ poäng på tredje bord, vilket gav ett delat bordspris.

På lördagen arrangerades en blixtturnering med ett 40-tal startande. Åter var det Polen som dominerade. Bäst i Kärnan var Peter Borg med en fin sjundeplats.

Som avslutning hölls bankett med prisutdelning. Ett ståtligt prisbord fördelades och man förstod att den lilla klubben under ordförandeskap av Gunnar Geneback hade gjort ett jättejobb.

Flera uppvaktningar ägde rum under banketten, bl a av Nordvästra Skånes SF, som önskade föreningen lycka till under de kommande 50 åren.

Cupvinnarna från Limhamns SK, fr v Stefan Schneider, Stellan Brynell, Jonny Hector, Johan Hellsten, Magnus Eriksson och Dan Östergaard. Foto: Bo Plato.

SÄKER CUPSEGER FÖR LIMHAMN

Söderhamns-Alliansen satte färg på finalen

■ Limhamns SK segrade övertygande i finalen av Svenska Cupen efter vinst i den avslutande matchen mot titelförsvarande SS Manhem. Tävlingens färgklick var division III-laget Söderhamns-Alliansen som inte var långt från en bronsplats.

Efter tre premiårår på Solvalla flyttade cupfinalisterna till Mariebergs Travbana utanför Örebro. Lagom till tioårsjubileet hade cupgeneralen Göran Ohlson lagt beslag på ändamålsenliga lokaler i Örebro slott, en utmärkt spelplats mitt i centrum. Travbanan har förvisso sin charm men om man tvingas välja får nog slottet flest röster.

Cupvinnarna genom åren:

1988: Wasa SK
1989: SK Rockaden
1990: SK Rockaden
1991: SK Rockaden
1992: Limhamns SK
1993: Lunds ASK
1994: Ingen tävling
1995: Södra SASS
1996: Skara SS
1997: SS Manhem

Med titelförsvararen SS Manhem direktkvalificerad blev det fyra Elitserielag i årets final. Det var väl bland dem man skulle hitta vinnaren...

■ KVARTSFINALER

... men en sensation inträffade redan i första omgången – Söderhamns-Alliansen slog ut Sollentuna SK!

Trots att Sollentuna lät sina båda toppspelare Evgenij Agrest och Vadim Faibisovitj stå över hade förortsklubben ett mycket starkt lag – 2381 i snittranking mot 1900 för Söderhamn.

Till en början gick allt enligt ritningarna för Sollentuna som snabbt åt upp Söderhamns tre bonuspoäng och tog ledningen med 4–3.

På toppborden stretade emellertid Christer Thörnros och Thommy Sundin envist emot Miralem Dževlan respektive Alexander Matros och Sundin började till och med stå riktigt bra.

Plötsligt krävde Thörnros remi med hänvisning till att samma ställning var på väg att uppkomma tre gånger. Dževlan hade inte ägnat denna teknikalitet en tanke men måste, sedan dragen kontrollerats på ett intilliggande bräde, medge att Thörnros hade rätt.

Nu hängde allt på partiet Sundin – Matros:

■ KVARTSFINALER

Söderhamns-Alliansen (+3)	**– Sollentuna SK**	**4½–4½**
Avesta SS (+1)	**– Limhamns SK**	**3 –4**
SS Manhem	**– Kristianstads SK (+2)**	**5½–2½**
Schack 08	**– SK Proletären (+3)**	**6 –3**

■ SEMIFINALER

Limhamns SK	**– Schack 08**	**4½–1½**
SS Manhem	**– Söderhamns-Alliansen (+3)**	**5½–3½**
Kristianstads SK (+1)	**– Avesta SS**	**3½–3½**
Sollentuna SK	**– SK Proletären (+3)**	**6 –3**

■ FINALER

Limhamns SK	**– SS Manhem**	**5 –1**
Söderhamns-Alliansen (+3)	**– Schack 08**	**4 –5**
Sollentuna SK	**– Kristianstads SK (+2)**	**6 –2**
SK Proletären (+2)	**– Avesta SS**	**2½–5½**

KUNGSINDISKT FÖRSVAR (E 86)

Thommy Sundin Söderhamns-Alliansen — **Alexander Matros** Sollentuna SK

1. d4 Sf6 2. c4 g6 3. Sc3 Lg7 4. e4 d6 5. f3 0–0 6. Le3 e5 7. Sge2 c6 8. Dd2 Sbd7 9. 0–0–0 a6 10. g4 b5 11. d5 cxd5 12. Sxd5 Sxd5 13. cxd5 f5 14. gxf5 gxf5 15. Tg1 f4 16. Lf2 Sb6 17. Kb1 Sc4 18. Dc3 Ld7

Utvecklingen av denna löpare är inte helt problemfri för svart. Ett sätt är att via e8 överföra den till kungsflygeln. En annan möjlighet är att så småningom avancera med b-bonden och därigenom frigöra nya fält på damflygeln. Svart väljer, som vi kommer att se, det senare alternativet.

19. Sc1 Tc8 20. Lxc4 Txc4 21. Dd2 b4 22. Sd3 a5 23. Tc1 Txc1† 24. Txc1 Db8 25. b3 Lf6 26. Sb2 Ld8 27. Sc4 Tf7 28. Tg1† Tg7 29. Txg7† Kxg7 30. De1 a4 31. Dg1† Kh8 32. La7 Db5

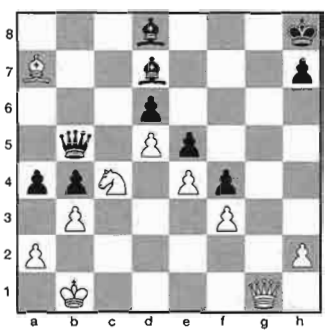

33. Lb6!

Vit inleder här en fint genomtänkt aktion för att framtvinga dambyte. Han har upptäckt att svarts b-bonde utgör en avgörande svaghet. En förutsättning för att erövra bonden är just dambyte.

33. – Le7

Efter 33. – Lxb6 vinner vit enkelt, t ex 34. Dxb6 Dxb6 35. Sxb6 Lh3 (35. – Lb5 36. Sc8) 36. bxa4 Lg2 37. a5 Lxf3 38. a6 osv.

34. Lc7 axb3 35. axb3 Da6 36. Db6! Dxb6 37. Lxb6 Lh3 38. Kc2

Samtidigt som vits kung aktiveras ska försvaret av bonden på f3 säkras och svarts b-bonde slås. Det sistnämnda är det dock ingen omedelbar brådska med.

38. – Lg2 39. Sd2 Kg8 40. Kd3 Kf7 41. Ke2

Därmed frigörs springaren för angreppsarbete i centrum.

41. – Ke8 42. Sc4 Lh3

Löparen vill till d7 för insatser på damflygeln. Vits följande drag tvingar emellertid svarts kung till d7, varpå löparen på h3 blir temporärt instängd.

43. Lc7 Kd7 44. La5 h5 45. Lxb4 Kc7 46. La5†

Vit avstår från bondevinsten 46. Sxe5 dxe5 47. Lxe7, sannolikt med tanke på de olikfärgade löparna, som ofta försvårar vinsten för den materiellt överlägsne i ett löparslutspel.

46. – Kb7 47. Lc3 Ld7 48. Lb4 Lb5 49. Kd3 Kc7 50. Kc3 Kd7 51. La5 Lh4 52. Lb6 Le1† 53. Kd3 Lb4 54. Ke2 La6 55. Kf2 Lb5 56. Kg2 La6 57. Lf2 Lxc4?

Detta avbyte gör vits vinst enkel, eftersom svarts h-bonde inte går att hålla. Efter 57. – Ke8 med möjlighet att försvara h-bonden

Söderhamnsduon Christer Thörnros (t v) och Thommy Sundin. Foto: Bo Plato.

med kungen är situationen mer komplicerad. En tänkbar fortsättning vore 58. Kh3 Kf7 59. Lb6 Lb5 60. Lc7.

58. bxc4 La5

För att med La5–d8 hindra vits kung från att gå till h4 och erövra svarts h-bonde. Uthålligare var 58. – Ke8 för att kunna gå med kungen till g6.

59. Kh3 Ld8 60. c5 dxc5 61. Lxc5 Lf6

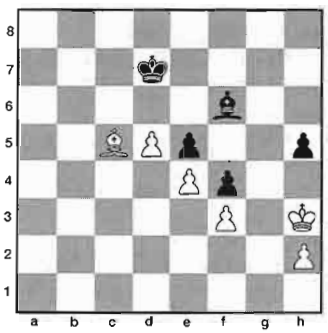

Vit kan nu via f2 föra sin löpare till h4, jaga bort svarts löpare från diagonalen d8–h4 och sedan erövra h-bonden med kungen. Emellertid, här började tiden rinna ut, och resten av partiet utfördes i snabbt tempo. Slutet ges därför okommenterat.

62. Kg2 Ld8 63. Kf2 Lh4† 64. Ke2 Ld8 65. Kd3 La5 66. Kc4 Ld8 67. Kb5 Lh4 68. La7 Le1 69. Lc5 Lh4 70. Lb4 Lf2 71. Kc4 Lh4 72. d6 Kc6 73. d7 Ld8 74. Lf8 Lc7 75. Lh6 Kd6 76. Lg5 Kxd7 77. Kd5 Ke8 78. Lf6 La5 79. Kxe5 Kf7 80. Kf5 Ld2 81. Le5 Le3 82. Lxf4 Lf2 83. Lg3 Le3 84. f4 Lg1 85. h4 Le3 86. Kg5 Kg7 87. Kxh5 Kf6 88. Kg4 Ld2 89. h5 Lc1 90. Lh4† Ke6 91. h6 Lb2 92. e5 Kf7 93. Kf5 La3 94. Lf6 Lf8 95. h7 Lg7 96. e6† Kf8 97. e7† Kf7 98. e8D† Kxe8 99. Lxg7 Kf7 100. h8D Ke7 101. Dh6 Kd7 102. Ke5 Ke7 103. Dg6 Kd7 104. Kd5 Kc7 105. Kc5 Kd7 106. Df7† Kc8 107. Kc6 uppgivet.

(Kommentarer: Bo Aurell)

När Matros (2458) sträckte fram handen och gratulerade till sin motståndare (2084) till segern utbröt en spontan applåd.

Christer Thörnros kommenterade:

– En gång på femton ska vi kanske kunna klara ett sådant resultat mot Sollentuna. Detta var den femtonde gången...

Kvartsfinalerna brukar bjuda på den hårdaste kampen eftersom det är då det avgörs om man ska tillhöra toppen eller botten. Lättaste uppgiften hade nog Schack 08 som vid första tidskontrollen hade utjämnat 3–0-ledningen för lågrankade SK Proletären (1889) och sedan spelade hem även övriga partier.

Limhamn hade däremot en tuff match mot Avesta SS som ställde upp med både Slavko Cicak och Richard Wessman. Den sistnämn-

de gjorde måhända ett taktiskt misstag genom att som vit bjuda remi mot Johan Hellsten redan efter 11 drag.

Jonny Hector gav Limhamn ledningen:

SICILIANSKT PARTI (B 30)

Jonny Hector	**Slavko Cicak**
Limhamns SK	Avesta SS

1. e4 c5 2. Sc3 Sc6 3. Sf3 Sd4

Sällsynt men använt som överraskningsvapen.

4. Lc4 e6 5. 0–0 Sxf3† 6. Dxf3 Se7 7. d4

Ett skarpt gambitdrag, även det ägnat att överraska. På 7. – cxd4 kan nu följa t ex 8. Sb5 Sc6 9. Td1 Lc5 10. Dg3.

7. – Sc6 8. dxc5 Se5 9. De2 Lxc5 10. Lf4 Df6 11. Lg3 a6 12. Kh1 d6 13. Tad1 De7 14. a3 0–0 15. b4 Lb6 16. La2 Td8 17. f4 Sc6 18. Dd2 Ld4 19. Se2 Lf6 20. Tf3 b5 21. Td3

Vit har utvecklat sina pjäser på ett idealiskt sätt medan något har gått snett i svarts spelöppningsbehandling. D-bonden kan i längden inte försvaras.

21. – Lb7 22. Lf2!

Det gäller för vit att inte förhasta sig! Efter 22. Txd6? Txd6 23. Dxd6 Td8 vore vit förlorad. Textdraget, med hotet 23. Lb6, möjliggör ett senare avslag på d6, men på grund av svarts svarsdrag kan vit slå redan i sitt följande drag.

22. – Dc7 23. Txd6 Lb2 24. Lc5!

Försvarar a-bonden, eftersom 24. – Lxa3 25. Dc3 medför pjäsförlust för svart, t ex 25. – Sxb4 26. Txd8† Txd8 27. Txd8† Dxd8 28. Lxb4 Lxb4 29. Dxb4.

24. – a5?

Det hållbaraste i en svår ställning var 24. – Txd6 25. Lxd6 Dd7 26. Dd3, dock med klar fördel för vit.

25. c4!

Förkrossande!

25. – Lxa3 26. cxb5 axb4

Inte heller 26. – Lxb4 27. Lxb4 axb4 28. bxc6 innebär någon räddning.

27. bxc6 Txd6 28. cxb7! uppgivet.

(Kommentarer: Bo Aurell)

Stefan Schneider spädde på med att vinna mot Staffan Zetterberg varefter Stellan Brynell delade poängen med Anders Larsson. 3–2 till Limhamn. På sista bord var Limhamns Dan Östergaard illa ute mot Patrick Rundqvist medan partiet mellan Erikssönerna Jörgen (Avesta) och Magnus länge stod och vägde. I tidsnöden rök en pjäs för Jörgen och därmed var saken klar.

Manhem vann en till synes säker seger mot Kristianstad, som bara tog en halv spelpoäng. Men riktigt så enkelt var det inte:

DAMGAMBIT (D 35)

Ari Ziegler	**Tommi Toivanen**
SS Manhem	Kristianstads SK

1. d4 Sf6 2. c4 e6 3. Sc3 d5 4. cxd5 exd5 5. Lg5 Le7 6. e3 0–0 7. Ld3 h6 8. Lxf6 Lxf6 9. Sf3 c6 10. h3 Te8 11. 0–0 Le6 12. b4

Vits plan är att med det kända minoritetsangreppet rycka till sig initiativet innan svarts damflygel hunnit utvecklas.

12. – a5 13. a3?!

Här borde nog 13. b5 ha skett. Kanske underskattade vit sina möjligheter efter 13. – c5 14. Tc1 c4 15. Lb1.

13. – Sd7 14. Dc2 axb4 15. axb4 Le7 16. Db2 b5!

Det är väl känt att den efterblivna bonden på c6 i liknande ställningar inte utgör någon nackdel för svart, som efter Sd7–b6 kan skaffa sig en stark springarpostering på c4.

17. e4 Sb6 18. Txa8 Dxa8 19. Se5 dxe4

Här kom även 19. – Sc4 i fråga.

20. Lxe4 Sd5 21. Sxd5 Lxd5 22. Lxd5 cxd5 23. Tc1?!

Nu glider initiativet alltmer över till svart, som tack vare textdraget får tillfälle att placera ett torn på c4. Bättre var troligen 23. Sd3 med avsikten att ställa springaren på c5.

23. – Tc8

Med remianbud.

24. Sd3

Efter 24. Txc8† Dxc8 hotar 25. – f6 jämte 26. – Dc4.

24. – Tc4 25. Ta1 Dc8 26. Sc5?!

Nu är denna springarplacering inte till så stor glädje, eftersom vit helt måste koncentrera sina resurser på att försvara bönderna på b4 och d4. Textdraget bidrar föga till detta försvar.

Ett alternativ vore 26. Te1, t ex 26. – Lf6 27. Se5 Tc2 28. Da3, varefter dock svart fortfarande står bäst.

26. – Lf6 27. Td1 Df5 28. De2!?

Ett passivt försvar av bönderna på b4 och d4 var inte längre hållbart. Mot det aktuella hotet 28. – Tc2 var emellertid 28. Td2 ineffektivt på grund av 28. – Lg5 29. g4 (29. Td1 Tc2) Df4 30. Td1 Lf6 varpå minst en av bönderna går förlorad. Vit satsar därför på ett motangrepp.

28. – Lxd4 29. De8† Kh7 30. Sd7 Dxf2† 31. Kh1 g6 32. Sf8† Kg7

33. Dxb5!?

Först när situationen blivit kritisk visar Ziegler prov på sin skicklighet med en psykologiskt träffsäker finurlighet.

33. – Kxf8?

Att finna ett drag som skymmer sikten för motståndaren så att denne inte ser den väg han bör gå är en stor del av konsten att spela schack. Däri lyckades vit med sitt senaste drag.

Efter partiet visade Toivanen att svart har klar vinstställning efter 33. – De2!. Även 33. – Tc2 vinner, t ex 34. Dxd5 Td2 35. Tb1 (25. Se6† Kh7) Te2 36. b5 Te1† 37. Txe1 Dxe1† 38. Kh2 Lg1† 39. Kh1 Lf2† 40. Kh2 Dg1† matt.

34. Dxd5 Tc2

Naturligtvis inte 34. – Txb4? 35. Dd6†.

35. Dd8† Kg7 36. Dxd4† Dxd4 37. Txd4 Kf6 38. Td7 remi.

(Kommentarer: Bo Aurell)

■ SEMIFINALER

Toppmötet mellan Limhamn och Schack 08 i rond 2 blev en tämligen ensidig affär. Johan Hellsten och Magnus Eriksson gav skåningarna ledningen mot Per Vernersson respektive Johan Ingbrant och sedan hjälpte det föga att Per Thorén reducerade mot Sfefan Schneider. I matchens sista parti höll Peter Laveryd Jonny Hector stången och klarade en halva.

Ett par partier:

DAMGAMBIT (D 42)

Johan Hellsten	**Per Vernersson**
Limhamns SK	Schack 08

1. d4 d5 2. c4 e6 3. Sf3 Sf6 4. Sc3 c5 5. cxd5 Sxd5 6. e3 Sc6 7. Ld3 Le7 8. 0–0 cxd4 9. exd4 0–0 10. Te1 Lf6 11. Le4 Dd6 12. Dd3 g6 13. Lh6 Td8 14. Tad1 Sxc3

Här väntade man kanske att svart, som har ett kamouflerat hot mot vits isolerade d-bonde, med t ex 14. – Sde7 skulle fortsätta att angripa denna bonde. Med textdraget slår han in på en annan väg.

15. bxc3 Ld7 16. h4 Tab8 17. h5 Se7

Försvaret av kungsflygeln stärks samtidigt som löparens rörelsefrihet ökas.

18. Dd2 Da6

19. Lg5!

För att med löparbyte försvaga de svarta fälten i svarts kungsställning.

19. – Lxg5

Nödvändigt. Efter t ex 19. – Sd5 hade kunnat följa 20. c4! Lxg5 21. Dxg5 Dxc4 22. hxg6 hxg6 23. Lxg6 fxg6 (23. – f6 24. Dh6 Le8 25. Lh7† Kh8 [25. – Kf7 26. Sg5† med matt i några få drag] 26. Lf5† med förkrossande angrepp) 24. Dxg6† Kf8 25. Sg5 Ke7 26. Txe6† osv med matt i högst två drag.

20. Dxg5 Sf5 21. hxg6 hxg6 22. g4 Sg7 23. Dh6!

Starkt i förening med en planerad tornplacering på h1.

23. – Dd6 24. Kg2 La4

Det fanns inte längre något spelbart drag. På t ex 24. – Lc6 hade kunnat följa 25. Th1 f5 26. Sg5 Lxe4† 27. Kg1 Lxh1 28. Dh7† Kf8 29. Dh8† Ke7 30. Dxg7† Ke8 31. Df7† matt.

25. Th1 Kf8 26. Tde1

Vit hade även kunnat spela 26. Se5, t ex 26. – Lxd1 27. Dh8† Ke7 28. Dxg7 Tf8 29. Sxg6† Kd7 30. Txd1 med överlägsen ställning. Textdraget är emellertid gott nog...

26. – uppgivet.

(Kommentarer: Bo Aurell)

BENONI (A 70)

Nedeljko Malešević Schack 08 — **Stellan Brynell** Limhamns SK

1. d4 e6 2. c4 Sf6 3. Sf3 c5 4. d5 d6 5. Sc3 exd5 6. cxd5 g6 7. Lf4 Lg7 8. Da4† Ld7 9. Db3 Dc7 10. e4

På 10. Lxd6 hade kunnat följa 10. – Dxd6 11. Dxb7 0–0 12. Dxa8 Db6, varpå svart hotar dels 13. – Dxb2, dels 13. – Sa6.

10. – 0–0 11. Le2

Här var 11. Lxd6 tänkbart, även om det inte är bättre än textdraget. Det hade kunnat följa: 11. – Dxd6 12. e5 (12. Dxb7? Db6 13. Dxa8? Dxb2 med stor fördel för svart) Db6 13. Dxb6 axb6 14. exf6 Lxf6 med ungefär lika chanser.

11. – Sh5 12. Le3 Lg4 13. h3 Lxf3 14. Lxf3 Sf6 15. e5 Se8

Dåligt var 15. – dxe5 på grund av 16. d6 Dxd6 17. Lxb7 Sbd7 18. Lxa8 Txa8 19. 0–0 varefter vit har kvalitet för bonde och står bäst.

16. exd6 Sxd6 17. 0–0 Sd7 18. Tac1 a6 19. Se4 b6 20. Sxd6 Dxd6 21. g3 Tfe8 22. Lg2 b5 23. Dc2 Tac8 24. Dd2 c4

Vit har en väl försvarad fribonde på d-linjen och löparparet. Svart har å sin sida en lovande bondekedja på damflygeln och en löpardiagonal med en stark löpare på g7. Spelet synes tills vidare väga ganska jämnt.

25. Tfd1 Sc5 26. Lxc5

Springaren hotade att sätta sig fast på d3 med besvärande konsekvenser för vit.

26. – Txc5 27. Te1 Tcc8 28. Txe8† Txe8 29. a4 Tc8 30. axb5 axb5 31. De2

Vit besätter en av de öppna linjerna och förbereder samtidigt en eventuell bondeframryckning till b3.

31. – h5 32. h4 Ld4

Eftersom svarts kungsställning ser ut att reda sig gott tilldelas löparen nya uppgifter. Omedelbart hotar 32. – Dxg3.

33. Kh2 Ta8

Svart hotar spela 34. – Ta2 med ett svårparerbart angrepp mot b2. Vit svarar med ett mothot.

34. Td1 Lf6

Inför hotet från tornet retirerar löparen ett stycke, varvid ytterligare ett hot uppstår, nämligen mot bonden på h4.

35. b3 cxb3 36. Dxb5 b2 37. Tb1

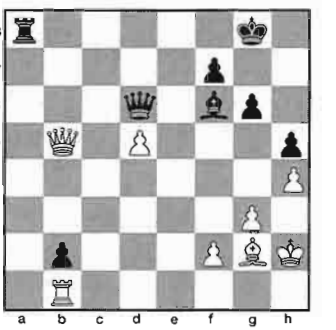

Vit har klarat hoten utan materiella förluster, men svart har etablerat en mycket farlig fribonde på b2 och har fördel.

37. – De5 38. Dd3 Ta1

Inte 38. – Lxh4? 39. f4.

39. f4 Dd6 40. Dc2 Db4 41. Le4 Kg7 42. De2 Dd4 43. Dd3 Df2† 44. Kh3 Ta4 45. Df3 Dc5 46. Td1?!

Vits försvar är inte lätt. Kanske borde han ha fortsatt att hålla svarts fribonde blockerad och spela t ex 46. Kh2. Men det är ovisst om ställningen går att hålla.

46. – Ta3 47. Df1 De3

Svart hotar därmed både 48. – Dxg3† matt, 48. – Dxe4 och 48. – Dxf4. Det går inte att parera alla hoten och svarts fördel torde vara avgörande.

48. Ld3

Med 48. De1 Dxf4 hade vit hållit ut något längre.

48. – b1D! 49. Txb1 Txd3 50. uppgivet.

(Kommentarer: Bo Aurell)

Även i denna omgång svarade Söderhamns-Alliansen för en kämpainsats och fort-

farande efter mer än fyra timmars spel hade Manhem bara vunnit ett parti.

Christer Thörnros klarade remi mot Ari Ziegler varefter avgörandet föll i partiet på bord 3, mellan Jan Lundstig och Karl Johan Moberg. Den sistnämnde var utsatt för press men redde till sist upp situationen och vann.

Sollentuna, nu med både Agrest och Faibisovitj, sopade rent mot Proletären som för andra matchen i rad tvingades notera sex nollor.

Efter holmgången mot Limhamn förmådde Avesta inte ladda om batterierna till matchen mot Kristianstad och även om man snabbt både utjämnade och tog ledningen gick det åt pipan:

Patrick Rundqvist försatte sig i vanvettig tidsnöd och förlorade mot Mevludin Hadziavdić, varefter Tomas Degerhammar blev matchhjälte för Kristianstad genom att vinna ett springarslutspel mot Jörgen Eriksson.

Avesta i match om sjunde pris – vem hade trott det?

■ FINALERNA

Själva finalen blev aldrig riktigt spännande, därtill var Limhamn alltför överlägset. Jonny Hector visade vägen sedan Rikard Winsnes gjort sig skyldig till ett grovt misstag och Stefan Schneider ökade ledningen:

SLAVISKT FÖRSVAR (D 12)

Johan Kretz	**Stefan Schneider**
SS Manhem	Limhamns SK

1. d4 Sf6 2. c4 c6 3. Sf3 d5 4. e3 Lf5 5. cxd5 cxd5 6. Sc3 Sc6 7. Se5

Vanligt och starkt. Ett alternativ är 7. Db3.

7. – a6 8. Sxc6 bxc6 9. Ld2 e6 10. Sa4 Se4 11. Tc1 Db8 12. a3 Ld6 13. La5

Vit tillåter slag på h2. Försiktigare var 13. g3.

Oavgjort i datamatch

Matchen i León, Spanien mellan Garri Kasparov, Ryssland och Veselin Topalov, Bulgarien slutade 3–3 varpå särspelet vanns av Kasparov med 2½–1½.

Partierna spelades med en timmes betänketid samt med datorer som ett slags bisittare. Särspelet bestod av vanliga snabbschackpartier men utan datorer.

13. – Lxh2 14. Dc2 0–0

15. Dxc6?

Ett avgörande feldrag. Spelbart var 15. Ld3, som hade kunnat följas av 15. – Lg3 16. Lxe4 Lxe4 17. Dxc6 Tc8 18. Dxc8† Dxc8 19. Txc8† Txc8 20. Sc5 med ungefär lika spel.

15. – Lg3! 16. Ld3

Efter 16. Tc2 Lxf2† skulle 17. Txf2? Tc8 sluta med katastrof för vit.

16. – Lxf2† 17. Ke2 Dg3 18. Lxe4 Dxe3† 19. Kf1 Lxe4 20. Td1 Tfc8

Gott nog, även om 20. – Lg3 leder till matt ännu snabbare (efter ytterligare högst 3 drag). Efter textdraget och 21. Dxa8 Txa8 skulle matten kunna bli en utdragen historia.

21. Db7 Ld3† 22. uppgivet.

Nu blir det matt i högst 3 drag.

(Kommentarer: Bo Aurell

Två remier, genom Ove Kinnmark och Karl Johan Moberg mot Magnus Eriksson respektive Dan Östergaard, var vad göteborgarna kunde skrapa ihop.

Ingen hade väl kunnat tänka sig att det rutinerade och framgångsrika cupgänget i Schack 08 skulle kunna skakas av ett division III-lag. Men det var just vad som hände.

Efter fem timmars spel, då övriga matcher sedan länge var avgjorda, pågick fortfarande fem partier i drabbningen mot Söderhamns-Alliansen (snittranking 2374 mot 1902!) och östgötarna fick slita som djur för varje poäng.

Då fem minuter av speltiden återstod var ställningen 4–3 till Schack 08. I partierna Jan Lundestig – Nedeljko Malešević och Per Thorén – Lennart Roman måste Schack 08 ha en poäng för att vinna. Det gick med ett nödrop via två remier – men i något läge stod faktiskt Lennart Roman på vinst...

Kristianstad var chanslöst mot Sollentuna

som spelade upp hela registret. Omgångens särklassiga publikparti utkämpades på bord 5:

FRANSKT PARTI (C 06)

Patrik Olsson	**Emanuel Berg**
Kristianstads SK	Sollentuna SK

1. e4 e6 2. d4 d5 3. Sd2 Sf6 4. e5 Sfd7 5. Ld3 c5 6. c3 Sc6 7. Se2 Db6 8. Sf3 cxd4 9. cxd4 f6 10. exf6 Sxf6 11. 0–0 Ld6 12. b3

Möjligen inte det allra bästa, eftersom löparen, som är tänkt att gå till b2, avskärmas av bonden på d4. I stormästarsammanhang har 12. Sf4 prövats med framgång. Andra vanliga drag är 12. Sc3 och 12. Lf4. Samtliga dessa drag förbereder vit aktivitet utmed e-linjen.

12. – Ld7 13. Lb2 0–0 14. Tc1 Tae8 15. Te1 Sg4

Inleder ett fräckt anfall, vars korrekthet kan diskuteras.

16. h3

Bättre förefaller 16. Dc2. Om svart fortsätter som i partiet kan det följa 16. – Sxf2 17. Lxh7† Kh8 18. Kxf2 e5 19. Lg6 Tc8 20. Dd2 med det farliga hotet 21. Dg5. Efter textdraget tycks svart ha full kompensation för den offrade springaren.

16. – Sxf2! 17. Kxf2 e5 18. Sc3 Dxd4† 19. Kf1?

Det rätta torde vara 19. Ke2, t ex 19. – e4 20. Lxe4 (inte 20. Sxd4? exd3†† 21. Kxd3 Sb4† 22. Kd2 Lf4† 23. Te3 Lxe3† 24. Ke1 Lxc1† 25. Sde2 Lxb2 med vinstspel för svart) Txf3 21. gxf3 dxe4 22. Dxd4 Sxd4† 23. Kf2 med ömsesidiga chanser.

19. – Txf3†! 20. gxf3 Lxh3† 21. Ke2

Här har vit förlorat ett tempo jämfört med om han hade gått direkt till e2 med kungen i 19.e draget.

21. – Lc5?

Här kom 21. – e4 starkt i fråga, t ex 22. Lxe4 (inte 22. Lb1? exf3†† 23. Kxf3 Df4† matt) dxe4 23. Dxd4 Sxd4† 24. Kf2 Lf4 och svart står inte sämre.

22. Dd2

Skapar ett utmärkt flyktfält för kungen.

22. – Lg2 23. Se4!

Nu är det vit som har fördel.

23. – Tf8 24. Lxd4 Lxf3† 25. Kf2 Lxe4† 26. Kg3 Tf3† 27. Kg4

Bättre är 27. Kh2.

27. – exd4

Eller 27. – Txd3 28. Dxd3 Lxd3 29. Lxc5 med klar fördel för vit.

28. Lxe4?

Efter 28. Dh2, som förhindrar 28. – Se5† och hotar 29. Txc5, skulle vit stå överlägset.

28. – Se5†

29. Kh4?

Nu blir vit matt. Enda möjligheten till fortsatt kamp är 29. Kh5, även om svart efter 29. – g6† 30. Kh4 Le7† 31. Dg5 Lxg5† 32. Kxg5 dxe4 33. Txe4 Tf5† 34. Kh4 d3 har klar fördel.

29. – Le7† 30. Dg5 Lxg5† 31. Kxg5 h6† 32. Kh4 g5† 33. uppgivet.

Slutet skulle bli 33. Kh5 Th3† matt.

(Kommentarer: Bo Aurell)

Proletären hade inte alls samma flyt som Söderhamn. I den avslutande matchen mot Avesta spelade Jonny Andersson remi mot Staffan Olsén och så fick man i varje fall en halv poäng med sig hem.

Slutställning: 1) Limhamns SK, 2) SS Manhem, 3) Schack 08, 4) Söderhamns-Alliansen, 5) Sollentuna SK, 6) Kristianstads SK, 7) Avesta SS, 8) SK Proletären.

Prissumman uppgick till 100 000 kronor

med 15 000 till den segrande klubben.

Fyra spelare, samtliga från Sollentuna SK, vann samtliga tre partier: Johan Eriksson, Emanuel Berg, Erik Malmstig och Luis Couso. 2½ poäng erövrades av Jonny Hector, Stellan Brynell, Johan Hellsten och Magnus Eriksson, alla Limhamns SK, Karl Johan Moberg och Ove Kinnmark, båda SS Manhem, samt av Peter Laveryd och Per Thorén, båda Schack 08.

JEAN MÖRBY DÖD

❑ En av Västergötlands största schackprofiler, Jean Mörby, Lidköpings SS, avled den 13 juli. Han var född den 24 mars 1906 och blev således 92 år.

Han växte upp i Hörby och Mörbylånga men var född i Helsingborgstrakten. Schack började han spela vid 14 års ålder och debuten ägde rum i ett lag som spelade simultan mot dåvarande världsmästaren Emanuel Lasker. Åren 1925–30 tillhörde Mörby Malmö AS. 1925 kom han på åttonde plats bland 150 deltagare i en handikapptävling som arrangerades av tidningen *Arbetet*.

1926 tog Mörby studenten i Malmö, där han sedan kom att arbeta bl a vid Texaco. Fyra år senare flyttade han till Kalmar, vars schackklubb han tillhörde 1930–41. Under nästan hela denna tid fungerade han som klubbens sekreterare och 1933–39 även som sekreterare i Kalmar läns Schackförbund. Han vann Kalmarmästerskapet fem gånger och hemförde även ett länsmästerskap.

Jean Mörby flyttade till Lidköping år 1941. Han blev omgående medlem i stadens schacksällskap, i vars styrelse han invaldes 1943. Han blev kvar på olika förtroendeposter i hela 44 år, som ordförande, sekreterare och ungdomsledare. Det var naturligt att utse honom till hedersledamot.

Förutom sina många uppdrag hann Jean Mörby även med att spela själv. Föreningens mästerskap tog han hem 12 gånger, en imponerande siffra, och 1944 vann han Västgötamästerskapet. Han SM-debuterade med att komma sjua i en klass I-grupp i Borås 1936 och deltog sedan i ytterligare 35 SM, de sista åren i veteranklassen.

Mörby var under många år en av deltagarna i Västgötlands Schackförbunds populära veterantävling i Vårgårda. Till och med år 1979 hade han spelat drygt 1 950 protokollförda tävlingspartier.

Åren 1948–59 var Jean Mörby ledamot av Sveriges Schackförbunds centralstyrelse. 1943–80 ingick han under två perioder, omfattande totalt 28 år, även i distriktsförbundets styrelse, där han under lång tid upprätthöll posten som sekreterare.

Bland alla de arrangemang Mörby genomförde måste nämnas SM i Lidköping 1944 och Nordiska Mästerskapet, också i Lidköping, 1969.

Han erhöll i stort sett alla schackliga utmärkelser som gick att få, t ex Collijnplaketten och Västergötlands SF:s förtjänsttecken, båda i guld, år 1966. Silverupplagor hade han erhållit några år tidigare.

Vid kongressen i Helsingborg 1991 utsågs Mörby till hedersledamot i Sveriges Schackförbund och han var förstås hedersledamot även i Västergötlands Schackförbund. 1976 uppmärksammades hans insatser med ett Lionsstipendium i Lidköping.

Jean Mörby hade förbluffande nog tid över för mycket annat än schack. I sin ungdom var han en aktiv idrottsman, som bl a vann Skånes DM i stående höjdhopp, samt tävlade i tiokamp, fotboll och tennis.

Sedan 1920-talet var han aktiv bridgespelare och han var hedersledamot även i Sveriges Bridgeförbund.

Vi schackspelare har förlorat en god kamrat. Alla deltar vi i sorgen efter Jean Mörby.

Rolf Svensson

Åke Edbäck död

En av Dalarnas främsta schackspelare, Åke Edbäck, lämnade oss den 20 juli efter en kort tids sjukdom. Han skulle ha fyllt 81 år den 28 september.

Han var född i Islingby strax utanför Borlänge och inledde sin schackliga bana i dåvarande Islingby SK. Den 15 oktober 1939 blev han medlem i Borlänge SK och var denna klubb trogen till sin bortgång.

Åke Edbäck var en skicklig spelare som under sin långa schackliga bana nådde fina framgångar i många SM som mästarklasspelare, i individuella DM, Lag-DM och klubbmatcher.

Här är ett prov på hans kunnande, hämtat från DM år 1946:

Bernt Willborg
Långshyttans SK

Åke Edbäck
Borlänge SK

30. – a5 31. g5! Se8 32. f6! gxf6 33. Sf5 Se6 34. gxf6 Sxf6 35. Kh1! Kf8 36. Lh6† Ke8 37. Dd3 Lc6 38. Sg7† Sxg7 39. Lxg7 Sd7

Troligen är 39. – Le7!? det bästa försvaret. Efter 40. Lxf6 (bäst) Lxf6 41. Dd6 Lg7 42. Tg1 Td8 43. Dc5 Lf6 44. Tg8† Kd7 45. Lg4† Kc7 46. Txd8 Dxd8 47. Da7† Kd6 48. Dxf7 De7 får svart behålla det starka löparparet och torde därav ha bra chanser.

40. Sg4 Db8?

Här leder 40. – f5 41. Sxe5 Sxe5 42. Lxe5 Td8 (42. – Lxe4 43. Dd7† Kf8 44. Lg7† Kg8 45. De6† Kxg7 46. Tg1† Kf8 [46. – Kh8 47. Df6† matt] 47. Tg8† matt) 43. Lh5† Ke7 44. Dxd8† Dxd8 45. Lf6† Kxf6 46. Txd8 till svårbedömt spel.

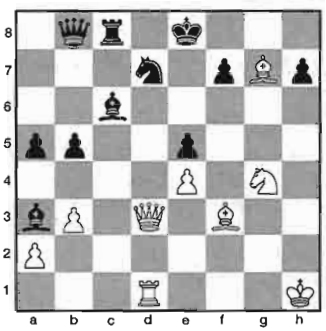

41. Dxd7†!! Lxd7 42. Sf6† Ke7 43. Txd7† Ke6 44. Lg4† matt.

(Kommentarer: Axel Åkerblom)

Sin första inteckning som klubbmästare i Borlänge fick Åke redan 1943. Nästan 50 år senare, 1991, vann han igen. Däremellan låg ett otal KM-segrar. Då ska man också veta att han i början konkurrerade med bl a Sven Buskenström, sedermera landslagsspelare.

Som lagspelare var Åke en viktig kugge i Dalarnas framgångsrika tiomannalag på 1950- och 1960-talet. I Borlänge var han förstabordsspelare under många år.

De sista åren deltog han inte i några tävlingar men intresset fanns kvar i hög grad. Det innebar att Åke ofta besökte klubblokalen för att spela blixt. Vid sin hastigt påkomna sjukdom befann han sig bland vännerna på klubben, och det kan nämnas att han vann sitt sista parti.

Under årens lopp innehade Åke Edbäck åtskilliga styrelseuppdrag på klubb- och distriktsnivå och vid sin bortgång var han sekreterare i Borlänge SK. Sin första förtroendepost erhöll han redan den 19 maj 1940 då han valdes till klubbens kassör. Han fungerade också som lagledare för A-laget under många år och ställde alltid upp när klubben behövde hjälp. Sålunda deltog han som funktionär när SM arrangerades i Borlänge 1992 och 1995.

Till yrket var Åke plåtslagare. Fram till sin pensionering arbetade han vid Domnarvets Järnverk. Därefter började han ägna sig åt hobbysnickeri och han missade sällan IK Brages hemmamatcher på Domnarvsvallen.

Vi som haft nöjet att arbeta och spela tillsammans med Åke Edbäck minns att han alltid var glad och aldrig sade nej. Som spelare och kamrat efterlämnar han ett stort tomrum.

Kenneth Morin
Ordf i Borlänge SK och Dalarnas SF

Tredje IM-normen för Ziegler

Ari Ziegler, 32, och Lars Bobjerggaard, 24, erövrade båda sin tredje och slutgiltiga IM-inteckning i den internationella turneringen i Göteborg i juni.

Resultat: 1) Ari Ziegler, SS Manhem 6½ (av 9), 2) Lars Bobjerggaard, Danmark 6, 3) Rikard Winsnes, SS Manhem 6, 4) Karl Johan Moberg, SS Manhem 5, 5) Klaus Berg, Danmark 5, 6) Emanuel Berg, Sollentuna SK 4½, 7) Simon Bekker-Jensen, Danmark 4½, 8) Joel Åkesson, SS Manhem 3½, 9) Torstein Bae, Norge 2, 10) Daniel Ronneland, SS Manhem 2.

Vi återkommer!

Aleksej Sjirov	Spanien	g	2710	½	½	½	1	½	½	½	1	5
Vladimir Kramnik	Ryssland	g	2790	½	½	½	0	½	½	½	0	3

SJIROV UTMANAR KASPAROV

Kramnik chanslös i kandidatfinalen

■ Det blir Aleksej Sjirov som får utmana Garri Kasparov i en VM-match till hösten. I den s k kandidatfinalen i Cazorla, Spanien 24 maj –5 juni slog han Vladimir Kramnik i övertygande stil. Avgörandet föll efter ett spektakulärt tornoffer i det nionde matchpartiet.

Från början var det meningen att den av Kasparov och Linaresarrangören Luís Rentero nybildade organisationen World Chess Council (WCC) skulle arrangera en kandidatmatch om tio partier mellan Viswanathan Anand och Vladimir Kramnik.

Anand tackade på ett tidigt stadium nej med hänvisning till att han undertecknat ett kontrakt med FIDE. I detta förband han sig att inte ställa upp i en konkurrerande VM-cykel. Budet gick då vidare till Sjirov, som tidigare i år kommit tvåa efter Anand i Linaresturneringen.

Inför utslagningstävlingen i Groningen i december i fjol hade Sjirov i likhet med övriga deltagare signerat samma papper som Anand men han ansåg inte att han kunde försitta chansen att få en titelmatch. Trots att Kasparov försökt nedvärdera FIDE-kontraktets betydelse skulle världsorganisationen kanske kunna vidta åtgärder mot Sjirov. Någon reaktion har dock inte märkts.

Många, inklusive Kasparov, höll Kramnik som storfavorit. De senaste åren har han trots sin ungdom (han fyllde 23 i slutet av juni) haft status som ett slags inofficiell kronprins och trots negativ statistik mot Sjirov (+4 =9 –6) föreföll hans seger vara om inte en ren formalitet så näst intill.

Kramnik har dock aldrig imponerat i matchsammanhang och Sjirov, som efter en period med ganska ojämna resultat tycks ha fått ordning på både sitt liv och sitt spel, vann i övertygande stil. Den 25-årige Rigafödde ryssen är sedan några år gift med en argentinska och stadgad familjefar, och han har uppenbarligen slagit rot i den för schackspelare så fruktbara spanska myllan.

Det senaste året har Sjirov breddat sin öppningsrepertoar och tyglat sin förkärlek för taktiska fyrverkerier. Till matchen mot Kramnik kom han dessutom utrustad med ett helt nytt försvar, nämligen Grünfeld, som han på allvar började praktisera först i årets Linaresturnering. Kramnik lyckades aldrig slå hål på detta.

Tre remier inledde. I det andra partiet överraskade Kramnik med att spela Ryskt i stället för Sicilianskt, en taktik som han höll fast vid under resten av matchen men som inte gav någon utdelning.

Flera av partierna var, med tanke på kontrahenternas rykte som kreativa begåvningar, förvånansvärt korta och innehållslösa. Det fjärde, det femte och det nionde bjöd emellertid på fin underhållning, och dessa tre kommenteras i det följande av Thomas Ernst. Det kan för övrigt nämnas att Ernst i Gausdal 1991 hade nöjet att besegra Sjirov i ett spännande och växlingsrikt parti.

FJÄRDE MATCHPARTIET
RYSKT FÖRSVAR (C 43)

Aleksej Sjirov — Spanien
Vladimir Kramnik — Ryssland

1. e4 e5 2. Sf3 Sf6

Kramnik spelade som nämnts Ryskt i samtliga svartpartier. Han vågade således inte ge sig in i en teoretisk duell i Svesjnikov- eller Rauzervarianterna i Sicilianskt, med andra ord en besvikelse.

3. d4 Sxe4 4. Ld3 d5

Här kunde Kramnik i alla fall ha testat Mureys djärva temporära pjäsoffer 4. – Sc6!?.

5. Sxe5 Sd7

Den gamla huvudvarianten 5. – Ld6 leder enligt den senaste upplagan av ECO till utjämning, men Sjirov hade säkert en förstärkning i beredskap.

6. Sxd7 Lxd7 7. 0–0

Vit har fördel tack vare sitt utvecklingsförsprång och den svarta springarens utsatta läge. Nu har svart ofta fortsatt med 7. – Dh4 8. c4 0–0–0 9. c5 med skarpt spel. Kramnik väljer en annan väg.

7. – Ld6 8. c4

Mycket bättre än 8. Sc3 som spelades i det andra partiet. Här följde 8. – Sxc3 9. bxc3 0–0 10. Dh5 f5 11. Tb1 b6 12. Te1 c6 13. Lg5 Dc7 och remi efter 23 drag.

8. – c6 9. cxd5

Det naturliga 9. Sc3 besvaras kallblodigt med 9. – 0–0!. Om vit sedan tar på e4 har svart paraden 10. – Lxh2† 11. Kxh2 Dh4† osv.

9. – cxd5 10. Dh5

Hellers' drag 10. Sc3! bemöts bäst med 10. – Sxc3 11. bxc3 0–0! 12. Dh5 g6! (ett temporärt bondeoffer; sämre är 12. – f5 13. Df3 Lc6 14. Lf4) 13. Dxd5 Dc7 14. Lh6 Tfe8 med utjämning (Tiviakov – Jusupov, Groningen 1994).

10. – 0–0

Här finns en alternativ variant som för till dambyte: 10. – Df6 11. Sc3 Dxd4 12. Dxd5 Dxd5 13. Sxd5 och vits fördel är obetydlig (Svesjnikov – I Zaitsev, Sovjet 1991). Textdraget innebär ett positionellt bondeoffer.

11. Dxd5

Följande forcerade remivariant har angetts av Ivantjuk: 11. Sc3 g6 12. Dxd5 Lc6 13. Db3 Sxc3 14. bxc3 (14. Dxc3 Tc8!) Lxh2† (det klassiska löparoffret) 15. Kxh2 Dh4† 16. Kg1 Lxg2 =.

11. – Lc6!

Svart har en viss kompensation för bonden tack vare sitt utvecklingsförsprång.

12. Dh5 g6

Svart kan även vinna tillbaka bonden genom 12. – Lc7 13. Le3 g6 14. Dh3 (Svesjnikov – Mejers, Sovjet 1991) och nu 14. – Sg5 15. Dh6 Se6 med något bättre spel för vit.

13. Dh3

Sämre är 13. Dh6 Te8 med hotet 14. – Lf8.

13. – Sg5

Här finns två andra möjligheter:

a) 13. – Tc8 14. Lh6 Te8 15. Sd2 och vit har en liten fördel;

b) 13. – Db6 14. Sc3 Dxd4 15. Lxe4 Lxe4 16. Dh4 f5 (J Polgár – Jusupov, Madrid 1995) 17. Td1 De5 18. Sxe4 fxe4 19. Le3 med bättre kungs- och bondeställning för vit. Textdraget är Jusupovs förstärkning.

14. Lxg5

Alternativet var 14. Dh6 Se6 15. Le3 Te8 med hotet 16. – Lf8. Textdraget ger svart en fin ställning med löparparet som kompensation för minusbonden.

14. – Dxg5 15. Sc3 Tfe8

16. d5!?

Vits enda vinstchans ligger i att offra tillbaka bonden för ett angrepp på diagonalen a2–g8.

16. – Lxd5 17. f4 Dd8!

Räddar pjäsen.

18. Sxd5 Lc5† 19. Kh1 Dxd5 20. Tac1!

Med hotet 21. Lc4 följt av f4–f5 eller offer på f7.

20. – Le3

Här fanns två alternativ:

a) 20. – Lb6 (Harry Schüsslers förslag i *SvD*) 21. Lc4 Dd6 22. f5 Te3 23. Dg4! med starkt angrepp;

b) 20. – Te3 21. Lc4! följt av 22. Lxf7† med starkt angrepp.

Svart står helt enkelt sämre.

21. Lc4 Df5

Dambytet ger svart det sämre slutspelet, men 21. – Dd6? strandar på offret 22. Lxf7†! Kxf7 23. Tc7†! (tornet är tabu på grund av damförlust) Te7 24. Txe7† Dxe7 22. Dxh7† följt av dambyte samt 24. Te1 och vit får två bönder över.

22. Dxf5 gxf5 23. Tcd1 Tad8 24. g3 Ld4

Svarts största problem är förstås bönderna på f7 och f5 och den svaga kungsställning de i sin tur medför. Genom den följande löparmanövern försöker svart så gott det går råda bot på detta förhållande.

25. b3 Lf6 26. Lb5 Txd1 27. Txd1 Td8 28. Tc1!

Tornbyte leder automatiskt till remi på grund av de olikfärgade löparna.

28. – Td5 29. a4 Ld8 30. Tc8 Kg7 31. Tb8 Lb6!

En annan idé var 31. – a6 men efter 32. Lc4

Td7 33. Kg2 har svart en passiv ställning. Med textdraget offrar han en bonde för att få motangrepp.

32. Txb7 Td1† 33. Kg2 Td2† 34. Kh3 Lg1 35. g4

Bästa sättet att parera matthotet. Om i stället 35. Kh4? så t ex 35. – Kg6 36. h3?? Ld4! (hotar 37. – Lf6† matt) 37. g4 Lf2† matt.

35. – Lxh2?

Har kritiserats av flera kommentatorer, bla Sture Olsson i *UNT* och Lars Grahn i *SDS*. I stället anbefalles 35. – Txh2†! 36. Kg3 fxg4 37. Kxg4 Th6 38. Lc4 Tf6 och svart har en visserligen passiv men svårforcerad ställning. Jag håller med!

36. gxf5 h5 37. Kh4 Lxf4 38. Kxh5

Parerar matthotet. Vit har vinstställning.

38. – Kf6 39. Lc4 Kxf5 40. Txf7† Ke4 41. Txa7

Vits två förbundna fribönder är avgörande.

41. – Le5 42. Lf1!

Svart hotade evig schack.

42. – Tf2 43. Lh3 Tf8 44. Le6 Tf1 45. Td7 Th1† 46. Kg6 Tg1† 47. Kf7 Tg7† 48. Ke8 Txd7 49. Kxd7

Efter tornbytet står svarts kung för långt bort för att kunna stoppa fribönderna.

49. – Lc3 50. Kc6 Ke5 51. Lg8 Le1 52. Kb6 Lf2† 53. Ka6 Kd6 54. a5 Kc7 55. b4 Kc6

Vit hotade b4–b5–b6 följt av Ka6–b5, a5–a6 osv.

56. b5† Kc5 57. b6 Kb4

Och nu hotade 58. Kb7.

58. b7 Lg3 59. Kb6

Det går inte att stoppa a-bondens framryckning.

59. – Lf2† 60. Kc6 La7 61. a6 Ka5 62. Lc4 Lb8 63. Lf1 uppgivet.

Svart är i avgörande dragtvång.

(Kommentarer: Thomas Ernst)

FEMTE MATCHPARTIET

GRÜNFELDINDISKT FÖRSVAR (D 89)

Vladimir Kramnik Ryssland — **Aleksej Sjirov** Spanien

1. d4 Sf6 2. c4 g6 3. Sc3 d5 4. cxd5 Sxd5 5. e4 Sxc3 6. bxc3 Lg7 7. Lc4 c5 8. Se2 Sc6 9. Le3 0–0 10. 0–0 Lg4 11. f3 Sa5 12. Ld3 cxd4 13. cxd4 Le6 14. Tc1 Lxa2 15. Da4 Lb3!

Anands drag, som har blivit mycket populärt på senare tid. Löparen får nu spela en aktivare roll än i systemet med 15. – Le6 16. d5 osv.

16. Db4 b6 17. Lg5

Alternativen är:

a) 17. Tc3 Le6 18. Lg5 Te8 19. Lb5 Ld7 = (Timman – Hellers, Malmö 1997, se t ex TfS nr 6/97);

b) 17. d5 Dd6! = (Jusupov – Anand, Wijk aan Zee 1994).

17. – f6 18. Lh4

I det första matchpartiet spelades 18. Lf4 e5 19. Le3 exd4 20. Sxd4 Lf7 med lika spel och remi efter 25 drag. Björn Ahlander prövade 18. Le3 mot Hellers i Malmö 1994.

18. – Dd6

Variantens karaktäristiska drag som erbjuder dambyte.

19. Dxd6 exd6 20. d5 f5!

Ett offer som öppnar diagonalen för Lg7.

21. exf5

Eller 21. Le7 fxe4 22. Lxe4 Lc4 23. Lxf8 (23. Tfe1 Tf7 24. Lxd6 Td8 och svart har fördel) Txf8 24. Tfe1 b5 (med hotet Sa5–b3 följt av bondeavancemang) och svart har kompensation för kvaliteten.

21. – gxf5

22. Sg3!

Kramnik satsar på ett direkt kungsangrepp...

22. – Lb2 23. Sxf5

... som inleds med ett kvalitetsoffer.

23. – Lc4!

Genom denna taktiska finess, som baseras på ett dubbelangrepp, framtvingar Sjirov ett befriande pjäsavbyte.

24. Se7† Kh8 25. Lxc4 Tf4

Vinner tillbaka pjäsen.

26. Lg5 Txc4 27. Tce1 Tc2

Bereder plats för springaren på c4. Löparen på b2 parerar alla matthot.

28. Sf5 Sc4 29. Te6 Tf8 30. Sxd6 Sxd6 31. Txd6 Te8

Tack vare torndubbleringen på andra raden får svart tillräckligt motspel. Om nu 32. Te6 så 32. – Txe6 33. dxe6 Te2 34. e7 Ld4† 35. Kh1 Lc5 =.

32. Td1 Tee2 33. Kh1 Txg2 34. Td8† Kg7 35. Lf4 Lf6 36. Ta8 Lg5

Angriper vits löpare som måste gardera h2.

37. Le5† Lf6 38. Lf4

På 38. Lg3 har svart paraden 38. – Lh4! 39. Lxh4 Txh2† 40. Kg1 Txh4 41. d6 Thh2! =.

38. – Lg5 39. Txa7† Kg6 40. Ta8

Hotar en schack i ryggen med Ta8–g8†.

40. – Kf7 41. Ta7† Kg6 42. Lb8 h5 43. Tb7

Eller 43. Tg1 Txg1† 44. Kxg1 Td2 45. d6 Lf4 =.

43. – Le3 44. Te7 Lc5 45. Te6† Kg5 46. Te4

Svarts kung hotade att gå ned till h3 med mattangrepp som följd.

46. – Kf5 47. Lf4 Tge2

Framtvingar tornbyte.

48. Txe2 Txe2 49. Lg3 Te8 50. Kg2 Td8 51. Kh3 Td7 52. d6

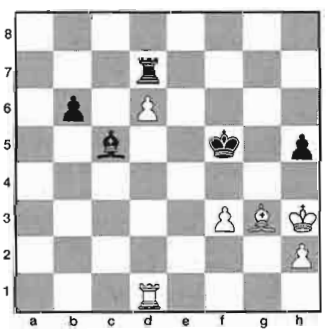

52. – h4!

En taktisk finess som räddar en halv poäng åt svart.

53. Td5† Ke6 54. Te5† Kf6 55. Kxh4 Th7† 56. Th5

Vit kan inte spela 56. Kg4? på grund av 56. – Tg7† med materialvinst för svart.

56. – Txh5† 57. Kxh5 b5

Tack vare denna avlägsna fribonde klarar svart remi trots två bönder mindre i slutspelet med likfärgade löpare.

58. d7 Ke7 59. Le5 Kxd7 60. Lb2 Ke6 61. Kg6 Ld6 62. h4 b4 63. h5 Lf4 64. h6 Lxh6

Tvunget.

65. Kxh6 Kf5 remi.

(Kommentarer: Thomas Ernst)

NIONDE MATCHPARTIET

GRUNFELDINDISKT FÖRSVAR (D 70)

Vladimir Kramnik Ryssland — **Aleksej Sjirov** Spanien

1. d4 Sf6 2. c4 g6 3. f3

Kramnik vill spela Sämischvarianten, men det tillåter inte Sjirov.

3. – d5 4. cxd5 Sxd5 5. e4 Sb6 6. Sc3 Lg7 7. Le3 0–0 8. Dd2

Efter 8. f4 utjämnar svart genom 8. – Sc6 9. d5 Sa5 10. Ld4 e5! 11. Lxe5 Lxe5 12. fxe5 Dh4† 13. g3 De7 14. Dd4 Td8 15. b4 Sac4 = (Gheorghiu – Granda Zuñiga, New York Open 1987).

8. – e5!

En betydelsefull teoretisk nyhet. Sämre är 8. – Sc6 9. 0–0–0 e5 10. d5 Sd4 11. f4 (underminerar Sd4) c5 12. fxe5 Lg4 13. Te1 Lxe5 14. h3 Ld7 15. Sf3 Sxf3 16. gxf3 De7 (Enevoldsen – Bolbochán, Dubrovnik [OS] 1950) och nu får vit bra spel efter 17. Ld3 f5 18. Lh6 fxe4 19. Lxf8 Txf8 (hotar 20. – Lf4) 20. Txe4 Dd6 21. De2! osv.

9. d5 c6

Vits fribonde på d-linjen kompenseras av svarts utvecklingsförsprång.

10. h4 h5

Vits bondemarsch måste stoppas.

11. Le2 cxd5 12. exd5 S8d7 13. d6 Sf6 14. Lg5 Te8 15. Td1 Le6!

Vit har försummat sin utveckling och straffet låter inte vänta på sig.

16. Sh3 Sc4 17. Lxc4 Lxc4

Bacrot slog Hübner

Etienne Bacrot, 15, Frankrike har i en match om sex partier besegrat Robert Hübner, 50, Tyskland med 3½–2½. Bacrot vann det femte partiet, de övriga slutade med remi.

Förhindrar vits rockad.

18. b3 La6 19. Sd5?!

Förhastat. Sjirovs rekommendation 19. d7 Te6 20. Se4 verkar ge vit fördel! Svart kan inte öppna e-linjen och d-bonden förblir en maktfaktor.

19. – e4!

Sjirov planerar ett djupsinnigt tornoffer, vars konsekvenser måste noga beräknas.

20. Sxf6† Lxf6 21. d7 Db6!

Härmed tar svart kontroll också över diagonalen a7–g1, och tornoffret ger avgörande angrepp.

22. dxe8D† Txe8 23. De3

Leder till ett förlorat slutspel, men alternativen var inte uppmuntrande:

a) 23. f4?? (stänger e-linjen men förlorar direkt) e3 jämte 24. – Da5†;

b) 23. Tc1 exf3† 24. Kd1 Td8 med damvinst för svart;

c) 23. Df4 Lc3† 24. Td2 e3 -+.

23. – Lxg5 24. Dxb6

Eller 24. Dxg5 exf3† 25. Kd2 Dd4† 26. Kc1 Da1† 27. Kd2 Te2† matt.

24. – Lxh4† 25. Kd2

Eller 25. Df2 exf3† 26. Kd2 Lxf2 27. Sxf2 Te2† osv.

25. – axb6 26. fxe4 Txe4

Svart har avgörande fördel.

27. Kc2 Tg4 28. Td2 Le7 29. Tg1 Kg7 30. Sf2 Tf4 31. Sd3 Te4 32. Tgd1 Lb5 33. a4 Lc6 34. Te1

Detta förlorar även g2-bonden.

34. – Txe1 35. Sxe1 Lb4 36. Te2 Lxe1 37. Txe1 Lxg2 38. Kd2 h4 39. Ke3 Ld5 40. b4 h3 41. Te2

Enda draget, men nu sätter sig den svarta bondelavinen i rörelse. Svarts nästa drag säkrar en stödjepunkt på e4 för löparen.

41. – f5 42. Td2 Le4 43. Kf4

Fel ruta för kungen. Svarts fribönder går nu i dam utan hjälp av den egna kungen.

43. – Lg2 44. Td7† Kf6 45. Th7

Eller 45. Td6† Ke7! föjt av h3–h2.

45. – g5† 46. Kg3 f4† 47. Kg4 Ke5

Svarts kung hotar att ta vits damflygelbönder. Bonden på g5 går inte att slå på grund av hotet f4–f3 osv.

48. b5 och vit gav samtidigt upp.

(Kommentarer: Thomas Ernst)

Segern imponerade till och med på Kasparov som inte längre kallar Sjirov för en "entusiastisk amatör". Han "spelade bra" och förtjänade att vinna, tyckte Garri.

Den 16 oktober inleds matchen Kasparov – Sjirov i Sevilla. Då står förutom VM-titeln 1,9 miljoner dollar (drygt 15 miljoner kronor) på spel. Vinnaren får drygt 1,2 miljoner dollar, förloraren 665 00.

Förbundsaktuellt

CENTRALSTYRELSEN

Per Hultin, Solna går in i stället för Erik Malmstig. Per ingår även i Skolkommittén och är adjungerad i PK som expert på datorfrågor. PK har nu övertagit ansvaret för SSF:s hemsida.

KANSLIET

Aktivitetsbidraget beräknas bli utbetalat under augusti månad.

ALLSVENSKA KOMMITTÉN

Det finns en del vakanser i vissa grupper sedan lag som inte betalat startavgiften har plockats bort. Vi behöver hjälp från distrikt och klubbar för att hitta lag som vill vara med.

Ett helt nytt allsvenskt program har lagts upp och registret över lagledare måste skrivas om på nytt. **Inga gamla uppgifter gäller och en ny blankett skickas ut.**

Lagledarblanketten måste vara kansliet till handa **senast den 1 oktober.**

UTBILDNINGSKOMMITTÉN

UK påminner om ungdomsledarkurs och tränarskola i Västerås 11–13 september.

Ingemar Eriksson

Bättre kommunikationer efterlystes på möte med elitklubbar och Allsvenska kommittén

❑ Bättre kommunikationer och lindring av w o-straffet var några av de saker som efterlystes vid ett möte med Allsvenska kommittén (AK) och representanter för elva av de 12 Elitserieklubbarna (SK Kamraterna saknades) som den 7 juni arrangerades på Prince Philip Hotel i Skärholmen.

Intitiativet till denna sammandragning kom från Eksjö SK och SK Rockaden, vars ordförande Lennart Örnmarker ledde förhandlingarna. I sitt hälsningsanförande slog han fast att avsikten med mötet bl a var att finna vägar för att förbättra kontakterna mellan AK och Elitserieklubbarna.

En inledande diskussion berörde frågan hur vissa av AK:s beslut – t ex andralagsregeln och den senaste utökningen av antalet lag i Elitserien – tillkommit.

AK:s ordförande Göran Ohlson tillstod att de kontakter som tagits med representanter för allsvenska klubbar under de senaste åren enbart varit informella. Han meddelade vidare att flera av de beslut som fattats av AK, bl a de två ovan nämnda, kommer att utvärderas våren 1999.

Flera förslag till förbättring av kontakterna ventilerades:

* att årligen hålla ett möte under liknande former som dagens;

* att bilda en samrådsgrupp av Elitklubbsrepresentanter som AK skulle kunna använda som snabb remissinstans eller som adjungerade vid AK:s sammanträden;

* att Elitserieklubbarna har en representant i AK.

Vidare ville man ha ökad spridning av de förslag och idéer till förändringar som AK arbetar med, t ex genom notiser i TfS. På förfrågan huruvida AK:s arbete skulle kunna delas i en "elitdel" (Elitserien och division I) och en "breddel" (division II–IV) svarade Göran Ohlson att AK i princip redan arbetar på detta sätt.

Internet som möjligt kommunikationsmedel orsakade livlig debatt. Den dominerande uppfattningen var att "nätet" är ett ypperligt hjälpmedel för diskussioner men att beslut lämpligen fattas på möten av traditionell typ. Mötet uttryckte ett "starkt önskemål" om att i en snar framtid kunna kontakta AK via e-post.

Göran Ohlson medgav att det idag är praktiskt taget omöjligt att överklaga ett AK-beslut till centralstyrelsen. Orsaken är den långa behandlingstiden. Ingemar Eriksson föreslog en tävlingsjury som ersättare för Cs och mötet beslöt rekommendera Cs att fatta beslut om inrättandet av en sådan jury.

Ohlson redogjorde också för de riktlinjer som ligger till grund för lottningen i de olika divisionerna. Ingen allvarlig kritik riktades mot inlottningsförfarandet.

Argument för och emot lördagsspel anfördes. Av diskussionen framgick att en majoritet av Elitserieklubbarna föredrar spel på lördagarna.

Även allsvenska bulletiner, resultatrapportering, speltider, spel i olika lag, förekomsten av utländska spelare, Svenska cupen mm debatterades.

De flesta ansåg att det straff som ett lag drabbas av vid walk over är för hårt och att 30-minutersregeln bör överges till förmån för den tidigare entimmesregeln. Det fanns dock röster som ville skärpa bestämmelserna ytterligare och införa ett slags nolltolerans.

Mötet beslöt med röstsiffrorna 9–1 (1 nedlagd) rekommendera en återgång till entimmesregeln och med samma siffror beslöt man föreslå en lindring av wo-straffet till att omfatta endast det aktuella bordet. Någon form av individuell bestraffning vid w o, t ex några ronders avstängning från allsvenskt spel, vann också mötets gillande.

Göran Ohlson informerade om att AK tänker föreslå Svenska Spel att ta upp Elitseriens matcher på Oddset och liknande. Sannolikheten för att man ska nappa på idén bedöms som liten, men propagandavärdet skulle onekligen vara mycket stort.

Avslutningsvis tog Robert Åström upp 100-poängsregeln som han inte tycker om. Han föreslog i stället att man tillåter upp- och nedflyttning med maximalt två steg. AK ombads studera förslaget ytterligare.

Ett nytt möte av det här slaget kommer att arrangeras till våren, i slutet av mars eller början av april.

1. Joël Lautier	Frankrike	g	2645	–	0	½	½	1	1	1	1	½	½	6
2. Igor Miladinović	Grekland	g	2565	1	–	½	½	½	½	½	½	1	1	6
3. Lars Degerman	Sverige	m	2490	½	½	–	½	½	½	½	½	1	½	5
4. Ivan Sokolov	Bosnien-Herceg.	g	2625	½	½	½	–	½	½	½	½	½	1	5
5. Curt Hansen	Danmark	g	2595	0	½	½	½	–	½	½	½	1	1	5
6. Ulf Andersson	Sverige	g	2635	0	½	½	½	½	–	½	½	½	1	4½
7. Boris Spasskij	Frankrike	g	2535	0	½	½	½	½	½	–	½	½	½	4
8. Pia Cramling	Sverige	g	2535	0	½	½	½	½	½	½	–	½	½	4
9. Stellan Brynell	Sverige	m	2475	½	0	0	½	0	½	½	½	–	½	3
10. Jonny Hector	Sverige	g	2505	½	0	½	0	0	0	½	½	½	–	2½

DYSTERT REMIREKORD I SIGEMANTURNERINGEN

■ Det sattes ett dystert rekord när remisjukan slog till på allvar i Sigemanturneringen i Malmö. Av 45 partier var det endast 12 som *inte* slutade med remi. Det gav en remiprocent på 73 – en siffra som kan jämföras med t ex 65 % i den andra Haningeturneringen 1989.

I nästan hälften av de 33 remipartierna i Malmö delades poängen efter 22 eller ännu färre drag. Störste syndaren var Boris Spasskij, vars åtta remipartier pågick i genomsnitt i 17 (!) drag.

Det ska emellertid också påpekas att åtskilliga partier, i vilka poängen delades, bjöd på härlig kamp.

Arrangörerna menade – och den aspekten är väsentlig – att man måste ha ett namn som tilltänkta sponsorer känner till. Spasskij, som år 1968 spelade en kandidatmatch mot Bent Larsen i just Malmö och som höll VM-titeln 1969–72, är ett sådant namn.

Tyvärr visade den nu 61-årige exvärldsmästaren att han inte längre är motiverad att spela turneringsschack, och man kunde inte låta bli att jämföra med en av hans föregångare på tronen, nämligen Vassilij Smyslov, som i fjol, vid 76 års ålder, charmade Malmöpubliken med sitt spel. Eller med före VM-utmanaren Viktor Kortchnoi som vann turneringen 1996. Då hade han just fyllt 65...

Spasskij var, enkelt och något vanvördigt uttryckt, en chansning som inte gick hem. Förhoppningsvis sätter det inte ner humöret hos Limhamns SK som sex år i följd har ansvarat för denna fina turnering.

Liksom i fjol kom man upp i kategori XIII. Nu hade man bytt spellokal, från Savoy Hotel till gamla Hippodromteatern, i vardagslag kallad Hipp, vilket innebar rymligare och luftigare spellokal. Här skedde också invigningen, som vanligt påkostad med buffé, musikunderhållning av Operakvartetten Royal Flush från Det Kongelige i Köpenhamn mm.

Publiktillströmningen var nog något sämre än tidigare år. Det berodde förmodligen på att man tack vare Dan Östergaard och Richard Ek kunde sitta hemma och följa turneringen via Internet.

I ett angränsande rum analyserade Johan Hellsten pågående partier. Han ackompanjerades vid flera tillfällen av Spasskij som uppenbarligen trivdes bättre här än i spellokalen och gärna sade sig återvända till Malmö – som kommentator...

Av de utländska spelarna var Ivan Sokolov och Curt Hansen gamla bekanta medan Joël Lautier och Igor Miladinović gästade Sverige för första gången. Båda visade sig vara intressanta "nyförvärv".

Anmärkningsvärt var att ingen hemmaspelare lyckades besegra någon icke-svensk. Ulf Andersson klagade över att det blivit allt jobbigare att spela schack, och Jonny Hector, som det senaste året legat på en jämn och hög nivå, misslyckades. Däremot imponerade Lars Degerman med ett resultat som bara var en halv poäng från en inteckning i stormästartiteln.

Toppmöte i Malmö. Foto: Bo Plato.

■ ROND 1

Första ronden började riktigt lovande. I partierna Sokolov – Spasskij och Cramling – Hector offrade svart pjäs men Hector fick bara ut en draguppprepning och Spasskij bjöd två gånger remi i en ställning som såg laddad ut. Sokolov, som anlänt med en så sträng förkylning att han tidvis drabbades av näsblod, avböjde en gång men inte två och det var nog klokt. Efteranalyserna visade att det var Spasskij som hade de bästa chanserna.

Efter 16 drag föreslog Miladinović som vit remi mot Ulf Andersson och denne accepterade. Degerman satte viss press på Lautier men efter 50 drag delades poängen.

Brynell satsade friskt med ett bondeoffer mot Curt Hansen men i den första tidsnöden tappade han tråden och hamnade i underläge. Efter sju timmar tvingades han bokföra inledningsrondens enda förlust.

■ ROND 2

Ivan Sokolov har aldrig vunnit mot Ulf Andersson och det gick inte den här gången heller. Remi efter 23 drag.

Curt Hansen kom absolut ingenstans mot Degerman trots att han hade vit. Efter 18 drag ställde man upp pjäserna på nytt.

Brynell och Spasskij styrde efter en oregelbunden öppning in i en låst ställning där man efter 27 drag bara hade bytt av en enda pjäs. Exvärldsmästaren bjöd när svensken började komma i tidsnöd.

I 1995 års turnering sedan missade Hector ett par upplagda vinster i inledningen och förpassades sedan till det slagna fältet. Även den här gången kom han snett:

SICILIANSKT PARTI (B 48)

Jonny Hector Sverige — **Igor Miladinović** Grekland

1. e4 c5 2. Sf3 e6 3. d4 cxd4 4. Sxd4 Sc6 5. Sc3 Dc7 6. Le3 a6 7. Ld3 Sf6 8. 0–0 h5!?

En specialare, nämnd för första gången i Informator 58/221 i samband med partiet Golubev – Zvjagintsev (1993). Man kan säga att draget provocerar fram h2–h3, men det gör å andra sidan även det vanliga 8. – Se5.

Bondeframstöten har nog mest psykologisk verkan, eftersom den är lätt att underskatta.

9. h3 b5

I ovannämnda parti följde 9. – Sxd4 10. Lxd4 Lc5 11. Lxc5 Dxc5, varefter Topalov rekommenderar 12. Sa4 följt av 13. c4. På 9. – Ld6 tycks 10. Te1! starkt, t ex 10. – Lh2† 11.

Kh1 Sxd4 12. Lxd4 Le5 13. Lxe5 Dxe5 14. Dd2 g5 15. Sd5! (Prié).

10. Sb3

Undviker avbyte på d4 jämte Lf8–c5. Topalov föredrar 10. Sxc6.

10. – Se5 11. f4 Sc4 12. Ld4 Lb7!?

Direktinslaget på b2 är intressant. Exempelvis 12. – Sxb2 13. Sxb5 axb5 14. Lxb2 Ta4!? 15. De2 (15. Lxb5? Db6†) Lb7 16. e5 Sd5 etc.

13. De2 h4

Fortfarande fanns slaget på b2.

14. a4 Sxb2?

Bättre 14. – Sh5 15. Dg4 Sg3 16. Tfe1 b4 med oklart spel.

15. axb5 Sxd3 16. cxd3 axb5 17. Sxb5 Dd8 18. De3 Txa1 19. Txa1 Le7

Dessvärre låter Jonny motståndaren slinka med en minusbonde i denna överlägsna ställning. Jag menar att 20. Ta7! är direkt avgörande. Därefter är svarts resurser starkt begränsade.

Man ser till en början 20. – Lc8? 21. Lb6 respektive 20. – La8? 21. Txa8 respektive 20. – Dc8? 21. Sa5. Därför följer 20. – Lc6 21. Sc7† Kf8 22. Sa5 med hotet 23. Sxc6 jämte 24. Ta8. Vidare 22. – Se8 23. Sxc6 dxc6 24. Sxe8 Dxe8 25. Txe7! (tuffare än 25. Lc5) Kxe7 26. Lxg7. Svart har nu inga förnuftiga torndrag. Om 26. – Th5 (26. – Tg8/Th7 förlorar på liknande sätt) så 27. Da7† Kd6 (eller 27. – Dd7 28. Lf6†) 28. d4 +-.

20. Lb6? Dc8 21. Tc1 Lc6 22. Sa7

Det var denna till synes enkla bondevinst Jonny såg. Det hela visar sig bli en mardröm.

22. – Da8 23. Sa5 0–0 24. S5xc6 dxc6 25. Sxc6 La3!

Houdini bryter sig ur bojorna. Om nu 26. Ta1? Lc5! 27. Lxc5 Dxa1† 28. Kh2 Te8 29. Se7† Kh8 30. Df2 Sh7 med gott försvar, t ex 31. Dxh4 Dc3 32. d4 De3 33. e5 De4 med hotet 34. – g5.

26. Tc4 Tc8 27. Se5 Sh5!

Kantpjäserna talar sitt tysta språk.

28. Txc8† Dxc8 29. Sc4 Le7

Jonny börjar nu komma i tidsnöd och hittar ingen väg framåt. Hans merbonde kan lätt försvinna, t ex 30. Sd2 (med idén 31. Sf1) Db8! 31. e5 Sxf4.

30. f5 Sg3 31. fxe6 fxe6 32. Ld4 Db8

Matthot faktiskt. Svarts pjäser kryper sakteliga in mot vits kung.

33. Sd2 Db5 34. Df3?

Typiskt tidsnödsfel. Efter 34. Kf2 bör vit i vart fall kunna hålla spelet.

34. – Lc5! 35. Lxc5

Inte 35. Sb3? Dxb3 36. Lxc5 Db1† 37. Kf2 Dc2†.

35. – Dxc5† 36. Df2

Eller 36. Kh2 Dc1.

36. – Dc1† 37. Sf1 e5

Burr. Vit har hamnat i dragtvång.

38. Df3 De1! 39. d4

Om 39. Df2 Se2†.

39. – exd4 40. e5 Dxf1† 41. Dxf1 Sxf1 42. uppgivet.

Stor tragik ur svensk synvinkel., Man måste ändå buga sig djupt för Miladinovićs taktiska skicklighet. Tyvärr tappade Jonny stinget efter detta parti.

(Kommentarer: Kjell Krantz)

Joël Lautier visade varför han numera är en respekterad medlem av världseliten:

KAIJSERGAMBIT (A 57)

Joël Lautier Frankrike — **Pia Cramling** Sverige

1. d4 Sf6 2. c4 c5 3. d5 b5 4. Sf3 g6

Av de många alternativen kan nämnas att 4. – e6 eller 4. – Lb7 följt av e7–e6 leder till Blumenfeldgambit. Annars är väl 4. – b4 5. a3 g6 mest spelat här.

Tiger i Sydtyrolen

Tiger Hillarp Persson delade med 5/9 fjortonde plats i en öppen turnering i Bolzano (Bozen), Sydtyrolen. Michele Godena, Italien placerades med 6 poäng som etta före Hiram Hamdouchi, Marocko, också 6. Bland de 41 deltagarna fanns elva stormästare.

5. Dc2 Lg7 6. cxb5 a6 7. e4

Bonderovet 7. Dxc5 leder ingenstans efter 7. – 0–0 8. Sc3 d6 9. Db4 axb5 10. e4 Sa6 11. Dxb5 Sc5 12. De2 e6!.

7. – axb5

Kritiserat av Lautier. Alternativet är i så fall 7. – 0–0 8. Sc3 Lb7/d6.

8. Lxb5 Da5† 9. Sc3 La6

Skenoffret 9. – Sxe4? vederläggs positionellt med 10. Dxe4 Lxc3† 11. bxc3 Dxb5 12. d6 Sc6 13. c4 etc.

10. Lxa6 Sxa6 11. 0–0 d6 12. e5!

Idén bakom vits öppning. Nackdelen är att d5-bonden kan bli svag.

12. – dxe5 13. Sxe5 Sb4

Inte 13. – Sxd5? 14. Sxd5 Lxe5 15. De4 +-.

14. Db3 0–0

Eller 14. – Sfxd5? 15. Sxd5 Lxe5 16. Lh6 med stor fördel.

15. Lg5 Dc7

Vit hotade 16. Lxf6 Lxf6 17. Sd7.

16. Sf3!?

Jag är inte säker på att 16. Tfe1 är så dåligt som Lautier anger. Efter vidare 16. – Tab8 17. Dc4 Sc2 tycks mig kvalitetsoffret 18. Sc6! starkt, t ex 18. – Sxe1 19. Txe1 Tbe8 20. Dxc5 med full valuta.

16. – Tab8?!

Lautiers förslag 16. – Tfb8 ser bättre ut. Idén är 17. Dc4 Sc2 18. Lf4 Tb4. Bulletinförslaget 17. Tab1 måste vara en miss (tryckfel?) på grund av 17. – Sxa2.

17. Dc4 Db7

Jämfört med föregående anmärkning är skillnaden att svart efter 17. – Sc2 18. Lf4 Tb4 19. Dxb4 cxb4 20. Lxc7 Sxa1 21. Sb5 **inte** har 21. – Txa2 till sitt förfogande. Om i stället 21. – Sc2 22. Tc1 b3 23. axb3 Sb4 24. d6 och vit vinner.

18. Tad1 Tfd8

Om i stället 18. – Tbd8 19. Lxf6 Lxf6 20. Se4 Sxd5 21. Sxc5 Dc6 22. b4, med klar fördel (Lautier). Observera att denna variant inte funkar på textdraget, då vit i slutändan inte har 22. b4.

19. Lf4 Tbc8 20. d6 e6 21. Le5 Sbd5 22. a3!

Omöjliggör 22. – Db4 liksom 22. – Dxb2? 23. Sxd5. På 22. – Sb6 är 23. Dh4 starkt.

22. – Sxc3 23. bxc3 Sd5 24. Lxg7 Kxg7 25. De4 Db2!

Bästa motchansen. Efter 25. – c4 26. De5† Kg8 27. Sg5 hotar direkt 28. Sxe6 men även manövern Sg5–e4–f6.

26. De5†!?

Inte alldeles givet då d6-bonden är indirekt garderad. Lautier föreslog därför post mortem kvalitetsoffret 26. c4 Sc3 (eventuellt är 26. – Sf6 bättre) 27. De5† f6 28. Dxe6 med goda chanser.

26. – Kg8 27. Td2

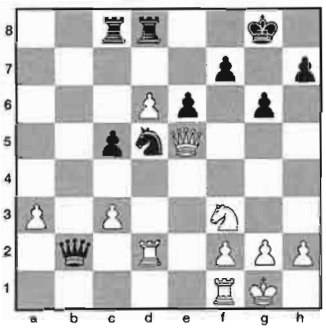

Rond 2 var en olycksrond för de svenske. Här är det Pias tur. Hon borde passat på och tagit a3-bonden, men inte 27. – Dxc3? 28. Txd5 förstås. Lautier anger två varianter efter 27. – Dxa3!:

a) 28. c4 Sb6 29. Sg5 Sd7 (inte 29. – Sxc4? 30. Df4) 30. Df4 Tf8 31. Dh4 h5;

b) 28. Sg5 Dxc3 29. Txd5 Dxe5 30. Txe5 f6!.

Tydligen förbiså Pia finessen i variant b.

27. – Db5? 28. Sg5!

Den förutskickade springarmanövern.

28. – De8 29. Se4 f6

Vit hotade ju 30. Txd5.

30. Sxf6† Sxf6 31. Dxf6 Tc6 32. De5 Td7 33. Te1 uppgivet.

(Kommentarer: Kjell Krantz)

■ ROND 3

Igor Miladinović, 24, är född och uppvuxen i Jugoslavien. För några år sedan gifte han sig med den grekiska damstjärnan Anna-Maria Botsari och sedan dess bor han i sin hustrus hemland. Joël Lautier, 25, är för övrigt gift med Almira Skriptjenko, som tillhör en känd schackfamilj i Moldavien.

Partiet mellan de båda tidigare juniorvärldmästarna (Lautier 1988, Miladinović 1993) blev ett av turneringens intressantaste:

ENGELSKT PARTI (A 32)

Igor Miladinović	**Joël Lautier**
Grekland	Frankrike

1. d4 Sf6 2. c4 e6 3. Sc3 Lb4 4. g3

Romanisjin.

4. – c5 5. Sf3 cxd4 6. Sxd4

Den här ställningen kan uppkomma ur flera öppningar. Engelskt: 1. c4 c5 2. Sf3 Sf6 3. d4 cxd4 4. Sxd4 e6 5. Sc3 Lb4 6. g3. Eller Réti: 1. Sf3 Sf6 2. c4 e6 3. Sc3 c5 4. d4 cxd4 5. Sxd4 Lb4 6. g3.

I partiet Miladinović – Brynell (rond 7) fick svart problem direkt i öppningen: 6. – Se4 7. Dd3 Da5 8. Sb3 Df5?! (8. – Sxc3 bättre) 9. De3 Sc6 10. Lg2 Sxc3 11. bxc3 Le7 12. 0–0 0–0 13. Td1 b6?! (även 13. – Dh5/d6 är besvärligt för svart) 14. h3! Td8 15. g4 Dg6 16. Dg3 La6 17. Lf4 Lxc4 18. Lc7 Te8 19. Txd7 e5 20. Lxe5 Tac8 21. Lf4 Lxe2 22. Te1 Lf8 23. Ld5! (+-) Se7 24. Lb7 Lb5 25. Tdxe7 Txe7 26. Txe7 Lxe7 27. Lxc8 Lc6 28. Lf5 1–0.

6. – 0–0 7. Lg2 d5 8. cxd5 Sxd5 9. Ld2 Sxc3!?

En beprövad metod är annars 9. – Lxc3 10. bxc3 e5 =.

10. bxc3 Le7

Anses fullgott, men 10. – La5/Lc5 är också möjligt.

11. 0–0 (!)

Finns inte i min (!) teori. Där upptas endast 11. Tb1 e5 12. Sc2 Sa6!

11. – Sd7 12. a4 a6?!

En klar försvagning. Miladinović föreslog efteråt "crazy" 12. – Sb6 13. a5 Sc4 14. a6 Tb8 15. Lf4 e5 16. Db3 Dc7 17. Ta4. Man frågar sig vad det är för fel på 12. – Sc5!?.

13. Le3 Dc7 14. Db1 Lc5

Eller 14. – Sc5!? men knappast 14. – Dxc3 (?) 15. Tc1.

15. Db3 Tb8 16. Tfd1 e5

Svart står trångt och vill få till nedbyten.

17. Sc2 b6!?

Bulletinen anger 17. – b5, troligen med idén 18. axb5 Txb5 19. Dc4 Sb6.

18. Dd5!?

Mäktigt i och för sig. Nu går inte 18. – Lxe3 19. Sxe3 Dxc3? på grund av 20. Tac1 jämte 21. Txc8 och 22. Dxd7.

18. – Sf6 19. Dc4

Det var hit han egentligen ville. Lc8 kommer dock ändå loss...

19. – Lf5 20. Sb4 Le6 21. Sd5

Här var ju inte a6-bonden så aptitlig. Lautier kan nu äntligen lätta på trycket.

21. – Lxd5 22. Lxd5 Tbc8

Det andra tornet går nog inte. Efter 22. – Tfc8 23. Lxc5 Dxc5 24. Lxf7† Kh8 25. Da2 har man i bulletinen missat 25. – Se4!. Dambytet 25. Dxc5 Txc5 26. c4 ger vit en merbonde.

23. Lxc5 Dxc5 24. Dxc5 Txc5 25. Lb7 Txc3 26. Lxa6

Tyvärr gör Lautier här en miss och förlorar bonde. Svart har emellertid problem. Spasskijs förslag 26. – Tb8 besvaras med 27. Tac1 Txc1 28. Txc1 med hotet Tc2–c7 och La6–c4.

26. – Se4? 27. Tdb1! Tc5

Efter 27. – Tb8 28. a5 Tc6 29. Txb6 Txb6 30. axb6 Txb6 (30. – Sc5 31. Lc4) 31. Ld3/Lb7 f5 kan vit avveckla till ett vunnet tornslutspel om han så önskar: 32. Lxe4 fxe4 33. e3 och antingen e4 eller e5 faller.

28. Txb6 Ta5 29. Ld3 Sc5 30. Lb5 g6 31. Tc6 Sb3 32. Tb1 Sd4

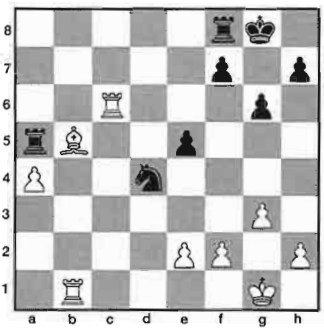

33. Ta6!

Tornbytet gynnar vit. Miladinović sköter över huvud taget vinstföringen exemplariskt.

33. – Txa6 34. Lxa6 Ta8 35. Lb5 Kf8 36. e3 Se6 37. Lc6 Ta6 38. Tb8† Kg7 39. Tc8 Kf6 40. Kf1 Ke7 41. Ke2 Kd6 42. Lb5 Ta7 43. Kd3! Sc7

Efter 43. – Sc5† 44. Kc4 Sxa4 går springaren förlorad: 45. Kb4 Sb2 46. Tc2 Ta2 47. Le2!, men inte 47. Kb3? Ta5!.

44. Kc4 Sxb5 45. axb5 Ta2 46. Kb3! Ta5 47. Kb4 Ta2 48. b6 Tb2†

Eller 48. – Txf2 49. Ka3! +-.

49. Ka5 Ta2† 50. Kb5 Tb2† 51. Ka6 Ta2† 52. Kb7 Txf2 53. Tc6† Kd7 54. Tc7† Ke6 55. h3!

Svarts torn måste förr eller senare offras på b-bonden. Det finns ingen anledning att ge honom onödigt många bönder i utbyte.

55. – Tb2 56. Tc3 Kd7 57. Ka7 Ta2† 58. Kb8 f5 59. b7 e4 60. Tc7† Kd8 61. Tc5 Kd7 62. Td5† Ke6 63. Td4

En tribut åt arrangörerna kanske? I Malmö pågår ju som bekant en hiskelig brobyggnation just nu.

63. – Ta3 64. Kc7 Tc3† 65. Kb6 Tb3† 66. Kc6

g5 67. Td6†!

Inte 67. Td5? Txb7.

67. – Ke7 68. Td5 uppgivet.

(Kommentarer: Kjell Krantz)

Spasskij och Andersson är sedan många år goda vänner som gärna kopplar av på tennisbanan. Första gången de möttes vid brädet var i Göteborgsturneringen 1971, då den dåvarande världsmästaren räddade ett knepigt avbrott till remi. TfS slog fast att "från och med nu är Ulf rubrikernas man".

27 år senare blev ingen förvånad när de packade ihop efter 16 drag. Bulletinen kommenterade den förutsägbara remin:

– Tävlingens absolut bombsäkraste resultat...

Remi blev det även i begynnande tidsnöd mellan Cramling och Hansen sedan vit (Pia) inte kunnat realisera en minimal fördel.

Hector offrade optimistiskt en bonde mot Sokolov men kom allt sämre och blev slutligen nedspelad. Degerman bestod Brynell liknande service:

ENGELSKT PARTI (A 13)

Lars Degerman	**Stellan Brynell**
Sverige	Sverige

1. Sf3 Sf6 2. c4 e6 3. e3 b6 4. Le2 Lb7 5. 0–0 g6

Dubbelfianchetto av detta slag ser man ofta hos spelare som Speelman och Kortchnoi.

6. b3 Lg7 7. Lb2 0–0 8. Sc3 d6

Här är 8. – Se4! ett alternativ som snabbt ger spelet lite udd, t ex 9. Dc2 f5 10. d3 Sg5 etc. Degerman förhindrar strax vidare äventyr...

9. Dc2 Sbd7 10. d4 a6?!

Här tycker jag nog att bulletinredaktör Östergaard har rätt i sin bedömning av Stellans "konstiga" spel. Direkt 10. – c5 var bjudet.

11. e4 c5 12. d5!

Annars igelkottförsvar från svarts sida. Nu måste Lb7 omgrupperas vilket ställer till förtret för svarts pjäskommunikation.

12. – e5 13. g3 Se8 14. Sh4

Och vem stöter först med f-bonden?

14. – Lc8 15. Sd1 Lh6 16. Sg2

Inte 16. Se3? Lxe3 och svart kan låsa spelet.

16. – Sg7 17. Sde3 f5

Tvunget på grund av hotet 18. Sg4.

18. exf5 Sxf5

Möjligen var 18. – gxf5 19. f4 De7 lite bättre, men svart står hur som helst besvärligt efter t ex 20. Tae1.

19. Sxf5 gxf5 20. f4

Svarts följande drag får katastrofala följder. Han kunde ha försökt med 20. – De7.

20. – e4? 21. g4!

Den positionella vederläggningen. Om nu 21. – De7 22. Se3! med snabbt avgörande, t ex 22. – fxg4 23. Lxg4 Sf6 24. Lxc8 jämte 25. Sf5.

21. – fxg4 22. Lxg4 Sf6 23. Le6†! Lxe6 24. dxe6

Svarts läge är hopplöst. Om 24. – De7 25. Lxf6 och 26. Dxe4 +-. Slutet blev i stället...

24. – d5 25. cxd5 Dxd5 26. e7! (+-) **Tf7 27. Lxf6 Txf6 28. Tad1 uppgivet.**

(Kommentarer: Kjell Krantz)

■ ROND 4

Alla partier i denna rond slutade med remi. Två var snabba (Hector – Spasskij 10 drag samt Brynell – Andersson 19 drag), men de övriga innehöll kamp.

Lautier och Sokolov utkämpade en spännande duell med pjäsoffer och annan grannlåt. I tidsnöden försvann en merbonde, och därmed eventuella vinstchanser, för Lautier.

Cramling såg ut att goda möjligheter i mittspelet mot Degerman men när spelarna hade tio drag kvar att göra på någon minut tog de för säkerhets skull remi.

Hansen var nära att få Miladinović på fall sedan han ett tag haft två merbönder i ett tornslutspel. Liksom i andra rondens parti mot Hector gav Miladinović prov på stor uppfinningsrikedom och efter nära sju timmar klarade han sig ur knipan.

Därmed behöll Miladinović ledningen på 3 poäng före Hansen, Degerman och Soko-

lov 2½, Lautier, Spasskij och Andersson 2, Cramling 1½, Hector och Brynell 1.

■ ROND 5

Hector slarvade bort en bonde redan i öppningen mot Ulf Andersson och sedan väntade fem timmars lidande innan nådastöten sattes in i ett springarslutspel. Dessförinnan hade Ulf förhört sig om dragserien hos domaren Hakon Persson – tidigare i turneringen hade han inte haft anledning att bekymra sig om sådana teknikaliteter...

Sokolov – som just denna dag fyllde 30 år – lyckades däremot forcera remi trots bonde under mot Hansen och även Brynell klarade en halva mot Cramling i ett tornslutspel med två bönder mot tre. Detta blev turneringens längsta parti – 96 drag gjordes innan Pia inställde vinstförsöken.

I mötet mellan Frankrikes båda representanter var det aldrig tal om remi:

SICILIANSKT PARTI (B 51)

Boris Spasskij Frankrike — **Joël Lautier** Frankrike

1. e4 c5 2. Sf3 Sc6 3. Lb5 d6 4. Lxc6†!?

Detta vill man ju helst inte spela förrän svart offrat ett tempo med a7–a6. Huvudvarianten går 4. 0–0 Ld7 5. c3 Sf6 6. Te1 etc.

4. – bxc6 5. d3

Spasskij tänker sig en uppställning med engelsk prägel. Senaste ECO (uppl 3) behandlar enbart 5. 0–0.

5. – e5 6. c4 Se7 (!)

Eftersom centrum är låst kan svart redan laborera med framstöten f7–f5. Och var ska vit komma?

7. Sc3 Sg6 8. g3

Alltid riskabelt utan vitfältslöpare, 8. h4/ Se2 ser möjligt ut.

8. – Le7 9. Sg1?!

Redan bakåt! Problemet är förstås att centrum är tillslutet. Möjligen tänkte sig vit f2–f4.

9. – 0–0 10. h4 f5 11. De2 Tb8 12. f3?!

Vit kunde åtminstone spelat 12. h5 varefter 12. – Sh8 innebär en deplacering och kostar viss möda att få springaren i spel igen.

12. – Tf7! 13. Le3 Da5 14. Dc2 Sf8

På väg mot d4.

15. Ld2 Db6 16. 0–0–0 fxe4 17. fxe4?

Rena självmordet. Vit kommer att bli sönderhackad på f-linjen. Tvunget var 17. dxe4.

17. – Lg4 18. Sge2 Tf2 19. Le3

Eller 19. Le1 Tg2 med hotet Sf8–e6–d4. Nu däremot är 19. – Tg2 20. Tdg1 mindre klart.

19. – Tf3! 20. Lg1 Se6 21. Th2 Tbf8 22. b3 Ld8

Löparen ska till a5 och damen till kungsflygeln. Det hela är för enkelt för att vara sant egentligen.

23. Kb2 Db7 24. Dc1 Df7 25. Le3 Dh5 26. Tg2 La5

Svart har naturligtvis en vunnen ställning. När det är dags kommer det vita korthuset att rasa av sig självt. Det här måste vara ett av Spasskijs sämsta partier någonsin.

27. Tdg1 Sd4 28. Te1 Lh3 29. Th2

Om 29. Tgg1 Tf2 -+.

29. – Lf1 30. Sg1 Txg3 (-+) **31. Txf1 Txf1 32. Dxf1 Txe3 33. Th3**

Man hade väntat sig 33. Tf2 med åtminstone ett hot att skryta med.

33. – Dh6

Lite röntgenstrålning.

34. Sb1?

Det fanns inget vettigt. Man ser 34. Df2 Txh3 35. Sxh3 Lxc3† 36. Kxc3 Dc1† eller 34. Sge2 Txe2† 35. Sxe2 Dd2† eller 34. Txe3 Dxe3 35. Dd1 Lxc3† 36. Kxc3 Dxg1! -+.

34. – Te1

Nästan förödmjukande.

35. uppgivet.

(Kommentarer: Kjell Krantz)

TfS-medarbetaren Kjell Krantz sammanfattar Degermans insats på detta sätt:

Lars Degerman blev ju bäste svensk i turneringen med en vinst och resten remier. Det kan tyckas som om han bedrev remignet. Men så var ingalunda fallet. Han stred väldeliga i de flesta partier, inte minst mot toppspelarna. I flera fall, som mot Ulf Andersson,

Joël Lautier (t v) slog Ulf Andersson. Foto: Bo Plato.

hade han goda vinstchanser. Om man ska tro turneringsbulletinen var det dock i partiet mot Miladinović (vit), rond 5, som Lars missade en upplagd vinst.

Efter 1. d4 d5 2. Lg5 h6 3. Lh4 c6 4. e3 Db6 5. Dc1 e5! fick svart bekväm utjämning. I flera drag hade han två bönders övervikt, men Miladinović kom till motspel och fick igen den ena minusbonden. Svart hade dock fortfarande en vinnande (som det tycks) merbonde på b-linjen.

Här är ställningen efter vits 43:e drag:

Lars Degerman
Sverige

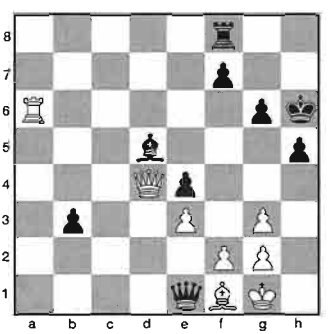

Igor Miladinović
Grekland

I partiet följde nu:

43. – Tb8?

Ser naturligt och avgörande ut, t ex 44. Ta1 Dxa1 45. Dxa1 b2 46. Db1 f5 följt av 47. – La2. Taktikern Miladinović hittar en räddning...

44. Dxd5! b2 45. Dxf7 Dxf1† 46. Kh2!

Annars blir vit mattsatt.

46. – Dxa6 47. Df4†

Räddningsplankan enär Tb8 kommer i slag.

47. – Kg7

Ej heller 47. – g5 48. Dxb8 hjälper..

48. Dc7† Kf6 49. Dxb8 Da1 remi.

I turneringsbulletinen konstateras kort och gott att *43. – Tc8!* vinner för svart. Därefter fungerar helt visst inte remikombinationen i partiet. En ytterligare finess är att 44. Ta1 Dc3! inte räddar vit, ej heller 44. Dxd5 Tc1.

Men en annan finess, fast åt andra hållet, är att 43. – Tc8 faktiskt inte hotar något. Om sålunda 44. – Lc4 45. Ta1 respektive 44. – Tc1 Dh8†. Vit har alltså ett fridrag.

Jag skulle vilja föreslå *44. g4!* som lämpligt sådant. Detta drag ger bl a vits kung en flyktmöjlighet. Efter *44. – hxg4 45. Dxd5* går sålunda inte 45. – Tc1 46. Dxf7.

Den kritiska varianten uppkommer efter *45. – b2 46. Tb6* (inte 46. Dxf7? Dxf1†) *b1D 47. Txb1 Dxb1 48. Dxf7.*

Jag tvivlar på att svart kan vinna den här

ställningen. Hans viktigaste trumf är borta (den fria b-bonden) och vit kan eventuellt få upp en fästning. Om vidare 48. – Dd1 49. Df4† jämte 50. Dxe4. Ej heller 48. – g3 49. Df4† tycks räcka, t ex 49. – Kh7 50. Dxg3 Tc1 51. Kh2! Txf1 52. Dc7† och remischackar.

(Kommentarer: Kjell Krantz)

Ställningen: Miladinović 3½, Hansen, Degerman, Sokolov, Lautier och Andersson 3, Spasskij och Cramling 2, Brynell 1½, Hector 1.

■ ROND 6

Här råkade Ulf Andersson ut för sin första och enda förlust. Den var dessutom onödig. Som svart mot Lautier blev Ulf visserligen av med en bonde men han försvarade sig framgångsrikt och lyckades skapa motspel. Mycket tid gick emellertid åt och kläppen föll just som han gjorde sitt 40:e drag. Ulf kommenterade:

– Det är svårt att se hur mycket man har kvar på de här klockorna. Jag tyckte i alla fall inte att jag stod sämre...

Efteranalyserna visade att han hade rätt.

I övrigt blev det idel remier. Pia Cramling accepterade ett bud från Miladinović efter bara nio drag och Spasskij bjöd efter 15 mot Curt Hansen. Denne avböjde men fann sju drag senare för gott att själv bjuda.

I partierna Brynell – Hector och Degerman – Sokolov var det bättre fart. Den förstnämnde avböjde ett remianbud men i ett löparslutspel hamnade han i en dragupprepning som han inte vågade gå ur.

I Rilton Cup i vintras vann Degerman ett uppmärksammat parti mot Sokolov (TfS nr 2/98) och en upprepning av den bravaden var inte långt borta. I slutspelet hade svensken merbonde och till synes goda chanser. Fördelen räckte dock inte till vinst.

Ställningen: Miladinović och Lautier 4, Hansen, Degerman och Sokolov 3½, Andersson 3, Spasskij och Cramling 2½, Brynell 2, Hector 1½.

■ ROND 7

Miladinović gick på nytt upp i ensam ledning efter att ha överspelat Brynell och avgjort med en liten kombination. I övrigt bara remier, men mest kampfyllda sådana.

Spasskij kunde som vit inte uträtta något och bjöd efter 21 drag mot Degerman.

Hector spelade till sig en merbonde mot Lautier men fransmannen räddade efter fyra timmar en halva genom dragupprepning.

Både Pia och Ulf kämpade väl mot Sokolov respektive Hansen men poängen delades efter 47 respektive 54 drag. Ulf hade vunnit kvalitet men var utan reella vinstchanser. Han har fortfarande aldrig lyckats besegra den svårslagne dansken.

Ställningen: Miladinović 5, Lautier 4½, Hansen, Degerman och Sokolov 4, Andersson 3½, Spasskij och Cramling 3, Brynell och Hector 2.

■ ROND 8

Spasskij bjöd efter tio drag mot Pia och Lautier efter 19 mot Brynell. Nog sagt om det första partiet men i det andra stod Brynell klart bättre och borde ha fortsatt. Sokolov kom med ett tips efteråt:

– När Lautier bjuder remi ska man ta en extra titt på ställningen...

Själv satsade den bosniske stormästaren som svart mot Miladinović hårt på vinst. Denne offrade en bonde men fick klen kompensation och måste slita för den halva poängen. Först efter 52 drag var den i hamn.

Hector såg ett tag ut att kunna ta sin första seger sedan han tidigt erövrat kvalitet mot Hansen. Sedan tröt idéerna, partiet svängde och Hansen förde ett slutspel med olikfärgade löpare och två merbönder till vinst.

Degermans första parti någonsin mot Ulf Andersson höll på att sluta med en sensation. Som vit med den s k Maróczyuppställningen i Sicilianskt förvandlade Degerman en positionell fördel till en merbonde i ett slutspel med torn och springare mot torn och löpare.

I kommentatorrummet steg upphetsningen när Hellsten och Spasskij hjälptes åt att leta efter vinstfortsättningar för Degerman. Ingen hittade dock den idé som Ulf byggde sitt försvar på och så småningom, närmare bestämt efter 61 drag, måste Degerman nöja sig med remi.

Efteråt ansåg Ulf att hans främsta prestation i hela turneringen var att han lyckades hålla just det här partiet – onekligen en fin tribut åt Degerman.

Ställningen: Miladinović 5½, Lautier och Hansen 5, Degerman och Sokolov 4½, Andersson 4, Spasskij och Cramling 3½, Brynell 2½, Hector 2.

■ ROND 9

Två korta remier, Andersson – Cramling (15 drag) och Spasskij – Miladinović (14 drag) kommenterades av Pias man, den spanske stormästaren Juan Bellón, som är känd för sitt kompromisslösa spel:

– Remi, vad är det? Senast jag bjöd remi i ett tävlingsparti var 1978...

Alltnog, härmed fick Lautier chansen att dela turneringssegern via vinst mot Hansen. Det gick förbluffande enkelt:

ANTAGEN DAMGAMBIT (D 27)

Joël Lautier	**Curt Hansen**
Frankrike	Danmark

1. d4 d5 2. c4 dxc4 3. e3 Sf6 4. Lxc4 e6 5. Sf3 c5 6. 0–0 a6 7. Ld3 Sbd7 8. e4 cxd4 9. e5 Sd5 10. Lc4 Sb4 11. a3 Sc6 12. Te1 b5 13. Lf1 Lb7 14. Sbd2 h6 15. Sb3 Tc8 16. Lf4 Db6 17. Tc1 Le7 18. Sfxd4 Sxd4 19. Txc8† Lxc8 20. Dxd4 Dxd4 21. Sxd4 Lg5?

22. Tc1! 0–0 23. Lxg5 hxg5 24. Sc6! Te8 25. Sa7 uppgivet.

Pjäsförlust är oundviklig.

Som svart mot Hector behövde Degerman en etta för att göra ett stormästarresultat. Han offrade en bonde i ett tornslutspel som föreföll lovande med bl a en garderad fribonde i centrum. Hector höll dock balansen och ordnade en dragupprepning.

Rondens mest rafflande duell utkämpades mellan Sokolov och Brynell. Den sistnämnde offrade damen för torn, lätt pjäs och ett par bönder men kom pjäs under och tycktes ett tag stå inför oundviklig matt. Så svängde partiet på nytt och till sist, med endast kungarna och var sin bonde kvar, noterade man spelarna för var sin välförtjänt halvpoäng.

Exvärldsmästare Spasskij trivdes bäst vid demonstrationsbrädet. Foto: Bo Plato.

OS-lagen klara

De svenska OS-lagen i Elista, Kalmuckien 27 september – 13 oktober är nu klara. Förbundskapten Björn Ansner, Malmö har hos FIDE (Världsschackförbundet) anmält följande besättning, bestående av fyra stormästare och två internationella mästare:

1) Ulf Andersson, SK Rockaden, 2) Pia Cramling, SK Passanten, 3) Evgenij Agrest, Sollentuna SK, 4) Ralf Åkesson, Södra SASS, 5) Stellan Brynell, Limhamns SK, 6) Jesper Hall, Åstorps SS.

Anderssons och Cramlings medverkan är preliminär.

Stormästarna Ferdinand Hellers, Eksjö SK och Jonny Hector, Limhamns SK samt de internationella mästarna Lars Degerman, Farsta SK och Johan Hellsten, Limhamns SK, har av olika skäl tackat nej.

Av de nu uttagna gör Ulf Andersson sin trettonde schackolympiad och därmed tangerar han Gideon Ståhlbergs rekord. Agrest och Hall är debutanter.

I damlaget har anmälts Viktoria Johansson, Linköpings ASS, Christin Andersson, Limhamns SK, Eva Jiretorn, Bräkne-Hoby SK och Ingela E Wallace, Schack 08.

Den sistnämnda har senare lämnat återbud. Svetlana Agrest kan gå in som ersättare – under förutsättning att familjen kan lösa barnvaktsfrågan...

Schackolympiaden i Elista är nr 33 i ordningen sedan den blygsamma starten 1927 då 16 länder ställde upp. I år väntas mer än 100 nationer delta.

LARS KARLSSON:

Judit Polgár skrev schackhistoria – igen!

❑ 9–12 juni skrev Judit Polgár, 21, schackhistoria – igen – när hon i Budapest besegrade FIDE-världsmästaren Anatolij Karpov, 47, i en snabbschackmatch om åtta partier med 30 minuters betänketid. Segersiffrorna blev 5–3. Judit vann det andra och tredje partiet medan de övriga slutade med remi.

Det var första gången en kvinnlig spelare lyckades vinna en match mot en regerande världsmästare.

Karpov hade stora problem med tidsförbrukningen. Han stod utmärkt i flera av partierna men försatte sina chanser i tidsnöden. Ett av de grövsta felen kom i det femte matchpartiet:

Judit Polgár

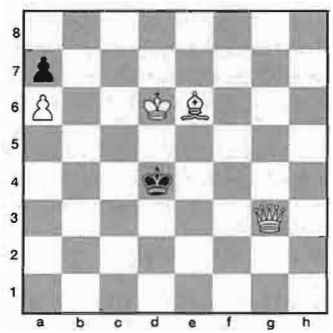

Anatolij Karpov

Med 7 sekunder kvar av betänketiden spelade vit det fruktansvärda:

75. Df3?? patt!

Det andra partiet var det mest spännande:

CARO-KANN (B 17)

Judit Polgár Ungern — **Anatolij Karpov** Ryssland

1. e4 c6 2. d4 d5 3. Sd2 dxe4 4. Sxe4 Sd7 5. Sg5 Sgf6 6. Ld3 e6 7. S1f3 Ld6 8. De2 h6 9. Se4 Sxe4 10. Dxe4 Dc7 11. Dg4 Kf8

I partiet Kasparov – Anand, Linares 1998, spelades 11. – Tg8. Förutom att ställningen är fördelaktig för vit bör den också passa Judit Polgárs taktiska sinne.

12. Le3

Eftersom svarts kung lätt kan få en sårbar position bör det vara rätt för vit att söka sig lång rockad. Både Topalov och Lautier har annars prövat 12. 0–0.

12. – c5 13. dxc5 Lxc5 14. 0–0–0 Sf6 15. Dh4 Lxe3† 16. fxe3 Ld7 17. Thf1 Tc8 18. Kb1 Lc6 19. e4 Kg8 20. c3 Sd7 21. Lc2 Se5

Karpov har lyckats blockera vits e4-bonde. Därmed förlorar Lc2 mycket av sin kraft.

22. Sxe5 Dxe5 23. Df2 f6 24. Dxa7 Dxh2

Ett obekymrat bonderov som ger vit chansen att öppna ställningen. Betydligt starkare var 24. – Lxe4.

25. e5!

Utmärkt spelat! Nu vaknar vits löpare till liv samtidigt som vits torn kommer till sin rätt på de öppna linjerna i centrum. En extra bonus är att svarts kung inte når den skyddade platsen på h7.

25. – Dxe5

Efter 25. – f5 26. g4 fxg4 27. Dd4 Ld5 28. c4! vinner vit snabbt. Lika hopplöst är 27. – Dh4 28. Dd6 Te8 29. Lg6.

26. Tfe1 Dc7 27. Txe6 Kf7 28. Lb3 Kg6 29. Dd4 Thd8 30. Dg4† Kh7 31. Lc2†?

I tidsnöd är det alltför lätt att ta en schack. Efter 31. Th1! är det svårt att finna något försvar mot hotet 32. Lc2† följt av tornoffer på f6 eller h6.

31. – Kg8 32. Txd8†

Inget roligt tornbyte eftersom vit blir försvagad på första raden. Frågan är om vit borde ha vågat sig på 32. Th1 Ld7 33. Txh6!? med ytterst komplicerat spel. Intressant är även det enkla 32. Txf6.

32. – Txd8 33. Te1

Tack vare tornbytet har Karpov lyckats få bort den värsta udden ur vits angrepp...

33. – Kf8 34. Lg6 Dd6 35. Dc4 Dd5 36. De2 Dd7

... men han är fortfarande på defensiven. Här missar han möjligheten 36. – Ta8!? (36. – Dxg2?? 37. De7†) 37. a3 Dxg2 och det är inte lätt för vit att utnyttja svarts försvagade kungsställning. Nu följer ett antal drag under vilka Judit torterar sin motståndare i tidsnöden.

37. c4 Dd6 38. a3 Dd7 39. g4 Kg8 40. Lf5 Dd6 41. Dc2 Te8 42. Td1 Dc5 43. Lg6 Ta8 44. Dd3 De7 45. Dd4 Le8 46. Le4 Lf7 47. c5!?

Försiktigare vore 47. Ld5 men ur praktisk synvinkel är textdraget helt rätt.

47. – Tc8 48. Lf5 Txc5

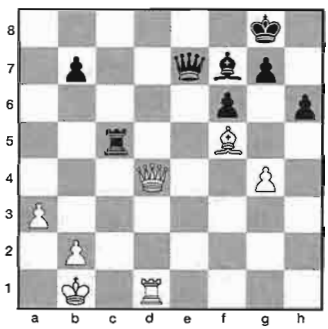

49. Dd8†

Lockande var 49. Dxc5 med idén 49. – Dxc5 50. Td8† Df8 (50. – Le8?? 51. Lg6) Lh7† och tack vare bondemajoriteten på damflygeln skulle vit ha goda vinstchanser. Hela kombinationen faller emellertid ihop redan i det första draget. Efter 49. – La2†! får svarts kung ett flyktfält på f7 och sedan är vinsten en ren tekniksak för Karpov.

49. – Df8??

Säkert ett av de grövsta feldragen under Karpovs karriär! Mycket kamp återstår efter 49. – De8.

50. Lh7† uppgivet.

Det var som sagt första gången i schackhistorien som en kvinnlig spelare lyckades matchbesegra en världsmästare. – men sådana matcher har ju inte precis varit vardagsmat. Även om Judit Polgár hade mycket tur i vissa partier är naturligtvis segern ytterst meriterande för henne.

Kim Nygren vann i Örebro

Degerforsjunioren Kim Nygren vann med 7 poäng av 8 möjliga årets upplaga av snabbschackturneringen Jacob Ekelunds Minne i Örebro närmast före Lars Madebrink, Karlskoga SK 6½ och överraskande trean Yasser Nassif, Y/U Balkan, Örebro 6.

"Kanoner" som Curt Gruvæus, Örebro SS, Robert Åström, SS Luleå, Robert Bator, SK Rockaden och Bengt Lindberg, Solna SS fick nöja sig med femte respektive sjunde, åttonde och nionde plats i det 48 man starka startfältet. Men så var också tidshandikappen de gamla vanliga, dvs stenhårda. Högrankade spelare hade som minst bara tre minuters betänketid mot motståndarnas 27.

Öppna Mälardalsmästerskapet i blixt kvällen före vanns däremot överlägset av Robert Åström, SS Luleå med 17½ poäng före Anders Eriksson, Västerås ÖSK 14½. Den senare blev i kraft av bostadsort och klubbtillhörighet formellt Mälardalsmästare. Trea var Staffan Zetterberg, Avesta SS 14 och fyra Kim Nygren, Degerfors SS 13½.

Örebro SS' schackvecka återuppstod samtidigt, trots den lokala skolans förlängda vårtermin, nu i komprimerat skick med sju ronder på fyra dagar. Detta föreföll att uppskattas av de 24 deltagarna. De främsta:

Klass I/II: 1) Mehdi Asadpour, Örebro SS 5 (av 7), 2) Erik Carlsson, Örebro SS 4½, 3) Ingemar Gustafsson, Falköpings SS 4½.

Klass II/III: 1) Jonas Tunviken, Fagersta SS 6½, 2) Johan Bryngelsson, Örebro SS 5, 3) Esko Kallio, Finspångs SK 4.

Klass III: 1) Göran Lindhé, Örebro SS 5½, 2) Roger Bodin, Örebro SS 5½, 3) Niklas Johannesson, Örebro SS 5.

Skönhetspriset tillföll Åke Karlsson, Skövde SS för dennes överdådiga vinstparti mot Joakim Andersson, Solna SS i klass I/II.

Björn Widén

Tredelat i Dortmund

En av årets starkaste turneringar (kategori XVIII) spelades mitt i högsommaren i Dortmund, där segern delades av Vladimir Kramnik, Ryssland, Michael Adams, England och Peter Svidler, Ryssland med 6/9. Nyblivne VM-utmanaren Aleksej Sjirov, Spanien, misslyckades och blev sist. Partier i nästa nummer!

■ I sin fjärde artikel om regelfrågor och regeltolkningar tar IA Hakon Persson upp den omskrivna matchen Jönköpings SS – Lessebo/Kosta tidigare i år. Han anser att Jönköping, inte Lessebo/Kosta, borde ha tilldömts segern.

VAD SÄGER REGLERNA? (IV)

"En spelare ska förlora partiet, om han anländer till schackbrädet mer än en timma efter utsatt tid för början av spelperioden (såvida inte tävlingens regler specificerar eller domaren bestämmer annorlunda)". (FIDE:s Schackregler § 6.6).

Då jag behandlade denna regel i TfS 4/98 utelämnade jag vissa aspekter, eftersom jag fann dem självklara. Ett aktuellt fall från den gångna säsongens seriespel har dock tydliggjort att så ej är fallet (se vidare nedan), varför jag funnit anledning att redan nu återkomma till denna paragraf.

För det första är det viktigt att komma ihåg att det faktum att en spelare anländer mer än en timme (30 minuter i Allsvenskan 1997/98) efter utsatt speltid inte automatiskt betyder att partiet har förlorats. Domaren måste nämligen först avgöra om force majeure föreligger.

För Allsvenskan 1997/98 har en precisering gjorts i det här avseendet (se även nedan):

"Force majeure för individuell spelare kan i princip inte komma i fråga, sett mot bakgrund av reglerna om definitiv laguppställning innan matchstart mm. I sällsynta fall torde kunna uppstå sådana omständigheter utanför den enskilde pelarens egen kontroll som kan anses utgöra force majeur. Därvid förutsätts att information inte gått att lämna eller förmedla till lagledaren. Domarens och AK:s prövning av force majeure för enskild spelare skall dock vara synnerligen restriktiv".

Om inget giltigt förfall föreligger skall spelaren naturligtvis ges en nolla i prokollet. På den punkten råder ingen som helst tvekan. Men förvånande nog är det nu som de riktiga problemen uppstår, åtminstone i de allsvenska serierna. Anledningen är att många anser att en för sent anländande spelare har lämnat walk over, eftersom inget parti har spelats. Denna uppfattning har dock inget som helst stöd i FIDE:s Spelregler.

Låt oss jämföra de båda protokollen **1. e4** (=) **½–½** och **1. e4 1–0**; båda undertecknade av båda spelarna. Eftersom det förstnämnda accepteras som ett spelat parti, måste också det andra räknas som ett sådant (se Förord till FIDE:s Schackregler).

Detta synsätt har uppenbarligen legat till grund vid utformandet av den inledningsvis återgivna paragrafen. Lägg speciellt märke till det viktiga ordet "anländer". Det är följaktligen först då en spelare uteblir helt och hållet som det kan bli aktuellt att tala om walk over.

Så till matchen Jönköpings SS – Lessebo/Kosta Alliansen i division II:5, den 8 februari 1998.

I denna match infann sig hemmalagets andrabordsspelare i spellokalen först cirka 45 minuter efter utsatt tid för matchstart. I enlighet med de regler som gällde under den gångna säsongen förklarades andrabordets parti vunnet av spelaren från Lessebo/Kosta. Övriga sju partier vanns av hemmalaget med 5–2, vilket gjorde att slutresultatet skrevs 5–3.

Efter matchens slut lämnade Lessebo/Kosta in en protest, i vilken man yrkade på att förklaras som segrare med 7½–½. Motiveringen var att eftersom Jönköpings SS lämnat w o på bord 2, så hade hemmalagets spelare på borden 3–8 suttit för långt ner i laget.

Allsvenska kommittén (AK) biföll protesten den 12 februari, med hänvisning till tävlingsbestämmelserna samt fyra förtydliganden. Det första av dessa förtydliganden löd:

"Ursprunget till de till synes hårda reglerna är att innan denna bestämmelse fanns, förekom det alltför ofta att lag med vakans vid matchstart påstod att spelaren skulle komma. Detta trots att denne oftast långt före matchstart lämnat återbud. På så sätt behövde inte laget flyttas upp, utan man tog en w o för att i stället behålla övriga bord med ordinarie spelare."

I det tredje förtydligandet står det bl a:

"Det enda som kan upphäva w o-situationen är force majeure vars praxis är trafiko-

lycka, naturhinder eller svår sjukdom som inträffat plötsligt."

Fyra dagar senare överklagade Jönköpings SS AK:s beslut till centralstyrelsen. Den 26 februari fastställdes AK:s beslut av centralstyrelsens arbetsutskott (AU) med följande motivering:

"AU finner – efter ingående prövning av ärendet – att de allsvenska tävlingsbestämmelserna i dess p 14 icke följts av Jönköpings SS, vilket har lett till det fastställda resultatet."

I en skrivelse till centralstyrelsen, daterad den 15 maj, har Jönköpings SS lämnat sina slutkommentarer till det ovan relaterade beslutet. I skrivelsen återfinns bl a följande stycke:

"Jo, Sveriges Schackförbund/AU väljer att begå, i varje fall som vi ser det, rena justitiemordet på Jönköpings Schacksällskap. Motiveringen till domen (att tävlingsbestämmelserna i dess p 14 icke följts) ger vi inte mycket för, då beslutet helt tycks vara baserat på syndromet "har vi sagt att det skall vara så, så skall det också vara så"."

Personligen håller jag naturligtvis fullständigt med Jönköpings SS, ty AK:s beslut står i strid med såväl FIDE:s Schackregler som Allsvenska kommitténs egna bestämmelser. Dessutom säger sunda förnuftet att beslutet är orimligt.

Om det nu är helt OK att en, flera eller till och med samtliga lagets spelare kommer 30 minuter för sent, så kan det knappast vara rimligt att ett lag bestraffas med förlust på sju bord när en spelare anländer 45 minuter för sent. I extremfallet skulle detta tolkningssätt betyda att ingenting händer om förstabordsspelaren kommer 30 minuter för sent, men att laget direkt förlorar med 8–0 om han infinner sig en sekund senare.

Hade AK:s ledamöter gjort detta tankeexperiment den 12 februari, borde de ha insett att de måste ha missat innebörden av någon regel eller bestämmelse.

De tre meningar i p 14 som AK har baserat sitt beslut på har följande lydelse:

"Om spelare i ett lag inte finns på plats när laguppställningen upprättas, skall lagledaren **antingen** räkna med att den felande spelaren skall anlända och sålunda ta med honom/henne i laguppställningen **eller** anpassa laget med uteslutande av aktuell spelare, vilket kan innebära insättande av reserv i laget eller WO vid det sista bordet. Om spelare uteblir skall de spelare som sitter vid bord närmast under flyttas upp, så att WO lämnas vid de sista borden. Vid felplacering förlorar för lågt placerad spelare eventuell poäng."

I den aktuella matchen är det ett obestridligt faktum att Jönköpings SS till fullo följde gällande bestämmelser. Att spelaren kom för sent är naturligtvis **inte** detsamma som att han uteblev. Därmed finns det varken anledning eller några som helst möjligheter att med stöd av AK:s bestämmelser för den gångna säsongen beröva hemmalaget de poäng som man erövrade på borden 3–8.

I enlighet med bestämmelserna för Allsvenskan 19987/98 måste därför slutresultatet i matchen Jönköpings SS – Lessebo/Kosta Alliansen fastställas till 5–3.

Hakon Persson

Fotnot: Tidigare artiklar i serien "Vad säger reglerna?" har varit publicerade i TfS 6/97, 7/97 och 4/98.

Europacupen

Tre svenska lag är inlottade i den 14:e upplagan av Europacupen för klubblag. Denna arrangeras liksom tidigare i sju delfinaler, fördelade enligt följande:

Grupp 1: I Narva, Estland 11–13 september (med bl a Hellir, Reykjavik och Oslo SS).

Grupp 2: I Luxemburg 11–13 september med Slough, England, Eupen-Kelmis, Belgien, SK Rockaden, Stockholm, Helsingfors SK, Finland, Gambit Bonnevoie, Luxemburg, Genève, Schweiz, Beer Sheva, Israel samt ett ryskt lag.

Grupp 3: I Holland 18–20 september (med bl a Gistrup, Danmark).

Grupp 4: I Gorzow, Polen 11–13 september med Stilon Gorzow, Polen, North Belfast, Irland, Mravince-Dalmacijacement, Kroatien, Pärnu, Estland, Rishon Lezion, Israel, Sollentuna SK, Margiris Kaunas, Litauen och Lustige Vrijpoen Leuven, Belgien.

Grupp 5: I Bratislava, Slovakien 18–20 september med Radonja Bojovic, Jugoslavien, SS Manhem, Polonia PKO BP, Polen, Randaberg SK, Norge, Sparkasse Fürstenfeld, Österrike, OAA Iraklio, Grekland, Solvan Bratislava, Slovakien och Barbican, England.

Grupp 6: I Slovenien 16–18 oktober.

Grupp 7: I Jugoslavien 16–18 oktober.

Final: 26–30 november i Azov, Ryssland.

FYRDELAD SEGER I AVESTA OPEN MÅNGA ÖVERRASKANDE RESULTAT

■ 1998 års upplaga av Avesta Open blev den jämnaste i tävlingens 15-åriga historia med inte mindre än fyra spelare som delade förstaplatsen. I kvartetten ingick Thomas Ernst, Farsta SK, Robert Åström, SS Luleå, Bengt Lindberg, Solna SS och Göran Rörvall, Hedemora SS.

Deltagarantalet blev inte riktigt så stort som man hoppats – "endast" 48 spelare kom till start med Robert Åström, Thomas Ernst, Ari Ziegler, SS Manhem och Bengt Lindberg som de högst rankade. Många överraskande resultat noterades och ingen av dessa fyra klarade sig utan förlust. Den ende som undgick nederlag var Bo Wiker, Avesta SS, som gjorde sin bästa turnering på många år med bl a remier mot Ernst, Ziegler och Lindberg.

Inför åttonde och sista ronden ledde Ernst ensam på 6 poäng, tätt följd av Ziegler, som låg en halva efter, samt en klunga spelare med 5 poäng, däribland Åström och Lindberg. Den förre hade tidigare i turneringen sensationellt förlorat mot Sören Gutén, Borlänge SK som då presterade något av sitt livs parti.

Ernst ställdes i slutomgången mot Åström medan Ziegler mötte Lindberg.

I det första partiet blev positionerna tidigt ganska låsta, men med vissa genombrottsmöjligheter för Åström. Han lyckades också efter tålmodigt manövrerande bryta sig in på motståndarens damflygel och vann sedan relativt enkelt – se nedan.

Detta innebar att Ziegler hade chansen att bli ensam segrare i turneringen via vinst mot Lindberg. Den sistnämnde var dock aldrig i förlustfara utan fick ganska tidigt det något bättre spelet. Han förstärkte sedan sina positioner och strax före tidskontrollen avgjorde han med en vinnande kombination – se nedan.

Av övriga 5-poängare var Göran Rörvall ensam om att vinna. Han har de senaste åren tävlat mycket sparsamt men nu visade han att de "gamla" mästartakterna finns kvar.

Ytterligare tre spelare hade möjlighet att dela förstaplatsen, nämligen Bo Wiker samt Niklas Johansson, Ervalla SS och Kristian Evertsson, Örebro SS. Av dessa var Johansson – som mötte Wiker – ytterst nära att lyckas, men ett förbiseende i vunnen ställning gav Wiker tillfälle att offra till sig remischackar.

Resultat: 1) Thomas Ernst, Farsta SK 6 (av 8), 2) Robert Åström, SS Luleå 6, 3) Bengt Lindberg, Solna SS 6, 4) Göran Rörvall, Hedemora SS, 6, 5) Ari Ziegler, SS Manhem 5½, 6) Bo Wiker, Avesta SS 5½, 7) Niklas Johansson, Ervalla SS 5½, 8) Kristian Evertsson, Örebro SS 5½, 9) Sören Gutén, Borlänge SK 5, 10) Staffan Zetterberg, Avesta SS 5, 11) Kim Nygren, Degerfors SS 5, 12) Åke Hellström, Sandvikens SK 5, 13) Peter Korning, Hedemora SS 5.

Några partier, med start i rond 8:

SLAVISKT FÖRSVAR (D 11)

Robert Åström	**Thomas Ernst**
SS Luleå	Farsta SK

1. Sf3 Sf6 2. c4 c6 3. d4 d5 4. Dc2 g6 5. Lf4 Lf5 6. Db3 Db6 7. Sbd2 Dxb3

Thomas väljer ett tidigt dambyte – remi räcker för minst delad turneringsseger.

8. axb3 Sbd7 9. h3 h6

Spelarna vill behålla sina aktiva löpare.

10. e3 Lg7 11. Le2 0–0 12. 0–0 a6 13. Tfc1 Tac8 14. Lh2 Se4 15. g4 Sxd2 16. Sxd2 Le6

Löparen tvingas retirera.

17. c5

Därmed kan positionerna tyckas helt låsta. Vit har dock terrängfördel kombinerat med taktiska genombrottschanser på damflygeln.

17. – Sf6 18. b4 Tcd8 19. Kg2 Lc8 20. Ld3 Sd7

Svart vill genomföra det befriande e7–e5.

21. Lc7 Tde8 22. f4

Blockerar fältet e5.

22. – f5 23. h4 Sf6 24. g5 Sg4 25. Te1 h5 26. Kf3 Tf7 27. Lb6 Kh7

En mer aktiv fortsättning var 27. – e5!?. Det kan följa 28. dxe5 Lxe5 29. fxe5 Sxe5† 30. Ke2 f4 följt av t ex Lc8–g4, och svart verkar ha god kompensation för det offrade materialet.

28. Ke2 e6 29. Sf3 Kg8 30. Ta3 Td7 31. La7 Kf7 32. Lb8

Vit förstärker sakta sin ställning...

32. – Ke7 33. Tea1 Kd8 34. Sd2 Ke7

... medan svart saknar vettiga drag och endast kan avvakta.

35. Sb3 Kf7 36. Sa5 Lf8 37. Tc3 Le7 38. Sb3 Ld8 39. Sd2 Le7 40. Sf3 Lf8

Därmed är tidskontrollen avklarad. Svart är helt utan vinstchanser och kan bara vänta. Vit har terrängfördel och fina möjligheter att manövrera sina pjäser. En tänkbar plan kan se ut så här:

1) Byta svartfältslöparen mot svarts dito;

2) ta bort svarts springare på g4 med vitfältslöparen;

d) placera den egna springaren på e5 och på sikt öppna damflygeln för tornen.

41. Te1 Ke7 42. Kf1 Kf7 43. Kg2 Lg7 44. Kg3 Ted8 45. Lf1

Vit avvaktar tålmodigt rätt läge.

45. – Th8 46. Ld6 Lf8 47. Lxf8 Kxf8

48. b5!

Ett avgörande genombrott.

48. – axb5

Alternativet 48. – cxb5 innebär ingen förbättring eftersom vit via c5–c6 tränger in på c-linjen med sina torn.

49. Ta3 Ke7 50. Lh3 Kd8 51. Lxg4 hxg4 52. Se5

Och vit har en positionellt vunnen ställning.

52. – Tg7 53. Ta8 Kc7 54. Tea1 Thh7 55. b3 Th8 56. Th1 Th5 57. Th2 Tg8

Svart är i det närmaste i dragtvång.

58. Sf7 Tf8 59. Sd6 Tfh8 60. Tha2 Ld7

Inte 60. – Txh4 61. Txc8† och vit vinner.

61. T2a7

Behåller greppet om åttonde raden.

61. – Txa8 62. Txa8 Th7 63. Tg8 b6 64. Txg6

Och vit står på vinst.

64. – bxc5 65. dxc5 Kd8 66. Th6 Tg7 67. Th8† Ke7 68. h5 e5 69. h6 exf4† 70. exf4 Tg6 71. h7 Tg7 72. Te8†! Lxe8 73. h8D uppgivet.

NIMZOINDISKT FÖRSVAR (E 42)

Ari Ziegler	**Bengt Lindberg**
SS Manhem	Solna SS

1. d4 Sf6 2. c4 e6 3. Sc3 Lb4 4. e3 c5 5. Se2 cxd4 6. exd4 0–0 7. a3 Le7

Svart vill behålla löparparet.

8. d5 exd5 9. cxd5 Lc5 10. b4 Lb6 11. h3 a6 12. g3 d6 13. Lg2 Sbd7 14. 0–0 Se5

En stark springarposition, som framtvingar det försvagande f2–f4.

15. Sd4 Ld7 16. Sce2

Vit har problem med att hitta vettiga rutor för sina pjäser...

16. – Tc8 17. Kh1 Te8

... medan svart gör naturliga drag och successivt kommer bättre.

18. Ta2 Tc4 19. f4 Sg6 20. Dd3 Dc8

Svart vinner forcerat bonde på grund av dubbelhotet mot h3 och d4 (21. – Lxd4 22. Sxd4 Txc1).

21. f5 Lxd4 22. fxg6 hxg6 23. g4 La7 24. Lf4 Se4 25. Lxe4 Tcxe4

Med bonde över och ett dominerande löparpar står svart naturligtvis på vinst.

26. Tc2 Dd8 27. Sc3 Te1 28. Txe1 Txe1† 29. Kg2 Db6

Utnyttjar effektivt dominansen på diagonalen a7–g1.

30. Lh2

30. – f5!

Inledningen till en avgörande kombination.

31. Dg3 Tg1†! 32. Lxg1 Dxg1† 33. Kf3 Df1† 34. Tf2 fxg4† 35. hxg4 Lxf2 36. Dxf2 Lxg4†

Poängen med 30. – f5.
37. Ke3 Dc1† 38. Dd2 Dxa3 39. Dd4 Lf5 40. Kf2 Db2† 41. Kg3 Dc2 42. uppgivet.

Från rond 4:

JUGOSLAVISKT FÖRSVAR (B 08)

Bengt Lindberg	**Göran Rörvall**
Solna SS	Hedemora SS

1. e4 d6 2. d4 Sf6 3. Sc3 g6 4. Sf3 Lg7 5. Le2 0–0 6. 0–0 Lg4 7. Le3 Sc6 8. d5 Sb8 9. Sd4 Lxe2 10. Dxe2 c5 11. Sb3 a6 12. a4 Sbd7 13. a5

Blockerar svarts möjligheter på damflygeln.
13. – Dc7 14. Tfd1 Tad8 15. Sd2 e6 (!)

Vit hotade, via Sd2–c4, att skaffa sig ett positionellt grepp om centrum. Svart var därför tvingad att snabbt söka motspel.
16. dxe6 fxe6 17. Sc4 Sb8

Springaren ska till d4.
18. Lf4 Se8 19. Lg5 Lf6 20. Lxf6 Sxf6 21. Txd6 Txd6 22. Sxd6

22. – Sc6!

Springaren måste aktiveras. Bonden kan tas tillbaka senare.
23. e5 Sd4 24. Dd1 Sd7 25. Sce4 Sxe5 26. c3 Sf5 27. Sxf5 gxf5

Tvunget, då 27. – exf5 föll på 28. Dd5†.
28. Dd6 Dxd6 29. Sxd6 Sd3 30. Sc4 e5 31. Td1 e4 32. f3 Tf6 33. g3 Te6 34. Kf1 Th6 35. Td2 Kf7 36. fxe4 fxe4 37. Te2 Ke6!

Kungen ska till damflygeln. Om vit slår på e4 faller bonden på h2 och svarts torn kommer in på andra raden.
38. Kg2 Kd5 39. b3 Te6 40. h3 Kc6 41. Sd2 e3 42. Sf3 Sc1 43. Tb2 e2 44. Se1 Te3 45. Tc2 Sxb3

Det gick inte att undvika bondeförlust.
46. Kf2 Te6 47. Txe2 Tf6†

Tornen ska naturligtvis hållas kvar på brädet.
48. Sf3 Sxa5 49. g4 Sc4 50. g5 Td6 51. h4

Vits sista chans är att rusa med sina bönder på kungsflygeln.
51. – a5 52. h5 a4 53. g6 hxg6 54. h6 Td8 55. h7 a3 56. Sg5 Th8 57. Ke1 Sb2!

Inledningen till en elegant avslutning.
58. Kd2 a2 59. Te1

59. – Sd1!

Poängen med 57. – Sb2.
60. Txd1 Td8† 61. Ke2 Txd1 62. h8D a1D 63. Sf3 Kb6

Svarts kung har en fristad på a7.
64. Df6† Ka7 65. De5 Td7 66. Dxc5† b6

Och vit har slut på schackarna.
67. Dc6 Dd1† 68. Kf2 Tf7 69. Kg3 Dxf3†

Enklast – bondeslutspelet är lätträknat.
70. Dxf3 Txf3† 71. Kxf3 Ka6 72. uppgivet.

Avslutningsvis en minityr från rond 5, då Rörvall fick bita i det sura äpplet mot klubbkamraten Göran Seger:

SICILIANSKT PARTI (B 90)

Göran Seger	**Göran Rörvall**
Hedemora SS	Hedemora SS

1. e4 c5 2. Sf3 d6 3. d4 cxd4 4. Sxd4 Sf6 5. Sc3 a6 6. Lc4 e6 7. Lb3 b5 8. De2 Lb7 9. Lg5 Da5 (?) 10. Lxf6 gxf6 11. Dh5!

Och partiet är i praktiken redan avgjort. Svarts bräckliga kungsställning går inte att försvara.
11. – d5 12. Sxe6 Lb4 13. 0–0 Lxc3 14. bxc3 Sd7 15. exd5 Se5 16. Sc5 Lc8 17. d6 Dxc3 18. Se4 Dd4 19. Sxf6† Kd8 20. Dg5 h6 21. Dg7 Te8 22. Sxe8 Kxe8 23. Tfe1 uppgivet.

Staffan Zetterberg

TIGER VANN LIMHAMN OPEN DRAMATISK SLUTROND AVGJORDE

■ I öppna turneringar kan sista ronden ibland bli rätt avslagen eftersom hägrande prispengar har en viss förmåga att påverka kampviljan. Så var dock inte fallet i årets Limhamn Open, där Tiger Hillarp Persson, Åstorps SS till slut stod som ensam förstapristagare.

Segern – för övrigt Tigers första stora framgång på länge – satt dock långt inne och inför slutronden låg fem spelare jämsides på 5 poäng: Tiger, Johan Hellsten och Stellan Brynell, båda Limhamns SK, Samir Lejlić, Växjö SK samt Marek Oliwa, FBK Balkan.

Ett tag tycktes Hellsten dra det längsta strået sedan han i tidsnöden vunnit pjäs mot Lejlić. Tiger hade i det läget offrat torn för två pjäser mot Oliwa och det verkade tveksamt om ett par bönder gav tillräcklig kompensation.

På toppbordet golvades Brynell av Jesper Hall, Åstorps SS, som emellertid hade spelat en remi för mycket för att själv kunna vara med i slutdiskussionen.

Tiger hade, visade det sig efter hand, bedömt sina chanser korrekt och till sist spelade han hem vinsten mot Oliwa. Under tiden hade Hellsten krånglat till det för sig och en storartat kämpande Lejlić lyckades trots det materiella underläget greja en halv poäng under de allra sista sekunderna av speltiden.

Tiger Hillarp Persson – rankad som femma – genomförde liksom Hellsten och Hall tävlingen utan nederlag. Han hade nöjet att besegra bl a topprankade stormästaren Jonny Hector, Limhamns SK i ett rafflande parti, som båda gjorde sitt yttersta för att vinna. Med sju sekunder kvar av betänketiden sydde Tiger ihop ett mattnät – men dessförinnan hade Hector i oklar ställning först försmått en remivändning och därefter missat en avgörande fortsättning...

Årets turnering, den 23:e i ordningen, avverkades traditionsenligt i anslutning till Kristi Himmelfärdsdag. I huvudgruppen startade 72 spelare, däribland ett halvt dussin titelhållare, och i Limhamn Mini Open (öppen för spelare med mindre än 1600 i ranking) ytterligare 37. Totalt 109 deltagare hade gott om utrymme i Mellanhedsskolan.

I fjolårets turnering stod klubbkamraterna Nikola Pajkić och Matej Grujić för ett av de mest underhållande partierna (TfS nr 7/97). Nu möttes de på nytt, med omvända färger, i första ronden. Även den här gången bjöd de på publikfriande vändningar:

Tiger Hillarp Persson. Foto: Bo Plato

TROMPOWSKY (A 45)

Matej Grujić	**Nikola Pajkić**
FBK Balkan	FBK Balkan

1. d4 Sf6 2. Lg5 d5 3. e3 e6 4. Ld3 Sbd7 5. Sd2 c5 6. c3 Le7 7. Sgf3 b6 8. 0–0 a5

Bättre var väl 8. – Lb7/0–0.

9. De2 Lb7 10. Lxf6 Lxf6 11. e4 dxe4 12. Sxe4 0–0 13. Tad1 cxd4 14. cxd4 Le7 15. Se5 Sf6?!

Svart borde nog ha försökt med 15. – Sxe5 16. dxe5 Dd5 med idén 17. f4 Dxa2. Efter t ex 17. Sf6† gxf6 18. Lxh7† Kxh7 19. Dh5† får vit nöja sig med remischackar.

16. Sg5 Dd5 17. f4 Dd6

Frågan är hur vit ska fortsätta efter 17. – Dxd4† 18. Kh1 Dc5. Kanske 19. Sd7!?

18. f5! Ld5 19. fxe6 fxe6

20. Dh5!?

Snyggt – men trots hotet 21. Lxh7† Sxh7 22. Sg6† matt inte det starkaste! Efter 21. Dc2! finns däremot inget försvar. Om t ex 21. – g6 22. Lxg6! hxg6 23. Dxg6† Kh8 24. Sef7† Txf7 25. Sxf7† matt.

20. – Sxh5?

Svart missar paraden 20. – Dxe5!, som efter 21. Lxh7† (21. dxe5? Sxh5 22. Lxh7† Kh8 23. Lg6 Sf4!) Kh8 22. Sf7† Txf7 23. Dxe5 (23. Dxf7? De2!) Kxh7 ger svart tre lätta pjäser för damen och möjlighet att fortsätta kampen.

21. Lxh7† Kh8 23. Sg6† matt.

I rond 2 tappade Tiger Hillarp Persson en halvpoäng mot Bernt Lundgren, Malmö AS samtidigt som Hector och Brynell förlorade mot Oliwa respektive Thomas Johansson, FBK Balkan. Slutet i Brynells parti:

Stellan Brynell
Limhamns SK

Thomas Johansson
FBK Balkan

49. – Tc2? 50. Sh4†! uppgivet.

Det blir som synes matt eller damförlust.

Efter tre ronder var Hall, Hellsten, Lejlić, Oliwa och Thomas Johansson ensamma om att ha full pott. I rond 4 remiserade Hall och Oliwa varvid Hellsten gick loss efter vinst mot Thomas Johansson. Lejlić förlorade mot Tiger i vad som denne betecknade som sitt bästa parti:

SICILIANSKT PARTI (B 95)

Samir Lejlić Växjö SK — **Tiger Hillarp Persson** Åstorps SS

1. e4 c5 2. Sf3 d6 3. d4 cxd4 4. Sxd4 Sf6 5. Sc3 a6 6. Lg5 e6 7. Df3 Sbd7 8. Le2 Da5 9. Ld2 Dc7 10. a4 b6 11. g4 Lb7 12. g5 Se5 13. Dg2 Sfd7 14. Td1 Tc8 15. h4 Sc4 16. Lc1 d5! 17. exd5 Lb4 18. Sc6 Lxc3† 19. bxc3 exd5 20. Sd4 0–0 21. g6 fxg6! 22. Se6 De5 23. Sxf8 Txf8 24. Td4 Te8 25. f4 De7 26. h5 Sc5 27. hxg6 h6 28. f5 Sxa4 29. f6 Dxf6 30. Tf1 De6 31. Df3 Se5

32. Df7† Sxf7 33. gxf7† Kh7 34. fxe8D Dxe8 35. Ld2 Sc5 36. Kd1 Lc6 37. c4 dxc4 38. Lxc4 Lb5 39. Te1 Dh5† 40. Kc1 Lxc4 41. Txc4 Dd5 42. Tf4 Da2 43. Lc3 Sa4 44. Ld4 Da3†45. Kd2 Db4† 46. Ke2 Sc3† 47. Kf3 Sb5 48. Lf2 Dc3† 49. Kg2 Dxc2 50. Te7 Dc6† 51. Kh3 Dc8† 52. Kh2 a5 53. Tff7 Dg4 54. Lg3 Kg8 55. Tf4 Dg6 56. Tfe4 Sd6 57. T4e6 Dh5† 58. Kg2 Sf5 59. Te8† Kh7 60. Le5 De2† 61. Kh3 Df3† 62. uppgivet.

Vit blir matt efter 62. Kh2 Se3.

I rond 5 fortsatte Tiger som nämnts med vinst mot Hector, medan Hall och Hellsten delade poängen på toppbordet. Även i rond 6 blev det remier i täten, mellan Hellsten och Oliwa samt mellan Hillarp Persson och Hall,

och detta ledde fram till den inledningsvis skisserade situationen med fem man i delad ledning inför sista ronden.

Det förtjänar för övrigt att påpekas att det under hela turneringen handlade om "riktiga" remier, alltså inte om några blodfattiga 10-dragare...

Till slut det parti som avgjorde turneringen:

KUNGSINDISKT FÖRSVAR (E 61)

Marek Oliwa — FBK Balkan
Tiger Hillarp Persson — Åstorps SS

1. d4 g6 2. c4 Lg7 3. g3 Sf6 4. Lg2 0–0 5. Sc3 d6 6. e3 c6 7. Sge2 a5 8. b3 Sa6 9. Lb2 Ld7 10. 0–0 Tb8 11. Dd2 b5 12. cxb5 cxb5 13. Sf4 e6 14. e4 b4 15. Sce2 Lb5 16. Tfc1 Te8 17. Sd3 e5 18. dxe5 dxe5 19. Td1 Dxd3 20. Dxd3 Lxd3 21. Txd3 Sc5 22. Td6 Scxe4 23. Tc6 Tbd8 24. Tc2 Lf8 25. Te1 Lc5 26. Lxe4 Sxe4 27. Sc1 Sc3 28. Se2 Se4 29. Sc1

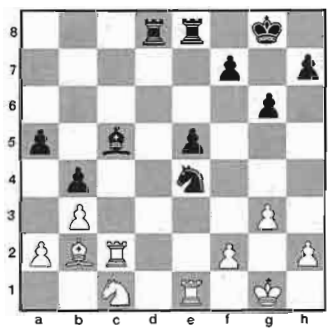

29. – Lxf2†!?

Ett dristigt vinstförsök, som till stor del baseras på svarts e5-bonde. Den begränsar rörelsefriheten för det vita manskapet, vilket blir uppenbart under de närmast följande dragen.

30. Txf2 Sxf2 31. Kxf2 Td2† 32. Te2 Ted8 33. Ke3

Om vit kommit åt bonden på e5 hade situationen varit annorlunda. Men det gör han inte: 33. Lxe5 Txe2† 34. Kxe2 Te8 35. Sd3 f6 osv. Att byta på d2 är förstås uteslutet.

33. – Txe2† 34. Sxe2

Kanske hade 34. Kxe2, med idén att föra springaren i spel via d3 och snarast angripa svarts damflygel, varit bättre. Nu får vit inte sina pjäser i spel och svarts kung kan ostörd utnyttja de vita fälten.

34. – f6 35. Lc1 Tc8 36. Kd3 Kf7 37. Le3 Tc6 38. Lc1 Ke6 39. Ld2 Td6† 40. Ke3 h5 41. h3 Tc6 42. Kd3 Kf5 43. Sc1 Ke6 44. Se2 Kd5 45. Le3 h4! 46. g4 f5 47. gxf5 gxf5 48. Lg5 f4 49. Lxh4 Th6 50. Lf2 Txh3† 51. Kd2 Th2 52. Ke1 Ke4 53. Lb6 Th6 54. Lxa5 Ke3 55. Kf1 f3 56. Sg1 Tc6 57. Sxf3 Kxf3 58. Ke1 e4 och svart vann efter ytterligare några drag.

Resultat: 1) Tiger Hillarp Persson, Åstorps SS 6 (av 7), 2) Johan Hellsten, Limhamns SK 5½, 3) Jesper Hall, Åstorps SS 5½, 4) Samir Lejlić, Växjö SK 5½, 5) Marek Oliwa, FBK Balkan 5, 6) Jonny Hector, Limhamns SK 5, 7) Thomas Johansson, FBK Balkan 5, 8) Stellan Brynell, Limhamns SK 5, 9) Bo Rylander, Uddebo SK 5, 10) Peter Petković, Kirsebergs SK 5, 11) Adnan Abedinov, Kirsebergs SK 5, 12) Joachim Bergré, SS Manhem 4½, 13) Matej Grujić, FBK Balkan 4½, 14) Gunnar Klasén, Rosengårds SK 4½, 15) Tommy Nurmi, Limhamns SK 4½, 16) Johan Andersson, Eksjö SK 4½, 17) Kenneth Wiman, Skövde SS 4½, 18) Bengt Magnusson, Limhamns SK 4½.

Även i Limhamn Mini Open blev slutstriden dramatisk. Ledande Daniel Semcesen, Malmö AS besegrades i sista ronden av Magnus Hallin, Laholms SK, rankad som nummer 21, som efter en inledande förlust vann rubb och stubb och smet förbi på uppploppet.

Resultat: 1) Magnus Hallin, Laholms SK 6 (av 7), 2) Daniel Semcesen, Malmö AS 5½, 3) Yu Ye, Lunds ASK 5½, 4) Olof Karlsson, Hässleholms SK 5, 5) Nils Lavesson, Lunds ASK 5, 6) Martin Mileros, Limhamns SK 5, 7) Carlos Quiroz, Malmö AS 4½, 8) Varoojan Sepanian, Lunds ASK 4½, 9) Martin Tretvold, Limhamns SK 4½, 10) Henrik Andersen, Markaryds SK 4½.

Kamraterna vann i Polen

SK Kamraterna, Göteborg besökte under Kristi Himmelfärdshelgen den polska hamnstaden Szczecin där man utkämpade en match mot därvarande schackklubb.

Efter en spännande kamp stod svenskarna, som var högre rankade på fem av de åtta borden, som segrare med 4½–3½. IM Bengt Svensson visade vägen på toppbordet genom att vinna mot FM Robert Kula.

Övriga ettor togs av Ingvar Andréasson och Lars Madebrink medan Gösta Svensson, Claes-Göran Olausson och Kent Jägerflod spelade remi.

Ungdomssidorna

REDAKTÖR: Mats Eriksson, Pärt-Antons Gata 53, 421 79 Västra Frölunda

FYRA FINALER I SKOLLAG-SM:
2xStockholm, Göteborg och Malmö

■ Två gånger Stockholm, en gång Göteborg och en gång Malmö blev vinnarfacit när Skollag-SM:s finaler avgjordes i Kristi Himmelfärdshelgen. Borås, alltså Västergötland, var spelplats, inte opassande när tre Västgötalag (= Skara) fanns med.

■ GYMNASIET

Sedan Berzeliusskolan, Linköping lämnat återbud fick Katedralskolan, Skara chansen som reserv. Trots detta var det fyra goda lag som gjorde upp i den äldsta klassen. Åsö gymnasium, Stockholm och Rudbeckianska gymnasiet, Västerås besegrade Katedralskolan, Skara respektive Borgarskolan, Malmö med 2½–1½ i första ronden, och i vinnarlagens inbördes möte i andra drog Rudbeckianska det längsta stråket med samma siffror.

Borgarskolan fick dock häng på täten genom att slå Katedralskolan med 3–1, vilket gav följande ställning inför sista ronden: Rudbeckianska 5, Borgarskolan 4½, Åsö 4 och Katedral 2½.

Med ledning och Katedral kvar att möta såg läget ganska ljust ut för västeråsarna, men deras match slutade 2–2 samtidigt som Borgarskolan tvålade till Åsö med hela 3½–½ och gled förbi!

GRÜNFELDINDISKT FÖRSVAR (D 85)

Fredrik Sassenberg	**Henrik Paulsson**
Åsö gymnasium	Borgarskolan
Stockholm	Malmö

1. Sf3 g6 2. c4 Sf6 3. d4 Lg7 4. Sc3 d5 5. cxd5 Sxd5 6. e4 Sxc3 7. bxc3 0–0 8. Le2 c5 9. 0–0 cxd4 10. cxd4 Sc6 11. Le3 b6 12. Tc1 Lb7 13. d5 Sa5 14. Sd4 Tc8 15. Da4 a6 16. Txc8 Lxc8 17. Tc1 Ld7 18. Db4 b5 19. Lf4

Med hotet 20. Lc7. Vit ser ut att dominera brädet, men svart hittar ett sätt att skapa motspel.

19. – e5! 20. dxe6 fxe6 21. Ld6

Ett alternativ var 21. Lc7, men både efter 21. – Df6 (inte 21. – Dc8 22. Tc2 med svårgarderbara hot, ex 22. – Sc6 23. Sxc6 Dxc7 24. Se7† eller 22. – Sc4 23. Lxc4 Dxc7 24. Lxe6†!) 22. Sf3 Sc6 följt av 23. – Sd4 och 21. – Dg5 22. f4 Txf4! tycks svart ha tillfredsställande spel.

21. – Tf7 22. e5? Dg5

Med ett dubbelhot som inte går att gardera. På 23. Dc5 följer 23. – Sb7 24. Dc7 Sxd6 med pjäsvinst.

23. De1 Lxe5 24. Sxb5?

Här måste vit ha tänkt fel. Svart kommer pjäs över och står på vinst.

24. – axb5 25. h4 Df4 26. g3 Df6 27. Lc5 Sc6

Högstadievinnarna från Bäckahagens skola, fr v Stefan Wahlström, Erik Göransson, Johannes Dolk och Fredrik Holmberg. Foto: Olle Eleby.

28. Lxb5 Sd4 29. Le2 Sf5 30. Lb6 Sxh4 31. f4 Ld4† 32. Lxd4 Dxd4† 33. Kh2 Sf5 34. Td1 Db6 35. Td3 Da7 36. Dd2 Le8 37. Lf3 Td7 38. g4 Txd3 39. Dxd3 Df2† 40. uppgivet.

Resultat: 1) Borgarskolan, Malmö 8, 2) Rudbeckianska gymnasiet, Västerås 7, 3) Åsö gymnasium, Stockholm 4½ (2), 4) Katedralskolan, Skara 4½ (1).

Borgarskolans lag bestod av Joel Eklund, Daniel Wakeham, Henrik Paulsson och Martin Tretvold.

■ HÖGSTADIET

Bäckahagens skola, Stockholm och Macleanskolan, Skurup vann båda klara segrar i de båda första ronderna och inför söndagens finalmatch ledde stockholmarna med en halva. Det inbördes mötet slutade 3–1 till Bäckahagen som alltså blev nya svenska mästare.

HOLLÄNDSKT FÖRSVAR (A 84)

Jimmy Larsson	**Fredrik Holmberg**
Teglaskolan	Bäckahagens skola
Skara	Stockholm

1. d4 f5 2. c4 e6 3. Lf4 Sf6 4. a3 h6 5. e3 c6 6. Sc3 d5 7. Sf3 Ld6 8. Lg3 0–0 9. Ld3 Se4 10. Lxd6 Dxd6 11. Se5 Sd7 12. f4 Sxe5 13. fxe5 De7 14. 0–0 Dg5 15. De2 Ld7 16. Lxe4 dxe4 17. b4 De7

Öppningen har gett vit en springare mot en löpare som nog får räknas som dålig, dvs den går på fält av samma färg som de egna bönderna står på. Genom hela partiet lyckas dock inte vit göra något av sin springare, samtidigt som svart undan för undan aktiverar sin för närvarande passiva löpare. Fälten c5 och d6 är tänkbara destinationsorter för springaren.

18. Db2 b5 19. cxb5

Svarts senaste drag försvagar fältet c5 och här såg 19. Sb1 med idén Sb1–d2–b3 starkt ut. Vit behöver inte vara orolig för slag på c4. Med textdraget släpps svarts löpare ut.

19. – cxb5 20. De2 a6 21. g3 Lc6 22. Tfc1 Dd7 23. Db2 g5 24. Se2 Ld5 25. Tc5 Lc4 26. Dd2 Kh7 27. Sc3 Tad8 28. Td1 Db7 29. Tc1 Td7 30. Sd1 Tg8 31. Sb2 Ld5 32. T1c2 Tf7 33. Dc1 Tgg7 34. Tf2 h5 35. Tcc2 Lb3 36. Tc3 Tc7 37. Tc5 Tcf7 38. Tc3 Ld5 39. Tc5 h4

Svarts pjäser rullar så sakteliga framåt. Vits kung skulle stå lite obekvämt på h1, eftersom svarts löpare kan vakna till liv efter f5–f4.

40. Tcc2 hxg3 41. hxg3 Kg6 42. Th2 Th7

Nu har svart två vägar in i den vita ställningen. Framför allt har vit svårt att sätta emot på c-linjen.

43. Kh1 Lb3 44. Txh7 Txh7† 45. Th2 Tc7 46. Dg1 Dc8 47. Tf2

Eller 47. Td2 Tc1 48. Sd1 Dc4 49. De1 (49. Kg2 Lxd1 jämte 50. De2†) Lc2 följt av 50. – Db3 med vinst.

47. – Tc1 48. Tf1 Txf1 49. Dxf1 Dc2 50. Dg2 Dc1† 51. Kh2 Dxe3 52. g4 fxg4 53. Dxg4 Dxd4 54. a4 Dxe5† 55. Kh3 Df5 56. Dxf5† exf5 57. uppgivet.

Resultat: 1) Bäckahagens skola, Stockholm 10, 2) Macleanskolan, Skurup 7½, 3) Teglaskolan, Skara 5, 4) Backens skola, Harmånger 1½.

För Bäckahagens skola spelade Stefan Wahlström, Fredrik Holmberg, Erik Göransson och Johannes Dolk.

■ MELLANSTADIET

I första ronden slutade både matchen mellan Mälarhöjdens skola, Stockholm och Guldhedsskolan, Göteborg samt den mellan Aspuddens skola, Hägersten och Bjursåsskolan, Bjurås 2–2. I andra slog dock Guldhedsskolan Bjursås med 3–1 medan Mälarhöjden bara mäktade med 2½–1½ i Stockholmsderbyt mot Aspudden. Inför slutronden toppade alltså Guldhedsskolan på 5 före Mälarhöjden 4½.

I tredje ronden vann Mälarhöjden med hela 4–0 mot Bjursås. Guldhedsskolan tog ledningen med 3–0 men stod dåligt i det sista partiet. När det hela ändå mynnade ut i remi slutade båda topplagen på 8½ och 5 matchpoäng, men resultaten vid bord 1+2 avgjorde till göteborgarnas fördel.

SPANSKT FYRSPRINGARSPEL (C 48)

Alexander Aiello	**Johanna Strand**
Guldhedsskolan	Aspuddens skola
Göteborg	Hägersten

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Sc3 Sf6 4. Lb5 d6 5. Lxc6† bxc6 6. d4 exd4 7. Dxd4 c5 8. Da4†

Damen borde nog ha backat till e3 med en gång. Nu kan svart utveckla sig med tidvinst.

8. – Ld7 9. Db3 Tb8 10. Dc4 Le6 11. Sd5 c6

Starkt var 11. – Tb4! 12. Sxf6† Dxf6 13. De2 Dg6 med en rejäl fördel för svart. Nu får vit till ett dubbelhot som vinner bonde samtidigt som svarts pjäser tappar i samspel.

12. Sxf6† Dxf6 13. Da6 Ld7 14. Dxa7 Dd8 15. Lg5 Db6 16. Dxb6 Txb6

17. 0–0!?

Ett bondeoffer som låter vit tränga in i svarts ställning med ett torn. Den fria a-bonden växer i styrka.

17. – Txb2 18. Tfb1 Txb1† 19. Txb1 f6 20. Le3

Även 20. Lf4 var spelbart.

20. – Le7 21. Tb8† Ld8 22. Lf4

Efter det naturliga 22. a4 verkar svart hålla ihop ställningen genom 22. – 0–0 23. Lf4 Lc7 24. Tb7 Tb8!.

22. – Ke7 23. a4 Te8 24. Sd2 Kf7?

Ett förbiseende i pressad ställning. 24. – Lc7 25. Tb7 Tc8 26. Sc4 ger stor fördel för vit, men bättre var 25. – Kd8! 26. f3 Kc8 27. Tb1 d5.

25. Lxd6 Le7 26. Txe8 Kxe8 27. Lxe7 Kxe7 28. a5?!

Det var bättre att genast aktivera kungen. Nu blir a-bonden svag, men svart utnyttjar det inte.

28. – Kd8 29. Sc4 Kc7 30. Kf1 Lc8 31. Se3 Kb8?

Nu hinner inte svart både slå a-bonden och gardera sin egen c5-bonde. När vits kung kommer in är loppet kört för svart.

32. Ke2 Ka7 33. Kd3 Ka6 34. Kc4 Kxa5 35. Kxc5 Ka4 36. Kxc6 Kb4 37. Kd6 Kc3 38. Ke7 Kd4 39. Kf7 Kxe4 40. Kxg7 Ke5 41. Kxh7 Lb7 42. c4 Ke6 43. h4 Kf7 44. h5 Lc6 45. g4 Lb7 46. Kh6 Le4 47. g5 Lc6 48. g6† Kg8 49. Sd5 Lxd5 50. cxd5 f5 51. d6 f4 52. d7 uppgivet.

Resultat: 1) Guldhedskolan, Göteborg 8½ (5), 2) Mälarhöjdens skola, Stockholm 8½ (5), 3) Aspuddens skola, Hägersten 4, 4) Bjursåsskolan, Bjursås 3.

I Guldhedskolans lag ingick Markus Frisk, Tomas Sakinis, Alexander Aiello och Martin Nordfeldt.

Lågstadiesegrarna från Fruängens skola, fr v Dan Eriksson, Johan Blommé, Christopher Lissäng, Alexander Angleby och Kristoffer Wadsmo. Foto: Olle Eleby.

■ LÅGSTADIET

I den dubbelrondiga tävlingen för lågstadiet var Fruängens skola, Stockholm sina medtävlare övermäktig. Tvåan, Holmaskolan, Malmö, orkade med 2–2 i första omgången, men i andra vändan segrade stockholmarna med 3½–½ och vann till sist med stor marginal.

Från finalmötet hämtar vi en elegant kombination:

SKOTSKT PARTI (C 45)

Christopher Lissäng	**Antonio Penalta**
Fruängens skola	Holmaskolan
Stockholm	Malmö

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. d4 exd4 4. Sxd4 Sxd4 5. Dxd4 De7 6. Sc3 c5 7. De3 d6 8. Sd5 Dd7? 9. Lb5! Dxb5 10. Sc7† Kd8 11. Sxb5 a6 12. Sc3 Le7 13. Sd5 Sf6 14. Sxe7 Kxe7 15. h3 Te8 16. Dd3 Kf8 17. f3 d5 18. 0–0 dxe4 19. Dd6† Kg8 20. Te1 exf3 21. Txe8† Sxe8 22. Dg3 fxg2 23. Dxg2 Tb8 24. Dg3 Ta8 25. Lh6 g6 26. Te1 Sf6 27. Dg5 Sd7 28. Dd8† Sf8 29. Dxf8† matt.

Resultat: 1) Fruängens skola, Stockholm 19, 2) Holmaskolan, Malmö 13½, 3) Ljungbackenskolan, Götene 11, 4) Bjursåsskolan, Bjursås 4½.

För Fruängen spelade Dan Eriksson, Christopher Lissäng, Kristoffer Wadsmo, Johan Blommé och Alexander Angleby.

Mats Eriksson

Limhamn vann Schackåttan

Limhamns SK upprepade sin fjolårsseger i ungdomsturneringen Schackåttan, som arrangerades i Bara utanför Malmö för femtonde året. På de sju matcherna tappade man endast åtta partipoäng. I år deltog 13 lag från Skåne och Halland. SS Manhem brukar vara en trogen gäst men uteblev den här gången.

Endast tre av de mer än 100 spelarna klarade sig utan poängförlust: Linn Olsson, En Passant, Svedala samt Martin Franzén och Johan Bergquist, båda Limhamns SK.

Resultat: 1) Limhamns SK 48 poäng, 2) Lunds ASK 41½, 3) En Passant 32, 4) Falkenbergs SK 31, 5) Lunds ASK II 30½, 6) Södra Sandby SS/SK Bara Bönder 29, 7) Limhamns SK III 26½, 8) Limhamns SK II 25.

Bordspriserna:

Bord 1: Linn Olsson, En Passant 7 (av 7!).

Bord 2: Robin Johansson, Falkenbergs SK och Drazen Dragisevic, En Passant 6.

Bord 3: Axel Smith, Lunds ASK 6½.

Bord 4: Conny Ko, Limhamns SK 6½.

Bord 5: Anton Nilsson, Lunds ASK och Enver Kazazic, Limhamns SK III 6.

Bord 6: Martin Franzén, Limhamns SK 7 (!).

Bord 7: Henry Xie, Lunds ASK och Shervin Sedighi, Limhamns SK 6.

Bord 8: Johan Bergquist, Limhamns SK 7 (!).

I det uppsatta vandringspriset, som ska erövras fyra gånger, har Limhamns SK och SS Manhem nu vardera tre inteckningar.

LÖSNINGAR TILL SAM LOYDS PROBLEM (SID 359–361)

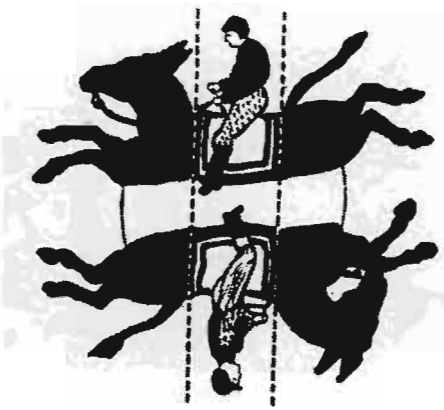

BILD A

BILD B

C) Frågorna om varifrån lejonet kommer och varthän jägaren försvinner är meningslösa. Lösningen ger en helt ny bild där de åtta lejonen är något mindre och de sex jägarna något större än förut.

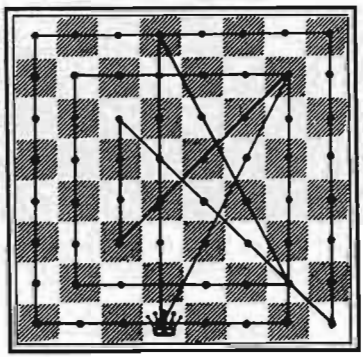

D) Det finns ytterligare lösningar.

E) 1. Dh7! Tc2 2. Dxc2#. 1. – Th2 2. Dxh2#. 1. T- 2. D(xb1)#.

Lösningen är typisk för Loyd: ett långt damdrag, bort från den svarta kungen, som dessutom ger svart ytterligare en schackmöjlighet. Lösningsdraget hotar ingenting och kallas därför *väntedrag*. Ett problem av det här slaget, alltså utan bönder, benämns för övrigt *aristokrat*.

F) 1. bxa8S! Kxg2 2. Sb6 - 3. a8D#.

I 99 fall av 100 förvandlar schackspelaren bönder, som uppnått åttonde raden, till dam, men inom problemschacket förekommer också alla möjliga former av *underförvandling*.

Vits tanke är att göra matt på diagonalen från a8 till h1 men när den svarta kungen lämnar h1 frigörs också löparen på g1 ur sin *fängsling* så att den kan angripa bonden på a7. Vit förvandlar därför till en springare i första draget för att i det andra spela densamma till b6 och på så sätt skydda bonden på a7.

Normalt undviker problemförfattaren slag av pjäser som lösningsdrag (slag av bönder kan accepteras) men det finns som bekant inga "regler" utan undantag. I det här fallet är slaget motiverat av den i förstone lika meningslösa som förbluffande förvandlingen.

Andra drag som man också bör undvika som lösningsdrag är schackar och damförvandlingar. Dessa drag anses, i likhet med slag av pjäser, vara alltför kraftfulla och därmed bryta mot oskrivna "estetiska regler". Under 1800-talet var dock sådana drag fortfarande ganska vanliga.

G) 1. Df1! Lb2 2. Db1 g6 3. Dxb2#. 1. – Lc3/Ld4 2. Dd3 g6 3. Dxc3/Dxd4#. 1. – Le5/Lf6 2. Df5 g6 3. Dxe5/Df6#. 1. – g3 2. Sg6† hxg6 3. Dh3#.

Den här gången handlar det om en duell mellan vit dam och svart löpare. Genom att hota matt på h7 vill vit tvinga svart att spela g6 för att därefter matta på den öppnade diagonalen a1–h8. Men den svarta löparen står säker på a1 och inget av *försöksdragen* 1. Dc2?, 1. Dd3? eller 1. De4? kan fånga in honom. Tack vare *tempodraget* 1. Df1! hamnar svart i *dragtvång* och vit genomför därefter sin grundplan.

H) 1. Lc5! Sxc5 2. Da7 S- 3. Dg1#. 1. – S- 2. Dd7 S- 3. Dd1#.

Också här handlar det om en diagonal. Löparen på g1 är i vägen för vit men genom att offra sig själv på c5 *banar* den väg för den vita damens attack via a7. Vi talar här om *offerbaning*.

Läsarbrev

En liten deckargåta

Inför Svenska cupens regionfinaler 25–26 april tog undertecknad på tisdagen (21/4) kontakt med lagledaren i Vällingby/Hässelby SA och undrade var vi skulle spela på lördagen.

– Oj, sade han, vi har inte fått någon inbjudan.

Förbundskansliet i Norrköping hänvisade till arrangören, som visade sig vara Sollentuna SK, och sade att det var arrangören som skulle skicka ut kallelse.

Vår lagledare erhöll efter att ha tagit kontakt med Sollentuna adress, speltider mm. Men Sollentuna meddelade samtidigt att man hade anlitat Stockholms Schackförbund för utskick till berörda klubbar.

Stockholms SF kunde på förfrågan inte uppge till vem inbjudan hade gått, men såvitt man visste hade alla underrättats.

Att med så kort varsel trumma ihop ett lag visade sig vara omöjligt. Av 15 kontaktade spelare på listan var endast tre redo att ställa upp. På fredagen (24/4) gav lagledaren upp – det gick inte att få ihop ett lag.

Nu kommer gåtan:

Vem är skyldig?

Frågan har aktualitet eftersom startavgiften förmodligen fryser inne och VSS/HSK SA dessutom missade chansen att bli svensk cupmästare.

I tidigare fall har Sveriges Schackförbund hårt bestraffat den som inte anses ha kommit med inbjudan i tid. Vi har t ex "affären" SK Passanten – SK Rockaden, Umeå under den gångna säsongen.

Det finns också ett fall från 1989 då SS Allians, Skänninge inte kunde nås per telefon och brevet med inbjudan inte nådde Allians' lagledare förrän måndagen före speldagen (söndag). Allians kom inte till bortamatchen mot Vällingby SS och tilldömdes på grund av för sen inbjudan segern med 8–0.

I analogi med detta har VSS/HSK SA alltså vunnit kvalgruppen i Sollentuna på grund av för sen inbjudan! Klubben inbjöds för sent till samtliga tre matcher, vilka man då, i konsekvensens namn, måste ha vunnit med 6–0.

Naturligtvis är detta inte sportsligt, så vi föredrog att stryka oss...

Per Söderberg
Vällingby/Hässelby SA

Kortchnoi vann i Sarajevo

Den outtröttlige Viktor Kortchnoi vann i månadsskiftet maj–juni en kategori XV-turnering i Sarajevo. Han förlorade ett parti, mot Kiril Georgiev, men vann sex, ett utomordentligt facit i så hård konkurrens.

Resultat: Viktor Kortchnoi, Schweiz 7/9, Ivan Sokolov, Bosnien-Hercegovina 6½, Jevgenij Barejev, Ryssland och Kiril Georgiev, Bulgarien 5½, Smbat Lputian, Armenien, Predrag Nikolić, Bosnien-Hercegovina och Zdenko Kožul, Kroatien 4, Emir Dizdarević, Bosnien-Herecegovina 3½, Jeroen Piket, Holland 3, Bojan Kurajica, Bosnien-Hercegovina 2.

Studier

Red: Franjo Vrabec
Blåkullagatan 31 C, 254 57 Helsingborg

"Schachmatnij Vestnik" 1993

2935. E Kolesnikov
1 pris
Schachmatnij Vestnik
1993

Remi 4+3=7

2936. P Arestov
2 pris
Schachmatnij Vestnik
1993

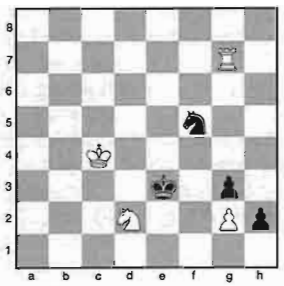

Remi 4+4=8

2937. N Rjabinin
3 pris
Schachmatnij Vestnik
1993

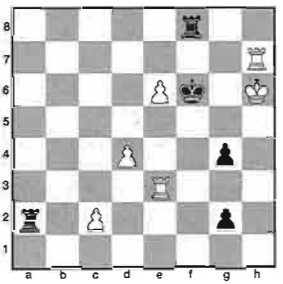

Remi 6+5=11

2938. B Gusev/K Sumbatjan
4 pris
Schachmatnij Vestnik
1993

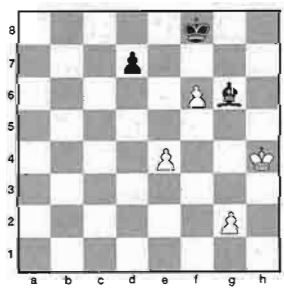

Remi 4+3=7

2939. S Tkachenko
5 pris
Schachmatnij Vestnik
1993

Vinst 5+4=9

2940. S Tkachenko
1 HO
Schachmatnij Vestnik
1993

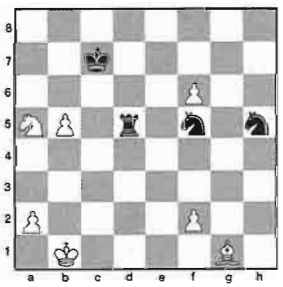

Remi 7+4=11

❑ Här presenterar vi pristagare i turneringen "Schachmatnij Vestnik" 1993.
Domaren A Kuznetsov var, på grund av den mycket höga nivån, rimligtvis tvungen att utdela fem priser.

TRE ORIGINALSTUDIER

2941. Christer Brundin
Halmstad

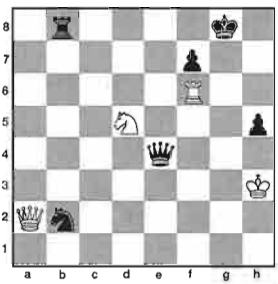

Vinst 4+6=10

2942. Wladimir W Nikitin
Ryssland

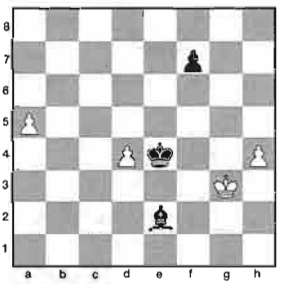

Vinst 4+3=7

2942. Igor Jarmonov
Ukraina

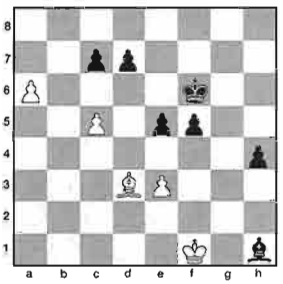

Vinst 5+7=12

❑ Till originalstudierna:

2942. En forcerad lösning och en oväntad förförelse när allt synes vara klart.

2943. Ett nytt försök att rädda ett gammalt alster.

2944. Gamla melodier, visst, men ändå nya noter.

Insändningsfrist för lösningar: 15 november.

Lösningar till 2935–2940

2935 (Kolesnikov). Det är naturligtvis det kända temaexemplet i 6:e WCCT-turneringen:

1. Kf7 Th8 (1. – Ke5 2. e7 Kd5 3. a6 =) **2. e7 Th7† 3. Kf8 Kf6 4. e8S†! Ke5!** (4. – Ke6 5. Sg7† Kd5 6. Kg8 Txg7† 7. Kxg7 h5 8. a6 Kc6 9. Kf7 h4 10. Ke7 h3 11. a7 =) **5. c6!** (5. Sg7? h5 6. a6 h4 7. a7 Th8 ∓; 5. Sd6? Kd5 6. Sf7 Kxc5 7. Kg8 Txf7 8. Kxf7 h5 ∓) **Th8† 6. Ke7 Txe8†! 7. Kd7!!** (Vinner ett tempo. Vit försöker nå remi med hjälp av Réti/Prokes-manöver och får inte slå direkt: 7. Kxe8? Kd6 8. Kd8 Kxc6 9. Kc8 och nu är svart vid draget, i jämförelse med samma ställning i lösningen efter svarts tionde drag) **Kd5** (7. – Th8 8. c7 Th7† 9. Kc6 =) **8. c7 Th8 9. c8D Txc8 10. Kxc8 Kc6 11. Kb8 Kb5 12. Kb7 Kxa5 13. Kc6 h5 14. Kd5** och remi.

2936 (Arestov). **1. Sf1†!** (1. Th7? Kxd2 2. Kd5 Ke3 3. Ke5 Sd4 ∓) **Kf2 2. Txg3!!** (det lockande och till synes naturligare 2. Sxh2? leder till förlust, vilket analyserna från Ken Thompsons databas visar, t ex 2. – Sxg7 3. Sf3 Kxg2 4. Sh4† Kh3 5. Sf3 g2 6. Kd3 Kg3 7. Sg1 Kf2 8. Se2 Sh5 9. Kd2 Kf1 10. Kd1 Sf4 11. Sg3† Kf2 12. Se4† Ke3 osv) **Sd6†!** (Garderar springaren. Om 2. – h1D 3. Tf3† Kxg2 4. Txf5 Dh3 5. Kd4 Dxf5 6. Se3† och remi) **3. Kb3!!** (Förbereder en originell och fantastisk remiställning. Om 3. Kc5? h1D 4. Th3 Dg1 5. Ta3 Kxf1† och vinner, eller 3. Kc3? h1D 4. Td3 Se4† och vinner) **h1D 4. Th3 Dg1** (4. – Dxf1 5. Tf3† =; 4. – Dg2 5. Th2 =) **5. Tc3! Ke2** (5. – Kxf1 6. Tc1† =; 5. – Kxg2 6. Tg3† =; 5. – Dxf1 6. Tf3† =; 5. – Dxg2 6. Tc2† =) **6. Sg3† Kd2 7. Tc2† Ke3** (7. – Kd1 8. Tc1† Kxc1 9. Se2† =) **8. Tc3† Kf2 9. Sf1! Dh1 10. Th3 Dg1 11. Tc3 Se4 12. Tc2† Ke1 13. Tc1† Kf2 14. Tc2†** och evig schack.

En fantastisk studie.

2937 (Rjabinin). **1. e7** (1. Tf7†? Txf7 2. exf7 Ta8 3. Te8 Kxf7 4. Te1 Th8† 5. Kg5 Th1 ∓) **Tg8 2. d5!** (hotar 3. Te6† Kf5 4. Tf7† matt) **Ta6 3. Te1 g1D 4. Txg1 Ta3 5. c3!** (5. Th1? Th3† 6. Txh3 gxh3 7. Kh5 h2 8. e8S† Ke5 9. Te7† Kd4 10. Te1 Tg1 ∓) **Txc3 6. Tf1† Tf3 7. Txf3† gxf3 8. d6 f2 9. d7 f1D 10. e8S†! Ke6 11. d8S†! Kd5 12. Td7† Kc5 13. Tc7† Kb6 14. Tb7† Ka6** (nu är det dags för ett ofullständigt Mhedruli-tema) **15. Sc7† Ka5 16. Sc6† Ka4 17. Tb4† Ka3 18. Sb5† Ka2 19. Sc3† Ka1 20. Tb1† Dxb1 21. Sxb1** och remi.

Synintrycket är fint men !!-drag saknas.

2938 (Gusev/Sumbatjan). **1. e5 Kg8!** (Här pågår hela tiden olika motiv med dragtvång. Svart kan inte vinna direkt, varken med 1. – Lc2 2. Kg5 Kf7 3. Kh6 Lb3 4. g4 Ld1 5. g5 Lc2

(forts på sid 415)

Problem

Bidrag och lösningar till Lennart Larsson
Häradsvägen 10 B, S-443 31 Lerum

15716. Zoltan Labai
Velky Kyr

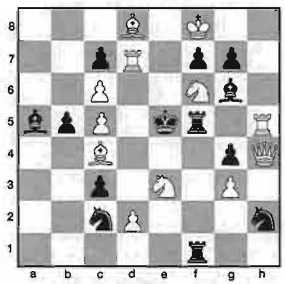

Matt i 2 drag

15717. A & B Byljevskij
Uljanovsk

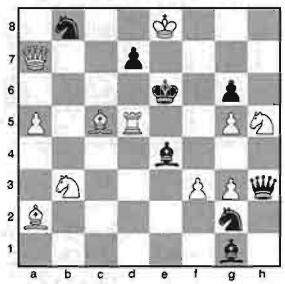

Matt i 2 drag

15718. György Bakcsi
Budapest

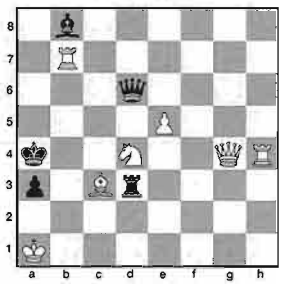

Matt i 2 drag

15719. Efren Petite
Oviedo

Matt i 2 drag

15720. Leonid Makaronez
Haifa

Matt i 3 drag

15721. Rolf Uppström
Göteborg

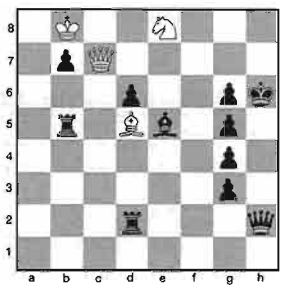

Matt i 3 drag

15722. Lars Larsen
Sönderborg

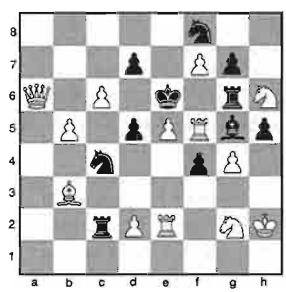

Matt i 3 drag

15723. Christer Jonsson
Skärholmen

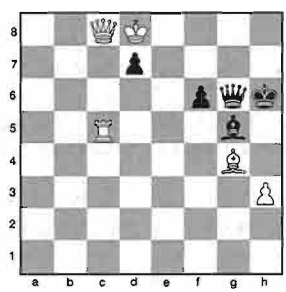

Hjälpmatt i 2 drag.
b) v Bh3 borttages.

15724. Ove Knutsson
Göteborg

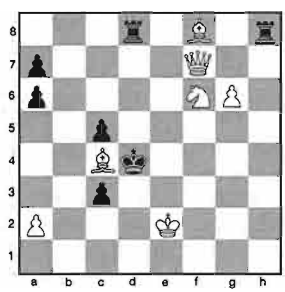

Hjälppatt i 4 drag

Lösningsfrist 15 oktober.

I hjälpuppgifterna 15723 och 15724 börjar svart varefter parterna samverkar mot de uppställda målen.

Rättelse. Uppgift 15712 av O Knutsson i TfS nr 5/1998 skall ha en vit Bd3.

TfS gratulerar Hilding Fröberg, Haninge, som den 4 augusti fyllde 80 år. Mera om jubilaren och hans problem i ett kommande häfte.

Ny problembok

Harakiri har Alexander Hildebrand satt som rubrik på en samling 149 utvalda, av honom själv komponerade självmattsproblem, utgiven på eget förlag och tryckt på Springarens Offset Uppsala 1998.

Den smakfullt utformade boken har omslag och vinjetter tecknade av Cari Hildebrand. För layout och utskrift svarar Anders Uddgren.

Harakiri, bokens smått kufiska titel, förmodas syfta på de vita figurernas resoluta självmord på sin kung. Den 500 år (!) gamla problemformen förutsätter ju att vit i lösningen spelar så att svart, mot sin vilja, tvingas matta den vita kungen.

Texten inleds med korta data ur A Hildebrands liv, varefter följer hans egen introduktion, med tankeväckande reflektioner om självmattsproblemets egenart. Vidare förordar Anders Uddgren i en intressant artikel självmattens modernisering, förslagsvis genom kombination med nutida fantasischackformer av olika slag.

A Hildebrand, mest känd som Sveriges främste studiekomponist, har som de flesta problemintresserade torde känna till en mångsidig problemproduktion bakom sig med bl a drygt 250 självmattsuppgifter, komponerade under en tidrymd av cirka 60 år.

De för den föreliggande volymen utvalda problemen har ordnats efter sin särart och sitt tematiska innehåll. Detta synes vara ett föredömligt och instruktivt sätt att sammanställa en problemsamling av detta slag.

Början görs med miniatyrer följt av dragplikt (Fata Morgana), traditionellt, modernt, kontraväxling och slutligen asymmetri. Varje avsnitt är försett med en kommenterande ingress vartill kommer att samtliga problem åtföljs av kortfattade noter av författaren eller Anders Uddgren. Flera av problemen, värda att ingående studeras, har belönats med utmärkelser i internationella turneringar.

I introduktionen framhålles:

– Syftet med denna samling är inte enbart att presentera mina egna skapelser. Den är utformad för att väcka intresse för självmatten. Förhoppningvis kan den värva nya anhängare, samt bli till hjälp och vägledning för blivande självmattskomponister.

Beställningar av boken sker enklast genom inbetalning av 100:– till A Hildebrand, postgiro 57 61 99-4. För köpare som ej är medlemmar av Sv Problemschackklubben tillkommer porto.

(forts från sid 413)

6. Kh5 Lf5 7. Kh6 Lg6 8. e6 dxe6 med patt eller 1. – Le4 2. g3 Kf7 [2. – Kg8 3. Kg5 Kh7 4. Kf4 Ld5 5. Ke3 Kg6 6. Kd4 Le6 7. Kc5 Kf5 8. Kd6 =] 3. Kg5 Ld5 4. Kh6 Ke6 5. Kg7 Kxe5 6. g4 Kf4 7. Kf8 =) **2. Kg5 Kh7 3. e6!** (3. Kf4? Lf7 4. Ke4 Kg6 5. Kd4 Kf5 6. g4† Kf4 7. g5 Kf5 ∓) **dxe6 4. f7! Lxf7 5. Kf6** och nu:

a) **5. – Lg8 6. g3! Kh6 7. g4 Kh7 8. g5 Kh8 9. g6** och remi;

b) **5. – Kg8 6. g4! Kf8 7. g5 Lg8 8. g6** och remi.

Efter två subtila offer uppstår ömsesidigt dragtvång och vit måste vara försiktig med att räkna upp alla drag (efter femte draget) som slutligen leder till två ekodragtvång.

2939 (Tkachenko). **1. Sc8 Ld8! 2. Sh5 Kg6 3. Sg3!** (3. Sf6? Lxf6 4. exf6 Kxf6 5. Lc7 Kf7 6. Kb5 Ke8 7. Kb6 Sd8 =) **Lg5**! (nu är det klart varför 1. – Ld8 görs) **4. Lxg5** (4. Se2? Lxf4 5. Sxf4† Kf5 6. Sd3 Ke4 7. Kc3 Sd8 =) **Kxg5 5. Sd6!** (syftar till att nå Troitzkys kända ställning: 5. – Kf4 6. Sxb7 Kxe5 7. Sc5 och 8. Se4 ±) **Sd8 6. Kb5! Kf4 7. Sh5† Kxe5 8. Kc5!** och springaren är fångad.

Bilden är effektfull. Med så reducerat material lyckas vit först erövra springaren och sedan ändå vinna enligt Troitzky.

2940 (Tkachenko). **1. b6†!** (1. f7? Td8 2. b6† Kd7 3. Lh2 Sf6 4. b7 Sd6 ∓) **Kxb6** (1. – Kd7 2. f7 Ke7 3. b7 Tb5† 4. Kc1 Sd4 5. Lh2 =) **2. f7** (2. f3†? Kc7 3. f7 Tb5† 4. Kc1 Tb8 5. Lc5 Sd6 6. Sc4 Sxf7 ∓) **Td1† 3. Kb2!** (3. Kc2? Td8 4. f3† Kxa5 5. Lc5 Sd4† och 6. – Se6 ∓) **Td8 4. f3† Kxa5** (4. – Kc7 5. Lc5 Sd6 6. Lxd6† Kxd6 7. Sb7†) **5. Lc5 Sf4! 6. f8D Txf8 7. Lxf8 Se6** (Dominans. Hotar att erövra löparen och vinna enligt Troitzky) **8. La3 Ka4 9. f4 Sxf4 10. Lf8 Se6 11. La3 Sf4 12. Lxf8** och remi.

SK LAXEN, MÖRRUM

inbjuder till

OSVALD FELDTS MINNESTURNERING

Lördag den 10 okt:	Personlig anmälan senast kl 10.15. Rond 1 startar kl 11.00. Rond 2 kl 17.00.
Söndag den 11 okt:	Rond 3 kl 10.00.
Spelplats:	Mörrums skola, matsalen.
Speltid:	40 drag/2 tim, därefter ytterligare 30 min/spelare.
Klasser:	ME, M, I, II, III i fyramannagrupper enligt SSF:s indelning.
Startavgift:	200 kr. Vid efteranmälan tillkommer 50 kr.
Priser:	500 kr till 1:an och 200 kr till 2:an.
Anmälan:	Genom inbetalning av deltagaravgiften till SK Laxens postgiro 437 10 35-9 senast den 30 sept. Ange i anmälan namn, adress, klubb, spelklass och ranking 1/9.
Förfrågan ang logi:	Eva Andersson tel: 0454/518 27.

SS Springarens

Jubileumstävling

Garanterat 1:a pris 3.000:- **Arrangörer: SS Springaren**

Snabbschack med tidshandikapp. **Sammanlagt 20 minuter per parti.**

Tid: Lördagen den 3 oktober 1998 kl 10.00-18.00. **Plats:** Korsbackahallen, Kävlinge. **Tävlingen spelas med tidshandikapp:** 10-10, 8-12, 6-14, 4-16, 2-18 minuter. **Svensk rating 980901:** Ratingskillnad <200, 200-399, 400-599, 600-799, 800-. **Tävlingsform:** 9 ronder Monrad, (OBS!! Tävlingen använder sig inte av det nya sättet att beräkna kvalitetspoäng). **Avgift:** 200 kr. Betala på postgiro. För att säkert få deltaga måste du föranmäla dig! Se nedan. **Föranmälan:** Betala till SS Springarens postgiro 884896-2 senast den 23/9. Ange namn, tel, klubb, rating. De 80 först anmälda garanteras plats. Efteranmälan kan göras på plats senast 10.30 mot avgift på 50 kr. **Incheckning:** 3 oktober kl 10.00-10.30 i spellokalen. **Priser:** 1:a 3 000:-, 2:a 2 000:-, 3:e 1 500:-, 4:e 1 000:-, 5:e 500:-. **Rankingpriser:** 400:- per grupp om 10 spelare. De 10 bäst rankade får ej rankingpris. Vid lägre deltagarantal än 60 sänks prisnivån utom 1:a priset. **Program:** Rond 1: 11.00. Rond 2: 11.30. Rond 3: 12.00. Rond 4: 12.30. Rond 5: 13.00. Rond 6: 14.30. Rond 7: 15.10. Rond 8: 15.50. Rond 9: 16.30. **Lunchpaus:** 13.20-14.30 (Cafeterian i hallen erbjuder brett sortiment). **Prisutdelning:** 17.15. **Anmälan och frågor:** Thorsten Nilsson 046-73 61 28, Evert Nilsson 046-73 12 15, klubblokalen måndagar 18-21 046-73 48 15.

SS SPRINGAREN FYLLER 25 ÅR
FIRA MED OSS

HANINGE OPEN

26–27 September 1998

Haninge Schacksällskap

inbjuder till **Snabbschack-turnering**

lördag-söndag den 26–27/9 1998.

Spellokal: Torvalla Sporthall i Haninge. **Spelform:** 7 ronder Monrad. Betänketid per spelare och parti: rond 1-2 30 min, rond 3-7 60 min. **Spelprogram:** Rond 1 lördag 26/9 11.00-12.00, rond 2 lördag 26/9 13.00-14.00, rond 3 lördag 26/9 14.30-16.30, rond 4 lördag 26/9 17.00-19.00, rond 5 söndag 27/9 11.00-13.00, rond 6 söndag 27/9 14.00-16.00, rond 7 söndag 27/9 16.30-18.30.

Priser: I år går 50% av prissumman till toppriser, 50% går till rankingpriser. Prisexempel 1:a pris vid 50 deltagare: 1 500 kr. **Prisutdelning:** Söndag ca kl 18.45. **Anmälan:** Inbetalning av startavgiften **200:–** (juniorer födda 1978 och senare **150:–**) till Haninge Schacksällskap senast den **21 september** på postgiro **67 27 89-5.** Vid efteranmälan i spellokalen speldagen tillkommer 50 kr. IGM och IM fri start. Ange klubbtillhörighet och rankingtal på postgirotalongen.

Personlig anmälan i spellokalen den 26/9 senast kl 10.30.

Information: Algot Jönsson tel 08/500 224 61, Arne Stråat tel 08/500 208 51, Göran Steen tel 08/771 24 54. **Logiförslag:** Hotell Najaden i Haninge Centrum, tel 08-745 74 00 eller Reso-hotell Malmen, 08-22 60 80, om Du reser med RESO-paket till Stockholm.

NYINKOMMEN LITTERATUR

Richter: Schackkavalkad 1	158	s	h	40:–
Sörenfors: Angreppsskolan	63		h	134:–
Sosonko/Sterren: New in Chess 47	234		h	179:–
Gelfand/Kapengut: Benoni A 70	199		h	129:–
Wells/Osnons: The Complete Richter-Rauzer	320		h	249:–
Trends: Albin Counter Gambit, London System 2, Colle 2, Birds Opening 2, Sicilian Scheveningen 2, Sicilian Najdorf 3			h	62:-/st
Wenman: 100 Chess Gems	d		h	119:-
Konikowski m fl: Dortmund 1997 1. Kramnik 2. Anand	120		h	149:–
Schackur, Tornuret				350:–
" , Kulklockan, nu åter i lager				220:-
Schackspel, tävlingsmodell, bräde+pjäser				165:–
Schackdatorer, PC-program. Videos: Begär speciallistor!				

Vi REAR större delen av vårt litteratursortiment!
Hör efter våra priser!

SKÅNES SCHACKFÖRLAG AB (Sven Klerstam)

Linnégatan 65, 216 15 Malmö. Ordertelefon 040-16 28 61. Telefax 040-51 00 76.

POSTTIDNING

B POST

Avsändare:
Tidskrift för
Schack
Gethornskroken 21
281 49 Hässleholm

ISSN 0040-6848

Tidskrift för Schack har i mer än 100 år speglat schackets utveckling här hemma och utomlands. Dess årgångar innehåller allt – partier, kommentarer, teoriartiklar, turneringsreferat, tabeller, intervjuer, porträtt, olympiader, landskamper, VM-matcher, problem, studier osv osv.

De första årgångarna är sedan länge utsålda och andra försvinner i rask takt. Många finns dock fortfarande i lager. Komplettera ditt schackbibliotek medan chansen fortfarande finns!

Årg		1970	120:–	1980	100:–	1990	140:–
1954	150:–	1971	120:–	1981	100:–	1991	140:–
1956	150:–	1972	200:–	1982	100:–	1992	140:–
1957	150:–	1973	100:–	1983	100:–	1993	140:–
1963	150:–	1974	100:–	1984	100:–	1994	140:–
1964	150:–	1975	100:–	1985	100:–	1995	140:–
1965	150:–	1976	100:–	1986	100:–	1996	140:–
1966	200:–	1977	100:–	1987	100:–	1997	140:–
1968	200:–	1978	100:–	1988	100:–		
1969	120:–	1979	100:–	1989	140:–		

Special I

10 TfS-nummer från olika årgångar 50:–

Priserna gäller häftade, kompletta årgångar. Portofritt!
Vi levererar också i mån av tillgång enstaka exemplar à 10:– – 25:– styck.

TIDSKRIFT FÖR SCHACK

Gethornskroken 21 · 281 49 Hässleholm · Tel 0451-128 50 · Postgiro 60 46 34 - 6